

SLOVNÍČEK A VÝKLAD K STEINMANNOVU VÝBORU ZE SPISŮ XENOFONTOVÝCH A Z ANABASE ARRIANOVY

ČTVRTÉ VYDÁNÍ

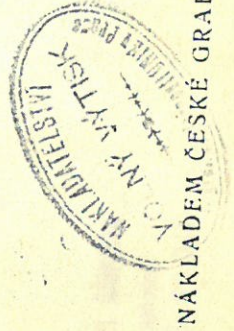
UPRAVIL

DR. JOSEF ŘÍHA

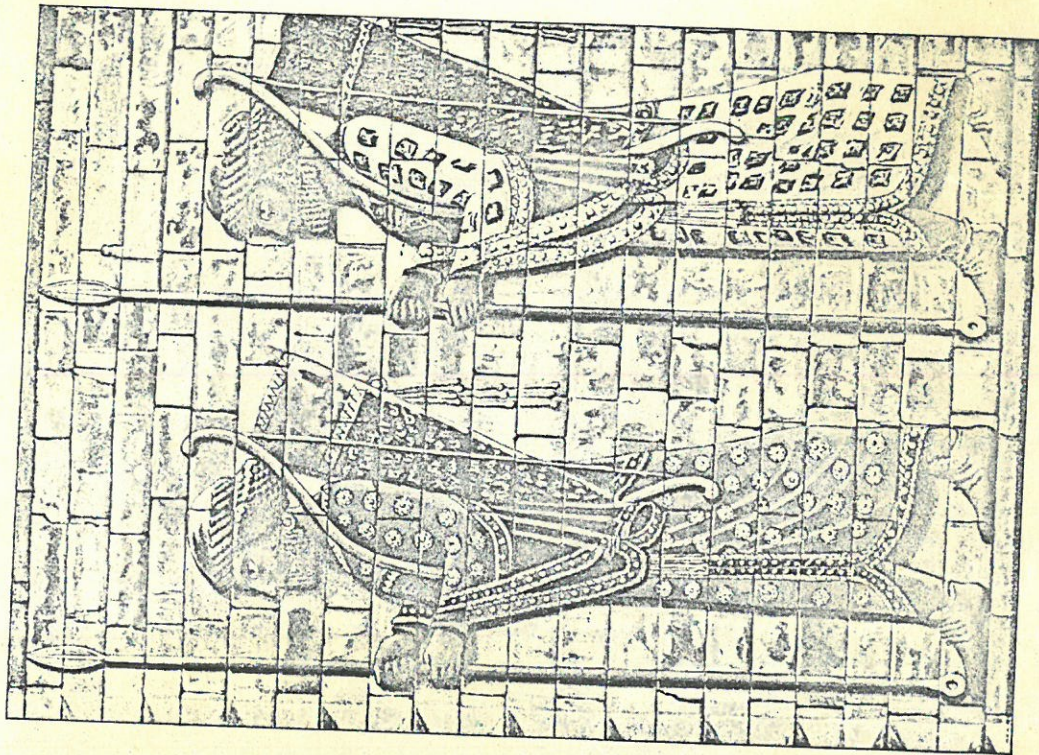
S 10 OBRÁZKY

CENA VÁZ. VÝT. 3 K 60 h.

V PRAZE
NÁKLADEM ČESKÉ GRAFICKÉ AKC. SPOLEČNOSTI „UNIE“
1916.

Obr. 1. Perská tělesná stráž I. z v. „Nesuprtelaj“.
Obraz sestavený z barevných polévavých cihel na stěně tržní síně
v paláci Artaxerxa II. v Susách (nyní v Louvru).

M
MISOGYN

děti bylo povinností každého občana. Při výchově mládeže pilně dbáno i těla a přihlíženo k mravní ušlechtilosti. Lež, podvod, dluhy a krádeže byly přísně trestány.

Když rozmohl se cizí přepych mezi tímto prostým horským lidem za posledních nehodných Achaimenovců, vymizela jeho mravní síla, která kdysi přemohla svět, a říše perská utonula v rozervanosti, kterou pozorujeme v obou Anabásích, a která usnadnila Alexandrovi jeho rychlé výboje.

A

ἀ — ve složenině = ne (z privativum).

ἀ-βίωτος; 2. (βίωσις) neschůdný, nepřístupný.

ἀ-βίωτος 2. (βίωσις) nežitý, nežitelný, ó βίος ἀ. ἀν εἶναι byl by to život neživot (žil bych, jako bych nežil), život nesnesitelný.

Ἀβέρτος, οὐ, statečný vojn makedonský, διασώτης, který zachránil králi Alexandrovi Velkému život, ale sám při tom padl (Arr. VI 9, 3; 10, 1).

Ἀβροκόμας, ἀ, satrapa foinický, jeden z vůdců Artaxerxových, který se opozdil a promeškal bitvu u Kurnax (text. str. 53, An. I 7, 12).

Ἀβύδος, ἡ město v Malé Asii při Hellespontě (An. I, 1, 9).

ἀγαθός 3. dobrý 1) o osobách: (mravně) řádný, výborný, udatný; ἀ. τὰ πειραζόμενα výtečný v boji pěším, dobrý pěšák. 2) o věcech: prospěšný; ἡρόζα úrodný; ὄνεια šťastný, blahověstný. — τὸ ἀγαθόν: ἀγαθήτις, ἡ zpráva, zvěst.

dobro = prospěch; poklad; milost (An. II 1, 8); plur.: dobré věci; statky; štěstí; zásoby, přeby k živobytí; vok. ὠγαθή = můj milý (Ap. I 4, 17).

ἀγαλλομεναι med. (jen praes. a impf.) pyšním se ἐπι τινι, τινι; těším se, τινί z něčeho.

ἀγαλλομα, ατμα, τό (sr. před.) dílo umělé, socha.

ἀγαμεμναι (D.P.) 1. podivuji se, τινά i τινός; 2. obliibuji si, τινά.

Ἀγαμέμνων, ονος, κρál v Mykénách, vrchní vůdce Řeků na výpravě proti Troji (Arr. I 11, 5).

ἀγαν adv. příliš; ὁ ἀ. přílišný.

ἀγαπᾶω 1. miluji; 2. spokojuji se, něčím τι.

ἀγαπητός 3. (adj. sl. k před.) milovaný; milý, vítaný.

Ἀγασις, ου z arkad. města Strymonu, setník ve vojstě Kyra Mlad. (An. IV 7, 9).

ἀγαστός 3. (adj. sl. k ἀγαμναι) podivuhodný.

ἀγγελῶν ohlašují, τὴν πρός τινος něco někomu.
 ἀγγεῖος, ὁ posel, poslanec.
 ἀγγεῖον shromažďují, sbírám.
 ἀγγελῶν 2. (ἀγγεῖον) kdo neokusil něčeho, οὐδένος ἄ. εἶμι není, čeho bych neokusil, všeho okouším.
 ἀγγεῖος 2. (ἀγγεῖον) nestárnoucí.
 Ἀγγεῖος, οὐ strateg ve vojstě Kyrově, Arkadán, zabít od Tissaferna (An. II 5, 31).
 Ἀγγεῖος, ἰδο; král spartský (426—397), bratr Agesilaův, za války pelopon. z Dekeleie pustil Attiku (Hell. II 2, 7; 3, 3).
 ἀγγεῖος, οὐς (angulus), τὸ úval, údolí, rokle.
 ἀγγεῖος (ἀγγεῖος) neznám, nevím; οὐκ ἀγγεῖος dobře vím (litotes).
 ἀγγεῖος (sr. před.), ἡ neznalost, nevědomost.
 ἀγγεῖος 2. (ἀγγεῖος) neznámý.
 ἀγγεῖος, ἡ (ἀγγεῖος) 1. shromáždění; 2. shromaždiště, náměstí, tržiště, trh (ὡς εἰς ἀγγεῖον jako na trh); 3. vše, co na trhu na prodej jest = potraviny, ἀγγεῖον παρέχεν potraviny na prodej poskytovat, prodávati.
 Ἀγγεῖος, οἱ thrácký kmen v pořčí strymonském; sloužili ve vojstě Alexandrově jako kopiníci.
 ἀγγεῖος 3. (ἀγγεῖος, agrestis) polní; divoký, litý.

ἀγγεῖος, ἡ divokost.
 ἀγγεῖος, ὁ (ager) role, pole.
 ἀγγεῖος (lat. ago) 1. vedu: s sebou, proti nepříteli, přivádím; doprovázejí; vezu; λαίαν odháním kořisti, (φέρω καὶ ἀγγεῖος = fero agoque, odnáším věci a odháním dobytek = plením), ἀγγεῖον v. t.; 2. infrans. táhnu, postupuji, ἐπὶ τινος proti někomu; jedu, ženu se.
 ἀγγεῖος, ὄνος, ὁ zápas: 1. závod (při hrách); 2. boj.
 ἀγγεῖος (sr. před.) zápasím: 1. závodím; 2. bojuji, πρός τινος s někým, πρὸς τινος o něco.
 ἀγγεῖος, ὁ (ἀγγεῖος, τὴν) pořádatel závodů.
 ἀγγεῖος 2. (ἀγγεῖος) nebojácný, nehořelý; τὸ ἀγγεῖος nehořelost; adv. beze strachu, bezpečně.
 ἀγγεῖος 2. (ἀγγεῖος) bez oběda, bez večere jsoucí; kdo neobědval.
 ἀγγεῖος (sr. násl.), ἡ sestra.
 ἀγγεῖος, ὁ bratr.
 ἀγγεῖος 2. neztřejmý; nejistý, τὸ ἀγγεῖος věci nejisté.
 ἀγγεῖος 2. (ἀγγεῖος) nepřechodný, nepřebroditelný.
 ἀγγεῖος 2. (ἀγγεῖος) nevylicitelný, nevýslovný.
 ἀγγεῖος (ἀγγεῖος) křivdím, bezpráví páchám, škodím, τινός někomu; pass. křivdy zakouším; praes. ve význ. perf.: ukrivdil jsem, jsem

ἀγγεῖος i ἀγγεῖος 3. shromáždění; hojný, četný; doplňkové přelož: polhromadě, houfně; najednou.
 ἀγγεῖος (ἀγγεῖος) jsem malé myslí, myslí klesám, jsem sklíčen.
 ἀγγεῖος, ἡ malomyslnost.
 ἀγγεῖος (ἀγγεῖος) 2. malomyslný, skleslý; adv. ἀγγεῖος ἡ ὄστρον = ἀγγεῖος.
 Ἀγγεῖος, ἡ; ἡ ὄστρον v zátoce saronské nedaleko Athen (Hell. II 2, 9).
 Ἀγγεῖος, οἱ Aigiáné, obyvatelé ostrova Aiginy.
 Ἀγγεῖος 3. egyptský; ὁ Ἀγγεῖος Egyptan.
 Ἀγγεῖος, οὐ, ἡ Egypt (An. II 1, 14).
 ἀγγεῖος (ἀγγεῖος) D. P. τινός ostýchlám se; čím, vážím si.
 ἀγγεῖος, ὄστρον, ἡ stud, ostýchavost; uctivost, τινός k někomu.
 Ἀγγεῖος (ἀγγεῖος), ὄστρον, ἡ lidé s opálenou pleťí Aithiopové, obyvatelé střední Afriky a Gedrosie v Asii (Arr. VII 1, 2).
 ἀγγεῖος (jen praes. a impf.) pálim, ohněm pustoším.
 ἀγγεῖος (ἀγγεῖος) trýzním, zohavuji, τὸ ἀγγεῖος (ἀγγεῖος) nejhoršími mukami zmučiti.
 ἀγγεῖος, τὸ krev.
 ἀγγεῖος (ἀγγεῖος) zkrvavuji, krví zbrocuj.
 Ἀγγεῖος, οὐ z arkad. města Stymfala, setník v fec. vojstě Kyrově (An. IV 7, 13).

vinen, τὴν něčím; s part. ἀγγεῖος ὄστρον: vinen jest, že...
 ἀγγεῖος, τὸς (sr. před.), τὸ neprávo, zločin.
 ἀγγεῖος, ἡ bezpráví, nespravedlnost.
 ἀγγεῖος 2. nespravedlivý.
 ἀγγεῖος adv. (ἀγγεῖος) beze lsti, poctivě.
 ἀγγεῖος 2.: 1. pass. nemožný, ἀγγεῖος (sc. ἐστὶ) s inf. = nelze; 2. akt. nemohoucí, neschopný, slabý.
 ἀγγεῖος zpívám; opěvuji, τινός.
 ἀγγεῖος, ὄστρον, ἡ stále; pokaždé.
 ἀγγεῖος, ὁ orel.
 ἀγγεῖος adv. (ἀγγεῖος) s nechtí; nepřijemně.
 ἀγγεῖος 2. nesmrtelný.
 ἀγγεῖος 2. (ἀγγεῖος) nevidoucí, ἄ. εἶμι τὸ ἀγγεῖος ἀγγεῖος jsem zbaven nejlíbějšího pohledu.
 ἀγγεῖος 2. bezbožný.
 Ἀγγεῖος, ἡ panenská bohyně moudrosti, umění, věhlasu válečného, dcera Diova, ochránkyně města Athen (Arr. I 11, 7).
 Ἀγγεῖος v Athenách.
 ἀγγεῖος 2. (ἀγγεῖος) nelovený, ἄ. ἀγγεῖος zvěř, které nikdo nehonil.
 ἀγγεῖος, τὸ odměna vítězů v závodech i zápasech.
 ἀγγεῖος i ἀγγεῖος (sr. násl.) shromáždí; sbírám, najímám, στράτευμα.

αἶψ, αἰψός, ἡ κοζα.
 αἰψεσι, ἡ (αἰψόσμενι volím si) volba.
 αἰψέω беру: 1. mocí; dobývám;
 zajímám; 2. pokojně; získávám,
 volím; 3. γνῶμῃ αἰ. postihuji
 rozumem; med. беру sí, volím
 sí, τὶ ἀντί τινος něco za něco =
 dávám přednost před něčím.
 αἰψέω zdvímám; odnáším, dávám od-
 náseti.
 αἰσθάνομαι vnímám (čidly), pozoro-
 ruji, τὶ nebo τινός; s part. předm.;
 slyším, dovidám se; sledávám,
 seznamám.
 αἰσθησις (sr. před.), ἡ pocit; pozoro-
 rování.
 αἰσχρός 3. ošklivý, (mravně) špatný,
 hanebný; τὰ αἰσχρά neřestí; αἰ-
 χρώς adv. hanebně, s potupou.
 αἰσχρῶν, (v. násl.) ἡ stud, hanba.
 αἰσχύνομαι D. P. stydím se, ostý-
 chám se, τινός někoho, ἐπί τινι za
 něco.
 αἰτέω žádám, prosím, τινός τὶ koho
 zač; med. vyžaduji sí, τινός τὶ,
 τὶ παρὰ τινος něčeho na někom.
 αἰτία, ἡ příčina, vina.
 αἰτιόομαι (αἰτίω) viním, τινός τὶ ně-
 koho z něčeho; vytýkám, vyčítám.
 αἰτίος 3. vinen, αἰτιός τινός εἶμι ně-
 čeho jsem příčinou, původcem,
 něčím jsem vinen; τὸ αἶτιον pů-
 vod, příčina.

αἰγμ-άλωτος 2. (αἰγμῆ, ἀλίπλορη) ko-
 pím (v boji) vzatý, zajatý; τὴ
 αἰγμῶν αἰλωτῶν zajatci.
 αἰγμῆ, ἡ hrot; kopí.
 αἰών, ὤνος (aevum), ὁ (básn.) věk,
 život.
 Ἀξιδήματα, ἡ gymnasion při svatyni
 heroa Akadema na severozápad
 od Athen nad Kefisem. Poblíž
 byly sady založené od Kimona.
 V Akademii vyučoval filosof Pla-
 ton (Hell. II 2, 8).
 Ἀξιστής, οὐ, ὁ jeden z pěti přítoků
 řeky Indu (n. Čináb), Arr. VI 3, 1.
 ἀκτινίστης, ὁ (slovo perské) krátký
 mečik, dýka.
 ἀκρόδῦνος 2. bez nebezpečství,
 bezpečný.
 ἀκίνητος 2. (κίνησις) nehybný.
 ἀκμῆς (sr. násl.) jsem věku stat-
 něho, jsem silný.
 ἀκμῆ, ἡ (ἄκρος) vrchol; τοῦ βίου
 květ života, nejlepší věk.
 ἀκοή, ἡ (ἀκούω) sluch; ἀκοῆ μανθάνω
 doslychám se.
 ἀκόλαστος 2. (κολῆσις) nekáraný,
 nevázaný.
 ἀκοντιζέω kopím mečím, zasahuji,
 poraňuji, τινός.
 ἀκόντιον, τὸ (sr. předch.) oštěp, kopí.
 ἀκοντιστής, ὁ kopiník.
 ἀκούσιος (ἄκων, ἀ-έκων) 3. proti vůli,
 nerad.
 ἀκουσμα, ατος, τὸ poslech, poslyšená.

ἀκούω 1. slyším s gen. ἀκούω τινος;
 s akk. τὸ ὄνομα; doslychám se
 τινός; τ. od někoho něčeho; praes.
 někdy má význ. perf. = vim z do-
 slechu; 2. jsem poslušen, τινός;
 ἀκροῦ, ἡ (fem. adj. ἀκροῦ) vrchol;
 výšina, výběžek, mys; pevnost.
 ἀκροῦτος 2. (ακρόνυμι) nemíšený,
 ὀνός víno nesmíšené s vodou,
 tedy opojné; ὄνος; duch nesmí-
 šený s tělem = pouhý.
 ἀκρότης, ορος (ακρός) neovládající,
 ἐξυτοῦ sebe; nezdrželivý.
 ἀκτιβίς; ἐς důkladný, přesný (φωλακῆ
 svědomitý); adv. důkladně, dobře,
 výborně.
 ἀκτιβίω (ἀκτιβίς) dobře umím, vý-
 borně rozumím, τὶ.
 ἀκροῖομαι poslouchám, τινός ἄδοντος;
 někoho, jak, an zpívá.
 ἀκροβόλις (ακρός, βόλιος) z dálky
 střelím, šarvátky, přestřelky svá-
 díím.
 ἀκροπόλις, εως, ἡ vyšehrad, hrad na
 výšině nad městem vyčítávající a
 městu vládnoucí.
 ἀκρος 3. (ac-utus) nejvyšší; τὸ ἀκρον
 vrchol hory.
 ἄκων, ἄκουσα, ἄκων (ἀ-έκων) nerad,
 proti vůli, ἄκοντος βρασιλεύω; proti
 vůli králově; οἷον ἄκων velmi rád,
 ochotně.
 ἀκτιζών, ὄνος; chlubný, prázdny
 mluvka.

ἀλαλαγμός, ὄν, ὁ (sr. násl.) pokřik
 (válečný).
 ἀλαλαγέω volám ἀλαλά (slovo to
 provolávalo vojsko řecké útokem
 ženouc na nepřátele, sr. ἐλαλίω),
 volám hurrá, zdvímám křik vá-
 lečný.
 ἀλαγεινός 3. (sr. násl.) bolestný, ža-
 lostný, trapný.
 ἀλαγέω (τὸ ἀλαγός) mám bolest.
 ἀλαξομαι 1. odvracím od sebe, há-
 jíím se; 2. mstím se, τινός na
 někom.
 ἀλατρον, τὸ (obyč. plur.) mouka pře-
 ničná.
 ἀλαθεια, ἡ (sr. násl.) pravda, upřím-
 nost, poctivost.
 ἀλαθειώω (sr. násl.) pravdu mluvím,
 ἐν ἀλαθειῃ; pravdivým-li se
 ukáže výrok tvůj.
 ἀλαθηίς, ἐς (ἀθηῖο) jsem skryt) 1.
 pravdivý, ἀλαθηῖ λέγειν pravdu
 mluvíti, τὸ ἀλαθειές pravdivost,
 upřímnost; 2. případný, dobrý.
 ἀλαξέω shromažďuji.
 ἄλις adv. dosti.
 ἀλιττομαι (pass.) jsem tísněn, pro-
 následován (Kyr. I 4, 21), posti-
 hován, zajímán; ὁ ἀλός, ἐλαλώος;
 ἀλός, ὄνος; ἄλιος; ἄλιος;
 ἄλιος města bylo dobytý.
 ἀλιμος 2. (básn.) silný, lítě, θηρῶν;
 statečný, πρὸς τινα proti někomu.
 ἀλλῶ avšak; na začátku řeči přímé:

dobrá, ano (často netřeba vůbec přeložit); při imperat. »nuže«; ἀλλὰ γὰρ (sed enim) u Arr. = ἀλλὰ.
 ἀλλοτριή (ἀλλος, ἀλλόσσω jináčím) adv. jinudy, jinde.
 ἀλλοτριῶ adv. jinde.
 ἀλλή 1. jinde, na jiném místě; jinudy; jinam; 2. jinak.
 ἀλλο-δξπός 3. odjinud jsoucí, cizí, cizozemec.
 ἀλλο-θεν adv. odjinud.
 ἀλλο-θι adv. jinde.
 ἀλλοῶ; 3. jinaký, adv. ἀλλοιότηρον jináče.
 ἀλλοουσι (salio) skáči.
 ἀλλος, η, ο 3. jiný, někdo jiný; ó ἀλλος druhý, ó ἀλλοι ostatní, akk. τῶν ἀλλοι
 ostatné; ἀλλος ἐπ' ἀλλοιων druh na druha, ἀλλος ἀλλοι λέγει (alius aliud) každý něco jiného (An. II 1, 15); ἀλλοι ἀλλοθεν se všech stran.
 ἀλλο-σε adv. jinam, v jinou stranu.
 ἀλλο-τε adv. jindy.
 ἀλλότριος 3. cizí, πάλιν ἀλλότριός ἐστι vše dostává se jinému, vše přichází v cizí ruce.
 ἀλλος 1. jinak, ἀλλος τε καὶ ἄλλο, i... = obzvlášť; 2. jindy.
 ἀλλος, ους, τό háj (posvátný).
 ἀ-λύπος 2. (λύπη) bez trudu jsouc, (bezstarostný); adv. příjemně.
 ἀλφειον (albus), τό (obyč. plur.) ječná tluč, mouka.

ἀμυζ 1. adv. spolu, při tom, zároveň, καὶ ἀμυζ a hned; stejně, najednou; s part. vyjadřuje současnost; 2. předložka s dat.: spolu s, s, ἀμυζ τῇ ἡμέρῃ s úsvitem ranním.
 Ἀμυζαζὶ πύλαι, αἰ (brána) soutěska v pohoří amanském, severně od Issu (Arr. II 7, 1).
 ἄμυζα, ἡ vůz, zvl. nákladní.
 ἀμυζάσσω chybuji: 1. τινός chybuji se něčeho, nezasahuji; 2. τὶ περὶ τινος prohřešuji se něčím proti někomu.
 ἀ-μυζέει (μύζην) adv. bez boje.
 ἀ-μυζος 2. (μύζην) nepřemožitelný.
 ἀμυζάσσω (ἀνός, βάλω), ου. ó jezdec, vozataj, řidič.
 ἀ-μυζέειν, ἡ (μυζέειν) nepečlivost, nečbalost, ἐν ἀμυζείῃ κατὰ πῖθος τινος o někomu nedbatí.
 ἀ-μυζέω (sr. nás!) 1. nedbám, nestarám se, zanedbávám, τινός; ó ἡμυζέσθαι prostý, obecný člověk; οὐκ ἀ-μυζέω vážím si; 2. opomím, s inf.
 ἀ-μυζέω 2. (μυζέειν) nedbalý.
 ἀ-μυζέος 2. (μυζέων) nesmírný, neštěstný.
 ἀ-μυζέωνος 2. (μυζέων) 1. akt. kdo rady si neví; 2. pass. ἀμυζέωνος věci, proti kterým není snadno pomoci = nesnáze, nebezpečně-ství.

ἀμυζάσσω D. P. závodím, ἄ. ἐπὶ τὴν οὐρανὸν závodím se s něčím.
 Ἀμυζων, ους, ó egyptský bůh slunce, který měl svatyni a věštinu v oáse Siwah a byl vypodobňován s hlavou beraní. Řekové z totožnosti valí ho s Diem (Arr. VI 3, 2).
 ἀ-μυζέος 2. (μυζέος; topota) (básn.) lenivý.
 Ἀμυζαζιώτης, ó Amprakiofan, obyvatel města Amprakie v Epeiru (An. I 7, 18).
 Ἀμυζάς, ου, ó syn Antiochův, Makedonian, který z nenávisťi proti Alexandrovi přeběhl k Dareiovi (Arr. II 6, 3). Po bitvě u Issu prchl v čele řeckých žoldníků do Egypta, ale tam byl zabit.
 ἀμυζων odvracím, τινὶ od někoho = pomáhám mu, ὑπὲρ τινος bojuji za někoho; med. odvracím od sebe, hájím se, τινὶ proti někomu.
 ἀμυζέ (amb-) předl.:
 1. s genit. (= περὶ) stran něčeho, o...
 2. s akkus. a) místně: okolo, u, při, οἱ ἀμυζοὶ Κύρον družina Kyrova, Kyros se svou družinou, οἱ ἀμυζοὶ βασιλέα: král se svým vojskem; b) časově: okolo An. I 8, 1; c) o vztahu: τὴν ἀμυζὴν τὸν πόλεμον věci válčec, τὴν ἀμυζὴν Ἀλέξανδρον dějiny Alexandrovy; d) při číslovkách: okolo, asi.

ἀμυζι-γυνοῦ (γυνοῖσσω) jsem na rozpacích, nemohu poznati, nevím jistě.
 ἀμυζι-ένωμι oblékám, τινὶ τὴν ἑσθίαν něčím.
 ἀμυζι-λογος (λέγω) 2. sporný, pochybný, nejistý.
 Ἀμυζιπολάτης, ου, ó Amfipolitan, obyvatel města Amfipole v Thrakii při řece Strýmonu (An. I 10, 8).
 ἀμυζό-τερος 3. (obyč. plur.) obojí; subst. ἀμυζέσσοι obě strany.
 ἀμυζοτέρεωθεν adv. s obou stran.
 ἀμυζω (ambo) oba.
 ἀν- ve složeně = ne.
 ἀν (= ἐν) τε... ἔν τε (s konj.) sive — sive, at — at.
 ἀνός s akk.: 1. místně i časově: na, po... ἀνὸς πάλιν ἡμέραν po celý den; 2. o způsobu: ἀνὸς κέρτος dle síly, úsilovně, úprkem (jetí); 3. podílně: πο, ἀνὸς πέντε po pěti.
 ἀνκ-βάλω vystupuji, vstupuji, ἐπὶ τὸν ἵππον vseuším; ubírám se, táhnu vzhůru (t. j. od moře do vnitrozemí, odtud Ἀνκβασίς; protivna jest κατὰ βάλω).
 ἀνκ-βάλω vyhazuji, ἐπὶ τὸν ἵππον vysazují na koně.
 ἀνκ-βασίς (κατὰ βάλω), ἡ vystupování, výstup (na horu); tažení do vnitrozemí.
 ἀνκ-βάζω (β, βάλω), 1. káži vystoupiti; 2. vedu vzhůru.

ἀνα-βλέπω vzhlížím k někomu, πρὸς τινί.
 ἀνα-βόαω dávám se do křiku, vzkřiknu (radostí).
 ἀνα-γινώσκω čtu, přečítám.
 ἀναγκάζω (ἀνάγκη) nutím.
 ἀναγκάζω 3. (sr. násl.) 1. nutný, nevyhnutelný; 2. příbuzný (necessarius).
 ἀνάγκη, ἡ nutnost, σὺν ἀνάγκῃ nezbytně, πρὸς ἀ. ἔγωγε = ἀναγκάζω, ἀ. (ἔστι) s inf. nutno jest; pl. ἀνάγκη zákony přírodní (nutné, nezměnitelné); nouze, bída, pl. strasti.
 ἀνα-γράφω zaznamenávám, vypravuji.
 ἀνα-άγω 1. trans. přivádím, dovádím; 2. intrans. táhnu zpět; 3. med. vyplouvám (o lodi).
 ἀνα-χωρή (ἀνάχωσι), ἡ vypluí.
 ἀνα-δέκνυμι objevuji, τινὲς δυνατὸν někoho mocným činím, vážnosti mu zjednávám.
 ἀνα-ζεύγνυμι znova zapřáhám, vypravuji se na další cestu; o vojsku ἀναζεύξω vytrhnouti.
 ἀνα-ζιδίε 2. (αἰδέομαι) nestoudný, drzý.
 ἀνα-ζυέω 1. zdvíhám, potvracuji, ničím; med. odnáším s sebou (mrtvoly padlých, aby se pohřbily); 2. o věštině: odpověděti, věštiti.
 ἀνα-αίτιος 2. bez viny, nevinný.

ἀνα-ζαίοω zapalují, oheň rozdělávám.
 ἀνα-καλέω volám, τινὲς na někoho.
 ἀνα-καλέω vzkřikují, vykřikují.
 ἀνα-κονόω (κονός) sděluji se; akt. i med. τινὲς περὶ τινος tázá se někoho o radu, radím se s někým o něčem.
 ἀνα-κομίζω vynáším; med. snáším si (na místo vysoké).
 ἀνα-καλέω vzkřikují.
 ἀνα-κατανομα získávám si, τινὲς náklonnost něčí.
 ἀνα-λαμβάνω přibírám k sobě, pojímám s sebou, připojuji k sobě.
 ἀναλίσκω vynakládám, spotřebuji, promatřuji, λίδος ἀναλώσει vyházeť; τὰ θεῖα ἀηλώσει zvěř měl vyhubenu.
 ἀνα-αμάρτητος 2. (ἀμαρτία) bez chyby, nezměnitelný.
 ἀνα-μένω očekávám; vyčkávám.
 ἀναζυεύδω, αἰ (perské slovo) nohaviče dlouhé a široké (medské a perské).
 ἀνα-πνοα, ἡ, ἡ (sr. násl.) oddech, přestávka.
 ἀνα-πύω dovoluji, aby si někdo odpočinul, στρατεύμα vojsku porávám odpočinku; med. odpočívám.
 ἀνα-πέθω přemlouvám, τινί.
 ἀνα-πετάννυμι otvírám, rozvírám.
 ἀνα-πηδῶ vyskakují, πρὸς τινί na klín někomu.

ἀνα-πνέω o. ldechují si, odpočívám, zotavuji se.
 ἀνα-πύωω rozvinuji; τὸ ζέειν ἔς φλόγα ἀναπύουσαν v. text. str. 213 a pozn. An. I 10, 9.
 ἀνα-πρόβητος 2. (ἀπρόβητος) neschůdný, nesmírný.
 ἀνα-αφίστος 2. (ἀφίστος) bez snídání jsoucí.
 ἀνα-αφτάω zavěšuji; med. připojuji si někoho, získávám si něčí náklonnost.
 ἀνα-αφίη, ἡ (ἀφίη) bezvláď; nevážnost.
 ἀνα-αφύροω na kůl narážím, na kříž přibíjím.
 ἀνα-αφύρω obracím; intrans. obracím se (na útěk); D. P. (o utíkajících) obrátiti se proti nepříteli = zastaviti se.
 ἀνα-σφύω zachraňuji.
 ἀνα-σφάττω uvádím ve zmatek, ἀνασφάττομένοσ πορεύομαι v nepořádku.
 ἀνα-τένω vztahuji, vztyčuji, zdvíhám, τὴν γῆρα (na znamení modlitby, pozdravu, souhlasu); pass. ἀετός ἐπὶ πέλτη ἀνατεταμένοσ orol s rozpiatými křídly na štítu vyobrazený.
 ἀνα-τίθημι kladu v oběť, daruji do chrámu; akt. i med. vzkládám, nakládám, ἐπὶ τινί, τινί na někoho.
 ἀνα-τέφρω vykrmuji.

Xenophon II. vyd. Říha.

ἀνεμος, ó (animus) vítr.
 ἀν-έρπω (serpo) lezu vzhůru, vylézám.
 ἀν-έρρωμαι vystupuji.
 ἀν-ερωτάω vyzpovídám, dotazuji se.
 ἀν-έρων aor. (básn.) snesl, podnikl jsem.
 ἀνεω předl. s gen. bez.
 ἀν-έρω 1. trans. vztahuji vzhůru (ruce); 2. intrans. vyčnívám, vy-
 nořuji se, (o slunci) vycházím, vy-
 šívá ἤλιος ἀνέρχεται s východem
 slunce; 3. med. snáším, strpuji;
 zdržuji se (přemáhám se).
 ἀν-ήρως 2. (ἀκούω) kdo neslyší, á.
 εἰμὲ τινος neslyším něčeho.
 ἀνήρ, ó muž; 1. (jako lat. vír) muž
 udatný; 2. manžel; 3. vojín, bo-
 jovník.
 ἀνθος, ους, τό květ, květina.
 ἀνθρώπιτος 3. lidský; τὸ ἀνθρώπινον
 ἀνθρώπιτος lidské věci = lidé.
 ἀνθρώπος, ó člověk (někdy s význa-
 mem přihany proti ἀνήρ [vír] jako
 lat. homo); pl. vojáci, nepřítelé.
 ἀνάρως 3. (sr. násl.) zarmoucený,
 mrzutý, smutný; adv. trudně,
 bíděně.
 ἀνιάω rmoutím, obtěžuji, τινά; εἰπέ
 mám; mrzím se.
 ἀνίγω popouštím, propouštím (na
 soudě); intrans. povolují, ustá-
 vám.

ἀν-ίστημι stavím, postavuji; τινά
 pozdvíhají, vybízím někoho, aby
 vstal; med. vstávám, zdvímám se.
 ἀν-οδός ἡ výstup, tažení do nitro-
 zemi.
 ἀ-νόητος 2. (νοέω) nerozumný, tupý.
 ἀνοια, ἡ (ἀ-νοος 2.) nerozum.
 ἀν-ομιώζω zaběduji, ἐπί τινι nad...
 ἀ-νομος 2. nezákonný.
 ἀν-όσιος 2. (όσιος) bezbožný, zločin-
 ný, rouhavý.
 ἀν-ακούω vzájem slyším, poslou-
 chám.
 ἀντ-ασπάζομαι vzájem objímám.
 ἀντ-εμ-πίπλημι vzájem, v odměnu
 naplňuji.
 ἀντ-επ-άγω (sc. τὸ σφεζτευμα) proti
 (někomu) postupuji.
 ἀντ-επι-μαλέομαι vzájem starám se,
 pečuji.
 ἀντ-έρω intrans. vydržuji, odolávám,
 odpirám; περί τινος trvám na ně-
 čem.
 ἀντί (ante) předl. s gen.: a) místně:
 proti, za něčím (An. IV 7, 66);
 b) přeneseně: před (o přednosti),
 místo, na místě (o výměně); o
 účelu: za (An. I 7, 16); ἀντ' ὅτου
 proč.
 ἀντι-δίδομι dávám za něco.
 ἀντι-θεσπεύω odsluhuji se.
 ἀντι-καθίστημι na místě něčím ně-
 koho ustanovuji, volím.
 ἀντι-κόπτω naproti tluku, odporuji.

ἀντι-λέγω odporuji, namítám.
 ἀντί (ἀντί, ante) 3. protivný; ἐξ
 τῶ ἀντίως z protější strany, z pro-
 tějška; οἱ ἀντίοι protivníci.
 ἀντι-παρασκευάζομαι naproti, na od-
 por se připravuji.
 ἀντι-πάζω vzájem trpím, zakonším.
 Ἀντίπατρος, ου γενεράλ a důvěrný
 přítel Filippův, od Alexandra za-
 nechán místodržitelem v Make-
 donii; po smrti Alexandrově stal
 se správcem říše a vládcem ma-
 kedonským (Arr. I 11, 3; VII 27,
 1). Jsa nepřitelem matky Alexan-
 drovy Olympiady, byl od ní oso-
 čen, že dal Alexandra otrávití.
 ἀντι-πέπω naproti, zpět pošlati, od-
 rážeti zvuk.
 ἀντι-πεμπής (sr. předch.), ἡ odraz.
 ἀντι-πέζω (adv.) naproti (na druhé
 straně); též κατ' ἄ. s genit.
 ἀντι-ποιέω činím vzájem, (proτί-παύω
 κακός) škodím vzájem; med. ἄ.
 τινί τινος s někým o závod se sna-
 žím, zápasím o něco (ἀσπής o
 slávu statečnosti).
 ἀντι-πράττω jedním, podnikám něco
 proti někomu, na odpor se sta-
 vím.
 ἀντι-στασιώτης, (στασιάζω) ó protiv-
 ník, plur. protivná strana.
 ἀντι-τάττω stavím naproti, na od-
 por; med. stavím se na odpor,
 τινά.

ἀντι-τοξέω navzájem střelím (lu-
 kem), odpovídám střelbou, do-
 střelují.
 ἀντι-φολάκτρομα vzájem střehu se,
 varují se.
 Ἀντιφών, ὄντος z Křety, sofista v době
 Sokratově a úhlavní jeho odpůrce
 (Ap. I 6, 1).
 ἀντι-χρηζίζομαι vzájem vděk činím,
 vděkem splácím.
 ἀντ-ωφέλω navzájem prospívám,
 služby prokazují.
 ἀν-υπόδητος 2. (ὑπο-δέομαι) neobutý,
 bosý.
 ἀνυστος 3. (sr. násl.) co dá se vy-
 konati, co jest možno, ὡς ἀνυστός
 (ἔστω) pokud možno, co možná.
 ἀνώω, ἀνώω vykonávám, ὀδόν cestu
 uraziti.
 ἀνω adv. 1. nahoru, vzhůru; často
 značí směr od přímoří do středo-
 zemí (sr. ἀνθρογεν), ἡ ἀνω ὀδός
 výprava do nítra Asie...; 2. na-
 hoře, τὰ ἀνω výšiny.
 ἀνωθεν adv. shora.
 ἀν-ομάλος 2. (ομαλός) nerovný; τὸ
 ἀν. nerovnost.
 ἀζίζα, ἡ (fem. adj. ἀζίζος) zásluha,
 κατὰ τὴν ἀζίζην, σὺν τῇ ἄ. podle
 své zásluby.
 ἀζίζο-θροναστός 2. podivení, obdivu
 hodný.
 ἀζίζο-λαγός 2. hoden zmínky, zname-
 nitý, památný.

ἀξιόπιστος 2. (πιστέω) hodný víry, důvěry.
 ἀξίος 3.: 1. cenu mající, πολλοῦ, (βλήγου) ἄξιος; velké (malé) ceny, vzácný, důležitý, řádný (ničemný); παντός ἄξιόν ἐστιν nade všechno jest; 2. hoden něčeho, ἀξίος εἶμι τως zasluhuji něčeho; λόγου ἄ. = ἀξιόλογος; τὴν ἀξίαν (t. χάριν) ἀποδίδωμι díky zasloužený vzdávati; 3. hodný, důstojný. ἀξίω-στράτηγος 2. kdo jest hoden býti velitelem.
 ἀξίω 1. pokládám za hodna, τινά τως; s inf.: mám za slušno; 2. žádám si, prosím; snažím se. ἀξίωσις, ἦ, (ἀξίω) platnost, význam, vážnost. ἀξων, ονος, ὁ osa vozová, náprava. ἄ-οκνος 2. (ὄκνέω) neváhavý, hbitý, ochotný. ἀπ-αγγέλλω oznamuji, zvěstuji, zprávu přináším. ἀπ-αγορεύω zapovídám, zakazuji. ἀπ-άγω trans. odvádím zpět; intrans. táhnu zpět, pryč (s vojskem). ἀ-παθής 2. (πάθος) bez úrazu jsoucí. ἀπ-ατέω žádám zpět; žádám na někom něčeho τινά τι. ἀπ-αλλάττω vzdaluji, odstraňuji, tí; M. P. vzdaluji se, odcházejím, zprošťuji se, τινός; ἀπ-αλλάττω γινω vyváznouti, τινός; z něčeho.

ἀπ-αλλάττω 2. (πυτέω) hodný víry, důvěry.
 ἀπ-αμείβωμι (s aor. pass.) odpovídám.
 ἀπ-αντάω (ἀντι) přicházím vstříc, potkávám se, τινί s někým, dostavuji se (k rozmluvě). ἄπ-αξίω 2. (ἀξίω) jedinou, již. ἀπ-αξίω za nehodna pokládám, za nedůstojno pokládám. ἀ-παρά-σκευος 2. (παρεσκευή) nepřipraven, neozbrojen, ὅς (ὄτι) ἀπ-αρσενότατος co nejméně připraven k boji. ἀπ-αρχή, ἦ prvotiny z úrody, obětované bohům, dary obětní. ἄπ-αρχα, πᾶσα, πᾶν celý, samý, peďón. ἀπ-ατή, ἦ klam, podvod, šalva. ἀ-πατήτος 2. (πατέω šlapu) nešlapný, kyprý (sníh). ἀ-παυστος 2. (παύωμι) neustálý, nemírný. ἀ-πεθεῶ jsem neposlušen, τινί. ἀπειλέω hrozím. ἀπ-εμι (εἶμι) jsem pryč, jsem vzdálen. ἀπ-εμι (εἶμι) odcházejím, vzdaluji se, vracím se domů. ἀ-περος 2. (πέρας hranice) nekonečný, nesmírný, ἀπερος (τῷ) πλῆθος (acc. vztah.) nescísný. ἀ-περος 2. (πέρας) nezkoušený, neznaný, kdo nepokusí, τινός; ne cvičený, ζῶον (stavící pes).

ἀπ-εργάζωμι zhotovuji, za mzdu komám.
 ἀπ-ερύω odvracím, odháním.
 ἀπ-έρωμι odcházejím, vzdaluji se, vyvážnu; vracím se (domů). ἀπ-έρω intrans. jsem vzdálen τινός; ἀπὸ τινός; part. ἀπέχων vzdálen jsa = u vzdálenosti...; med. zdržuji se, vystřihám se, τινός něčeho. ἀ-παστέω (παστέω) nevěřím, nedověřuji, mám nedůvěru, τινί k někomu. ἀ-παστία, ἦ (sr. násl.) nedůvěra, τινός k někomu; věrolomnost. ἀ-παστος 2. neuvěřitelný, nejistý, věrolomný. ἀ-παρητος (πῦ-παρημι) 2. nenaplněný, nenasytný. ἀπ-λοός 3. jednoduchý, prostý; počtivý. ἀπὸ předl. s gen. 1. místně: od, z, s (shora dolů); 2. časově: (počínaje) od...; 3. o původě vzdaném (při γένεσθαι): od (An. II 1, 3), někdy i při pass. m. ὑπὸ; 4. o prostředku: σπράττωμι συνέλεξεν ἀπὸ τῶν χερμάτων za peníze; 5. o příčině: ἀπὸ σήμερος na znamení (An. II 5, 32); 6. o způsobě: ἀπὸ πόσου τίνος; jakou rychlostí (An. II 5, 7); zřídka partitivně ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν; Z... ἀπ-ο-βάνω 1. odcházejím, přeneseně: vycházejí, dařiti se; 2. stávám se

(srovni. evaño), δυσμαθέστερος xzi ἐπιληρημονέστερος; pozbývám chápatosti a paměti. ἀπ-ο-βάλλω odvrhnuji; ztrácím. ἀπ-ο-βύσις (βύσις), ἦ sestup (s lodí), přistání. ἀπ-ο-βυτήριος (sr. předch.) přistání se týkající; Ζεύς ἄ. Z. dárcce šťastného přistání (Arr. I 11, 7). ἀπ-ο-βλέπω dívám se, hledím, εἰς, πρὸς τινά na někoho. ἀπ-ο-βουολέω jsa pastýřem (βουολέω) nechávám dobytče zaběhnouti se; přenes. τινί τὴν hubím komu co, připravuji někoho o něco. ἀπ-ο-γετίω (γετίων římsa) římsou, okapem opatřuji, překlenuji. ἀπ-ο-γεύομαι okousím, τινός. ἀπ-ο-γγνώσκω neuznávám, zříkám se, τινός. ἀπ-ο-δείκνυμι ukazuji, vyhláshuji (ύμους), ustanovuji, činím, prohláshuji τινί τινά σπράττηγόν; dokazuji, τινά μωρίονοντα: že někdo jest pošeltilý; ἄ. ἐργα konám, ἐργάην stromji. ἀπ-ο-δέχομαι přijímám, poslouchám ochotně. ἀπ-ο-δέδωκα utíkám, τινά někomu (o otrocích). ἀπ-ο-δέδωμι dávám, co jsem komu slibil, splácím εὐχάς, vyplácím (dávám vypláti), vydávám; navracuji (věc svěřenou); viz χάρις.

ἀποδομιζέω při zkoušce zamítám, ἀπολαύω τινός okouším, požívám. za nehodna pokládám (Ap. II 2, 13). ἀποδομιζέω zanechávám (za seboi), opouštím, ztrácím; med. τινός upouštím od..., zůstávám v zadu. ἀπό τινος od něhoho býti zabíjen. ἀποδύω obětují (obět slíbenou a proto povinnou). ἀποοιάζ, ή (v. násl.) osada (od vystěhovačů založená). ἀποοικος, ó vystěhovalec, osadník. ἀποκαθάρσιον očičtují, utírám si. ἀποκαίω upalují, spalují (o větru mrazivém). ἀποκαλέω I. odvolávám domů; 2. nazývám, τινά δνομά τι někoho jménem nějakým. ἀποκαίω umdlévám, ustávám, unavuji se. ἀποκοταβίζω (κότταβος) připíjím někomu (v. p. Hell. II 3, 56). ἀποκαρμυνοί (καρμυνοί στραῖν) 2. příkrý, srážný. ἀποκαίω odpovídám. ἀποκαρπύω zakrývám; med. skryvám, zatajuji, tí. ἀποκατέω zabíjím, dávám odpravit; na smrt odsuzují. ἀποκαλώβω překážím, zdržuji, τινά τινος; odmítám, nepřipouštím. ἀποκαμύβω I. odlučují, 2. přijímám, á. χάριν vděku, vděčnosti dostává se mi (sr. ἀποδίδωμι). ἀποκακός, εως, ή (sr. násl.) požívání, á. μοί έστι požívám.

možno jest; á. ήρεθίη jehož jest nemožno vězti; έν ήπόφω γύγνετρί τι něco se znesnadňuje. ἀπορήρησμι odlamují, odtrhují. ἀπορήπειω odtrhují, vyvrhují, έξ θεών ze společnosti bohův. ἀπορησέω usrkují, upíjím, άδωσ vlna. ἀπορήσνμι: trans. uhašuji; intr. dohasínám, hynu, zanikám. ἀποσμάνομυα dávám pro sebe započítati, konfiskují. ἀποσρήπω zpuchřují, ἀποσρήπα τός δακτύλος mám prsty omrzlé. ἀποσκηνος 2. (σκηνί) stanem, obydlím oddělený; oi ἀπόσκηνο: lidé, kteří daleko od sebe bydlí, žijí, opak oi σύστατο. ἀποσπώ odtlahuji, odvádím. ἀποστέλλω odesílám pryč, propouštím. ἀποστέφω obracím zpět, povolávám zpět; med. obracím se zpět, navracím se domů. ἀποσπερή (sr. předch.) ή útočiště. ἀποσπάζω zabíjím. ἀποσόςω zachraňuji někam, εις τήν Ελλάδα šťastně dovádím, dopravuji; M. P. zachraňuji se. ἀποσένω vypínám: τά δέσπυα... ἀποσένω usekávám, utínám, τινά τινός τι někomu něco. ἀποστίθω odkládám, opět poklá-

dám, obnovuji (Atr. VI 29, 10); med. stranou si uschovávám. ἀποτινω odplácím; med. беру si odplatu, pokutuji, tresci τινά. ἀποτιμος 2. (ἀποτιμω) srážný, strmý, příkrý. ἀποτιπέω odvracím; med. obracím se zpět; pass. jsem odvracen, dostávám výstrahy. ἀποτινω vyjevují; med. projevují mluvením své, oznamují. ἀποτιπέω odnáším zpět; odevzdávám. ἀποτιπέω utíkám, unikám. ἀποφθεγμαι, ατος, τό (φθεγγμαι) výpověď, výrok. ἀποφραζέ, εως, ή (ἀποφράττω zahrazuji) zahrazení, τήν ήπόφραζέν τής παρόδου λυέν (zahrazení průchodu rušiti) průchod, cestu uvolniti. ἀποτιπέω zasypávám, náspem zahrazuji. ἀποτιπέω pryč odcházím; utíkám; ustupuji; vracím se. ἀποτιπέω utírám; med. ... si. ἀποτιμω 2. (τιμω) bez namáhaní, pohodlný. ἀποτιμω (παράτω) 2. kdo nepořídil, ήρω ά. přicházím s nepřípravou. ἀποτιμω adv. (τιμω) neprořetelně, neopatrně. ἀποτιμω-δύκωτος 2. (ποσδύκω) ne-

očekávaný, *ἐξ ἀπροσδοκῆτος* z ne-
 madání (ex improviso).
ἀποτομαί τως dotýkám se, chápu se
 (τῷ ἔργῳ boje).
ἀπ-οιδέω odstruktuji; med. ... od sebe,
 zatlačuji, zaháním.
ἀρα část. 1. následná: tedy (An. I 7,
 18); 2. vysvětlovací: totiž, právě.
ἀρα část. tážací: zdali (lat. ne, někdy
 nonne); *ᾄ* o) = nonne.
Ἀραβία, ας, *ἡ* slul nejen nynější polo-
 ostrov arabský, nýbrž i jihozá-
 padní část. Mesopotamie, v níž
 bydlili kočovný kmenové arabští
 (Arr. VII 1, 2).
Ἀρβάζης, ου jeden z vůdců Artaxer-
 xových (An. I 7, 12).
ἀργός 2. (*ἀ-εργον*) 1. akt. kdo jest
 bez práce, nečinný; 2. pass. ne-
 zpracovaný, nevzdělaný.
ἀργύρεον, τό stříbro; peníze.
ἀργυρεός, ό (argentum) stříbro.
ἀργυρεός 3. stříbrný.
ἀρεσσω líbím se, *ἀρεσσαι μοι* líbí se
 mi něco, jest mi vhod.
ἀρετή, ἡ výtečnost, statečnost; ctnost.
ἀρήτω *τίνα* pomáhám, jsem na po-
 moc, hájím.
ἀρπάζω člankuji, *ἀ. τῶν φωνῶν* zvuky
 člankované vydávám.
Ἀρσίτης, ου velitel perského vojska
 Kyrova; v bitvě u Kunax dal se
 na útek a později byv přijat od
 krále na milost, zradil Řeky, své

někdejší spolubojovníky (An. I 8,
 5 a často; Oik. 4, 19).
ἀριμελέω (sr. násl.) počítám.
ἀριμελής, ό počet; *ἀ. ἐγένετο* napo-
 četlo se.
Ἀριόλη, ἡς, *ἡ* město v Troadě neda-
 leko Abyda (Arr. I 12, 6).
ἀριστέω (*ἀριστεον*) snídám.
ἀριστερός 3. levý; *ἡ ἀριστερά* (*ἄριφ*)
 levice; *ἐν ἀριστερῇ* po levé straně.
Ἀρίστ-επτός, ου Thessal, přítel Kyrův
 (An. I 1, 10 pozn.).
Ἀριστόβουλος, ου dvořan Alexandra
 Vel., který později napsal jeho
 dějiny a byl hlavním pramenem
 Arrianovi, v. text. str. 204 (Arr. II
 12, 6; VI 29 4 a 10; VII 26 3).
Ἀριστόδημος, ου příjemný Malý (Ap.
 I 4, 2) z Kydathen, žák Sokratův,
 známý též z Platonova Symposia.
ἄριστον, τό snídáně (které Řekové
 požívali okolo 11. hodiny) = náš
 oběd.
ἀριστος 3. (*ἀρίστω*) nejlepší; výtečný,
 nejurozenější; nejprospěšnější;
 adv. *ἀριστα* nejlépe, nejdokonaleji,
 nejkrásněji.
Ἀριστοτέλης, ους ze Stageiry, nej-
 slavnější řecký filozof (385–319),
 učitel Alexandra Vel. (Arr. VII
 27, 1).
Ἀριστοπόλυτος, ου z arkadského Me-
 thydria, setník v řeckém sboru
 Kyro ē (An. IV 7, 9).

Ἀρτζέσσης, ου satrapa kadusijský,
 vůdce jízdní tělesné stráže Artaxerxovy, u Kunax zabit rukou
 Kyra Ml. (An. I 7, 11; 8, 24).
Ἀρτζέσσης, ου (Artakšathra) Mne-
 mon II., v. text. str. 16 (An. I 1, 1;
 Arr. I 12, 3).
Ἀρτόζος, ου (An. II 5, 35), přítel
 Kyra Ml., později přívrženec Ar-
 taxerxiův.
Ἀρτζπάρης, ου (An. I 8, 27) věrný
 přítel Kyra Ml., který nechtěl pře-
 žítí jeho smrti.
Ἀρτεμις, ἰδός, ἡ panenská bohyně
 venkova. lovu a měsíce, sestra
 Apollonova (An. III 2, 12).
ἀρτι adv. právě, zrovna.
ἀρτος, ό chléb pšeničný.
ἀρβω čerpám, nabírám (vody).
ἀργύριος 3. (*ἀργή*) starý, dávný; K5-
 ρος *ό ἀργίος*; Kyros Starší; *τό ἀρ-
 γίον* původně, dříve.
Ἀργέ-στρατος, ου Athénan ve IV. stol.
 (Hell. II 2, 15).
ἀργή, ἡ (*ἀργω*) 1. počátek, *ἐξ ἀργῆς*
 od počátku = znova; 2. vláda,
 důstojnost královská, úřad, *τῆς ἀρ-
 γῆς ἀργεν, ἐξεν* úřady spravovati,
 zastávati; *ἀργίαι* úředníci; 3. říše,
 království, krajina, která někomu
 ve správu dána jest = satrapie.
ἀργυρός 3. (srovn. předešl.) schopný
 vůdce, vladař lidí.

Ἀρζα, ἰδός, ό Arkádan, z Arkádie
 v Peloponnesu (An. II 1, 10).
ἀρζέω (arx) pomáhám, dostáčuji, *ἀρ-
 ζαί* dostáčuje, dosti jest, *πρός τι*
 k něčemu; *ἀρζαί μοι* s inf. jest mi
 dosti; spokojím se; adv. *ἀρζαίον-
 τως* dostatečně, *ἀ. ἰσχύουσι* spoko-
 juji se něčím.
ἀρζατος, ό, ἡ medvěď; *ἡ ἄρζα* souhvězdí
 velkého medvěda (blízko severní
 točny), sever.
ἀρμα, ατος, τό dvoukolý vůz vá-
 lečný.
ἀρμα-ἀρμαξ, ἡ čtyřkolý, krylý cestovní
 kočár (zvláště pro paní a dítky).
Ἀρμενία, ἡ Armenia, krajina rozklá-
 dající se na horním toku Eufratu
 a Tigrida (An. III 5, 17; IV 3, 1;
 4, 1 n. n.).
Ἀρμένιοι, οι (Kyr. VIII 7, 11) obyva-
 telé Armenie.
ἀρμωστής (sr. násl.), *ό* pořadatel, titul
 místodržitelů spartských.
ἀρμώτω (*ἀρμα*) slušeti, hoditi se, při-
 lehati (o oděvě).
ἀρμεως 3. (*ἀρμή* ovce) skopový.
ἀρβω (aro) orám.
ἀρπάζω uchvacuji, plením; prudce
 uchopuji, vytrhuji, *ἀρπάζω τινι*.
Ἀρζατος, ό řeka v Pontě (An. IV 7,
 18) polohy nyní nejisté, suad ny-
 nější Tšoruk-su.
Ἀρζαίτης, ου (Arr. II 11, 8) jeden z ve-
 litelů Darcia III., padl u Issu.

ἀρχή 1. jsem první v něčem, pocháním, jsem začátkem čeho s gen., φρή; 2. jsem vůdcem, velím, jsem vrchním velitelem, vládnou, jsem úředníkem (archontem), spravuji, mám v držení, τῶς; ἀρχίζω τῶς státi se pánem něčeho, rozhodovati o něčem, τῆς εἰσόδου; ὁ ἀρχων: vůdce, vrchní velitel, vládce, archon (v Athenách); pass. jsem ovládán, jsem poddán, οἱ ἀρχόμενοι poddání, prostí vojínové; med. začínám (něco svého) s gen. (λόγῳ), s inf., s part. ἀρχέω (sr. násl.) ἡ bezbožnost. ἀ-σεβής 2. (σεβόμενος) bezbožný, hříšný. ἀ-σθενέω (srov. násl.) jsem slab, nemocen; aor. roznemohl jsem se. ἀ-σθενής 2. (σθένος) slabý. Ἀσία, ας, ἡ Malá Asie; Asie (díl světa, k němuž někdy počítána i Afrika (Arr. VII 1, 2). ἀ-σής 2. (σόμενος) loupím, škodím) neškodný. ἀ-στος 2. bez jídla, lačný. ἀστέω konám, snažím se o něco; cvičím se, ἐώματι tužím. ἀσχημας, εως (srov. předch.), ἡ cvik, otužování. Ἀσκληπιό-ζῆνι, ὦν, οἱ Asklepiovci, potomci lékařského boha Asklepieia, rodiny lékařské i školy lékařské, z nichž nejznamenitější byla na

ostrově Kou (An. VI 11, 1), v též Ktesias. ἄσμενος 3. (ἄσμενος) doplňkové adj.: rád, s potěšením, ochotně. ἀσπάζομαι pozdravuji; objímám; miluji. ἀσπής, ἰδὼς, ἡ štít (v. text. str. 206), ἐπ' ἀσπίδα v levo; přeneseně: těžkoodněctvo. ἀ-σπυροδέϊ (σπυροδῆ) adv. bez námahy, bez boje, (neslavně). Ἀσσυρία, ας, ἡ (Assur) Assyrie, horská krajina podél Tigrida s městem Ninive. Řekové označovali tímto jménem celou říši assyrskou, která se prostírala na západ až k moři (tedy také dnešní Syrii), (Arr. II 6, 3). Ἀσσύριοι, ὄν, οἱ obyvatelé Assyrie (Kyr. I 4, 16; Arr. II 6, 7). ἀστυάκτω blískám, lesknou se. ἄστω, εως, τὸ (hlavní) město (urbs). Ἀστυάγης, οὐς, (na nápisech babylonských Ištvēgu) poslední král medský (585—550), který byl odbojem Kyrovým trůnu zbaven. Xenofon (Kyr. I 2, 1 a často) zde historii pozměnil, vyličiv, že vláda zcela pokojně přešla na Kyra (v. text. str. 37). ἀ-σφαλέως, ας, ἡ (sr. násl.) bezpečnost. ἀ-σφαλής 2. (σφάλω) neviklavý; bezpečný, jistý; τὸ ἀσφαλές bez-

pečnost; adv. ἀσφαλῶς bezpečně, bez úrazu. ἀ-σφατος 2. (σφατο) nespořádaný. ἀ-σφατής, (σφατής), ἡ špatný řád, neporádek, nekázeň. Ἀσσοθάλια, ἡ (básn.) (srov. násl.) zpučnost, svěvole. ἀ-σσοθάλιος 2. zpučný. ἄ-σπ s part. (ať spojitým ať nespojitým) označuje příčinu skutečnou: ježto, poněvadž. ἀ-στυάκτος (στυάκτου) adv. nejasně, záhadně, τῆ ἀ-ἐ/στυακ, o nichž jest nejasno, záhadno. ἀ-στέλως, ἡ (στέλω) zproštění povinnosti (na př. vojenské, stráž, daní), úleva ve službě (vojenské). Ἀστυάγης, οὐ, satrapa Velké Frygie, zabíjí u Issu (Arr. II 11, 8). ἀ-στυμύζω (sr. násl.) necítím, v nevážnost beru; pass. pohany zakouším, docházím, jsem v nevážnosti. ἀ-στυμύς 2. (στυμί) beze cti, v povržení jsoucí, bezctný, občanských práv zbavený. Ἀ-στυς, στυος, ὁ pohoří v severových. Africe (Arr. VII 1, 2). ἀστυίω (sr. atmen) dýmám, kouřím, páru vydávám. ἀ-στυος 2. nemístný; podivný, neobyčejný; τὸ ἄστυος neobvyčejnost. ἀ-στυεύς 2. (στέπω) nepřekroucený, jistý, pravdivý.

ἀ-στυεῖο (tremo) nechtějí se, jsem pokojný. ἀ-στυβής 2. (σβέω tru) neotřetý, ἰδὼς cesta neušlapaná; neporušený, neporušitelný, věčný. Ἀστυάδος, οὐ, syn Andromenův, přítel a generál Alexandrův (Arr. VII 26, 2), po smrti Alexandrově přidržel se Perdiky a v bojích o vládu zahynul r. 317. ἀ-στυζέω (στυζέω) nedosahuji, nedostávám, τῶς něčeho; οὐκ ἄ. jistě dosahuji, nejsem oslyšen. στυζέω opět, zase; s druhé strany; však; ἢ στυζέω opět, zase, znova; εἰς στυζέω podruhé, přistě, potom. στυζήτης, ἰδὼς, (στυζήτης), ἡ přistěkyně. D. P. tábořím, tábořím se kladu; nocuji. στυζέω = στυζέω. στυζέω, εως, ἡ množení, zvelebení. στυζέω zvětšuji, povznáším, zvelebují; med. povznáším se, moci nabývám; pass. rostu. στυζέων adv. zítřa. στυζέ-στυζέ 2. (στυζέ-στυζέο) sám dostatečný, schopný, spokojený. στυζέζω adv. ihned, brzy; στυζέ. také potom, později. στυζέσθην (στυζέ) adv. odtud, s toho místa; odtamtud; ὅ. ἄ. tamější (lidé); o čase: ihned.

αὐτο-κατάτος, ὁσος (κατατέω), ὁ samo-
vládný, samostatný; παρῆραυτῆς
x), s neomezenou plnomocí.
αὐτο-ματος 3. samoděk, sám sebou.
αὐτο-μολέω (sr. násl.) sám, o své
újmě přebíhám (k nepříteli), stá-
vám se zbehem.
αὐτο-μολος, ὁ (ἐμολον) zbeh, přeběhlík.
αὐτός, ἴ, ὁ sám, samotěn; οὐ πράξ
(= ipse); ὁ αὐτός týž.
αὐτόσε adv. tam, na to místo.
αὐτο-σχεδίζω (αὐτός, ἔγω) bez pří-
pravy jednám, na kvap opatřuji.
αὐτοῦ adv. tam, na tom místě, αὐτοῦ
που tu kdes, tu někde.
αὐτοσχητός (αὐτο-ἐργον) 2. vlastní ru-
kou (sám) pracující (rolník).
αὐτός (adv. k αὐτός), ὅς αὐτός právé
tak, týmž způsobem.
αὐχμηρός 3. suchý, drsný; špinavý,
zpuštělý.
ἀφ-αίρεω akt. odnímám, τινί τι; sní-
mám, zprošťuji někoho něčeho;
med. odnímám, beru někomu ně-
co, zbavuji τινά τι.
ἀφ-αίρης 2. (αφάινωμαι) nezjevný, tajný,
nepozorovaný; οὐκ ἀ. εἶμι s part.
není tajno, není neznámo, že něco
činím, zcela zjevně činím = φε-
ρεός εἶμι.
ἀφαιρέω (sr. předěsl.) 1. činím ne-
zjevným, skrývám, zatemňuji, ἔλα-
ον, δόξεν; 2. ničím, hubím, za-
hlazuji; ἔργον zatajuji, zamlčuji.

ἀφ-ήγησις (ήγησμαι). εὐος, ἴ vypravo-
vání.
ἀφθονία, ἡ (φθόνος) nezávist, do-
statek, hojnost, množství.
ἀφθονος 2. (sr. předch.) dostatečný,
hojný, střední; doplňkově: v hoj-
nosti, hojně; ἐν ἀφθόνος; (neutr.)
v hojnosti, v dostatku.
ἀφ-ήγη 1. odesílám, posílám; vy-
sílám, metám (kopí); 2. propou-
štím (bez trestu), na svobodu,
od sebe; 3. upouštím od něčeho,
nechávám něčeho, τὴν λέσεν κοῖριστ
pusťtí; 4. dovoluji.
ἀφ-αίεσμαι přicházím, (s vojskem)
přítahuji; εἰς τὸ ἴριος dosahuji
věku kmeťského.
ἀφ-ίστημι odstavuji; med.: 1. od-
stupuji, odpadám od někoho, τι-
νός, πρὸς τινε k někomu; 2. ustá-
vám, přestávám.
ἀφ-φροσύνη, ἡ (sr. násl.) nerozum,
nerozumnost.
ἀφρων 2. (φρήνη) 2. bez hlasy, němý,
bezsmyslný.
ἀφρονος (φωνή) 2. bez hlasy, němý,
zamlklý.
Ἀχαιός 3. achajský, Achajau (z kra-
jiny Achaje v Peloponnesu) An.
I 1, 11.
Ἀχιλλών λαοῦ, ἔνος, ὁ zátoka v Troadě
blíže Sigea, kde prý přišlo loď-
stvo Agamemnonovo (Arr. I 11,
6).

ἀφροσύνη (sr. násl.) jsem nevďčný,
nevďčným se prokazuji.
ἀφροσύνη, ἡ (sr. násl.) nevďčnost.
ἀφροσύνη 2. (αφροσύνη) nevďčný;
pass. neodmčněný.
ἀφροσύνη 2. (αφροσύνη) nepří-
jemný, nelibý.
ἀφροσύνη 3. (sr. násl.) těžký, obtížný,
τὸ ἀφροσύνη τὸν αὐτὸν αὐτὸν
tížnější část života.
ἀφροσύνη (αφροσύνη) D. P. jest mi
obtížno; rmoutím se, mrzím se,
τὸντο z toho.
Ἀλλεός, εὐος největší hrdina řecký
před Trojou; zahynuv stílelou Pa-
ridovou byl pohřben na pobřeží
u Sigea (Arr. I 12, 1).
ἀφροσύνη 2. bez spodního roucha.
ἀφροσύνη 2. (αφροσύνη) nepotřebný, ne-
užitečný, neschopný (boje).
B.
Βαβυλών, ὄνος, ἡ na řece Eufratu,
hlavní město krajiny nazvané
Βαβυλωνία, jež se rozkládala na dol-
ním toku Eufrátu a Tigrida (An.
I 7, 1).
Βαβυλωνίος 3. babylonský; ὁ Β. Βα-
bylonian.
βαδύρον adv. (βαδύρον) krokem (postu-
povatí).
βαδύρον (sr. předch.) kráčím pěšky.
βαδύρον, ὄνος, τὸ hloubka.

βαδύς 3. (sr. předch.) hluboký; ὁ
β. mělký.
βαδύρον (βαδύρον) kráčím; perf. βαδύρον
stojím.
βαδύρον, ἡ (baculum) hůl, berla.
βαδύρον oslavuji Bakcha, v bak-
chickém nadšení pobíhám, tčkám.
βαδύρον házím, metám (kopím), τινί
po někom; stílim; zasahuji, zra-
ňuji.
βαδύρον smáčím, pohroužím.
βαδύρον (sr. násl.) cizí mrav při-
jmám.
βαδύρον 3, neřecký, cizí, σπολή
šat: τὸ βαδύρον vojsko barbarské
(sebrané z narodů říše perské);
adv. jazykem cizím (perským), po-
persku.
βαδύρον 2. (balbus) slovem tím ře-
kové nazývali každého, kdo ne-
byl Řekem; cizomluvný, cizí, ne-
řecký, ὁ βαδύρον βαδύρος cizí,
výhodní králové; subst. ὁ βαδύ-
ρον cizinci, často »Persané«.
βαδύρον (adv. k βαδύρος) těžko, s ne-
volí, β. φέω nemile nesu, β. αὐτὸν
s nevolí slyším.
βαδύρος, ὄνος τὸ (sr. násl.) tíže, břímě.
βαδύρον (sr. násl.) tížím, pass. jsem
tížen; τινί pro něco jsem nevrly,
pod něčím stčnám.
βαδύρος 3. (gravis) těžký, obtížný, adv.
v βαδύρος.
βαδύρος, ἡ království, královská
vláda.

βασιλευς 2. a 3. královský; τὸ βασιλεῖον (i plur.) palác královský, sídelní město.
 βασιλεύς, ἔως, ὁ král; bez členu nebo μέγας β. (velkokrál) značí krále perského.
 βασιλεὺς králují, vládnou, τινός βασιλευός 3. královský; βασιλευότατος vlastnostmi královskými nejvíce obdařen; τὸ βασιλευόν královský způsob vlády (proti τὸ τυραννικόν); adv. královsky, v celé nádhře královské.
 βασιλευσα, ἡς, ἡ královna, královská paní.
 βεβήωτος 2. a 3. pevný, spolehlivý; τὸ β. pevnost.
 βέλως, οὐς, τὸ (βέλλω) vše, čím se na obranu střelí, kopí, kámen, olovená koule, střela; ἕζω βελῶν mimo dostřel; ἐντός βέλους na dostřel.
 βελῆτων 2. lepší, řádnější, statečnější; urozenější; prospěšnější.
 βῆμα, ατος, τὸ (βαίνο) krok.
 βίς, ἡ síla, prudkost, moc; násilí, útok (protiva: obléhání města); βίς, σὺν τῇ βίτι násilím.
 βιάζομαι (sr. předch.) nutím; β. εἰσω násilím, násilně dovnitř vnikám, dobývám se.
 βίαιος (βία) 3. a 2. násilný, úsilný; adv. silně, mocně, prudce.
 βίος, ὁ život.

βιοσεῖω (βιοτή) žiji, život trávim.
 βιοτή, ἡ (βίω) živobyť, život.
 βίω (βίω) žiji; οὐ βιωτὸν ἐστὶ nelze přežít, jest nesnesitelné.
 βιώσιμος (βίω) 2. života schopen, kdo může býti zachován při životě.
 βλάβη, ἡ škoda, újma.
 βλακῆ (sr. předch.) mdle, zdlouhavě si vedu, otálim.
 βλάξ, κός, adj. slabý, mdlý; poštlilý, blbý; subst. blb, poštelce.
 βλάπτω (βλάβη) škodím, ubližuji, τινί někomu, μετὰλλα velice; pass. škodu trpím, παρός τινος; od někohu.
 βλέπω hledím, δρέπνω εἰς γῆν βλέπωω k zemi směřující, obrácené.
 βλεφαρίς, ἰδός, ἡ (sr. násl.) řasa oční.
 βλέφαρον, τὸ (βλέπω) víčko oční, klapka.
 βόω (βοή) křičím, volám, τινὲ k někomu, na někohu, mocným hlasem oznamuji; výskám.
 βοή, ἡς (staženo z βοή sc. δορά, sr. βοῆ) volská kůže, volovice, βοῆδορος.
 βοή, ἡ křik, pokřik.
 βοήθεια, ἡ pomoc; pomocné vojsko.
 βοηθεῖω (βοή, θεῖω) na zavalanou běžím, spěchám na pomoc, pomáhám, τινί.
 βόθρος, ὁ dolík, jáma.
 βοιώτος 3. bojiotský.

βουάω, οἷ, obyvatel krajiny, která sousedila s Attikou na severu (Arr. II 7, 8).
 βουρῆς, ἄ, ὁ (buráci) severní vítr.
 βουκρημα, ατος, τὸ (βούκω) stádo.
 Βουβάζης, οἱ, vznešený Persan, zhybnulý u Issu (Arr. II 11, 8).
 βουλευτήριον, οἱ, τὸ (βουλεύω) radnice.
 βουλευτής, οἷ (sr. předch.) člen rady athenské, radní.
 βουλευτικός 3. co lýce se rady, radní, β. ὄρατος radní přísaha.
 βουλεύω (βουλή) akt. 1. radím; zamýšlím τὴ κερζὸν τιν; 2. jsem radním, zasedám v radě; ἐβουλεύωσθαι stal jsem se členem rady; med. 1. radím se; τὶ ο něčem; aor. poradil jsem se; ὀφθῶς βουλεύωμαι s dobrou se potazuji, dobře si sloužím; záměr osnuji, zamýšlím; 2. radím se sám s sebou, u sebe rozvažuji, přemýšlím, παρὶ τινος; pomýšlím;
 3. akt. i med. značí někdy pečovat, παρὶ τινος o někohu.
 βουλή (vůle), ἡ rada; v Athenách sbor 500 mužů, kteří rozdělení jsou v 10 sekcí (podle fyl) zv. πευτησῆα střídali se ve vyřizování státních záležitostí připravující předlohy pro sněm (v. p. Ap. I 1, 18).
 βουλήμαχος (βούς + μαχός hlad) mám hlad jako vůl (t. j. veliký), v čestině: jako vlk; aor. dostal jsem hlavý hlad.
 βούλωμαι chci, přeji si, žádám si; hodlám; přivoluji.
 βούς, ὁ, ἡ býk, vůl, kráva.
 βουδός 3. zdlouhavý, opozděný; adv. pomalu.
 βουγύς 3. krátký; skrovný; ἐν βουγύτι v kratinké době, zcela krátce.
 Βρετανός, ὢν Britanové, obyvatelé Britanie (Arr. VII 1, 4).
 βρεφός, οὐς, τὸ novorozeně, dítě.
 βρέγω máčím, svažují.
 βροντή, ἡ hrom, hromobití, bouřka.
 βρωμα, ατος, τὸ (sr. násl.) pokrm, krmě.
 βρωτός 3. (βρώστω) jedlý, k snědku, τὸ βρωτὸν pokrm.
 βρωτός, ὁ oltať.
 I.
 Γάδερα, οἱ, τὰ stará foinická osada na jihu západ. pobřeží Hispanie, nyní Cadix (Arr. VII 1, 2).
 Γαδρωτός, οἱ, obyvatelé krajiny Gerdrosie (n. Beludžistanu) v jižní části Iránu (Arr. VI 25, 4).
 γαυέω žením se, γῆμαι za manželku pojmuť; med. vdávati se, τινί za někohu.
 γαστήρ, τρός, ἡ břicho, žaludek.
 Γαλιῆτης, οἱ, samský uprchlík ve vojskě Kyra Ml. (An. I 7, 5).
 γειτῶν, οἱ, ἡ soused.
 γελῶ směji se; ἐπὶ τινί někomu;

usmívám se; ἐγέλσζα zasmál jsem se, dal jsem se do smíchu.
 γέλσος (sr. předch.) 3. směšný; adv. směšně, směšným způsobem.
 γέλοσ, ωτος, ó smích, posměch.
 γενέθλιος 3. (γένεζ) rodný; τζ γενέθλιζ narozeniny.
 γένος 3. (sr. násl.) dobrého rodu, ušlechtilý, dobrý, (pes čistokrevný).
 γενωσιότης; ητος, ή (st. předch.) ušlechtilost.
 γενωó (sr. násl.) rodím, ói γενώσιζ rodiče.
 γένος, ους, (γί-γν-ο-μζ) 1. rod; akk. τó γένος rodem; 2. pokolení, kmen.
 γενωσιός 3. (γένω) starý, γενωσιτέρος starší věkem.
 γέρων, τό (gero, fero) lehký, čtyřhranný štít z proutí pletený a koží potažený.
 γερο-φόρος (sr. předch.) 2. lehkým štítem ozbrojený, subst. lehký zbrojenec, oděvec.
 γέωω, οντος, ó stařec, kmet.
 γέωω (gusto) dávám okoušeti; med. okouším, požívám, τινός něčeho.
 γεωργέω (γεωργός) rolničím, půdu vzdělávám.
 γεωργία, ζς, ή rolnictví.
 γεωργικός 3. rolnický, v rolnictví zběhlý, dobrý rolník.
 γεωργός (γή + ἐργάζομαι), ó rolník.

γή, ή země.
 γήινος 3. (γή) ze země, hliněný, z cihel.
 γήλοφος, ó (γή + λόφος) pahorek, návrší, kopec.
 γήρας, ως, τό stáří, věk kmetský.
 γήρωμζ (gigno) 1. rodím se, pocházím, τινός, έζ τινος z, od někoho, ói γενόμενοι kteří (zrodili se a) žili; γενόμενος δέξζ έτη cum natus esset annos X, γενωός pocházející; někdy, zvl. perf. = býti, aor. pobýti; 2. stávám se, a) s adj. nebo subst. doplňkovým: κκκζ-φινής γ. zjevují se, πολλοζ έξος γ. nabývám velké ceny; b) prokazují se, osvědčují se άνήρ άκκζ-θός; c) o věcech: vznikati, τροπή, βροντή (střihne se), ζών (sněhu napadne), άστραπαζή (ukazují se), μάχζη (svede se); d) dítí se, přihazeti se (passivum k ποισίν), τó γενόμενον co se stalo, sběhlo, přihodilo; 3. o pohybu: přicházím, dostávám se, ocitám se, άνωτέρω výše vystupuji; άριθμός γίγνεται počet vychází, shledává se, έξένοστο άκκζτόν napočtetlo se jich sto; ói γερόμενοι δαμοί docházející daně; τζ ίσά γίγνεται oběť daří se šťastně, τζ έμζ (podniknutí moje) εζ γίγνεται.
 γερόσζο 1. (co-gnosco) poznávám, seznavám, znamenám, pozorují,

shledávám, s dvojným akkus. nebo s part. předmětným; někdy má praes. význ. perf.: znám, vím; 2. uznávám, soudím, aor. usoudil jsem, s inf.; mám přesvědčení, aor. nabyl jsem přesvědčení, s inf.; smýšlím.
 Γιδζς, οζ, ή, Egyptán, syn Tama, který byl admirálem loďstva Kyrova, tlumočnick a přítel Kyra Mladšího, byl potom s Ariatem od Artaxerxa přijat na milost a stal se velitelem loďstva perského (An. II 1, 3).
 γιδζς 3. sladký.
 γλωττζ, ή jazyk.
 γλώζζη, ή (γινώσζω) 1. poznání; přesvědčení, vědomí; γλώζζη s dobrým vědomím, z přesvědčení; 2. rozmysl, rozum, účel (An. I 8, 10); 3. soud; vůle θεωζ, přivolení εζν τή γλώζζη; 4. mínění; očekávání, přání; 5. smýšlení, duch.
 γινώμωζ, οντοζ, ó (γινώσζω) znalý, znalec.
 γινώμωζ 3. (sr. předch.) známý, τινί s někým, něč; ói γινώμωζί slechtici.
 γινώσζω, εωζ, ή (sr. předch.) poznání.
 γίγνωσζω, ó (sc. άδοός) zub třenový, stolice.
 γινώσζω, έωζ, ή (γίγνωμζ) rodič, plur. rodiče.

Xenofon II. vyd. křha.

γινω, ζτοζ, τό (geni) koleno; kolínko na stěble.
 γινωζ (jistíci εζν + omezovací γε); vždyť, alespoň, zajisté, jen (Ap. I 4, 8).
 γιόμωμζ, ζτοζ, τό (γιάζω) písmě; plur. čtení a psaní; psaný list.
 Γιόμωζ, οζ, ή, ó říčka v Malé Frygii, vtékající do Propontidy, nad níž r. 334 porazil Alexandros po prvé vojsko perské (Arr. II 11, 8).
 γιορζή, ή (γιάζω, žaloby podávaly se písemně) žaloba ze zločinu proti veřejné bezpečnosti, pře veřejná, hrdelná.
 γιάζωω píši, matuji; med. γιάζομζί τινζ γιάζομζη poháním někoho k soudu, žaluji, podávám žalobu na někoho.
 γυμνάζζω (γυμνός) cvičím, tužím.
 γυμνάσιον, τό (sr. před.) tělocvična.
 γυμνήζ, ήτοζ, ó (γυμνός) lehký oděv nec pěši.
 Γυμνιάζ, ή Gymnias, město v zemi Skythenův (An. IV 7, 19); poloha bliže neznáma, snad Baiburt.
 γυμνός 3. nahý; lehce oděný (jen spodním rouchem); nekrký štít, ten, neozbrojený (nudus).
 γυμνός (sr. předch.) obnažují, (hradbu) obránců zbavují (nudare).
 γύνωζ, οζ, τό (γυνή) zdobněle ve sm. pohrdlivém: žensčina.
 γυνή, ζιζός, ή žena, manželka.

Γοβράζος, ω (perský Gubaru), vojév-
vůdce Artaxerxiův (An. I 7, 12).

Δ.

δάρμων 2. (básn.) znalý, umělý,
zběhlý.

δαμωνόω (δάρμων zloboh) jsem bě-
sem posedlý, šílený.

δαμόνιον, τό (δαμόν) božstvo; jakýsi
vnitřní hlas varovný (Ap. I 1, 2).

δαμόνιος 3., i 2. božský, božstvu
náležející, τὴ δ. věci božské.

δάκνω kouši, hryzu; rmoutím; aor.
pass. ἔδηθη zarmoutil se, za-
hnětló ho.

δάκρυον, τό (lacrima) slza.

δάκρυός (sr. předch.) slzím, pláčím.

δακτύλιος, ó (sr. násl.) prstěn.

δάκτυλος (dig-itus), ó prst.

Δαμάρετος, ω, ó (An. II 1, 3) král
spartský, kterýž působením dru-
hého krále, Kleomenea, r. 491
vlády byv zbaven, utekl se k Da-
reiovi I., králi perskému; od něho
obdržel polořecká města Perga-
mon, Teuthranii a Halisarnu v My-
sii v držení i pro své potomky.

Δαμασός, ω, ή, staré hlavní město
syrské (Arr. II 11, 9).

δαμωνόω (δάρμων, dapes) 1. náklad
vedu, činím, ἐπιτί τ. na něco, εἰς
τ. i 2. trávím, požívám.

δάπεδον, τό (domus, παδίον) půda,
země.

Δαρδανός, εὐος, ó Dardaňan z města
Dardana v Troadě při Helles-
pontě (An. III 1, 47).

δαρδαίνος (τάρταρος) byl zlatý dukát
perský, ježž cenou rovnal se 20

drachmám attickým (18—20 K).

Jméno má po Dareiovi I., který
zavedl novou říšskou měnu v Per-
sii a dal razíli první zlaté peníze.

Vyobrazen byl na něm vousatý
král běžící v pravo; v pravici
nese kopí, v levici luk.

Δαρσηός (persky Dárayavahuš): 1.
D. II. (v. text. str. 16, An. I 1, 1);
2. D. III. (Arr. II 6, 3 nn.).

δάρσιος, ó daň, poplatek, berně.

δάρσιος 3. hustě porostlý, δασεῖς βοή
kůže hovězí, srstí pokrytá, nevy-
dělaná, srstnatá.

δάρσιος 2. (δάρσιος) hojný, bo-
hatý.

δέει (necosob.) třeba jest, nutno jest;
někdy hodí se sloveso mítí, mu-
seti, násl. inf. s akkus.; δέει τινος

jest potřebí něčeho, nedostává
se; τὸ δέει čeho jest potřebí, τὴ
δέει povinností.

δέειδω bojím se; aor. ἐδείσθ ulekl
jsem se; perf. δέεισθ a δέειζ
mám strach, δέεισθ boje se.

δείξ-νός (dic-ere) ukazují, τινός na
někoho.

δείξ-νός, ή, odpolnedne (doba od 2 do
6 hodin).

δαίμα, ή (δαίμας) zbábělost.

δαίμων 3. (δαίμων) báživý, zbábělý.

δαίμων, εὐος, τό (δαίμων) strach.

δαίμων 3. (δαίμων) 1. strašný, hrozný,
δαιμόνιος; τὸ δαιμόν, τὴ δαιμόν nebez-
pečí, nehody, hrůzy, strasti, τὴ
δαιμόνιος největší trýzně; 2. ve-
líký, mocný, πόθος; neobyčejný;

3. zkušební, řádný, οἰκονόμος; δαι-
μόνιος λήγειν výtečný v řeči; δαιμό-
νόμος ἔστι δαιμόνιος lépe dovede

naučiti; δαιμόνιος ἔν λελείν velmi
dobře uměl jsem hovořiti.

δαίμων (sr. násl.) obědvám, večerím
(sr. δαιτών), hodují.

δαίμων, τό hlavní jídlo (náš oběd),
kterého Řekové požívali teprve

před západem slunce; možno
překládat „oběd“ i „večeře“.

δαίμωνιος připravují oběd, večeri;
med. dávám si večeri připraviti,
večeřím.

Δαξέλιον, ής, ή pevnůstka na severo-
východ od Athen, blíže hranic ba-
oiských, za války pelop. obsazena

od Spartanů (Hell. II 2, 7; 3, 3).

Δελφοί, ό Delfy, město ve Fokidě,
proslavené věštírnu Apollono-
vou (An. III 1, 5).

δέειδων, τό strom.

δέεισθ (sr. násl.) za ruku chápu,
ruku podávám někomu (τινός) na

pozdrav i na rozloučenou, vítám,
loučím se.

δέξιός (dexter δέξιους) 3. pravý; ή
δέξιή pravice na znamení slibu a

věrnosti = slib, rukojemství; τὸ
δέξιόν, τὴ δέξιή pravé křídlo šiku
bitovního.

δέουσι (dēt) (D. P.) 1. potřebuji, jest
mi potřebí, nemám, τινός něčeho;

2. prosím, přejí si, žádám, τινός
τ. (inf.) někoho za něco (aby).

δέος, οὐς, τό (δέος) bázeň, strach.
δέος, ή hrdlo, šíje.

δέουσι, εὐος, τό (δέου dnu) kůže.

δέουσι, εὐος, τό (domus + potens)
pán, vládce.

δέουσι 3. druhý; τὸ δ. podruhé.
δέουσι 1. přijímám; jsem spoko-
jen, schvaluji; přijímám k sobě

pohostinsky, pohošťuji (v domě,
v městě svém); 2. ve smyslu ne-
přátelském: δ. τινός bojím někoho

podstupuji. odpor činím, doče-
kávám (něčoho útoku τινός ὀργήν)

těž δ. εἰς τινός dočekávám nepří-
tele ženoucího se (manus conse-
rere).

δέουσι, εὐος, ή, dávám uvězniti.
δέουσι 1. časové: už, již; právě,
(ined, iam); 2. jistící: ovšem, za-
jistě; ironicky: arci; 3. vytykáci:

(při imperat.) pak přece; μὲν δή
zajisté přece; τ. δή proč pak;

4. výsledné: tedy.
δέουσι (δῆ) iron. ovšem, totiž, (jen) na

oko.

Δήλιος, τὴν (Δήλος) slavnost, která každý rok na jare na ostrově Delu ke cíti Apollonově se konala. A-theiané posílali k ní slavnostní poselstvo (θεορία) s obětmi. V. text. str. 127 (Ap. IV 8, 2).
 Δήλιος, ὁ, ἡ Delos, nejmenší z ostrovů kykladských, posvátný všem Helenům jako rodiště Apollonovo a Artemidino; sr. Δήλιος (Ap. IV 8, 2).
 δήλιος 3. zřejmý, patrný, jasný; δήλιος ἔργα, ὅτι dokazují že...; s part. δ. ἡν προσίων bylo viděti, an..., že... (An. I 10, 6); δήλιον δ' ὅτι (ὁ) patrně, zajisté.
 δήλιος (sr. předch.) jevím, činím zjevným, dávám na jevo; oznamuji, hlásám (o nápisě).
 δημοκρατής, ὁ (δημος + κρατής) provozuje dílo obecně prospěšné, řemeslník; unělec, mistr.
 δημοκρατία, α, ἡ (δημος + κρατία) lidovláda; zřízení obecní, při němž všichni občané mají stejná práva a přístup k státním úřadům, které se obsazují volbou.
 δήμος, ὁ (obecný) lid (proti šlechtě).
 δημοσιος 3. obecní, obecním nákladem pořízený; δημοσία obecně, nařízením obecním; nálezem lidu.
 Δημοφών, ὄντος; přítel Alexandra Vel. (Arr. VII 26, 2).
 δῖός (δῖός páliím) hubím, plenu, pustoším.

δήπω, část. jistící; přece, zajisté přece, vždyť přece; iron. : vždyť přece asi; ὃ γὰρ δήπω; vždyť snad přece ne...
 δήπω, část. jistící : zajisté; ὃ δήπω naprosto ne.
 δὴ předl.
 1. s genit. skrže, po : a) místně δὴ σπόμετος ἔγενετο stále mluviti o někom; δὴ ἔσσο ve stejných vzdálenostech; b) časově o rozsahu : δ. ὅλης τῆς νυκτός po celou noc; c) o prostřednictví : δὴ ἐμνησθε; skrže tlumočnicka; d) o způsobě : δὴ φιλίης viz εἴη;
 2. s akkus. jen o významě přičinném : pro, δὴ πάλῃ z mnohých příčin.
 δειψίνω kračím skrž, přecházím, πειψίνω přes řeku.
 δειψύλλω 1. přepravuji, intr. převážím se; 2. pomlouvám, osoučuji, očerňuji, τὴν πρὸς τὴν někoho u někoho; ὁ δειψύλλων osoučovatel, pomluvač.
 δειψύζω převádím (přes řeku), přepravuji.
 δειψύω prožívám, žiji; δ. ἔπειρος τὴν; po celý život, do smrti neokusím něčeho.
 δειψύω rozkřikuji, rozhlášuji.
 δειψύλῃ, ἡ (sr. δειψύλλω) pomluva.
 δειψύμενος 1. trávím, prožívám, vžívám; s part. doplňkový : ὁ δὲν ἄλλο πᾶν δειψύμενος po celý

život nic jiného jsem nečinil; 2. zůstávám, trvám do konce, διαψύσονται φίλοι zůstávají do smrti přáteli, v lásce.
 διαψύω trávím (čas), ψύσῃ; stáří, život trávím, žiji; s part. doplňkový : δ. ὅν ustavičně jsem.
 διαψύσσει (ψύσῃ) pořáde zápasím, závodím, πρὸς τὴν s někým, τὴν v něčem.
 διαδιδοῦν rozdávat, rozděluji.
 διαδοῦν, ἡ (δια-διδῶν) přejímám) vystřídání; přen. vojsko na vystřídání stráže (τῆ ψάραξῃ).
 διαθεσσει dobře pozoruji, prohlédám.
 διαθροῦν rozkřikuji, rozhlášuji.
 διαψέω 1. rozbírám, rozděluji; 2. rozeznávám.
 διαψῃ, ἡ živobytí, způsob života, zvl. stravy (dítě).
 διαψύω (sr. předch.) D. P. život trávím, žiji, stravuji se.
 διαψύω, τὸ (sr. předch.) správa života, potřeby životní.
 διαψύω mám se; chovám se, πρὸς τὴν k někomu, οὐκᾶτος; přátelsky; ὄντος δ. takovou mysl, náladu mám, φιλικός δ. τὴν jsem v lásce, v milosti něčci.
 διαψύω pořáde pobádám, vybízím, διδάσκει; δ. ἐκαστῶ τολμᾶν povzbuzují se k odhodlanosti, srdce sobě přidávám.

διαψύω přepravuji; pass. dávám se dopraviti.
 διαψύω (sr. násl.) poslušnji, sloužím.
 διαψύω ὁ služebník.
 διαψύω prorážím, prosekávám, ψύσσει protřihuji.
 διαψύω rozsuzuji, rozhoduji, δ. μᾶλλον rozhoduji poznáv t. j. podle své zkušenosti a vědomostí.
 διαψύω překážím, τὴν někomu.
 διαψύω losem dělím, losuji.
 διαψύω prosvitám.
 διαψύω D. P. rozmlouvám, hovořím s někým τὴν, πρὸς τὴν, o něčem πρὸς τὴν, nebo τὴν.
 διαψύω 1. nechávám mezeru; 2. intrans. jsem vzdálen, ψύσσει διαψύω σπύρον ἢ ἀλλῶν značně vzdálené, δὴ πρὸς πρὸς διαψύω; porostlý jedlemi od sebe vzdálenými.
 διαψύω, ἡ (διαψύω) smířuji smíření.
 διαψύω rozlučuji, rozpouštím; med. διαψύω διαψύω když se člověk (smrti) rozrušuje, když umírá.
 διαψύω (zecla) chybují.
 διαψύω, ἡ, ἡ pochybení, omyl.
 διαψύω zůstávám, trvám pořáde.
 διαψύω rozměňuji; med. rozměňuji si.
 διαψύω perf. διαψύω stále v paměti mám, chovám.

trpím; 4. pře, τῆν δίκην εἰπέτω před soudem se hájíti.

δι-μοιρέτης (μοῖρα), οὐ, ó vojín, který dostával dvojnásobný žold.

δίνω, ἴσῃ, ἴ, vír.

δῖος = δῖος ὁ pročez, a proto.

Διώνος, οὐ bůh vína a plodivé síly přírodní, též Bakchos zvaný, dárcce božského nadšení; oslavován byl rozjařenými tanci. Pověsti bájilo se i o jeho vítězném tažení do Indie (Arr. VI 3, 4 a 5). δῖος proto právě že ...

δι-ορίζομαι (ὁρίζω) vymezuji, určitě vytýkám.

δι-ορῶντων τὰ προκοπᾶν něco, do-
bývám se někam.

δι-πηγῶν, ὤ (πηγῶν) dvouloketní.

δι-πλάσιος 3. a 2. dvojnásobný, dvakrát tolik, δι-πλάσιον dvakrát tak daleko.

δι-πλεθρῶν 2. (πλέθρων) dvouplethrový, dlouhý dvě plethra.

διφρος, ὁ sedadlo na voze.

δίχα adv. na dvě, různě, ὁ. γένεσθαι τινός od něčeho pryč se do-
stati, odloučiti se.

δίχῃ adv. na dvě, na dvě strany.

διψῶν (sr. násl.) žízním.

δίψος, ὠς, τὸ žizeň.

διωρῶν, ὁ (διώζω) pronásledování.

διώζω pronásleduji, honím.

δι-ὠνός, εὐς, ἴ (sr. předch.) houba, pronásledování.

διωπίω (βάσι.) tluká, biju.

δι-ζώω konám; ὁ δι-ζώωσ πάχαιελ.

δι-επαγγέλλομαι 2. srponosný, srpový, ἴσῃ (v. p. An. I 7, 10).

δι-επίπνοον, τὸ srp, kosa.

δι-επίπυξ 3. ostrý, trpký.

δι-όρος, ὁ běh; rychlý krok, δι-όρος φεῖν rychlým krokem běžeti.

δι-όραστον, οὐ (δι-όρα ἴ dub, dřevo + φράστω zatarasuji), τὸ, dřevěné pa-
žení, zábradlí kolem zasedací síně v radnici, jež oddělovalo prostor vykázaný divákům.

δι-ορῶμαι D. P. (ὁρῶντήρ) mám moc, mohu, jsem s to, jsem schop-
pen.

δι-ορῶνς, εὐς, ἴ (sr. předch.) 1. mo-
hutnost, moc, síla tělesná; i du-
ševní schopnost; možnost, ζατῶ
δι-ορῶνν; 2. moc v obci (poten-
tia i potestas); 3. moc vojenská,
vojsko.

δι-ορῶνς 3. (δι-ορῶν) 1. silný, mocný,
schopný, δι-εἶμι s inf. jsem schopen,
jsem s to, abych ...; možný, δι-
ορῶν εἶστω možno jest; 2. mocný
(v obci), velmož.

δι-ορῶνός (δι-ορῶνός nevrlý) jsem
nevrlý, mrzutý.

δι-ορῶνός 2. (ορῶνός) neschopný
k účení.

δι-ορῶνός (ορῶνός) 2. nepřechod-
ný, nesnadno přebroditelný.

δι-ορῶνός 2. (ορῶνός) nesnesitelný.

δι-ορῶνός, ἴ (ορῶνός) místo ne-
schůdné, nebezpečné.

δι-ορῶν, τὸ (δι-ορῶν, domum) dar.

E.

εἶω nechlávám, dovoluji.

ἐγγύθεν adv. (sr. násl.) z blízka,
z nevelké vzdálenosti; rychle,
ihned (Ap. II 2, 12.)

ἐγγύς adv. 1. blízko, na blízku,
z blízka, ἔ. γήγρομαι blížím se;
s genit. blízko, vedle někoho;

2. při určité míry: asi, skoro;
ἐγγύστεν nejbliže, ὁ ἐγγύστεν
nejbližší, nejpodobnější.

ἐγείρω budím; perf. ἐγείρωμαι bdím,
jsem bdělý, bedlivý.

ἐγ-ζαλόω zahatiji; med. zahatiji
se (před smrtí).

ἐγ-ζατῶ-λαβῶν v něčem postihuji,
překvapuji.

ἐγ-κεῖμαι ležím, položen jsem v ně-
čem.

ἐγ-καλέομαι vybízím, nařizuji.

ἐγ-κλίνο intrans. ustupuji, dávám
se na útlék.

ἐγ-κοιμάομαι spím v chrámě, abych
ve snách dostal od boha věštbu
nebo byl od něho uzdraven.

ἐγ-κοιπέτης 2. (κοπέτης) 1. moc (nad
jinými) mající, páν, τῶν ἐγείρων
ποιήσαι τινός někoho pánem učiniti
něčeho; 2. nad sebou moc ma-
jící, zdrželivý, střídmý.

ἐπι-ζωέω τῷ na něco připadám, do-
stávám se kam.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωή), τὸ mečků, dýka.
ἐπι-ζωοῦμαι (sr. předch.) v ruce vy-
dávám, ἐπι-ζωοῦμαι τῷ vydávám
se v moc něč.
ἐπι-ζωή nalévám.
ἐπι-ζωοῦμαι (ζωός) místo dávám, do-
voluji; ucos. ἐπι-ζωοῦμαι jest volno,
možno, lze.
ἐπι-ζωοῦμαι (ζωός) 2. domácí, tuzemský.
ἐπι-ζωοῦμαι já aspoň.
ἐπι-ζωοῦμαι, οἷ (sr. násl.) dobrovolný,
dobrovolník.
ἐπι-ζωοῦμαι chci, jsem hotov, ἐπι-ζωοῦμαι rád,
ochotně pracuji.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωή) zvyk) navykám, učím,
med. (perf. ἐπι-ζωοῦμαι) zvykám si, τῷ
ἐπι-ζωοῦμαι zvyky.
ἐπι-ζωοῦμαι, οὐς, τὸ (sr. předch.) národ,
země.
ἐπι-ζωοῦμαι, οὐς, τὸ (ἐπι-ζωή) podoba, postava,
tělo (proti ψυχή).
ἐπι-ζωοῦμαι, τὸ (sr. předch.) podoba,
obraz.
ἐπι-ζωοῦμαι (sr. násl.) připodobuji; hádám,
domýšlím se, ἐπι-ζωοῦμαι uhodnotí.
ἐπι-ζωοῦμαι, οὐς (part. k ἐπι-ζωοῦμαι, ἐπι-ζωοῦμαι)
s inf. jest k pravdě podobno.
ἐπι-ζωοῦμαι, že...; zzzz τὸ ἐπι-ζωοῦμαι
jest přirozeno; slušno, záhodno
jest; obyčejem, zvykem jest.
ἐπι-ζωοῦμαι (adv. předch. part.) slušně,
pravém.

ἐπι-ζωοῦμαι, τῷ (ἐπι-ζωή) vesku-
vám.
ἐπι-ζωοῦμαι, ἡ mír, pokoj, klid, ἐπι-ζωοῦμαι
ἐπι-ζωοῦμαι v míru žiji.
ἐπι-ζωοῦμαι s akk.: 1. místně: do, v, na, ve
sm. nepřítel. proti; ἐπι-ζωοῦμαι před lidmi.
2. časově: ἐπι-ζωοῦμαι druhého dne, na-
zejší (An. I 7, 1); 3. přeneseně:
o účelu: ἐπι-ζωοῦμαι na výživu;
o vztahu: ἐπι-ζωοῦμαι ku, τῷ ἐπι-ζωοῦμαι
τῷ πῶς ἐπι-ζωοῦμαι věci válečné; ἐπι-ζωοῦμαι
vzruš dle síly, seč jsem; o při-
blížením počtu: do, okolo, asi.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωοῦμαι) střím proti
někomu.
ἐπι-ζωοῦμαι intrans. vraziti na (ἐπι-ζωοῦμαι), na-
padnouti.
ἐπι-ζωοῦμαι vnikám; vtiskují se, za-
řezávám se.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωοῦμαι) vcházím, přicházím,
vnikám.
ἐπι-ζωοῦμαι vcházím, vnikám.
ἐπι-ζωοῦμαι, οὐ, ὅ (ἐπι-ζωοῦμαι) původce,
kdo navedl někoho k něčemu.
ἐπι-ζωοῦμαι volám dovnitř, povolá-
vám.
ἐπι-ζωοῦμαι donáším domů.
ἐπι-ζωοῦμαι, ἡ vchod, brána; ἡ ἐπι-ζωοῦμαι
ἐπι-ζωοῦμαι ke mně.
ἐπι-ζωοῦμαι vsílám, vpusťtím.
ἐπι-ζωοῦμαι vpadám, vnikám, vrážím,
ἐπι-ζωοῦμαι.

ἐπι-ζωοῦμαι, τῷ (ἐπι-ζωή) vesku-
vám.
ἐπι-ζωοῦμαι, ἡ mír, pokoj, klid, ἐπι-ζωοῦμαι
ἐπι-ζωοῦμαι v míru žiji.
ἐπι-ζωοῦμαι s akk.: 1. místně: do, v, na, ve
sm. nepřítel. proti; ἐπι-ζωοῦμαι před lidmi.
2. časově: ἐπι-ζωοῦμαι druhého dne, na-
zejší (An. I 7, 1); 3. přeneseně:
o účelu: ἐπι-ζωοῦμαι na výživu;
o vztahu: ἐπι-ζωοῦμαι ku, τῷ ἐπι-ζωοῦμαι
τῷ πῶς ἐπι-ζωοῦμαι věci válečné; ἐπι-ζωοῦμαι
vzruš dle síly, seč jsem; o při-
blížením počtu: do, okolo, asi.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωοῦμαι) střím proti
někomu.
ἐπι-ζωοῦμαι intrans. vraziti na (ἐπι-ζωοῦμαι), na-
padnouti.
ἐπι-ζωοῦμαι vnikám; vtiskují se, za-
řezávám se.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωοῦμαι) vcházím, přicházím,
vnikám.
ἐπι-ζωοῦμαι vcházím, vnikám.
ἐπι-ζωοῦμαι, οὐ, ὅ (ἐπι-ζωοῦμαι) původce,
kdo navedl někoho k něčemu.
ἐπι-ζωοῦμαι volám dovnitř, povolá-
vám.
ἐπι-ζωοῦμαι donáším domů.
ἐπι-ζωοῦμαι, ἡ vchod, brána; ἡ ἐπι-ζωοῦμαι
ἐπι-ζωοῦμαι ke mně.
ἐπι-ζωοῦμαι vsílám, vpusťtím.
ἐπι-ζωοῦμαι vpadám, vnikám, vrážím,
ἐπι-ζωοῦμαι.

ἐπι-ζωοῦμαι, τῷ (ἐπι-ζωή) vesku-
vám.
ἐπι-ζωοῦμαι, ἡ mír, pokoj, klid, ἐπι-ζωοῦμαι
ἐπι-ζωοῦμαι v míru žiji.
ἐπι-ζωοῦμαι s akk.: 1. místně: do, v, na, ve
sm. nepřítel. proti; ἐπι-ζωοῦμαι před lidmi.
2. časově: ἐπι-ζωοῦμαι druhého dne, na-
zejší (An. I 7, 1); 3. přeneseně:
o účelu: ἐπι-ζωοῦμαι na výživu;
o vztahu: ἐπι-ζωοῦμαι ku, τῷ ἐπι-ζωοῦμαι
τῷ πῶς ἐπι-ζωοῦμαι věci válečné; ἐπι-ζωοῦμαι
vzruš dle síly, seč jsem; o při-
blížením počtu: do, okolo, asi.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωοῦμαι) střím proti
někomu.
ἐπι-ζωοῦμαι intrans. vraziti na (ἐπι-ζωοῦμαι), na-
padnouti.
ἐπι-ζωοῦμαι vnikám; vtiskují se, za-
řezávám se.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωοῦμαι) vcházím, přicházím,
vnikám.
ἐπι-ζωοῦμαι vcházím, vnikám.
ἐπι-ζωοῦμαι, οὐ, ὅ (ἐπι-ζωοῦμαι) původce,
kdo navedl někoho k něčemu.
ἐπι-ζωοῦμαι volám dovnitř, povolá-
vám.
ἐπι-ζωοῦμαι donáším domů.
ἐπι-ζωοῦμαι, ἡ vchod, brána; ἡ ἐπι-ζωοῦμαι
ἐπι-ζωοῦμαι ke mně.
ἐπι-ζωοῦμαι vsílám, vpusťtím.
ἐπι-ζωοῦμαι vpadám, vnikám, vrážím,
ἐπι-ζωοῦμαι.

ἐπι-ζωοῦμαι, τῷ (ἐπι-ζωή) vesku-
vám.
ἐπι-ζωοῦμαι, ἡ mír, pokoj, klid, ἐπι-ζωοῦμαι
ἐπι-ζωοῦμαι v míru žiji.
ἐπι-ζωοῦμαι s akk.: 1. místně: do, v, na, ve
sm. nepřítel. proti; ἐπι-ζωοῦμαι před lidmi.
2. časově: ἐπι-ζωοῦμαι druhého dne, na-
zejší (An. I 7, 1); 3. přeneseně:
o účelu: ἐπι-ζωοῦμαι na výživu;
o vztahu: ἐπι-ζωοῦμαι ku, τῷ ἐπι-ζωοῦμαι
τῷ πῶς ἐπι-ζωοῦμαι věci válečné; ἐπι-ζωοῦμαι
vzruš dle síly, seč jsem; o při-
blížením počtu: do, okolo, asi.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωοῦμαι) střím proti
někomu.
ἐπι-ζωοῦμαι intrans. vraziti na (ἐπι-ζωοῦμαι), na-
padnouti.
ἐπι-ζωοῦμαι vnikám; vtiskují se, za-
řezávám se.
ἐπι-ζωοῦμαι (ἐπι-ζωοῦμαι) vcházím, přicházím,
vnikám.
ἐπι-ζωοῦμαι vcházím, vnikám.
ἐπι-ζωοῦμαι, οὐ, ὅ (ἐπι-ζωοῦμαι) původce,
kdo navedl někoho k něčemu.
ἐπι-ζωοῦμαι volám dovnitř, povolá-
vám.
ἐπι-ζωοῦμαι donáším domů.
ἐπι-ζωοῦμαι, ἡ vchod, brána; ἡ ἐπι-ζωοῦμαι
ἐπι-ζωοῦμαι ke mně.
ἐπι-ζωοῦμαι vsílám, vpusťtím.
ἐπι-ζωοῦμαι vpadám, vnikám, vrážím,
ἐπι-ζωοῦμαι.

ἐκ-ἐπιπέδιος adv. s obou stran, s každé (ze dvou) strany.
 ἐκ-ἐπιπέδιος adv. na obě strany.
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅς, ἡ (ἐκ-ἐπιπέδιος) setnina.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vystupují (z lodi na pevninu).
 ἐκ-ἐπιπέδιος 1. vyhazují, vysypám; 2. vyháním, vytiskují; do vyhnanství posílám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος táhnou, vyjíždím na pomoc.
 ἐκ-ἐπιπέδιος (ἐπιπέδιος), ἡ, ἡ výtok, pramen, ústí.
 ἐκ-ἐπιπέδιος do smíchu hlasitěho se dávám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅ (ἐπιπέδιος) potomek; τὴν ἐκ-ἐπιπέδιος mláďata.
 ἐκ-ἐπιπέδιος přejímám, dědím.
 ἐκ-ἐπιπέδιος svlékám; med. (s aor. ἐξέδω) svlékám se (si).
 ἐκ-ἐπιπέδιος adv. tam (na otázku kde?), τὴν ἐκ-ἐπιπέδιος krajiny.
 ἐκ-ἐπιπέδιος adv. odtamtud.
 ἐκ-ἐπιπέδιος adv. tam (na otázku kam?).
 ἐκ-ἐπιπέδιος vybíhám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ἡ (ἐκ-ἐπιπέδιος) shromáždění lidu, sněm; v Athenách shromáždění lidu, sněm; v němž lid hlasoval o občanstva, o jednání s obcemi cizími, soudil atd. Rada (ἐκ-ἐπιπέδιος) připravovala o každém návrhu dobrozdání.
 ἐκ-ἐπιπέδιος uhybám se stranou, ustupuji (o vojstě).
 ἐκ-ἐπιπέδιος vynáším, ohromuji, ἐκ-

ἐκ-ἐπιπέδιος zavěšují; med. zachycují se, τὴν ὅς.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vylučují (ze spolku nějakého); M. P. oddělují se.
 ἐκ-ἐπιπέδιος (ἐπιπέδιος) vyvíňují se; přenes: z rovné čáry, z řady (vlnivě) vybočují.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vybírám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος opouštím, τὴν ὅς; intrans. omdlívám, umírám, vystupují (duše z těla); odcházejím, mizím (sněh).
 ἐκ-ἐπιπέδιος 2. (sr. předcl.) opominutý, zanedbaný.
 ἐκ-ἐπιπέδιος (ἐκ-ἐπιπέδιος) 3. dobrovolný, úmyslný.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vysílám, odesílám, propouštím (ze země).
 ἐκ-ἐπιπέδιος adv. (adv. od part. perf. pass. sl. ἐκ-ἐπιπέδιος) rozpustile, přílišně, nemírně.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vyskakují.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vypíjím.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vypadám, spadám (s vozem); jsouc passivem k ἐκ-ἐπιπέδιος (vypuditi z vlasti) = býti vyháněn z vlasti; o lodích, zbloudilí, ztroskotatí se.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vyplouvám, odplouvám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅς, ἡ (ἐκ-ἐπιπέδιος) ohromení, bázeň, úžas.
 ἐκ-ἐπιπέδιος (ex-ple-o) vyplňují, po vůli činím.
 ἐκ-ἐπιπέδιος zarážím, ohromuji, ἐκ-

ἐκ-ἐπιπέδιος zaražen, ἐκ-ἐπιπέδιος zděšen, ohromen; ἐκ-ἐπιπέδιος jsem.
 ἐκ-ἐπιπέδιος adv. (ἐπιπέδιος) od nohou pryč, s cesly pryč, ἐκ-ἐπιπέδιος býti pryč, býti odstraněn; ἐκ-ἐπιπέδιος odstranití.
 ἐκ-ἐπιπέδιος dobývám obléháním, vyhadováním nutím ke vzdání.
 ἐκ-ἐπιπέδιος zjednávat, opatřuji.
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅς, ὅ (ἐκ-ἐπιπέδιος) číše, pohár.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vytékám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος mlčím.
 ἐκ-ἐπιπέδιος řadím, šikují v šik válečný.
 ἐκ-ἐπιπέδιος (ἐπιπέδιος) křk, šije) o koni: shodití jezdece přes hlavu.
 ἐκ-ἐπιπέδιος obracím se, odbočuji, uchyluji se.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vyjevují, τὸν ἐπιπέδιος zjevně počínám, zdvímám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vynáším; přenes. rozšiřuji, vypravuji, ἐπιπέδιος ἐκ-ἐπιπέδιος vylučuji světu...; ἐκ-ἐπιπέδιος zdvímám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος = ἐκ-ἐπιπέδιος.
 ἐκ-ἐπιπέδιος vylévám.
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅς, ὅν dobrovolný, ochotný, rád; ἐκ-ἐπιπέδιος (inf. absol.) dobrovolně, o své vůli.
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅς, ὅν (město oliv) město na thráckém Cherronesu (Arr. I 11, 5).

ἐκ-ἐπιπέδιος 2. (komp. k ἐπιπέδιος) menší, plur. počtem silovnější, méně.
 ἐκ-ἐπιπέδιος trans. poháním; intrans. 1. ženu se, řítím se (o vozech, jezdcích); jedá na koni (ἐπιπέδιος); 2. (s vojskem) táhnou, postupují. ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅ, ἡ laň.
 ἐκ-ἐπιπέδιος (sr. předcl.) 3. hbitý, čerstvý, rychlý.
 ἐκ-ἐπιπέδιος 3. (ἐκ-ἐπιπέδιος) nejmenší, ὅς, ὅς ἐκ-ἐπιπέδιος co nejsilovnější, nejmenší počet, co nejmeně.
 ἐκ-ἐπιπέδιος 1. zlehčuji, haním; 2. usvědčuji, τὴν ὅς někoho; pass. ἐκ-ἐπιπέδιος ἡ ἐκ-ἐπιπέδιος jsem usvědčen ze lži; 3. zkoumám, vyplávám se, τὴν ὅς.
 ἐκ-ἐπιπέδιος volám ἐκ-ἐπιπέδιος (= hurá) zdvímám křik válečný (sr. ἐκ-ἐπιπέδιος); τὴν ὅς někomu na počest (An. I 8, 18).
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ἡ (ἐκ-ἐπιπέδιος) svoboda, volnost.
 ἐκ-ἐπιπέδιος 2. i 3. volného muže hodný; ušlechtilý.
 ἐκ-ἐπιπέδιος 3. volný, svobodný, neodvislý.
 ἐκ-ἐπιπέδιος (sr. předcl.) osvobozuji; pass. jsem prost, svoboden.
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅ (ἐκ-ἐπιπέδιος) zatáčka, oklika.
 ἐκ-ἐπιπέδιος (sr. předcl.) táhnou, napínám (lut).
 ἐκ-ἐπιπέδιος, ὅ 1. subst. Řecko; 2. adj. řecká (Arr. I 12, 5).

ἐπιπέτω (ἐπιπέτω) zanechávání, opomímij (delinquo). Ἐλλήν, ἦρος, ὁ Ἕκ, Hellén. Ἐλληναίος 3. hellenský, řecký; τὸ Ἐλληναίον vojsko řecké (námezdné, Kyra Mladšího); adv. ἐλληναίως řecky. Ἐλλησπόντιος 3. hellespontský. Ἐλλησπόντος, ὁ úžina mořská, mezi Malou Asií a thráckým Cherronesem, nyní Dardanelly (An. I 1, 9). ἐπιπέω (sr. násl.) doufám. ἐπιπέω, ἰδός, ἡ naděje, ἐπιπέω ἔχω ἐν τῷ naději se o někom, že... ἐπιπέω 1. vzhazuji, (vodu) vlévám; 2. vnuukám, vzbuzuji, φόβος strachu nabáním; 3. intrans. vpadám eis τὴν πολεμίαν; vřhám se, udeřuji, τῶν, eis τῶν na někoho; o řekách: vlévati se, ústíti. ἐπιπέω, ατος, τὸ (ἐπιπέω) omáčím) omáčka, jicha. ἐπιπέω 1. zírám, dívám se, τῶν na někoho. ἐπιπέω adv. nazpět, eis τοῦ περὶ (== τὸ ἐπιπέω) nazpátek. ἐπιπέω (ἐπιπέω) pevný, pedes, πέδες) upevňuji; zachovávám, ἴσως ἐπιπέω 2. (πέδες) zkušeny, znalý, πλεόνων ἔ. ve více věcech zkušeny, tedy = zkušnější. ἐπιπέω adv. zkušeny, ἔ. ἐπειν τῶν obcováním někoho znáti, známost s někým míti.	ἐπιπέω 2. zjevny, jasny, zřejmy; ἐν τῷ ἐπιπέω zjevně, zřejmě, upřímě. ἐπιπέω 2. (ἐπιπέω) rozumny, rozumem obdarený. ἐπιπέω vrozují, přitvořují, přičinují; vštěpuji. ἐν s dat. 1. místně: v, na, u, při, mezi, před (ἐν ἰσπεί); ἐν τῷ ἐστὶ, při čemž jest, s čímž jest spojeno (Kyr. I 3, 18); 2. časově: v, za, při, o, ἐν τῷ zařím co; 3. přeneseně: ἐν ἀπορίῃ ἦσαν byli v nesnázi; ὅσον ἐν ἐμοί pokud jest na mně; ἐν τῷ ἐπιπέω upřímě; ἐν νόμῳ ἐπιπέω podle... ἐπιπέω opatřuji, řemenem (ἐπιπέω) v. p. An. IV 2, 28. ἐπιπέω (sr. násl.) D. P. stavím se na odpor, odporuji, protivím se. ἐπιπέω 3. (ante) 1. naproti jsouci; doplňkově: naproti, ἐξ τοῦ ἐν. z protějška; 2. protivny, nepřítelský; subst. nepřítel; protivny, opačný, πῶν τὸ ἐπιπέω ἄτον úplny, pravý opak. ἐπιπέω rozžehám, zapalují. ἐπιπέω 2. (δέω) 1. potřebny, ἔ. ἐπιπέω postrádám něčeho, schází mi něco; 2. skrovny, malý. ἐπιπέω (sr. předch.), ἡ nedostatek. ἐπιπέω jedenácti; ἔ. jedenáctilenný; ἐπιπέω adv. ukazovací: zde, sem.	ἔφρασε 2. zjevny, jasny, zřejmy; ἐν τῷ ἐπιπέω zjevně, zřejmě, upřímě. ἔφρασε 2. (ἐπιπέω) rozumny, rozumem obdarený. ἔφρασε vrozují, přitvořují, přičinují; vštěpuji. ἐν s dat. 1. místně: v, na, u, při, mezi, před (ἐν ἰσπεί); ἐν τῷ ἐστὶ, při čemž jest, s čímž jest spojeno (Kyr. I 3, 18); 2. časově: v, za, při, o, ἐν τῷ zařím co; 3. přeneseně: ἐν ἀπορίῃ ἦσαν byli v nesnázi; ὅσον ἐν ἐμοί pokud jest na mně; ἐν τῷ ἐπιπέω upřímě; ἐν νόμῳ ἐπιπέω podle... ἔφρασε opatřuji, řemenem (ἐπιπέω) v. p. An. IV 2, 28. ἔφρασε (sr. násl.) D. P. stavím se na odpor, odporuji, protivím se. ἔφρασε 3. (ante) 1. naproti jsouci; doplňkově: naproti, ἐξ τοῦ ἐν. z protějška; 2. protivny, nepřítelský; subst. nepřítel; protivny, opačný, πῶν τὸ ἐπιπέω ἄτον úplny, pravý opak. ἔφρασε rozžehám, zapalují. ἔφρασε 2. (δέω) 1. potřebny, ἔ. ἐπιπέω postrádám něčeho, schází mi něco; 2. skrovny, malý. ἔφρασε (sr. předch.), ἡ nedostatek. ἔφρασε jedenácti; ἔ. jedenáctilenný; ἐπιπέω adv. ukazovací: zde, sem.
--	---	---

ἔφρασε 2. zjevny, jasny, zřejmy; ἐν τῷ ἐπιπέω zjevně, zřejmě, upřímě. ἔφρασε 2. (ἐπιπέω) rozumny, rozumem obdarený. ἔφρασε vrozují, přitvořují, přičinují; vštěpuji. ἐν s dat. 1. místně: v, na, u, při, mezi, před (ἐν ἰσπεί); ἐν τῷ ἐστὶ, při čemž jest, s čímž jest spojeno (Kyr. I 3, 18); 2. časově: v, za, při, o, ἐν τῷ zařím co; 3. přeneseně: ἐν ἀπορίῃ ἦσαν byli v nesnázi; ὅσον ἐν ἐμοί pokud jest na mně; ἐν τῷ ἐπιπέω upřímě; ἐν νόμῳ ἐπιπέω podle... ἔφρασε opatřuji, řemenem (ἐπιπέω) v. p. An. IV 2, 28. ἔφρασε (sr. násl.) D. P. stavím se na odpor, odporuji, protivím se. ἔφρασε 3. (ante) 1. naproti jsouci; doplňkově: naproti, ἐξ τοῦ ἐν. z protějška; 2. protivny, nepřítelský; subst. nepřítel; protivny, opačný, πῶν τὸ ἐπιπέω ἄτον úplny, pravý opak. ἔφρασε rozžehám, zapalují. ἔφρασε 2. (δέω) 1. potřebny, ἔ. ἐπιπέω postrádám něčeho, schází mi něco; 2. skrovny, malý. ἔφρασε (sr. předch.), ἡ nedostatek. ἔφρασε jedenácti; ἔ. jedenáctilenný; ἐπιπέω adv. ukazovací: zde, sem.	ἔφρασε 2. zjevny, jasny, zřejmy; ἐν τῷ ἐπιπέω zjevně, zřejmě, upřímě. ἔφρασε 2. (ἐπιπέω) rozumny, rozumem obdarený. ἔφρασε vrozují, přitvořují, přičinují; vštěpuji. ἐν s dat. 1. místně: v, na, u, při, mezi, před (ἐν ἰσπεί); ἐν τῷ ἐστὶ, při čemž jest, s čímž jest spojeno (Kyr. I 3, 18); 2. časově: v, za, při, o, ἐν τῷ zařím co; 3. přeneseně: ἐν ἀπορίῃ ἦσαν byli v nesnázi; ὅσον ἐν ἐμοί pokud jest na mně; ἐν τῷ ἐπιπέω upřímě; ἐν νόμῳ ἐπιπέω podle... ἔφρασε opatřuji, řemenem (ἐπιπέω) v. p. An. IV 2, 28. ἔφρασε (sr. násl.) D. P. stavím se na odpor, odporuji, protivím se. ἔφρασε 3. (ante) 1. naproti jsouci; doplňkově: naproti, ἐξ τοῦ ἐν. z protějška; 2. protivny, nepřítelský; subst. nepřítel; protivny, opačný, πῶν τὸ ἐπιπέω ἄτον úplny, pravý opak. ἔφρασε rozžehám, zapalují. ἔφρασε 2. (δέω) 1. potřebny, ἔ. ἐπιπέω postrádám něčeho, schází mi něco; 2. skrovny, malý. ἔφρασε (sr. předch.), ἡ nedostatek. ἔφρασε jedenácti; ἔ. jedenáctilenný; ἐπιπέω adv. ukazovací: zde, sem.	ἔφρασε 2. zjevny, jasny, zřejmy; ἐν τῷ ἐπιπέω zjevně, zřejmě, upřímě. ἔφρασε 2. (ἐπιπέω) rozumny, rozumem obdarený. ἔφρασε vrozují, přitvořují, přičinují; vštěpuji. ἐν s dat. 1. místně: v, na, u, při, mezi, před (ἐν ἰσπεί); ἐν τῷ ἐστὶ, při čemž jest, s čímž jest spojeno (Kyr. I 3, 18); 2. časově: v, za, při, o, ἐν τῷ zařím co; 3. přeneseně: ἐν ἀπορίῃ ἦσαν byli v nesnázi; ὅσον ἐν ἐμοί pokud jest na mně; ἐν τῷ ἐπιπέω upřímě; ἐν νόμῳ ἐπιπέω podle... ἔφρασε opatřuji, řemenem (ἐπιπέω) v. p. An. IV 2, 28. ἔφρασε (sr. násl.) D. P. stavím se na odpor, odporuji, protivím se. ἔφρασε 3. (ante) 1. naproti jsouci; doplňkově: naproti, ἐξ τοῦ ἐν. z protějška; 2. protivny, nepřítelský; subst. nepřítel; protivny, opačný, πῶν τὸ ἐπιπέω ἄτον úplny, pravý opak. ἔφρασε rozžehám, zapalují. ἔφρασε 2. (δέω) 1. potřebny, ἔ. ἐπιπέω postrádám něčeho, schází mi něco; 2. skrovny, malý. ἔφρασε (sr. předch.), ἡ nedostatek. ἔφρασε jedenácti; ἔ. jedenáctilenný; ἐπιπέω adv. ukazovací: zde, sem.
---	---	---

ἐν-θῶ-περ adv. kde právě.
 ἐν-θῶ-πτεσ poléhřívám v něčem.
 ἐν-θῶ-πτεσ adv. 1. ukazovací: odtud, potom; proto; ἐ. μέν — ἐ. δέ s jedné strany — s druhé strany; ἐν-θῶ-πτεσ καὶ ἐν-θῶ-πτεσ s té i s oné strany, s obou stran, s genit.; 2. vztažné: odkud, z něhož.
 ἐν-θῶ-πτεσ (ἐν-θῶ-πτεσ bohem naplněný) jsem v nadšení; jsem šílený.
 ἐν-θῶ-πτεσ (θῶ-πτεσ; mysli) D. P. na mysli přemítám, přihlížím k něčemu.
 ἐν-θῶ-πτεσ, πτεσ, τό (sr. předch.) myšlenka, úmysl, záměr.
 ἐν-θῶ-πτεσ, τό 3. někteří.
 ἐν-θῶ-πτεσ někdy, časem, chvílemi.
 ἐν-θῶ-πτεσ (πτεσ) jezdim v něčem, tam.
 ἐν-θῶ-πτεσ (πτεσ) na mysli mám, rozvažuji; 2. (přemýšlením) nalézám, pozoruji; med. uvažuji u sebe, myslím si.
 ἐν-θῶ-πτεσ, ἤ (sr. předch.) myšlenka.
 ἐν-θῶ-πτεσ 2. zákonný, zákonem nařízený; adv. ἐν-θῶ-πτεσ.
 ἐν-θῶ-πτεσ bydlím, obývám, of ἐν-θῶ-πτεσ obyvatelé, domácí lid.
 ἐν-θῶ-πτεσ zastavěti, zazdíti.
 ἐν-θῶ-πτεσ vrhám někam.
 ἐν-θῶ-πτεσ adv. (sr. ἐν-θῶ-πτεσ) 1. místně na otázku kde i kam: zde, tam; 2. časově: tu, tehdy.

ἐν-θῶ-πτεσ napínám, τῶ-πτεσ; ἐν. τῶ-πτεσ zlovyn τῶ-πτεσ; ověšuji.
 ἐν-θῶ-πτεσ (tollo) nařizuji, ukládám.
 ἐν-θῶ-πτεσ adv. (sr. ἐν-θῶ-πτεσ) 1. místně: odtud; 2. časově: potom; τῶ-πτεσ (τό ἐ) potom dále; 3. příčinně: odtud, tedy, proto, i.
 ἐν-θῶ-πτεσ 2. (πτεσ) čestný, vážený; adv. ἐν-θῶ-πτεσ; ἐ. ἤγω jsem ve vážnosti, ctěn.
 ἐν-θῶ-πτεσ adv. uvnitř, s gen. ἐ. πτεσ před . . . , citra; πτεσ ἐν-θῶ-πτεσ u prostřed mezi řekami; ἐ. βέλοσ; τῶ-πτεσ (πτεσ) (blíže než) na dostřel přicházeji, postupovati.
 ἐν-θῶ-πτεσ, πτεσ, ἤ (ἐν-θῶ-πτεσ) natírání lídicím (πτεσ).
 ἐν-θῶ-πτεσ připadám na někoho, τῶ-πτεσ, zastihují něk., setkávám se s někým; ἐν-θῶ-πτεσ τῶ-πτεσ dostati snídaní.
 Ἐν-θῶ-πτεσ, ὅ jest příjmení Area, boha vražedné vřavy bitevní (An. 18, 18).
 ἐν-θῶ-πτεσ, ὅ vůdce čtvrtsetniny (ἐν-θῶ-πτεσ).
 ἐν-θῶ-πτεσ, ἤ (πτεσ) čtvrtsetnina.
 ἐν-θῶ-πτεσ (πτεσ uší), πτεσ, τῶ-πτεσ. ἔν-θῶ-πτεσ ohlašují (venku, co uvnitř se dělo), oznamují, vypravují, zvěstují.
 ἐν-θῶ-πτεσ 1. trans. vyvádím (s sebou), svádím, ἐν-θῶ-πτεσ dal se svěstí k pronásledování; 2. intrans. vyjíždím, vypravuji se, ἐπὶ θῶ-πτεσ.

ἐν-θῶ-πτεσ 1. vyjímám, τῶ-πτεσ vnitřnosti obětího zvířete (aby se z nich věštilo); 2. vybírám (část z kofistí bohům nebo králi); 3. odnímám někomu něco τῶ-πτεσ; 4. odstraňuji, vyhlašuji, ničím; med. vybírám si, volím si.
 ἐν-θῶ-πτεσ vyzáduji; med. vyprošuji si, τῶ-πτεσ (něčoho života).
 ἐν-θῶ-πτεσ (z dálky) slyším.
 ἐν-θῶ-πτεσ (ἐν-θῶ-πτεσ) mazají, mazují.
 ἐν-θῶ-πτεσ donucují.
 ἐν-θῶ-πτεσ prodávám v otroctví.
 ἐν-θῶ-πτεσ postavuji, pozdvihuji; med. (aor. ἐν-θῶ-πτεσ) zdvihl jsem se, povstal jsem, vzchopil jsem se, dal jsem se na cestu.
 ἐν-θῶ-πτεσ dokončuji; intrans. (vlastně τῶ-πτεσ) docházím.
 ἐν-θῶ-πτεσ zcela klamu, podvádím, pass. dávám se klamati.
 ἐν-θῶ-πτεσ adv. náhle, z nenadání.
 ἐν-θῶ-πτεσ zavdčují si bohy, usmiřují si je, přizeň jejich si ziskávám.
 ἐν-θῶ-πτεσ = ἐν-θῶ-πτεσ.
 ἐν-θῶ-πτεσ vzbuzuji; aor. pass. ἐν-θῶ-πτεσ probudil jsem se.
 ἐν-θῶ-πτεσ (ἐν-θῶ-πτεσ) neos. ἐν-θῶ-πτεσ jest, lze jest, možno, dovoleno jest; akk. absol. ἐν-θῶ-πτεσ ač bylo lze, ὡς (πτεσ) ἐν-θῶ-πτεσ jako by bylo lze (An. III 1, 14).
 ἐν-θῶ-πτεσ vycházím, vyjíždím; táhnu, vytrhuji do pole.
 ἐν-θῶ-πτεσ vylučuji, zdržuji, bráním.
 ἐν-θῶ-πτεσ 1. vyháním; 2. intrans. vyjíždím; (táhnu s vojskem).
 ἐν-θῶ-πτεσ (ze zločinu, z viny, chyby), τῶ-πτεσ.
 ἐν-θῶ-πτεσ vleku ven, vytahují.
 ἐν-θῶ-πτεσ vykonávám, dokonávám, provádím.
 ἐν-θῶ-πτεσ vycházím, vyjíždím (na lov); ἐν-θῶ-πτεσ vyjíti, dostati se pryč; vyláhnouti (z ležení).
 ἐν-θῶ-πτεσ (ἐν-θῶ-πτεσ) zkoumám, zkouším.
 ἐν-θῶ-πτεσ, πτεσ, ἤ (sr. předch.) přehlídka, prohlídka vojska.
 ἐν-θῶ-πτεσ 3. (ἐν-θῶ-πτεσ) ke zkoumání schopný, dobrý znalec.
 ἐν-θῶ-πτεσ vyhledávám, vynalézám, vymýšlím.
 ἐν-θῶ-πτεσ; velím někomu, jako průvodce prokazují, ἐν-θῶ-πτεσ; (jako vůdce nebo znalec, věstec) nařizuji, káži; vykládám.
 ἐν-θῶ-πτεσ docházím, dosahuji, do-
 léhám, zasahuji. τῶ-πτεσ někoho; o střílejších: dostřelíti, dohodíti; o stíle: donáseti; πτεσ τῶ-πτεσ sahovala = než přišli na dostřel.
 ἐν-θῶ-πτεσ (adj. slov. k ἐν-θῶ-πτεσ, ἐ. ἐν-θῶ-πτεσ) jest vyjíti, smím vyjíti.
 ἐν-θῶ-πτεσ úplně vyzbrojuji; med.

úplnou zbroj na se beru, úplně se zbrojím.

ἐξοπλισία, ἡ (sr. předch.) přehlídka vojska.

ἐξοπλισμός 1. povzbuzuji, vybízím, tážím k něčemu; 2. intrans. ἐξοπλιζέσθαι vytrhne, vyřítí se (k útoku); 3. ἐπιτι vydávám se na něco, čím ním počátek v něčem (An III 1, 25); med. vypravuji se do pole.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) vytažení, výprava.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) příležitost, ἐξοργιστήν πρὸς ἐμὴν plnou vůli, volnost dáti, zjednatí.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) vně, venku, mimo, (An. II 2, 4) na straně nechráněné; s genit. vně něčeho, mimo něco; ἐξοργιστὴν ἀδίκων prost, prázděn nespravedlivosti.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) odstrkují, zatlačují (na útěk).

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) obraz: 1. podoben jsem; 2. zdám se.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) svátek, hod, slavnost.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) oznamuji, rozkazují, med. ohlašuji o sobě, nabízím se, tví s inf.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) zpívám.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) chválím tví τὴν τὴν σὺν, ἐπι τὴν někoho pro něco; schvaluji.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) chvála.

ἐξοργισμός, ἡ (ἐξοργισμός) pozdvíhají, povznáším; pozdvíhám se, tví s inf.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) následuji, doprovázím.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) hák křik (válečný).

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) záštita, cimbuří hradební.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) poselství.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) krátím zpět, vracím se.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) vracím se.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) zpět přicházím.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) adv. příslušně, podle zásluhy.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) pomáhám, přispívám.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) vládnou, jsem pánem, τὴνός.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) poněvadž; ἐπιπροσέτις jakmile; v hlavní větě: neboť.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) časová: když, ἐπιπροσέτις část. 1. časová: když, ἐπιπροσέτις část. 2. přičinná: ježto, poněvadž.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) jsem na něčem, při něčem ἐπιπροσέτις.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) 1. přicházím, postupuji (o vojště); 2. nastávám, ἡ ἐπιπροσέτις ἡμέζα příští, druhý, následující den.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) část. když právě, poněvadž právě.

ἐπιπροσέτις, ἡ (ἐπιπροσέτις) 1. místně: dále; časově: potom, ὅ ἐπιπροσέτις budoucí čas, budoucnost, ὅ ἐπιπροσέτις potomci, ἡ ἐπιπροσέτις paměť u potomstva; při výřtu: za druhé, mimo to; 2. po part. připouštějím: pak přece

kladě, ἐπιπροσέτις s tou výnimkou, že...;

(o přičině) pro něco, za něco, nad něčím (ἐπιπροσέτις ἐπι...); (o účelu) ku, za, na, ἐπι τὴν za jakým účelem, k čemu? ἐπι τὴν; (o ceně): ἐπι τὴν πρὸς za cenu celého ží-

vola.

II. s genit. 1. místně (tkvění): na, při, ἐπι τὴν na koni, ἐπι τὴν ὄρεων po horách, ἐπι τὴν στρατιάν v čele vojska; (směr): ku, ἐπι τὴν; 2. časově o současnosti: za, při, ἐπι τὴν ἡμῶν vrstevníci naši;

3. přeneseně (podílno): po, ἐπι τὴν po čtyřech.

III. s akkus. 1. místně (směr): do, na (ἐπι τὴν), proti (ve smyslu nepřátelském), (rozsah) po: ἐπι τὴν daleko široko, ἐπι τὴν (na veliký kus cesty; 2. přeneseně o účelu: na, ku, pro, za, ἐπι τὴν proto, za tím účelem; o vztahu: τὸ ἐπι τὴν na tobě jest, pokud tebe se týče (Kyr. I 4, 12); o míře: po, na, ἐπι τὴν δύο στήδων na (s) dva hony, ἐπι τὴν τὸ πῶλύ většinou; při čísle: asi.

ἐπιπροσέτις vstupují, stoupám na (ἐπιπροσέτις); ὅ ἐπιπροσέτις chodec, ἐπιπροσέτις přikládám; τὸ ἐπιπροσέτις čef vtiskují.

ἐπιπροσέτις (ἐπιπροσέτις) příkrov, pokrývka, ἐπιπροσέτις 1. na myslí rozvažují, obměšším, vyčtám si; 2. strojím

(An. II 5, 20); 3. v otázce: tedy (Ap. I 4, 11).

ἐπιπροσέτις na oné straně, dále za ním.

ἐπιπροσέτις ἐπι τὴν vstupují do.

ἐπιπροσέτις ἐπι τὴν procházím.

ἐπιπροσέτις podobám se.

ἐπιπροσέτις přicházím, ἡμῶν procházím (o bystřině: zaplavuji), navštěvuji; o cestě: ujdou.

ἐπιπροσέτις táží se ještě; otazují se.

ἐπιπροσέτις zbožné přání, blahověštná slova při tom pronáším.

ἐπιπροσέτις zaujímám; intrans. zaujímám se.

ἐπιπροσέτις (ἀκούσας) slyšitelný; τὸ ἐπιπροσέτις, odkud lze slyšeti, doslech, ἐπιπροσέτις na doslech.

ἐπιπροσέτις (aor. kmene ἔπε): otázal jsem se, τὴν.

ἐπιπροσέτις (ἡμῶν) k tomu zvucím, ozývám se.

ἐπιπροσέτις k tomu, nad to.

ἐπιπροσέτις předl.

I. s dat. 1. místně (tkvění): na, u, ve, při ἐπι τὴν θύρας u dvora; (připojování): po, za, ἐπι τὴν po těch, za těmi, mimo to, vedle toho;

2. časově: při, na, po, ἐπι τὴν při jídle; 3. přeneseně: (o závislosti) ἐπι τὴν ἐπι τὴν býti v moci něčí, dostati se v moc něčí, ἐπι τὴν

σὺν ἐπι τὴν bude na (při) tobě, v moci tvé; (o výmince) na, za, s: ἐπι τὴν, τὴν; na tom zá-

úkklady někomu, τῷ; pass. úkladím jsem vydán.

ἐπι-βουλή, ἡ (sr. předch.) úklad, nástraha, πρὸς τινι proti někomu.

ἐπι-γέγονται později se rodím, přicházím na svět, γένος τὸ αἰεὶ ἐπι-γενόμενον pokolení stále nově přibývající, αἰ ἐπιγενόμενοι potomstvo; (ve sm. nepřát.) ἐ. τῷ napadám někoho; o čase: dostávají se, nastávají (výž).

ἐπι-γενώσκειο poznávám, znamenám (s part. předm.).

ἐπι-γράφω na to píši, napísem opatřuji.

ἐπι-δείκνυμι 1. ukazuji, na odiv stavím; 2. dokazuji; med. ukazuji (o sobě, na odiv), přednáším svůj (spis).

ἐπι-διδάσκω proti (nepříteli) přecházím (feku).

ἐπι-διδάσκω přiučuji, doučuji.

ἐπι-δίδωμι 1. přidávám; 2. intrans. pokračuji, τοσοῦτον tak, tou měrou.

ἐπι-διδώω honím, pronásleduji někoho.

ἐπι-δοσι, εως, ἡ (διδώμι) přidávek.

ἐπι-θορυβέω při tom hlučím, hlučně projevují svůj souhlas.

ἐπι-θυπέω (θυβός touha) toužím, žádám horlivě, přejí si dychtivě něčeho τινός.

ἐπι-θυμίζ, ἡ (sr. předch.) touha, žádost.

ἐπι-ζυζέω k tomu nazývám, přijmení dávám, přezdívám, ὁ Μυζός ἐπι-ζυζόμενος; přijímám Malý; med. volám si ku pomoci, vyzývám (θεός).

ἐπι-ζυμπετο zatácím, činím obrát (s vojskem), εἰς χύζλωσιν abych obklíčil nepřítel.

ἐπι-ζυττα-ραπτέω ἐμυζόν vrlám se za někým dolů.

ἐπι-ζυμμι doléhám, dořírám, dorážím τῷ.

ἐπι-ζινδύω 2. nebezpečný.

ἐπι-ζουπέω zdobím, chválím.

ἐπι-ζουπέω pomáhám, podporuji, vóσοι; v nemocech.

ἐπι-ζουρήμα, ατος, (sr. předch.) τὸ pomoc, ochrana, τινός proti něčemu.

ἐπι-ζουρομαι tajím, skrývám u sebe.

ἐπι-κτυπέω (κτύπος) při tom hlučím, křičím, burácím.

ἐπι-κύπτο shýbám se, skláním se, nakloňuji se.

ἐπι-κῦρόω (κῦρος) potvrzuji, schvaluji.

ἐπι-λαμβάνω přibírám (μῆνυς; ἐ. = dožívám se); med. uchopuji, chápou se, τινός někoho.

ἐπι-λαυδίζομαι zapominám, τινός něčeho.

ἐπι-λέγω při tom říkám, dodávám, vyřizují; med. vybírám si.

ἐπι-λεπέω: ἐπιλεπέαι τινι τὶ dochází

něco něčemu, nedostává se něčeho (deficit me); med. zůstávám za někým, zbývám; τὸ ἐπιλεπέωμενον část zbývající, ostatní.

ἐπι-λεξτός (ἐπιλέγωμαι) 2. vybraný, výborný.

ἐπι-λήρωων, ονος 2. (ἐπιληρωομαι) zapomněnlivý, viz ἀποβλάω.

ἐπι-μέλεια, ἡ (μέλει μοι) péče, starost, horlivost; horlivá činnost; pozorost k někomu; ἀρετῆς; péstování ctností; ἐπιμελείας τυχεῖν povšimnutí, pozornosti dojíti.

ἐπι-μελέομαι (sr. předch.) D.P. pečuji, starám se, τινός o někoho, mám na péči, pozor mám, pozoruji něco; zabývám se, zanáším se.

ἐπι-μελής 2. starostlivý, pečlivý, bedlivý; ἐπιμελής μοί ἐστι záleží mi na něčem, mám na mysli.

ἐπι-μέλομαι = ἐπιμελέομαι.

ἐπι-μένο zůstávám na něčem; udržuji se v sedle, osedím na koni.

ἐπι-νοέω mám na mysli, zamýšlím; poznávám.

ἐπι-ορέω (ὄρος) křivě přísahám, θεός při bozích.

ἐπι-ορσία, ἡ (sr. předch.) křivá přísaha, πρὸς θεός proti bohům, křivopřísežnost.

ἐπι-πέπω posílám na někoho, τινί.

ἐπι-πέτω 1. padám; 2. připadám, napadám, udeřuji, přikvapuji na někoho, τινί.

ἐπι-πρόνος (ἐπι-πρόνο 2 pracovní) práce, těžně, klopotně.

ἐπι-πρόνομι posilují, povzbuzují.

ἐπι-σημίζω znamení dávám, kynu.

Ἐπι-σθένης z Amfipole (An. I 10, 8), velitel lehkooděnců Kyrových u Kunax.

ἐπι-σπείρομαι (σπείρω) zásobami se opatřuji, potravu si opatřuji.

ἐπι-σκέπτομαι (praes. a impf. se neuzívá) zkoutmám, zkouším, vyšetřuji.

ἐπι-σκευάζω (σκευός) připravuji, opatřuji.

ἐπι-σκηπέω (jen praes. a impf., ostatní časy od ἐπι-σκέπτομαι) dívám se, ohlížím se.

ἐπι-σκόπω dále (při tom) žertuji.

ἐπι-σπύρομαι tāhnu, strhnuji s sebou.

ἐπίστυμι D. P. znám, vím, s part. předmětným; umím s inf.; ὁ ἐπιστῆνης znalec.

ἐπι-στῆτης, ὁ (ἐστῆτης) předseda vradě a na sněmě lidu v Athenách, v. p. Ap. I 1, 18.

ἐπι-στῆλλω posílám, (po poslu) vzkazuji.

ἐπιστήμων 2. (ἐπίστυμι) zkušený, zbláhý, τινός něčeho, τί v čem.

ἐπι-στολή, ἡ (ἐπιστέλλω) list, psaní.

ἐπι-στρέφω obracím; nepřech. obracím se, zařícím se; med. docházím, zavítávám.

ἐπι-στρέφ, ἡ ὄρατ, vír (vodní).

ἐπι-σφάττω zabíjím, τὼς τῶν někoho při (na) někom; med. zabíjím, usmrcuji, zavražduji se.
 ἐπι-τάσσω vedle řádím, τῶς χείρ řádim na křídle.
 ἐπι-τάφωσ 2. (τάφος) pohřební (závody).
 ἐπι-τελέω (τέλος) 1. dokončuji, vykonávám; 2. med. snáším, zkouším, τὴ τὸς γήρωσ obtíže, nepřijemnosti stáří.
 ἐπι-τένω nařezávám, řezáním trochu rozšiřuji (ránu).
 ἐπι-τίθεισ 3. a 2. : 1. příhodný, vhodný; 2. oí ἐπιτίθεισ lid k tomu způsobilý; 2. oddaný, přátelský, oí ἐπιτίθεισ přítel; 3. potřebný, τὴ ἐπιτίθεισ věci potřebné (k životu), potřava.
 ἐπι-τηρέω číhám, vyčkávám.
 ἐπι-τίθημι 1. vkládám, přikládám, ukládám, δίδω τῶν pokutu, třest někomu za něco; 2. med. činím útok, dorážím, úklady strojím, τῶν.
 ἐπι-τιμώσ 2. (protiva ἐ-τιμώσ) člověk mající plné, nezkrácené právo občanské.
 ἐπι-τρέπω 1. odevzdávám, svěřuji někoho k ochraně, doporučím; 2. dovoluji, dopouším.
 ἐπι-τυγχάνω 1. τῶς dosahuji, dostávám; 2. τῶν přicházím, připadám na něco, nalézám.

κτερί zvířili u Arginus (Ap. I 1, 18).
 ἐπι-τυγχάνω 2. (sr. předch.) cíle dosahující, šťastný.
 ἐπι-τυχεύω, ας, ἡ štěstí.
 ἐπι-φάνωμι D. P. objevuji se, přicházím.
 ἐπι-φανής 2. (sr. předch.) zjevný, znamenitý, slavný.
 ἐπι-φύλο-πυρόμαζ τῶν rád se zaměstnávám něčím.
 ἐπι-φύλωσ (φύλωσ) pálm, žhu.
 Ἐπι-φύρωσ, οἶ, ó z Koa, slavný komický básník, žil na Sicilii (asi r. 540—450) a vkládal do svých komedií rád myšlenky filosofické.
 ἐπι-φύρωσ (φύρωσ) vztahuji ruku, pokouším se, usiluji, τὸς ἀδυνατώσ o věci nemožné; podnikám; útok činím na . . . τῶν.
 ἐπι-φύρωσ přilévám.
 ἐπι-φύρωσ, οἶ, ἡ (ἐπι-φύρωσ povolují) dovolení.
 ἐπι-φύρωσ 3. a 2. (φύρωσ) tuzemský, domácí, τὴ ἐπι-φύρωσ ἐπι-τελεσῶν konání povinnosti, nařízené zákony domácími.
 ἐπι-φύρωσ dávám hlasovati.
 ἐπι-φύρωσ (sequor) jdu; provázím, oí ἐπι-φύρωσ průvodčí; následují, též o zadním voji, τῶν někoho.
 ἐπι-φύρωσ k tomu přísahám.
 ἐπι-φύρωσ, οἶ, τὸ (ἐπι-φύρωσ) slovo, řeč; báseň hrdinská, epická.
 Ἐπι-φύρωσ, οἶ jeden z vojevůdců,

55
 ἐπι-φύρωσ 2. (ἐπι-φύρωσ) kůzle, kozlí, kozlový, κούζα ἔ. kozlovina.
 Ἐπι-φύρωσ, πρίμηνι Dia jakožto ochránce domu, jelož oltář stál uprostřed dvora (ἐπι-φύρωσ), Arr. I. 11, 8.
 ἐπι-φύρωσ, οἶ, ó tlumočník, tlumač. Ἐπι-φύρωσ, οἶ, ó syn Hipponikův, pocházel z rodiny velmi bohaté, avšak poněvadž všecko jmění zdědil bratr Kallias, žil Hermogenes v chudobě. Byl oddaným přítelem Sokratovým, který mu přimluvil svou získal podporu bohatého Diodora (Ap. IV 8, 4).
 ἐπι-φύρωσ 3. (ἐπι-φύρωσ, serpo) (básn.) plavivý, τὴ ἀλλὰ ἐπι-φύρωσ ostatní živočišné (proti člověku).
 ἐπι-φύρωσ 3. (part. perf. od φύρωμι) silný, rázný, ἐπι-φύρωσ-ερωσ silnější, odhodlanější, statečnější.
 ἐπι-φύρωσ (rudý) 3. červený.
 ἐπι-φύρωσ (básn.) odvracuji, zdržuji.
 ἐπι-φύρωσ, οἶ, τῶ (ἐπι-φύρωσ) chráním) 1. ochrana, zajištění; 2. hrazení, zed, tvrz (hrazení ves, iněsto, ležení).
 ἐπι-φύρωσ (sr. předch.) 3. chráněný, opovněný; τὴ ἐπι-φύρωσ místa pevná, hrady.
 ἐπι-φύρωσ 1. jdu, ubírám se, táhnu, přicházím, ἔ. τῶν ὁδόν přicházím cestou; o věcech: dostati se, přinosen býti; ἡ δὲ τῶν ἐπι-φύρωσ někdo věku dosahuje; 2 přenes. ἔ. ὁδόν konám, podnikám cestu;

ε. εἰς λόγους τῶν. do řeči se dávám s někým (An II 5, 4 : k rozmluvě se scházím); εἰς πᾶν ἔ. do všeho se pouším, všechno se odvažuji.
 ἔρω, ὠρος, (ἔρω) ὁ touha, žádost, láska.
 ἔρωτάω otazují se, τῶν τ. koho na něco.
 ἔς v. εἰς (εἰςακρονόζω, εἰςβήλλω).
 ἔσθλη, ἔσθλος, ἡ (vestis) šat, roucho, šatstvo.
 ἔσθλω ἴμν, požívám, τῶς něčeho.
 ἔσθλος, ἡ (básn.) řádný, statečný, výtečný.
 ἔσπερα, ἡ (vesper) 1. večer; 2. západ.
 ἔσπε 1. adv. až, usque; 2. část časová) o ději nástupném: až, dokud ne; b) o ději současném: dokud, pokud.
 ἔστια, αἰ, ἡ krb, oltář (domácí).
 Ἐστία, ἡ (Vesta) bohyně, dcera Di-ova a Rhejina, ochránkyně krbu domácího, rodiny a obce.
 ἔσπρω (sr. předch.) hostím, zvuk hódum, τῶν; med. hodují, hody strojím.
 ἔσπρωτος 3.: 1. nejvzdálenější, nej-
 krajnější; 2. nejhorší, τῶν ἔσπρωτος
 λῆψεν nejhorší věci; τῶν ἔ. πᾶσθην
 nejhorší třest (smrt).
 ἔσπρωτος adv. nejvýše, na nejvýš.
 ἔσω v. ἔσω.
 ἔσπρωτος, ὡ, ὁ soudruh, důvěrný přítel,

politický stoupenec; ἔσπρωτος byl
 též titul macedonského vojska (v.
 text. str. 208, 210) svědčící o la-
 skavém poměru krále k vojsku.
 Ἐσπρόντος, ὡ, Spartan v loďstvu
 Lysandrově (Hell. II 2, 5).
 ἔσπρος zájm. 1. druhý, ὁ ἔ. — ὁ ἔ.
 jeden — druhý, alter — alter;
 2. jiný.
 ἔσπρωτος, ὡν (ἔσρος) sc. ἔσπρωτος
 pravidelné, passátní větry.
 ἔστω adv. 1. ještě, ještě pořád; po
 záporkách: již, ojs ἔστω již ne,
 ἔστω ὀλίγοι již (jen) málokterí (An.
 III 1, 20); 2. ἔστω dě mimo to,
 dále pak.
 ἔσπρωτος 3. a 2. hotov, připraven,
 odhodlán; adv. ἔσπρωτος; ochotně.
 ἔσρος, ὡς (vetus), τῶ rok.
 ἔσ adv. dobře; zdárně, šťastně.
 ἔσ-γώνος 2. (γώνος úhel) pravouhlý.
 ἔσ-δαιμονέω (ἔσ-δαιμόν) jsem šťasten,
 blažen.
 ἔσ-δαιμονία, ἡ štěstí; spokojenost;
 blaženost.
 ἔσ-δαιμονίζω za šťastna pokládám,
 blahoslavím.
 ἔσ-δαιμόνιος 2. (δαιμόν) bůh, osud) šťast-
 ný, blažený, spokojený; bohatý.
 ἔσ-δηλος 2. zcela jasný, zřejmý, pa-
 trný.
 ἔσ-δύμως 2. (δύζω) vzácný, slavný.
 ἔσ-ελπίς, ἰδός 2. dobré naděje, dobré
 myslí jsoucí.

ἔσ-ἔξ-ἀλεπτος, (ἐξέξω muži) snadno
 smazatelný, vyhladitelný.
 ἔσ-εργεσις (sr. násl.), ἡ dobré, šle-
 chetné jednání, dobrotivost; do-
 brodinií.
 ἔσ-εργεσιός (sr. násl.) dobro činění,
 dobrodinií prokazují.
 ἔσ-εργεσιός, ὡ, (ἔργον) ὁ dobrodinec.
 ἔσ-εργεσιός 2. snadno přístupný, do-
 stupný, schůdný.
 ἔσ-ζωνος 2. (ζώνη) dobře opásaný
 (aby při chůzi šat nevadil), tedy
 čerstvý, rychlý (o lehkých oděn-
 cích).
 ἔσ-ζήτης 2. (ζῆθος povaha) dobrácký,
 pošetilý.
 ἔσ-ζήτης 2. (ἐζήτης) kde dobře se
 jezdí, (dobře) sjízdný, τῶν ἐζήτης
 pole rovná.
 ἔσ-θυμέριον (θυμός; mysl) jsem dobře,
 veselě myslí, veselím se.
 ἔσ-θυμία, ἡ (sr. předch.) dobrá, ve-
 selá, spokojená mysl; zábava, ra-
 dost.
 ἔσ-θυμός 2. (sr. předch.) dobré, sta-
 tečné, odhodlané myslí, statečný;
 adv. ἔσθυμός s veselou myslí,
 ochotně, horlivě.
 ἔσ-θός, ἔσθ, ὁ přímý, rovný.
 ἔσ-θός; adv. hned, ihned, již.
 ἔσ-χλαρα, ἡ (χλαρός sláva) dobrá po-
 věst, sláva.
 ἔσ-χλόος adv. (δύσ-χλόος) klidně, spo-
 kojeně.

ἔσ-χρηστος 2. (χρηστικός) co snadno dá
 se chopiti; adv. ἔσχρηστος nej-
 pohodlnější, nepřiležitější.
 ἔσ-μυζήσις, αἰ, ἡ pohodlí, přiležitost.
 ἔσ-μυζήσις; adv. zručně, snadno.
 ἔσ-μηνός 2. (μῆνος; mysl) dobrotivý,
 milostivý, laskavý, nakloněný, při-
 zuivý.
 ἔσ-μυζ, ἡ (μυζ;) dobrá vůle, láska,
 oddanost, εἰς τῶν k někomu, přá-
 telství, náklonnost, τῶν k někomu.
 ἔσ-μυζήσις adv. (sr. předch.) dobro-
 myslně, přátelsky, εἰ. ἔσεν τῶν
 přátelstvím býti někomu oddán.
 ἔσ-μυζ 2. dobré myslí, nakloněný,
 přítel, εἰ. εἰς τῶν. dobře smýšlím
 s někým.
 ἔσν-ὄζος (ὄζος; lože + ἔζω) ὡ. ὁ
 eunuch, strážce haremu v Orientě.
 ἔσ-ζενος 2. (ζένος) hostinný, Πόντος;
 Ἐσ. moře hostinné t. j. Moře
 Černé, které bylo tak nazváno,
 když na březích jeho vzniklo
 hojně osad řeckých (dříve nazý-
 váno bylo ἔζενος; nehostinné).
 ἔσ-ογρος 2. (ὄγρος; tíže, objem) ma-
 jící vhodný objem.
 ἔσ-ορζός (ὄρζος věrný v přísaze)
 přísahu zachovávám, přísabý še-
 třím.
 ἔσ-πέσις, ἡ (στον. násl.) snadnost,
 snadné opatřování.
 ἔσ-πετής 2. (πέσις) snadný, poho-
 dlivý; adv. ἔσπετός; snadno, rychle.

εὐ-πῶρος 2. sluhdný, suadný, ὀδύς.
 εὐ-πῶρῆτις (πῶρῆτις), ἡ štěstí, zdar.
 εὐ-πῶρῆτις 2. (πῶρῆτις) krásný, spanilý,
 εὐ. iděť spanilý na pohled.
 εὐ-πῶρος 1. hledám; 2. nalézám; vy-
 nalézám; 3. shledávám, seznamám;
 med. hledám si, snažím se něčeho
 dosíci, τι ἀναζητῶ.
 εὐ-πῶρος, ὄνος (εὐ-πῶρος) τὸ šířka.
 Εὐ-πῶρῆτις, ὄνος Arkádan, vojín ve voj-
 šíř Kyra Mladšího (An. IV 7, 11).
 εὐ-πῶρος, εὐ-πῶρος, ὄνος ὁ široký, prostranný.
 εὐ-πῶρῆτις, ὄνος, ἡ (εὐ-πῶρος) šířá rovina.
 εὐ-πῶρῆτις 2. (εὐ-πῶρῆτις) silný, mohutný;
 adv. εὐ-πῶρῆτις.
 εὐ-πῶρῆτις 2. (εὐ-πῶρῆτις) zbožný, boha-
 bojný; adv. εὐ-πῶρῆτις; zbožně, bo-
 habojně.
 εὐ-πῶρῆτις adv. (εὐ-πῶρῆτις) dobře
 mítě, εὐ. ἔλαδεν ῥανου dobře mítě
 řenou, šťastně zasáhnouti.
 εὐ-πῶρῆτις adv. (εὐ-πῶρῆτις) slušně,
 zdvořile, způsobně.
 εὐ-πῶρῆτις 2. (εὐ-πῶρῆτις) 1. dobře spo-
 řádaný; 2. pořádný, kázní od-
 daný; adv. εὐ-πῶρῆτις; εὐ-πῶρῆτις v do-
 brém pořádku, v dobrém ladu
 býti.
 εὐ-πῶρῆτις, ἡ (εὐ-πῶρῆτις) dobrý pořádek,
 dobrá kázeň.
 εὐ-πῶρῆτις 2. (εὐ-πῶρῆτις) plat; skrov-
 ný, prostlý.
 εὐ-πῶρῆτις (εὐ-πῶρῆτις) připravují.

εὐ-πῶρῆτις, ἡ (εὐ-πῶρῆτις) štěstí.
 εὐ-πῶρῆτις adv. šťastně, εὐ. πῶρος štast-
 nou náhodou nějakou.
 εὐ-πῶρῆτις 2. (εὐ-πῶρῆτις) snadno přenosný,
 pohodlný, lehký.
 εὐ-πῶρῆτις (εὐ-πῶρῆτις) těším, radost
 působím, obveselují, τῶρος; D. P.
 raduji se, veselím se, radostí za-
 žívám.
 Εὐ-πῶρῆτις, ὄνος ὁ perský Frata, ar-
 ménsky Efrát, řeka v Mesopotamii.
 εὐ-πῶρῆτις, ἡ radost, veselí; pl. ra-
 dovánky, rozkoše.
 εὐ-πῶρῆτις ἡ slib, εὐ-πῶρῆτις ἀποδοῦναι dary
 slíbené (za vyslyšení modlitby)
 splácti; modlitba.
 εὐ-πῶρῆτις 1. slibuji; 2. přeji si, mo-
 dlím se, τῶρος θεός; ἀναζητῶ k bo-
 hům za dobrodiní.
 εὐ-πῶρῆτις 2. (εὐ-πῶρῆτις), bílého jména,
 eufemisticky (místo neblahověst-
 ného slova λευός) levý, τὸ εὐ. levé
 křídlo, levá strana.
 εὐ-πῶρῆτις (εὐ-πῶρῆτις) hodují; jím, poží-
 vám, τι.
 εὐ-πῶρῆτις 2. (εὐ-πῶρῆτις) (zápasníci
 bývali losem po dvou za protiv-
 níky sobě ustanoveni. Byli-li po-
 čet jich lichý, zbyl jeden bez pro-
 tivníka. Ten slul εὐ-πῶρῆτις, rovně-
 včasť při zápase ostatních sedě
 čekal, který ze všech zápasníků
 bude vítězem, a s tím pak zápas
 podnikal. Poněvadž pak nejša

unaven s čerstvou silou postupo-
 val proti vítězi již unavenému,
 obdrželo slovo to význam) ne-
 bezpečný protivník, odpůrce.
 εὐ-πῶρῆτις kráčím za někým; proná-
 sledují.
 εὐ-πῶρῆτις, ὄδος, ἡ (εὐ-πῶρῆτις) obyč. plur.
 denník.
 εὐ-πῶρῆτις dovoluji, dopouším; med.
 ženu se, τῶρος po něčem; ἀναζητῶ
 hledím si ctnosti.
 εὐ-πῶρῆτις 1. stavím na něco, zasta-
 novuji (εὐ-πῶρῆτις stojím); 2. usta-
 novuji, volím; med. přistupuji.
 εὐ-πῶρῆτις, ἡ příchod, přístup, útok;
 εὐ-πῶρῆτις, ἡ εὐ-πῶρῆτις hned po příchodu
 (ex itinere).
 εὐ-πῶρῆτις doprovázím, následuji.
 εὐ-πῶρῆτις 1. zírám, pohlížím, θεός ὁ
 πῶρος εὐ-πῶρῆτις bohové vševidou-
 cí; 2. ἐπιθεῖν τι spatřiti něco, do-
 čkati se, dožítí se, zkustiti něčeho.
 εὐ-πῶρῆτις, ὁ dozorce; eforové byli úřed-
 níci ve Spartě (jichž ročně pět
 se volilo), kteří časem domohli
 se rozhodujícího vlivu ve všech
 věcech obecních, dozoru i nad
 samými králi a nad kázní ve-
 řejnou, tak že moc jich byla té-
 měř neobmezena.
 εὐ-πῶρῆτις, ἡ (εὐ-πῶρῆτις) nenávidím nepřátel-
 ství, smýšlení nepřátelské, kyselost.
 εὐ-πῶρῆτις 3. (sr. předch.) protivný, ne-
 navíděný τῶρος; subst. protivník, ne-

přítel (inimicus i hostis); superl.
 εὐ-πῶρῆτις úhlavní nepřítel.

εὐ-πῶρῆτις 3. (εὐ-πῶρῆτις) pevný.

εὐ-πῶρῆτις 1. trans. držím; mám, nosím,

ἀναζητῶ; v držení, v moci mám,

τὰ δεξιὰ stojím na pravém křídle;

aor. εὐ-πῶρῆτις τὸ ἀναζητῶ zaujal jsem;

mám s sebou (part. εὐ-πῶρῆτις často

lze přeložiti předl. s), πῶρος ὀδὸν

εὐ-πῶρῆτις nemám žádného prospěchu,

nic mi to platno není; zachová-

vám ἡσυχίαν, εὐ-πῶρῆτις, ἐν νόῳ εὐ-πῶρῆτις na

myslí chovám; se substantivem

jsouc spojeno zastupuje passivum

slovesa souznačného: εὐ-πῶρῆτις δὲ

κῆρῆν mám (vytřpěl jsem) trest svůj

= jsem potrestán; mohu, do-

vedu; znám, vím, οὐκ εὐ-πῶρῆτις ne-

vím; zachraňuji, (krev) zastavuji;

2. intrans.:

a) mám se, jsem, často s při-

slovcí: εὐ εὐ-πῶρῆτις τὰ σῶμα τῆς, τῆς;

ψυχῆς býti při dobré síle, při sta-

tečné mysli; κῆρῆς εὐ-πῶρῆτις vede se mi

zle; τὰ τῶν θεῶν κῆρῆς εὐ-πῶρῆτις věci

boží dobře jsou pořízeny, λόγος;

εὐ-πῶρῆτις = κῆρῆς; οὐ-πῶρῆτις; εὐ-πῶρῆτις takové

myslí jsem, takové mínění mám,

tak soudím (πῶρος τῶρος); εὐ-πῶρῆτις ὀδὸν

λῶρος jinak budí; ὄρος (πῶρος) εὐ-πῶρῆτις (prá-

vě) tak jak byl = bez prodlení;

b) mám se, chovám se, vedu si,

εὐ-πῶρῆτις, πῶρος; εὐ, ὄρος; κῆρῆς;

εὐ-πῶρῆτις (πῶρος) = ὁ πῶρος, κῆρῆς

εὐ-πῶρῆτις.

3. med. ἐγχεύει τινος držím se
někoho, stojím vedle někoho.
ἐψω vařím.
ἐοθεν adv. (sr. násl.) z rána, ráno.
ἐως, ἕω, ἤ 1. ráno, jitro, 2. východní
strana.
ἐως část. časová 1. o ději součas-
ném: dokud, zatím co; 2. o ději
nástupném: až, až by, dokud ne.

Z.

Ζακύνθος, οὐ, ὁ východní přítok Ti-
grida, nyní Velký Zab (t. j. Vlk)
(An. II 5, 1).
ζῶω žiji, jsem na živě; o skutečích:
býti.
ζωογόνου (jungo) spojuji.
ζωόντος, οὐς, τὸ (sr. před.) spřežení,
potah, povoz.
Ζεῦς, ἰδὸς, ὁ znamenitý malíř z He-
rakleie za doby Sokratovy (Ap.
I 4, 3).
Ζεὺς, Διὸς, král bohů; v. ἀποβατή-
ριος, ἐρεῖδος, σωτήρ.
ζήλωτος 3. závisí hodný, velebený.
ζήμις, ἤ 1. škoda; 2. trest, pokuta
(peněžitá).
ζήμιος 1. škodu, újmu činím, τινὲ
někomu; 2. trestám, pokutuji.
ζήτιόω hledám; zkoumám.
ζήτισις, εὐς, ἤ (srov. předch.) hle-
dání.
ζω-γυμνία (ζῶος + γυμνω) malíř-
ství, umění malířské.

ζωργεῖο (ζῶος, ζῆζ lov) živa zajímám
někoho, τινὲ.
ζώνη, ἤ (ζώνουσα) pás.
ζῶον, τὸ (ζῶο) tvor živý, živočich,
zvíře.
ζῶος 3. živý.

II.

ζῆ 1. rozlučovací jednoduché: neb,
či; dvojitě : ἤ - ἤ; buď - buď, buď
— nebo. 2. srovnávací: než; 3.
vylučovací: leč, leda; 4. v otázce:
či, či snad (lat. an).
ζῆ jistíci; věru, vskutku, zajiště, ně-
kdy zesíleno částicí μῆ.
ζῆ tážací: zdali, — li (lat. — ne);
ἤ γῆς opravdu-li?
ζῆ adv. (k ὅς) 1. místně: kudy; kde
(lat. quā); 2. způsobově: jak, jakým
způsobem; při superlat. co (lat.
quam) (An. I 2, 4).
ζῆζῶω (sr. násl.) dospívám v ji-
nocha.
ζῆζῆ, ἤ věk mladický, jinošství (po-
čínající asi 16. rokem).
ζῆζμονία, ἤ (ζῆζμονίω) velení, vůd-
covství, τινός nad někým.
ζῆζῶσω, ὠν, τῆ (sc. ἰσῆ) oběť na
poděkování za šťastné vedení.
ζῆζῶν, ὄνος, (sr. násl.) ὅ, ἤ vůdce
(na cestě), vůdkyně, ἤ, τὸς ζῆζῶ
ἡδέος vůdce k žiti libému, roz-
košnému; vojevůdce, velitel.
ζῆζῶου 1. jsem vůdcem a) τινὲ uka-

zují cestu někomu, τάλμου v čele
vojska (o vůdci předního voje i o
předním voji = τὸ ἡγεγμενον);
b) τινός: jsem velitelem vojska,
jsem v čele vojska, velím (v bitvě);
c) bez přednětu: tálmu, postupuji;
2. uznávám, soudím, domnívám
se (aor. poznal jsem); pokládám,
s 2 akkus.

ἡγεγίς, οὐ, archon v Athenách r.
323 (Arr. VII 28, 1).
ἡδέος (ἡδὸς) adv. mile, příjemně,
rád, ochotně; ἤ. ἐσθῆεν s chutí.
ἡδῆ adv. již, už; již nyní, hned.
ἡδῶου (ἡδὸς) D. P. 1. těším se, ra-
duji se, mám radost, τινὲ z ně-
čeho, s part. doplňk. ἤ. ἀκούων
rád slyším (An. II 5, 16); part.
ἡδῶενος; rád, s radostí.
ἡδονή, ἤ (sr. předch.) rozkoš, ra-
dost, libost.
ἡδῶ-παθεῖα, ας, ἤ (ἡδὸς-παθῆω) roz-
košnictví, rozkošný život.
ἡδῶ-παθέω (sr. předch.) rozkošně,
rozmařile žiji.
ἡδύς (suavis) 3. příjemný, libý; τῆ
ἡδέα rozkoše; chuťný ὄνος, ἡδύς
ἔστῃ chutná; adv. ἡδέως v. t.
ἡδυός, ὁ cedítiko, sítko.
ἡδυός, οὐς, τὸ (sr. ἐδυζέω) nurav; po-
vaha.
ἡδυστῶ adv. nejméně, nikterak, οὐχ
ἤ. (litotes) značně.
ἡζω přicházím, tálmu (s vojskem);

časlo o výzm. perf. přišel jsem,
jsem zde.
ἡλῆος 3. elejský, Elejan, z Eliidy
v Peloponnesu (An. III 1, 34).
ἡλθῶς 3. pošetilý, hloupý; subst.
pošetilec.

ἡλυσίς, ἤ (ἡλυσί) věk; mladost, věk
schopný branné povinnosti (od
18. do 60. roku).

ἡλυσιώτης, ὁ (sr. předch.) stejného
věku, vrstevník, druh.

ἡλυσίς, οὐς, ὁ vrstevník, druh.

ἡλυσίς, ὁ (sōi) slunce, ἡl bíh slunce
(An. IV 5, 35).

ἡμελημένως adv. k part. perf. slov.
ἀμελέω: nedbale, bezstarostně.

ἡμέρα, ἤ den, ἡμέρα τῆ ἤ s úsvitem,
jak svítati počalo.

ἡμερος 2. n. 3. krotký; κρέα τῶν ἡμέ-
ρων (ζῶων) maso domácích zvířat.

ἡμέ-ονος, οὐ, ὁ (ἡμέ- v. ἡμεου) mezek.

ἡμέ-πλεθρον, τὸ πῆl plethra, asi 15 m.
ἡμους 3. (lat. semi—) poloviční,

ἡμίσει χρόνω za polovici času, ὅτι

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

ἡμίσει τῶν... polovice; τὸ ἡμυσί

(Ap. II 1, 21) i Alexandra Vel. (Arr. I 11, 7); od něho mnoho vznesených rodin odvozovalo svůj původ (Arr. VI 3, 2); uctíván byl též jako ochránce a vůdce v nebezpečných podnicích (text. str. 112).

ἡρεμῶν adv. tiše, klidně.

ἡρώων (aor. kmene ἦ) otázal jsem se.

Ἡρώδης, ὄν, z Asker boiotských, epický básník řecký v VIII. stol. (Ap. II 1, 21).

ἡσυχῆ adv. (ἡσυχός) tiše, bez hluku. ἡσυχία. ἡ klid, pokoj, ἡσυχίαν ἔγω κλιδně se chovám, klidně (nepohnutě) stojím, v pokoji žiji; mír, ἡσυχίαν ἔγω mír zachovávám, v míru žiji; samota (Ap. II 1, 21) ἡσυχία, τὸ život, břicho.

ἡττάουσι (ἡττων) D. P. jsem přemáhán, porážen ὑπὸ τῶν od někohο, τὶ v něčem; podléhám, τῶνς něčemu; někdy o význ. perf. jsem porážen, podlehl jsem; s part. ἡ τῶνς εὖ ποιῶν, ἐπέτυχτων dávám se od někohο překonati prokazováním dobrodini.

ἡττων, ὄν (komp. ke κακός), slabší, horší; ἡττων (adv.) méně, ὀδὲν ἡττων ἢ ο nic méně než = právě tak jako.

Ἡρωστίων (sr. násl.), ὄνος, syn Amynův z Pelly, důvěrný přítel

Alexandrův (Arr. I 12, 1) ověnil hrob heroa přátelství Patrokla), byl členem jeho družiny (Arr. II 12, 6), důležitá poslání mu svěřována (Arr. VI 13, 1), za manželku dána mu Drypetis, dcera Dareiova; zemřel nedlouho před smrtí Alex. jsa od něho vášnivě oplakáván.

Ἡρωστῶς, ὁ syn Diův a Heřin, bůh ohně

ο:

ἦχος, ὁ sedadlo.

ἦχιστα, ἡ moře

ἦχλω kvetu.

ἦχλος, ὄνος, τὸ horko, parno; plur. prudké horko.

ἦχμά adv. často, zhlusta.

ἦχιστος (ἦχ-ἔθ-χος), ὁ smrt.

ἦχιστος (sr. předch.) usmrcuji, zabijím; hrdla odsuzuji.

ἦχιστος (τρίφως) pohřbívám, pochovávám.

ἦχιστός 3. (ἦχος) smělý, odvážlivý, srdnatý; adv. ἦχιστός.

ἦχιστος (sr. násl) 1. srdnatou myslím, jsem srdnatý, nebojím se, ἔξ τῶνς na základě něčeho, pro něco; 2. jsem dobré mysli, τὶ ὑπέξ τῶνς o něčem.

ἦχος, ὄνος, τὸ (ἦχιστός) zmužilost, srdnatost.

ἦχιστός (sr. předch.) odvaha, mysl

dodávám, povzbuzuji k statečnosti.

ἠέσων ku τῶνς.

ἠέσων = τὴ ἔσων; ἐπὶ θ. na druhé straně.

ἠέσων, ὄνος, τὸ div, podiv, údiv.

ἠέσων (sr. předch.) divím se, τὶ

něčemu. τὴ τῶνς nebo ἐπὶ τῶνς

někomu pro něco; θ., εἰ μὴ divím

se, že ne...; s podivením se

táží, s podivením si myslím.

ἠέσωντός 3. (sr. předch.) podivuhodný, podivný; οὐδὲν ἠέσωντός

není divu.

ἠέα, ἡ (sr. násl.) podivání, podivaná.

ἠέσων, ὄνος, τὸ (sr. násl.) pohled,

podivaná.

ἠέσων 1. divám se (pozorně nebo

s podivením); 2. vidím, žím.

ἠέσος (ἠέος) 3. božský, bohu podobný; τὸ θεῶν božství, bůh,

božská věc.

ἠέσος, ὁ strýc; ujec (matčin bratr).

ἠέσος (ἠέσος) chci.

ἠέσος (ἠέσος) (πέρπω), ὄνος, athenský

vojín ve vojskě Kyrově (An. II 1,

12).

ἠέος (deus), ὁ ἡ bůh, bohyně.

ἠέος (ἠέος) 2.: 1. bohumilý; 2. boha

milovný, pobožný.

ἠέσων (sr. násl.), ἡ 1. služebnictvo,

dvůr královský; 2. pocta, úcta.

ἠέσων-τῆς, ὄνος, ὁ služebníck, dvořan.

ἠέσων (sr. násl) 1. sloužím, τὴν

někomu; 2. ošcťuji; starám se, pečuji, τὴν ὀ někohο; cůtu, pass. jsem ve cti a vážnosti.

ἠέσων, ὄνος, ὁ sluha, služebník.

ἠέσων (ἠέος) léto trávim.

ἠέσων, ἡ (sr. násl.) horko, palčivost

(horečná).

ἠέσων 3. (ἠέσος) horký, teplý.

ἠέσος, ὄνος, τὸ léto.

ἠέσων, ὄνος, ἡ krajina v severním

Řecku (An. I 1, 10).

ἠέσων, ὄνος, ὁ Thessal. Obyvatelé

Thessalie byli výborní jezdci.

ἠέσων běžím.

ἠέσων, ἡ (ἠέσων) průvod obětní.

ἠέσων, ὄνος, ὁ hlavní město boio-

ské (Hell. II 4, 1).

ἠέσων, ὄνος, ὁ obyvatelé Theb (Hell.

II 2, 19).

ἠέσων, ἡ (ἠέσων) zvěř divoká), lov, hon,

ἠέσων, ὄνος, ὁ syn Hagnoniův, stát-

ník athenský, ve sboru 30 tyranů

byl vůdcem umírněných oligar-

chů; pro svou umírněnost upadl

v podezření u tyranů radikál-

ních, vedených Kritioui, a byl od

nich popraven (Hell. II 2, 16; 3,

15 nn.)

ἠέσων (sr. předch.) honím, lovím,

aor. ulovil jsem.

ἠέσων 3. zvěřinový, θ. zḗsḗz zvěř-

řina.

θῦρετον, τὸ (θῦρε) zvíře divoké, šelma; θῦρο-εὐδής 2. (θῦρος + εὐδής) prudký, bujný.
 θῦρος, οὐ, ὁ (fūmus, dým), duch, mysl, srdce, touha, vášeň, hněv.
 θῦρος, ἡ (fores, Thür) pl. 1. dvěře; 2. dům, palác, dvůr královský, ἐπὶ τῆς θῦρας u dvora královského; hlavní stan (Tissafarnův) (An. II 5, 31); sídelní město (krále perského) (An. III 1, 2).
 θῦρος, ἰδός, ἡ (stov. předch.) branka, dvířka.
 θῦρος (θῦρος) dveřmi opatřuji; βλα- φῆρος; θῦροσσι: (oko) víčky jako dveřmi (brankami) opatřiti.
 θῦρα, (sr. násl.) ἡ oběť, oběť věštná.
 θῦρα (θῦρος, fumus) oběťují, oběť konám; med. oběťují (za sebe).
 θῦρασιζουσι (sr. násl.) odívám se krunýřem, strojím se do brnění.
 θῦρασιζ, ἄζος, ὁ krunýř, brnění.
 ἰζουσι, léčím.
 ἰζουσι 3. japyžský; Japygii slula ve staré době Apulie, krajina jiho-italská; ἄζος 1. mys na jižním cípu Apulie (n. S. Maria di Leuca) Arr. VII 1, 3.
 ἰζος, εὐς ἡ (ἰζουσι) léčení, pomoc.
 ἰζτροός (ἰζουσι), ὁ lékař.
 ἰδός 3. a 2. soukromný; ἰδός v sou- kromí, soukromě (proti veřej- nosti).
 θῦρετον, τὸ (θῦρε) zvíře divoké, šelma; θῦρο-εὐδής 2. (θῦρος + εὐδής) prudký, bujný.
 θῦρος, οὐ, ὁ (fūmus, dým), duch, mysl, srdce, touha, vášeň, hněv.
 θῦρος, ἡ (fores, Thür) pl. 1. dvěře; 2. dům, palác, dvůr královský, ἐπὶ τῆς θῦρας u dvora královského; hlavní stan (Tissafarnův) (An. II 5, 31); sídelní město (krále perského) (An. III 1, 2).
 θῦρος, ἰδός, ἡ (stov. předch.) branka, dvířka.
 θῦρος (θῦρος) dveřmi opatřuji; βλα- φῆρος; θῦροσσι: (oko) víčky jako dveřmi (brankami) opatřiti.
 θῦρα, (sr. násl.) ἡ oběť, oběť věštná.
 θῦρα (θῦρος, fumus) oběťují, oběť konám; med. oběťují (za sebe).
 θῦρασιζουσι (sr. násl.) odívám se krunýřem, strojím se do brnění.
 θῦρασιζ, ἄζος, ὁ krunýř, brnění.
 ἰζουσι, léčím.
 ἰζουσι 3. japyžský; Japygii slula ve staré době Apulie, krajina jiho-italská; ἄζος 1. mys na jižním cípu Apulie (n. S. Maria di Leuca) Arr. VII 1, 3.
 ἰζος, εὐς ἡ (ἰζουσι) léčení, pomoc.
 ἰζτροός (ἰζουσι), ὁ lékař.
 ἰδός 3. a 2. soukromný; ἰδός v sou- kromí, soukromě (proti veřej- nosti).

ἰδωρεῖω (stovn. předch.) jsem ne- patrný, neznámý, bez vážnosti.
 ἰδωρεῖος, ὁ (ἰδωρε) 1. soukromník; 2. prostý voják; 3. člověk nezku- šený, necvičený.
 ἰδῶρος (ἰδῶρος) pol' potím se.
 ἰδῶρος i med. postavuji, zřizují.
 ἰερεῖον (sr. násl.) τὸ, dobytče obětí, bičíné, plur. dobytek bičíný.
 ἰερεῖος 3. posvátný, zasvěcený, τῶς někomu; τὸ ἰερεῖον svatyně; oběť, obětí zvíře; τὸ ἰερεῖον oběť (věštná), τὸ ἰερεῖον γέφυρα oběti dafí se šťast- ně (věštilce šťastný výsledek pod- niku); σφραγῖσι ἐν ἰερεῖος oznámili, věštiti skrze oběti; τὸ ἰερεῖον ἔσφραγῖσιν vnitřnosti, droby z obět- ního zvířete vyňaté, z nichž se věštilo; ὄδιον τὸ ἰερεῖον též: zna- mení věštná ve vnitřnostech se jeví.
 ἰερεῖοσσοσ, z Elidy, setník ve sboru Proxenově (An. III 1, 34).
 ἰημι posílám, vřhám; ἴ. ἐμμετόν vřhám se, řítím se; med. ἴευσσι ἐπι τῆς ζῆνι, řítím se na někoho. ἴθι viz εἶμι.
 ἰζουσι 3. (ἰζουσι přicházím) 1. dosta- tečný (početem), dosti silný, dosti velký; ἴ. εἰμι dostačuji; doplň- kově: dosti, s dostatek, hojně;
 2. schopný, zběhlý, rádný, dobrý, mocný; ἴ. εἰμι jsem s to, mohu, dovedu, umím; ἰζουσι τῶς εἰμι Xenofon II. vyd. Říha.

s inf. lépe se hodinu; adv. ἰζουσι; dostatečně.
 ἰερεῖον (sr. násl.) prosím snažně.
 ἰερεῖος, ὁ (ἰερεῖος) prosebník (bola za ochranu).
 ἰερεῖος (ἰερεῖος) vůdce čty jezdecké.
 ἰερεῖος 2. milostivý, laskavý.
 ἰερεῖος, ἡ, ἴλupa, četa jezdecká.
 ἰερεῖος, ἄδος; ἰλιjská; přijímá bohyň Athens podle chrámu jejího v Iliu (Arr. I 11, 7).
 ἰερεῖος, οὐ, ὁ závat.
 ἰερεῖος, οὐ, město v Troadě, jehož do- bývání opěvuje Homeros v Iliadě (An. I 11, 5).
 ἰερεῖος, ἄντρος, ὁ řemen.
 ἰερεῖος, τὸ ἰερεῖον, τὸ ἰερεῖον (obzvl. svrchu).
 ἰερεῖος 1. aby; 2. kde, kam; ἰερεῖος kde právě, kam právě.
 ἰερεῖος, ὦν, οἰ Indové, obyvatelé Indie isousedních krajiniránských (Arr. VI 3, 4; 24, 2n; VII 1, 5).
 ἰερεῖος, ὦν, ὁ řeka Indos (n. Sindhi), Arr. VI 3, 1; VII 1, 1.
 ἰερεῖος, οὐ, mladší syn Antipatřův, číšník královský (Arr. VII 27, 2).
 ἰερεῖος-αἰερεῖος (ἰερεῖος) 2. loď nákladní (k převozu koni).
 ἰερεῖος, τὸ (ἰερεῖος) (potupně) koník, bídná herka.
 ἰερεῖος-αἰερεῖος, ὁ vůdce jízdy.
 ἰερεῖος-αἰερεῖος, ἡ jezdecká, jízda na koni, prohácní se na koni, honba jezdců.

ἵππιάσμιος 2. kde lze koňmo jezdit, sjízdny, jízde příhodný, i. χορὴν roviny.

ἵππῆος, ἑός, ὅ jezdec, jízdný. ἵππῆος jezdním na koni.

ἵππιζός 3. jízdný, jízdecký; ἡ ἵππιζή (τεχνή) umění jízdecké; τὸ ἵππιζόν jízdné vojsko, jízda.

ἵππῶ-δρόμος, ὁ rejdiště, závodistič (pro závody koňmo i vozmo).

ἵππο-κροτήτις, ἡ vítězství jízdou dobyté, jízdecké.

ἵππο-μαχητής, ας, ἡ boj jízdecký.

Ἰππῶ-νικος, οὐ bohatý Athénan, otec Kalliῶν a Hermogenῶν (Ap. IV 8, 4).

ἵππος, ὁ kůň; οἱ ἵπποι, ἡ ἵππος jízda. ἵππότης, οὐ, ὁ jezdec.

ἵππορῶν (ἵππος, ἑγοφέω mluvím), ἡ volnost slova v demokracii.

ἵσθμός, οἶ, ὁ úžina korintská.

ἴσος 3. stejný, rovný; ἐν ἴσῳ v rovnosti, v rovné čáře; τὸ ἴσον ἔχειν stejné právo mílí.

ἰσότης, ἦτος, ἡ (ἴσος) rovnost, stejnost.

ἰσο-γενής 2. (γενίλος re) rovný s okrajem nádoby, kraje dosahující; κρηθὶ i. po vrchu plynoucí.

Ἰσός, οἶ, ἡ město v Kilikii (Arr. II 7, 1).

ἴστυμι stavím, zastavuji; vkládám; τὸ πρόσωπον σπουδαίος; vážně obličej si upravuji, stáhnou; med. 1.

stavím si τρόπαιον; 2. s aor. ἔστην se.

stavím se, zastavuji se; ἔστηκα stojím.

ἰσχυρίζομαι (sr. násl.) D. P. tvrdím.

ἰσχύρος (sr. násl.) 3. silný, mocný, pevný. (o místě); φουρή prudký, kvapný; adv. ἰσχυρῶς mocně, pádně, velice, tuze.

ἰσχύς, ὄος, (vis) ἡ síla tělesná, moc; moc vojenská, vojsko.

ἴσως adv. asi, snad.

ἴσος, οὐς, ἡ okolek, okraj štítu.

ἴσως, οὐς, τὸ stopa, slépěj.

Ἰωνίς, ας, krajina obývaná Ioný na západě Malé Aste (An. II 1, 3).

Ἰωνικός 3. ionský.

K.

Καδούσσις bojovný kmen obývajcí na jihozápadním pobřeží moře kaspického v Medii (Ky. VIII 7, 11).

καθ-αίρεσις (sr. násl.) stržení, zboření.

καθ-αφέω snímám, strhují, bořím.

καθ-άπερ (καθ' ἅπερ) zcela jako.

καθαρέτως adv. (sr. násl.) čistotně, slušně.

καθαρός 3. čistý.

καθαρότης, ἦτος (sr. předch.) čistota, cudnost.

καθ-έχομαι viz ἐκαδέχομαι.

καθ-εφέγω svírám, stěsnávám.

καθ-εἶδω spím.

καθ-ήζω docházím, dosahuji, táhnou se.

καθ-ήζω sedím (nečinně).

καθ-ίζω usazuji, posazuji, εἰς δρόνον.

καθ-ίγω doří ponížím, povolují mῆ-vrát do vlasti.

καθ-ίστημι 1. akt. stavím, postavuji; pořádám, zřizují, τῆν φάλαγγιν;

ustanovují, τὴν βασιλέα volím za, ἔργα κ. φανερά činy dělám slav-

nými, činím zjednávat slávy.

2. med. stavím, postavuji (sí), φλάγγις; zřizují, pořádám sí; med. dynam. (svou mocí) zařizují, zakládám (ἔργον).

3. s aor. κατέστην stavím se, postavuji se, nastupuji εἰς τῆν βασιλείαν, εἰς εἶδος καθ. vracím se v přímý směr.

4. perf. akt. καθέστηκα stojím, jsem postaven; ἐν ἴσῳ κ. jsem postaven na rovně, rovnám se.

καθ-οδος, οὐ, ἡ sestup (k moři), návrat.

καθ-ορέω dívám se (s místa vyššího); spatřuji, vidím; praes. hist. užíím, s part.

καθ-ορόω (οἰνόε) usínám pevně, pevně spím.

καθ-ορέω jako; tak na příklad; καθ-ορέω vždýf; καθ... ἔε ale také, ba ἔ; καθ' ἃ καθ. ba dokonce, a vskuiktu;

καθ-ορέω i — i.

καθ-ορέω 3. nový.

καθ-ορέω s part. připouštěcím: αἶ. καθ-ορέω, ὁ 1. pravý čas, příležitost, κ. ἔστω je příhodný čas, jest vhod; k sobě; med. povolávám k sobě;

ἐν κακῇ περιῆσει v pravý čas, vhod učíní; 2. výhoda, prospěch; 3. rozhodná moc, plátnost, důležitost, καθ-ορέω ἔργον; 4. doba nebezpečná, nebezpečí.

καθ-ορέω část. odpor. a přece, aἶε. καθ-ορέω v. κάω.

κακῆτος = καθ' ἐξῆτος.

κακία, ἡ (κακός) špatnost, nepravost.

κακο-δυσμονία, ἡ posedlost (běsem), zběsilost, šílenost.

κακό-νοος 2. zlé myslí, nepřátelský, nepřítel, τὸν; κ. εἰμί τὸν špatně smýšlím s někým.

κακο-πρόθεος (πρόθεος) něco zlého, nesnáze trpím, škodu beru, mám.

κακός 3: 1. zlý, špatný; 2. zbabělý, nestatečný; 3. nešťechelný; τὸ κακόν zlo, nešťestí, zkáza; τὸ κακὸν nehody, nebezpečí, strasti.

κακοποιέω (ἐργον) činím zlé, škodím, ubližuji, τὸν někomu.

κακός zle jednám s někým, τὸν; καθ-ορέω pleníím, pustoším; med. umdlévám, ἴππος ἐκαδέχομαι byl zemdlen, zchvácen.

κακός adv. zle, bidně; κ. ποιεῖν τὸν škodí někomu, pustoší (krajinu).

κακώσις, εὐσις; ἡ (κακός) špatné, lidské jednání, týrání.

καλαμῶς, ὁ (calamus) stéblo.

καλέω 1. volám, zvu (k hostině), k sobě; med. povolávám k sobě;

2. nazývám, jmenuji; *ó xzλóμevos* tak zvaný.

Καλλιέβιος, *ov*, velitel spartské posádky v Athenách r. 403. (Hell. II 3, 14).

Καλλιμάχος, *ov* z Parthasie v Arkadii, setník ve vojstě Kyra Ml. (An. IV 7, 8).

Καλλιόθενης *ovs*, z Olyntha, sestřinec a žák Aristotelův, vychováván byl spolu s Alexandrem a provázel ho později na jeho výpravách (maje je popisovati). Tím, že neohroženě káral jeho výstřednosti, uvalil na sebe jeho hněv a byl popraven r. 327 (Arr. VII 27, 1). *xzλλos*, *ovs*, *τό* krása.

xzλλ-ωπίζω (sr. *óψς*) okrašluji, líčím. *xzλλ-ωπισμός*, (sr. předch.) *ó* okrasa, ozdoba.

xzλoαγαθήα, *ή* (*xzλoαγαθήα*) = *xzλός* *xzί αγαθός* dokonlost.

xzλός 3.: 1. krásný, *εἶδος* *xzλλιστός* tělem nejkrásnější; *τὴ* *xzλός* krásné věci; 2. dobrý, čestný, poctivý; *τὴ* *xzλός* ctuosti; *xzλόν* *έστι* jest ke cti; *xzλός* *xzί αγαθός* = dokonaly tělesně i duševně, šlechtic, gentleman; vlastenec; 3. přítomný; *εις* *xzλόν* *ή* *ζεε* vhod, v pravý čas...; příznivý, zdárný, šťastný, *τὴ* *έφα*. adv. *xzλός* krásně; dobře; *x. έ* *ει* věc dobře, šťastně se daří.

od kordukh (v. předch.), An. III 5, 15.

καρπόρεια (strov. násl.) 1. plodiny sí beru, sklízím (s pole), plodím užívám, téžím *καρ* *ζέω* ze země; 2. dobývám, získávám sí, *τὴ* *xzλλός*. *καρπός*, *ó* (carpo) plod polní, osení, obilí; přenes. užitek.

καρτερός (*xzετερός*) jsem silen, vytrvalý; trpělivě snáším, podstupuji. *καρτερία*, *ας*, *ή* vytrvalost, zdrželivost, sebeovládání. *καρτερός* 3. (*αζτός*) silný, mocný; *ó* boji: tuhý.

Καρτηδών, *όνος*; *ή* Karthago (Quartachadašt t. j. Nové město), foénické město v sev. Africe (Arr. VII 1, 2).

Κάσινδρος, *ov*, starší syn Antipatřův (Arr. VII 27, 1) povaly vášnivě, později král macedonský.

Κατωλοῦ *πεδῶν* pole kastolské v Lydii, snad v rovině řeky Herma (An. I 1, 2). *xzτὴ* předl.

1. s genit. a) místně, s hora dolů: *s*, se, *xzτὴ* *τῆς πέρας*; b) přenes.: proti, *κατωή* *xzτὴ* *τινος* žaloba proti někomu;

2. s akk. a) místně, o směru: *πο* (čem) *x. τὸν ποταμόν* po řece dolů, za (čím), *ku*, proti, *x. τὸ πέσον* proti středu (šiku); *ó* rozsahu a poloze: *πο*, na (čem), *u*,

pří, proti, *x. τῆν* *xzί* *x. θάλατταν* po zemi i po moři, *αί* *x. τὴν* družina něčí, *τὸ* *xzθ'έξείστω*; *to*, co se týká každého, péče o každého jednotlivce; *ó* dosahu: *πο*, *ku*, *do*, *v*, na: *xzτὴ* *στέφανον* do prsou; b) časově, *ó* rozsahu: *za*, *po*; podílně: *xzτ' ένωστον* každoročně; c) přeneseně, *ó* účelu: *xzτὴ* *ζήτησιν* = hledat; *ó* příčině: *x. έθθρην* z nepřátelství, *xzτὴ* *τοῦτο* proto; *ó* přiměřenosti: podle, *καί* *των* *τῆ* *x. έθθρων* zjev nad lidský; *ó* vztahu: vzhledem *ku*, *co*, *do*, podle: *xzθ'ότι* podle toho, jak; *ó* způsobu: *xzτὴ* *καζτος* ze vši síly, úpřekem; podílně: *x. έθρη* po národech.

xzττ-βένω 2.: 1. sestupuji (shora dolů); (s koně) sseďám, seskakují; 2. protivou *k* *έν* *βένω* značí cestu ze středu země k moři. *xzττ-βένω* shazují, svalují; skolují, zabíjí.

κατὰ-βασίς, (*xzττ-βένω*) *ή* sestupování, sestup.

xzτ-αγγέλλω udávám, vyzrazuji. *xzτὴ-γείω* 2. (*γῆ*) podzemní.

xzττ-γελῶ vysmívám se, *τινός* někomu.

xzττ-γγνώσκω 1. poznávám, seznamám, soudím, *τί* *τινος* něco *ó* někom; 2. odsuzuji, *τινός* *θένω* *των* někoho hrdla, k smrti.

κατα-γυωσις, εως, ή (sr. předch.) od-
souzení hrdla, rozsudek smrti.
κατα-ήγωведу shora dolů, přivá-
dím zpět (vyhnance do vlasti).
κατα-δηλο; 2. zcela zřejmý, velmi
jasný.

κατα-δύουμι ponořuji se, bořím se
(ve sněhu).

κατα-θεύουμι sblížím (s koně); po-
zoruji bedlivě.

κατα-θέω dolů běžím; probíhám
pleně, plení, loupím.

κατα-θύω obětují.

κατα-ιδέουμι cítím, chovám úctu, tvá
k někomu, stydím se někoho.

κατα-ίξω intr. přirážím (loď), přistá-
vám.

κατα-ισχύω hanobím, ostoutím,
hanbu činím, tvá někomu.

κατα-κάνω zabíjím, usmrcuji (v bit-
vě).

κατα-κλώ pálim, ohněm hubím.
κατα-κωμιω ležím tu (nečinně); na
zemi odpočívám.

κατα-κλώ uzavírám.

κατα-κομίζω (dolů) dopravuji.
κατα-κόπτω pobíjím, porubávám,
rozbíjím.

κατα-κρημίζω se svahu svrhnuji; M.
P. se srázu řítím se.

κατα-κρύω odsuzuji.
κατα-κτένω zabíjím.

κατα-λαμβάνω 1. zachvacuji, zasa-
huji; 2. zastihuji, nalézám, shle-

dávám s part.; 3. dostihuji; zají-
mám, obsazuji (lidem, vojskem);
med. pro sebe...

κατα-λέγω vypočítávám; vyčítám;
vybíráám.

κατα-λείπω opouštím; nechávám (u
někoho), zanechávám; M. P. zú-
stávám, žijí tvá u někoho.

κατα-λογίζω (λόγος;) řečí nevázanou,
v prose.

κατα-λογίζουμι počítám, tvá εν τού-
αδίκος; někoho mezi nespraved-
livé.

κατα-λοργος (καταλέγω), ου, ó sebrání,
seznam.

κατα-λόω 1. zrušuji, přerušuji, πό-
λεμον (nebo i bez toho subst.):
válku ukončuji mírem, mír činím,
πρός tvá s někým; 2. vypřahuji
(soumary), potom nepřech. zaslá-
vuji se (s vojskem k odpočinku).

κατα-μακθάνω důkladně se učím, se-
znávám, uznávám (perf. = znám);
dovídám se; uvažuji dobře.

κατα-μένω zůstávám.

κατα-μετρέω rozměřuji.
κατα-νόω 1. (důkladně) pozoruji,
poznávám, rozumím; 2. dobře
přemýšlím, uvažuji.

κατα-πατέω pošlapávám, podupá-
vám.

κατα-πηδάζω seskakují.
κατα-πίπτω padám dolů; spadám;
τό καταπεσέν spadnutí.

κατα-πλάω pluji dolů (se šířého moře
k břehu), vplouvám.

κατα-πράττω vykonávám, dosahuji,
pořídím.

κατα-προφέω vysrkují, vypíjím.
κατα-ρρυτός; 2. (έσω) zavlažovaný,
protékavý.

κατα-σακάντω bořím.
κατα-σκέπτουμι v. κατα-σκαπέουμι.
κατα-σκευάζω (σκευός) vystrojuji, opa-
třuji; spravuji, χόρην vzdělávám;
med. připravuji se; zařizují si
podle svého, pořádám.

κατα-σκευή, ή, ή (sr. předch.) zaří-
zení, úprava (královská), nářadí,
zavazadla.

κατα-σκαπέουμι (jen praes. a impf.,
ostatní časy od κατασκέπτουμι)
sblížím, pohlízím.

κατα-στέφεουμι podrobují, podma-
ňují si.
κατα-σχίζω rozštěpuji, rozsekám.
κατα-τένω intrans. napínám se, na-
máhám se, usiluji.
κατα-τέμνω rozřezuji, profínám, roz-
tínám.

κατα-τίθημι skládám, pokládám;
med. ukládám, schovávám si, τί
παρά tvá něco u někoho, v jeho
ochraně, την φιλίαν παρά τού-
θεού; v ochranu boží poručiti,
svěřiti; v. άμείλιχ.

κατα-τιρόσκω zraňuji, poraňuji.
κατα-φάινουμι objevují se.

κατα-φωγής; 2. (sr. předch.) viditelný;
x. έγω jest mě viděti.

κατα-φρονέω mám mysl hrdou,
zrupnou; aor. zpyšněl jsem, έπί
tvá z něčeho; x. tvός, opovrhují,
pohrdám někým.

κατα-φοράω polapuji při skutku;
poznávám, sledávám.

κατα-φροίζουμι (φύρος) hlasovací ka-
méněk) hlasováním odsuzují, tvός
někoho.

κατα-ελέω svírám, zavírám, zatlačuji.
κατα-εμι sestupuji, vracím se (z vy-
hnanství).

κατα-επών tvός; τι vyzradil jsem něco
na někoho; tvά upřímně jmeno-
val, udal jsem někoho.

κατα-εσθ fut. k aor. καταεσθω.
κατα-έξω 1. zadržuji, zdržuji, překá-
žím; 2. držím, mám v moci, ob-
sazuji (vojskem); zaujímám; o
mdlobě: pojímá; o bozích: ochra-
ňuji; 3. svírám, tísním, dorážím;
άνάγκη καταέξουμι potřebou jsem
nucen; 4. zabíjím, skolují (Kyt.
I 4, 8); intrans. zdržuji se, pro-
bíhám, ό λόγος, ό κτύπος καταέξε-
šíři se, rozléhá se.

καταηγούέω prozrazuji, na někoho
(tvός) něco (τί), obviňuji.
κατα-οίκτησις, εως, ή (οικτιζέω) útrp-
nost (έξ tvá s někým).

καταόπιν adv. vzhadu, tvός; za někým;
x. διώκων tvά za někým se hnáti.

κτ. ορθόω vzpřimujuj, narovnávam, opravujuj.
 κτ. ορθόω zakopávám.
 κτ. ορθός 2. (ἐξω) zadržovaný, potatý (spánkem).
 κτ. adv. 1. dolů; 2. dole, τὰ κάτω dolejší část, spodek.
 κτ. ορθός, κτ. τὸ (κτίω) pal, horko, žár (slunečný).
 κτ. ορθός, οὐ, ὁ (κτίω) (myši nebo lasic) užívána i za oděv i za přikrývku.
 κτ. ορθός šumím, hučím (o vodě).
 κτ. (att. místo κτίω) pálím, rozpaluji, zažehám.
 κτ. ορθός, οὐ, ὁ (κτίω) (o mrtvém); někdy nahrazuje κτ. ορθός perf. pass. k τ. θένω.
 κτ. ορθός, οὐ, ὁ (sr. násl.) pobadatel veslařů, který udával jim takt.
 κτ. ορθός pobádám, vybízím, poroučím, kážu, velím (s akkus. cum inf.).
 κτ. ορθός 3. prázdny, zbavený, κτ. ορθός bez vozatájův.
 Κεντρίτης, οὐ, ὁ východní rameno Tigrída, nyní Buhtán Tšai (An. IV 3, 1).
 κτ. ορθός, οὐ, ὁ (cornu) 1. zahnutý roh, jímž dávána byla znamení vojenská; 2. v šiku bitevním: křídlo, bok; κτ. ορθός, ἐπί κέρως ἄγεν dlouhým proudem, tahem věští.

κτ. ορθός (sr. násl.) získám, mám zisk. κέρδος, οὐ, τὸ zisk, výdělek.
 κτ. ορθός, ἡ hlava.
 κτ. ορθός, ὄνος, ὁ (κτ. ορθός) opatrovník, ochránce.
 κτ. ορθός, ὁ (sr. násl.) snátkem spřízněný, κτ. ορθός λαβὴν nabýti snátkem přibuzných.
 κτ. ορθός pečuji, starám se, τὸς o někoho; ὁ κτ. ορθός obstaravatel, hospodář.
 κτ. ορθός, οὐ, ὁ zahrada, sad.
 κτ. ορθός, ὄνος, ὁ hlasatel, posel.
 Κιλικία, ας, ἡ krajina, zabírající východní část jižního pobřeží Malé Asie (An. III 1, 10).
 κτ. ορθός (sr. násl.) dávám se v nebezpečí, podstupuji n.; v nebezpečí upadám, κτ. ορθός že budu zahuben; τὸς κτ. ορθός nebezpečí, boje slavně podniknuté.
 κτ. ορθός, ὁ nebezpečení.
 κτ. ορθός pohybuji; med. hýbám se, ἐκδοθὲν κτ. ορθός z domu hmoti se, vycházeti.
 κτ. ορθός (att. κτ. ορθός) pláči.
 Κλεάνωρ, ορθός z arkadského Orcho-mena, vojevůdce v řeckém vojskě Kyra Mlad. (An. II 1, 10; III 1, 47; 2, 1).
 Κλέανθος, οὐ, ὁ ze Sparty, přítel a nej-přednější vojevůdce Kyra Mlad., jeden z těch, kteří byli zrádně

zajati a zabiti od Tissaferna (An. I 1, 9 pozn.; 8, 12; II 5, 2—38. Arr. I 12, 3).
 κτ. ορθός zavírám, zamykám.
 Κλαύδιος, οὐ, ὁ přítel Alexandra Vel. (Arr. VII 26, 2).
 κτ. ορθός (κλέος sláva) (básn.) jmenuji; nazývám, κτ. ορθός ἄπο τὸς jméno vzali, obdrželi od (po) ...
 κτ. ορθός, κτ. ἡ řebřík.
 κτ. ορθός, ἡ (κλέος) lehátko, pohovka.
 κτ. ορθός vyplakuji, vymývám.
 κτ. ορθός, οὐ, τὸ (básn.) temno, soumrak (ranní i večerní).
 κτ. ορθός, ἔδος, ἡ holeň.
 κτ. ορθός ukládám spat; M. P. pokládám se (k spaní), lehám si, odpocívám, spím, κτ. ορθός usnul jsem.
 κτ. ορθός adv. (sr. násl.) spolu, společně, vespolek.
 κτ. ορθός 3. společný, obecný; τὸς κτ. ορθός obec; ἄπο κτ. ορθός z obecního majetku.
 κτ. ορθός (sr. násl.) účastním se, účastním se stávám něčeho τὸς.
 κτ. ορθός, οὐ, ὁ, ἡ (κτ. ορθός) účastník, druh, družka.
 κτ. ορθός, ὄνος, ὁ (κτ. ορθός) ložnice.
 κτ. ορθός kárám, treslám.
 κτ. ορθός 3. (κτ. ορθός klížím) slepený, zrobený z čeho (τὸς).
 κτ. ορθός 3. kusý, zmrzačený.
 κτ. ορθός, ὁ (collis) pahorek, mohyla.
 κτ. ορθός, ἡ (coma) vlas.

κτ. ορθός, ἡ (sr. násl.) doprava; ošeiřování (rány).
 κτ. ορθός беру s sebou, přináším, odnáším, dopravujuj, doprovázím; přivážím, odvážím; med. беру si, obdržujuj; κτ. ορθός sířelu z rány vytahuji; pass. odebrám se, stěhuji se, dávám se dopraviti.
 κτ. ορθός adv. ozdobně, způsobně.
 κτ. ορθός, ὁ (κτ. ορθός), prach + ὄνος) prach vzbouřený, oblak prachový.
 κτ. ορθός biji, zabijím, porážím, βρός; probodávám, protínám; kácím (stromy).
 κτ. ορθός, ἡ dívka.
 Κορινθίος, ὄνος, obyvatelé Korintha, obchodního města na Isthmu (Hell. II 2, 19).
 κτ. ορθός, ἡ vrchol (hory).
 κτ. ορθός 1. pořádám; vedu, velím; 2. zdobím, okrašluji, ličím.
 κτ. ορθός, ὁ ozdoba; skvosty, klenoty, pochvala, pocta; svět (krásně spořádaný) (Ap. I 1, 11).
 κτ. ορθός 3. lehký.
 κτ. ορθός (perf. κτ. ορθός s význ. praes.) křičím.
 κτ. ορθός, οὐ, τὸ (τὸς κτ. ορθός hlava) přílba, přílbice.
 κτ. ορθός (κτ. ορθός) jsem silný, mocný: 1. vládmu; 2. přemáhám, zmocňujuj se, τὸς někoho; vítězím, τὸς nad někým; κτ. ορθός porá-

žím někoho; někdy praes. má význ. perf.: jsem vítězem, ó *κατὰ τῶν* vítěz; pass. jsem poražen, přemožen, podléhám.
καρτερία, ἤρωσ, ó (*καρτερουμι*) měsídlo (ve kterém se víno s vodou mísilo), džbán.

καρτετεω (sr. násl.) jsem nejlepší, vynikám, tví něčím.

καρτετος 3. (sr. násl.) 1. nejsilnější; 2. nejlepší, nejvýtečnější; *κα. εἰμι* nade všechny vynikám (*κατεωων* v jízdě na koni); adv. *καρτετα* nejlépe; nejschopnější, nejochotnější; 3. nejurozenější, ói *καρτεστοι* optimates.

καρτος, *ουσ*, τό síla, moc; *ἀνὰ (κατὰ) καρτος* dle síly, úsilovně, o překot, úprkem.

καρτηγή ἢ (*καρτζω*) křik, pokřik.
καρεάδων, τό (zdrobnělé z *καρέξ*) kousek masa, kousek zvěřiny.

καρέξ, *ωσ*, τό (cruor, krev) maso; pl. *καρέξ* kusy n. druhy masa.
καρεῖτων 2. (m. *καρέτων*, *καρτος*) 1. silnější, mocnější; 2. lepší, výtečnější; prospěšnější; *όδοσ* pohodlnější.

καευαμι visím; *εἰς ἔκτων* na koních záviseti.

καρηνοδής 2. (*καρηνός* svah) srážný.
καρήνη ἢ zřídlo, pramen; studně.

Κρήσ, *ητος*, ó Krétan, obyvatel ostrova Kréty (An. III 3, 7).

κατ'θγή ἢ (obyč. plur.) ječmen.

κατ'θνος 3. (sr. předch.) ječmenný; *κα. οἶνοσ* ječmenné víno = pivo.

κατ'νω (dis-crit-men, cerno) 1. vyběrák, volím; 2. soudím, rozsuzuji, rozhoduji; 3. soudím o někom (s akk. a inf.); pokládám, mám za... (s dvojím akkus.)

κατός, ó beran.
κατός, *εωσ*, ἢ (*κατ'ω*) soud, rozsudek, odsouzení.

Κατρίξ, *ου* žák Sokratův, muž velmi vzdělaný, ale zapřísáhlý nepřítel demokratů, hlava 30 tyrannů, padl v boji proti Thrasybulovi (Hell. II 3, 15 nn.).

Καττόβουλος, *ου* syn Kritonův z Athen, žák Sokratův (Oik. 4, 13).
Κατό-δημος, *ου*, lékař z ostrova Koa (Arr. VI 11, 1).

καρότος, *ου*, ó tlukot, potlesk.

καρούω bijí, udeřují, dupám.

καρῦτω kryjí, tajím se, *τινά τι* před někým s něčím.

κατ'ομι dobývám si, získávám si (jmění); perf. = dobyl jsem si, mám, *τί*.

κατέω zabíjím, pobíjím.

κατ'ημα, *ατος*, τό (*κατ'ομι*) majetek, statek; zboží, věc; poklad.

κατ'ηωσ, *ουσ*, τό (sr. předch.) plur. stáda, dobytek.

Καταίξ, *ου*, ó z rodiny Asklepiovců z Knida v Karii, byl 17 let osob-

Κύβητος 3. Kyrův.

κύβητος 3. mocný, vládný, oprávněný, *κα. εἰμι* vládmu, mám moc, právo, *οἱ τῶν μεγίστων κύβητοι* εἰσι κτεῖρι nejvyšší moc mají; *μεγθενός* *κα. εἰμι* žádně moci nemítí; subst. *κύβητος* pár, vládce (světa), *κυβητισ* panovnice.

Κῦρος (persky Kuruš t. j. pastýř) (v. text. str. 16): 1. Starší (v Kyrupaidei), 2. Mladší (v Anabasi).
κύων, *κυνός*, *ός*, ἢ (*canis*) pes.
κωλύω zabraňuji, překážím, s inf.; *τό κωλύον* překážka, závada; zdr-

žuji, *ἀπό τινωσ* od někoho, nepřipouštím k někomu.
κωμίζω (*κῶμοσ*) hodují, po hodech konám veselý průvod za zpěvu, hudby a tance.

κωμ-αρχήσ, *ό* (*κῶμη*) starosta, představený vesnice.
κῶμη, ἢ ves, vesnice.
κωμ'ητήσ, *ό* (sr. předch.) vesničan, obyvatel vesnice.

κῶμοσ, *ό* hody, kvas, obzvl. veselý průvod hodovníků konaný za hudby, zpěvu a tance.
κῶνειον, τό 1. bočhlav; 2. nápoj připravovaný ze semen rostliny té, jimž v Athenách byli popravení provinilci političti.

Κῶσ 3. pocházející z ostrova Koa při jihozáp. pobřeží Malé Asie (Arr. VI 11, 1). Ode dávná kvetlo

ním lékařem královny Parysátidy a pak Artaxerxa; r. 399 opustil dvůr perský a vrátil se do vlasti, napsal 23 knihy dějin perských (*Περσικῶν*), z nichž se zachovaly jen nepatrné zlomky (An. I 8, 26).
κατ'ήσ, *εωσ*, ἢ (*κατ'ομι*) 1. získání, zjednání; 2. majetek, držení.
κατ'υποσ, *ό* rachot, hlomoz, hřmot, hluk.

κῶσθωσ, *ό* čerpadlo (nádobka s výsokým kolovým držadlem, již se víno čerpalo z měsídla a do poháru nalévalo).
Κυζήζατήσ, *ου* (persky Huvachšatar, »krásný vzrůst mající«) 1. otec Astyagův; 2. syn Astyagův (Kyr. I 4, 9; 4, 20 a j.); tento je osoba nehistorická smyšlená od Xenofonta, v. p. Kyr. I 3, 12.

κυβερνάω (gubernο) kormidlem spravuji loď, jsem kormidelníkem.
κυβερνήτήσ, *ου* (sr. předch.) kormidelník.

κύκλος 1. kruh; ohrada; 2. kolo, *κύκλω* kolem.
κύκλωσ (sr. předch.) obklíčuji.
κύκλωσισ, *εωσ*, ἢ (sr. předch.) obklíčení, zaskočení.

κυλῆδω koulim, válím; med. svaluji se (s koně).
κύμα, *ατος*, τό vlna (na vodě).
κυμαίνω (v. předch.) vlním se; o vojsku: vybočuji z rovné řady.

tam umění lékařské a odtud pocházel největší lékař řecký Hippokratés.

Λ.

λαγρέϊα, ας, ἡ chlipnost, rozkoš.
 Λάγρος, ου, dvořan Filipa II. makedonského, otec Ptolemaïův (Arr. II 11, 8).

λαγυζάνω 1. ἄ. Iosem dostávám, Iosem na mne připadá; 2. τινός docháším něčeho, ἔπνου λαχών usnuv.

λαγυός, ώ, ó zajíc.

Λάβραξ (λανθάνω) adv. potají.

Λακεδαιμόνων, ονος, ἡ hlavní město spartské. Obyvatelé sluli οἱ Λακεδαιμόνιοι. či Λάκωνες; (Hell. II 2, 12).

Λακτιζέω kopu (kopytem).

Λακωνικός, 3. lakonský; ἡ Λακωνική (χώρα) území lakonské (Hell. II 2, 13).

λακλέω mluvím, hovořím, rozprávím.
 λαμβάνω беру: 1. chápu se, τὰ ἔπαλα; chytám, ἐλαβὼν ulovil jsem, ποιῶν, zajímám, obsazuji, λ. πρὸς ἐμυτον τὸ στρέτευμα přivádím k sobě, získávám si vojsko (jiných vůdců) An. II 5, 28; 2. dopadám, zastihuji; 3. přijímám, dostávám.

λάμπω. I. lesknu se, planu, hořím.

Λαμπροκλής, έους nejstarší syn Sokratův (Ap. II 2, 1).

λαμπρός, 3. jasný, skvělý; slavný; zřejmý, úplný (útek).

λαμπρότης, ητος, ἡ (stov. předch.) lesk, skvělost, nádhera.

λανθάνω jsem tajen koho (τινός), skryt, nepozorován; λ. τερφόμενος tajně jsem živěn (part. doplňk.); λανθών tajně, nepozorovaně.

λάσιος, 3. hustě porostlý; τὰ λάσια κřoviny.

λασίνω (λαῖος) hladím; dřím, rozemílám.

λέγω 1. sbírám, čítám; 2. vypravuji, mluvím, pravím, říkám, odpovídám; vyřizuji, oznamuji; vzkazuji; λ. εἰς τὸ μέσον veřejně mluvím; 3. míním, myslím.

λεηλατέω (λαῖα + ἐλάνω) kořist odháním, plení; λεηλατήσαι ἐλ... na plen vpadnouti do...; ὁ λεηλατῶν kořistník, pleník.

λαῖα, ἡ kořist, lup.

λεϊμών, ὄνος, ὁ louka.

λαῖος, 3. (lěvis) hladký; holý, stromovím neporosilý.

λεπτοψυχέω (sr. násl.) omdlévám.

λεπτοψυχία, ας, ἡ (λαῖπω, ψυχή) mdloba.

λεῖπω opouštím, zanechávám; M. P.

zůstávám, zbývám; (An. III 1, 2)

zůstati, zbýti na živě; zůstávám pozadu (τινός).

λεκάνιον, τὸ miska, mísa.

Λεονάτος, ου, syn Antaiův z Pelly,

λαπαρός, 3. mastný, tučný a lesklý (o zvířeti).

λαγίζουα (λόγος) 1. počítám, 2. soudím, pokládám, 3. rozvažují.

λογιστικός, 3. (sr. předch.) v počítání zblhlý, dobrý počítař.

λόγος, ὁ 1. počet, λόγον διδόναι τινός počet vydávati z něčeho; 2. slovo, řeč; rozmluva, εἰς λόγους ἔρχουα v. t.; pověst, λ. ἐστὶ τινος o někom jest pověst, vypravuje se, λ. κτ. ἐξεῖ (v. t.); λόγου ἄξιός za řeč stojící, znamenitý; 3. důvod, příčina, ἐπὶ τίνι λόγῳ za jakým účelem; 4. vypravování, spisování.

λόγιον, ἡ hrot; kopí, oštěp.
 λοιδορέω haním, τινά domlouvám někomu; med. laji, přísně přimlouvám, τινά.

λοιπός, 3. (λείπω) zůstalý, zbylý, λ. εἴμι zůstávám, zbývám; ὁ λοιπός ostatní, druhý; τὸ λοιπὸν ostatek, zbylá část; acc.: v budoucnosti, napotom, oslatně.

Λουσεύς, έως, ὁ obyvatel města zv. Lusoí v severní Arkadii.
 λουτρών, οῶ, τὸ (sr. násl.) koupel, lázeň.

λούω myji; med. myji se, koupou se.
 λόφος, ὁ pahorek, návrší, kopec.
 λοχ-άρχός, ὁ (λόχος + ἄρχω) vůdce lochu, setník, četář.

λόχος, ὁ četa pěších vojákův, sto mužů čítající (setnina v Anabasi),

přítel Alexandra Vel. (ἐταῖρος, Arr. II 12, 5), συμπαροβός, zachránce života jeho (Arr. VI 9, 3; 10, 1).

λαπτός, 3. tenký, hubený, vychudlý.
 Λεσβός, ου, ἡ ostrov v moři egejském (Hell. II 2, 5) poddaný Atheňanům.

λευκο-θώραξ, ἄκος, ὁ, ἡ bělopancěvní, bílým brněním oblečený, sr. λανοῶς.

λευκός (lux) 3. bílý.

λέων, ονος, ὁ lev.

λήγω přestávám, končím.

λήθη, ἡ (λανθάνω) zapomenutí, μετὰ λήθης v zapomenutí.

Λιβύη, ἡ Afrika: 1. celá, 2. A. severní od Egypta až k Syriám (Arr. VII 1, 2).

λίθινος, 3. (sr. násl.) kamenný.

λίθος, ὁ kámen.

λίπη, ένος, ὁ přísíav.

λίμνη, ης, ἡ (sr. předch.) jezero, rybník.

λιμός, ὁ hlad.

Λισσός, 3. lněný; λ. θώραξ brnění lněné, utvořené asi z několika

vrstev lněné látky na sebe pokládaných a umělým způsobem zláčených. Řekové znali již dávno krunyře lněné z Egypta (Hom. II. II 830, Herod. II 182; III 47).

λίπερος (λιπερός) Ipím; snažně, úsilovně prosím.

u Arriana čítá 25 mužů (= ἐνω-
μοσία), v. text. str. 212.

Λυκόνοες, ων, oí národ, který bydlil
uprostřed jižní části Malé Asie
(An. III 2, 23).

Λύκος; jméno dvou vojínů Kyra
Mlad.: 1. ze Syrakus (An. I 10,
14); 2. syn Polýstratův z Athen
(An. III 3, 20; IV 7, 24), stal se
velitelem oddílu jízdního.

Λυκισμοί (λύμz od λύω špína) špi-
ním, poškozují, kazím.

λύπη, ης, ἡ (srov. předch.) škoda,
zoubova.

λύπew zármutek, bolest, příkoří, ne-
snáze působím, obtěžuji, τωz;
med. truchlím, rmoutím se, tesk-
ním.

λύπη, ἡ zármutek.

Λύσανδρος, ου, chytrý a obratný
vojevůdce spartský za války pello-
poneské (Hell. II 2, 5; Oik. 4,
20).

λύσι-τελέω (λύω + τέλος; výlohy na-
hrazuji) vyplácím se, prospívám,
λυσιτελεῖ μοι mám prospěch, získ.
λύω (so-luo) 1. rozvazuji, pout zba-
vuji; λελυμένος prost pout; 2. ru-
ším τὰς σπονδὰς; ὕβρις λέλυσται
jest zrušena, odstraněna, jest u
konce.

λωβήσομαι hanobím, týrám.

λωτο-φάγος 2. (ἐσθρον) Lotojed (An.
III 2, 25). Lotos jest asi plod stro-

mový, chutí podobný datli, který
roste v Tunisku a Tripolsku a
nazývá se jujuba (Zizyphus lo-
tus).

λωφάω přestávám, ustávám; o ka-
mení: přestává říti se, létati.
λώφων 2. lepší, prospěšnější.

M.

μά (z μέν) slovece přísězné s akkus.
předmětu, kterým se dokládáme;
viz μά Δίξ ano, živě Zeus, οὐ μά
Δίξ ne, živě Zeus; μά Δίξ (Ap.
I 4, 9) ba jistě!

μάγος, ó (slovo perské) mag. Magové
byli kněží u Medův a Peršanův
(Arr. VI 29, 7).

μαθητής, οὐ, ó (μαθητής) žák.

Μαμακατηρέων (bouřný), ὄνος, ó pátý
měsíc attického roku, asi náš li-
stopad (Arr. II 11, 10).

μαίνουμαι D. P. 1. běsním, zuřím,
zuřivě bojuji; τολμῆ z odvážli-
vosti; 2. třestím, pozbývám roz-
umu, pošetile jednám; μαίνετες
ze šílenosti, z pošetlosti; ó μαι-
νόμενος blázen.

Μαίωπις (Μάωπι), ἡ moře Azovské
(Arr. VII 1, 3).

μακαρίζω za šťastna pokládám, blaho-
slavím.

μακάριος 3. šťastný, blažený, bohatý.
μακαριστός 3. (adj. slov. k μακαρίζω)
blahoslavený, šťastný, velebný.

Μακεδονία, ας, ἡ krajina na sev. po-
breží moře egejského (Arr. I 11,
3); obyvatele οἱ Μακεδόνες, adj.
Μακεδονικός.

μακρός 3. (macer) dlouhý; διά μακ-
ροῦ za dlouhý čas.

Μαζαρωνες, οἱ kmen v Pontě bydlící
(An. IV 7, 27).

μάλα adv. rád, chutě; velice, tuze;
οὐ μά. ne tuze; καὶ μάλα oh ano,
ba ovšem (Ap. II 2, 1); 2. komp.
μαλλον raději, ochotněji; spíše,
více; superl. μαλιστα nejspíše, nej-
více, nejvýše (při čísl.).

μαλακία, ας, ἡ (sr. násl.) změkčilost.
μαλακός 3. měkký; choullostivý; roz-
košnický.

μάλα, ἡ paždí.

Μαλαί, ὄν mocný národ v Indii,
velmi svobodomylný (Arr. VI 8,
4).

Μαυδάνη, ης, ἡ dcera Astygova, pro-
vdaná za knížete perského Kam-
bysa, matka Kyra Staršího (Kyr.
I 2, 1 nn.).

μαυδάνω učím se, τὴ, s inf.; roz-
umím; poznávám, nahlížím, do-
vidám se, poslouchám τινός.
μαυία, ἡ (μαύινουμαι) šílenost, ztřeště-
nost.

μαυρία, ἡ (sr. násl.) věštba, výrok
věštný.

μαυροβούρι dotazují se věštinny, věšt-
by žádám.

μαυτιχὴ, ἡ (τ. πέ/νη) umění věstecké;
μαυτιχῆ γρήγορι δάμναι dávat si věštiti.
μαυτις, ους, ó věstec.

μαυτοφέω (μαύτος, υός; svědek) svěd-
čím τινί; fut. med. o význ. pass.:
svědectví bude mi dáno.

μαυτούριον, τό svědecktví, důkaz.
μαυτούω (básn.) hledám, snažím se,
snažně si žádám.

μαυτιγώω (μαυτιγῆ) bičují, biji.
μαυτός, ó prs; vrch, kopec.
μάμια, ἡ (μαύμου) tesák, šavle
(meč zakřivený, jednosečný).

μαυρίσιον, τό mečik.

μάχη, ἡ bitva, boj.

μάχμος 3. bojovný.

μαχουμαι bojuji, τινί s někým, svádím
bitvu, účastním se bitvy.

μαχαλο-πρωτής 2. velikolepý, vzne-
šený.

Μέγαρα, ων, τὰ, město ležící při se-
verním konci Isthmu v sousedství
Attiky (Hell. II 4, 1, Oik. 4, 20).
Μεγαρεῦς, έως, ó Megarčan, obyvatel
města Megar (An. I 2, 3).

μέγας, μεγάλη, μέγζα (mag-nus) 1.
velký; dospělý, rozsáhlý; 2. ve-
líký, důležitý, vážný, mocný;
slavný ὄνομz; komp. μέγζων; su-
perl. μέγιστος; nejlavnější, nej-
vyšší; ἐπὶ μέγζα u veliké míře,
velice.

μέγεθος, ους, τό (sr. předch.) velikost,
vzrůst.

μεθ-ίζω pouštím, upouštím; zane-
dbávám.

μεθ-ίστημι přestavuji, stavím jinam;
převádím, odvádím.

μεθ-όριζω, ων, τῶ (ὄρος hranice) po-
mezí, hranice.

Μεθ-οδρευσίς, έως, ó obyvatel města zv.
Methydriion v Arkadii.

μεθόσκειμι opijím se, opojuji se.

μείγνυμι v. μέγνυμι.

μεϊώω (μεϊών) menším, umenšuji;
pass. μειοῦμαι τι něčeho mi ubývá.

μεϊών 2. (komp. k μικρός) 1. menší,
skrovnější (početem); μεϊών méně;

2. slabší; τοῦτο μεϊών ἔχειν v tom
slabším býti, v nevýhodě býti;

μεϊών ἔχειν ἀπληλλήγη se ztrátou se
výbavil.

μελαχνίς, ή (μελας) černý, černota, černý
mrak.

Μελαν-πιπίδης, ου, ó z Mela, znamé-
nitý básník dithyrambů, který žil

v Athenách za doby Sokratovy
(Ap. I 4, 3).

μέλας 3. černý.

μέλει μοι neos. mám na péči, starám
se, τινός, περί τινος o něco.

μελετάω (sr. násl.) pečuji, horlivě
zabývám se, cvičím se, τί.

μελέτη, ή (μέλει) péče, cvičení se, μ.
ἀπολογία příprava k obranné řeči.

Μέλιτος, ου neslavný básník, jeden
ze žalobců Sokratových (Ap. IV
8, 4).

μέλλω 1. a) hodlám, chci s inf. fu-
tur.; b) mám, musím, jest očē-
kávati, že...; τῶ μέλλοντι bu-

doucnost, ó μέλλον εἰσεσθαι bu-
doucí; 2. váhám, rozpakuji se.

μέλος, ους, τό píseň, lyrická básně,
melodie.

μεμφομέτι τι stěžuji si na něco; τινί
τι vycítám někomu něco.

Μενίδης, ου, důstojník a přítel Ale-
xandriův (Arr. VII 26, 2).

Μενόιτιος, ου kormidelník Alexan-
driův (Arr. I 12, 1).

μέντοι (důrazové μέν + dat. τοί =
ti, έ) 1. jistíci: zajisté, jistě, ovšem,
v pravdě, vskutku; 2. odporovací:

však, přece, xzì — μέντοι a přece
(An. I 8, 20).

μένω zůstávám (doma), trvám; v bit-
vě: statečně v boji vytrvati, μένω;

τοῦς πολειτίους dočkati útoku ne-
přátelského; čekám.

Μένων (μένω), ωνος z Thessalie, voje-
vůdce Kyrův, přítel Ariaiův, zrád-
ce ostatních vůdců (An. I 7, 1; II
1, 5; 5, 28).

μεμινάω (μέμινω péče) 1. na péči
mám, starám se; 2. úsilovně pře-
mýšlím, hloubám.

μέρος, ους, τό díl, část, oddělení.

μεσ-ημέριζω, ή (μέσος, ήμέρα), po-
ledne, polední strana, jih.

μέσος 3. (medius, mez) 1. prostřední,
střední; jsouc doplňkem značí

σφιδ, prostředek: μέσος ó σταθμός
prostřed cesty; μέσον ήμέρας po-
ledne; μέσται νύκτες půlnoc; τό

μέσον σφιδ šíku bitevního (též
bez členu An. I 8, 13); na ve-
řejnosti jsoucí; έν μέσσω κείται (o

odměně zápasu) veřejně jest vy-
stavěna, určena; έν τῷ μέσσω ὦν
volně přístupný (Oik.-5, 7).

μεστός 3. (hojně) plný, naplněný,
tinós; něčím.

μεστá předl.

1. s genit. a) o průvodě: s, οί μ.
Αριζίου A. se svým vojskem; b) o
způsobě: μεστá ἀδικίαι; s bezprá-
vím, nespravedlivě; μ. λήθη; v za-
pomenutí;

2. s akk. a) místně: za, vedle;
b) časově: πο, μ. τζύτα πο-
tom.

μεστ-βζλλομαι vyměňuji si, střídám
(šal).

μεστ-γινώσκω měním mínění své,
lituji, pykám (έπί τινι).

μεστ-διδωμί. τινί τινος sděluji se s ně-
kým o něco; τινί τι uděluji, dá-
vám.

μεστ-έλεει μοι líto mi, pykám.
μεστζύ (μεστá) s genit. mezi.

μεστ-πέμπωμι posílám si pro ně-
koho (τινι), obesílám někoho
k sobě, povolávám k sobě.

μεστ-πύργιον, τό (πύργος) kus hrabdy
mezi dvěma věžemi.

Xenofon II. vyd. Říha.

μεστ-ζαείζομαι (ζείζ) v rukou mám,
řídím, spravuji, vládnu, τῷ něčím.

μεστ-εμι (εἶμι) neos. μέστει μοί τινος
mám díl v něčem. jsem účasten
něčeho.

μεστ-έζ-έτεροι 3. někteří.

μεστ-έχω mám účastenství, τινός v ně-
čem; užívám něčeho.

μεστ-έωρος (ζήρω) 2. ve výši jsoucí,
rozčilený, ohromený.

μεστ-οισο, ων, οί cizinci bydlící (mezi
občany) v Athenách, kteří neměli

síce občanských práv, ale stát za
jistý poplatek poskytoval jim
ochranu.

μεστρός adv. mírně, skromně, stříd-
ně, μ. έζεν střídmy býti.

μέτρον, τό míra; měřítko, pravidlo
(Kyr. I 3, 18); verš.

μέτ-ωπον, τό (ἄπ-ωπ-α) mezioci, čelo,
průčelí šiku.

μείζει 1. předl. s gen.: až ku, až do,
po; 2. část. časová: až, dokud
ne.

μηδ-αυδ-θεν adv. odnikud (od ni-
koho, Kyr. VIII 7, 14).

μηδέ (spojka): 1. připojuje ke členu
zápornému nový člen (lat. neve):
aniž (An. III 2, 17); 2. stupňo-
vací: ani (lat. nequidem).

μηδ-είς, μηδενίαι, μηδέν nikdo; μηδέν
(acc.) nijak.

Μηδία, ας, ή (Μάδα) Medie. Μηδίας
τῆχος; medská zeď v p. An. I 7, 15.

Μηδικός 3. medský.
 Μηδός, ou z Larissy, důvěrný přítel Alexandrův (Arr. VII 24, 4).
 Μηδός, ou, ó Med (Arr. VII 1, 3).
 Μηδός, ou, ó (μικρός) dělník.
 Μηδίοι, ou obyvatelé kykladského ostrova Mela v moři egejském (Hell. II 2, 3 a 9).
 μήν, vós, ó (mensis) měsíc.
 μήνη část. 1. jističí: zajisté, ovšem, věru; alespoň zajisté; 2. vytykáci: pak, τί μήν co pak? 3. odporovací: avšak, οὐ μήν ἀλλά avšak přece.
 μήνεις, ιός, ή hnev (trvalý).
 μήρος, οῦ, ó kyčle.
 μήτηρ, μητρός, ή (mater) matka.
 μηχανόματα (sr. násl.) 1. strojím si; opatřuji si; usiluji; 2. vymýšlím (istivě), τί něco.
 μηχανή, ή (máchina) 1. stroj válečný, dobývací; 2. prostředek, způsob.
 μηχανόφονος 2. (μικίον poskvrňuji + φόνος) vraždou poskvrněný, subst. vražedník.
 μηχανός 3. (μικίον) poskvrněný; oškli-
 vý, οῦτος ó μικρότατος ten pra-
 ošklivý člověk.
 μήνημι mísím, namešuji; M. P. smě-
 šuji se, spojuji se.
 Μηδραδάτης, ou (pers. Míhrdát), sa-
 trapa Iykaonský a kappadocký,
 přítel Kyrův, později Tissafernív
 pomocník (An. II 5, 35; III 3 6).
 μόλις = μόλις.

Μίθρης, ou perský bůh slunce (Oik.
 4, 24).
 μικρο-πολίτης, ou, ó občan z malého
 města.
 μικρός 3. malý, slabý, nepatrný, μι-
 κροῦ málem, μικρόν maličko, na
 krátko.
 Μίλητος, ou, ή bohaté a mocné mě-
 sto ionské v Malé Asii (An. I 1, 7).
 Μιλοκόβης, ou velitel thráckého od-
 dílu ve vojstě Kyrově (An. II 2, 7).
 μιμῆσμαι napodobuji někoho (τινός)
 (jako vzor), spravuji se někým.
 μιμητής (sr. předch.), οῦ, ó následov-
 ník, napodobitel.
 μιμητικῶ připomínám; M. P. 1. po-
 mním, perf. μέμημαι mám na pa-
 měti, pamatuji, τινός; rozpomí-
 nám se; 2. zmiňuji se, promlou-
 vám s někým o něčem τινί τι (Kyr.
 I 4, 12).
 μισέω nenávidím.
 μισθός, ó mzda, plat, žold; ἐπί μ.
 za žold.
 μισθο-φόρος 2. kdo mzdu bře = na-
 jatý, námezdný.
 μνήμα, ατος, τό (μνήμη) pomník;
 hrob, mohyla.
 μνήμη, ή (sr. předch.): paměť, pa-
 mátká; ἐς μν. ἐχέσθαι τινος vzpo-
 mínati koho.
 μνημονέω připomínám, vzpomínám,
 τινός něčeho.
 μόλις = μόλις.

μόλις adv. stěží, sotva.
 μόλυβδος, ίδος, ή (t. σφιγρῶ) olovená
 koule.
 μόνος 3. jediný, samotný, sám a sám;
 akk. neutr. μόνον jenom; οὐ μ. —
 ἀλλά xz. nejen, ale i.
 μορφή, ή (forma) postava, podoba,
 tělo.
 μόσχος 3. (μόσχος tele) telecí.
 μόλις, ou, ó páka, závora.
 μύζω ssaji.
 μυιάς, ἀδος, ή desetitisícka, deset ti-
 sic.
 μύριος 3. nesčíslný.
 μυστήματα (μύσος. oškliivost) D. P.
 oškliivím si, hnuším si.
 Μύσος, ὄν, οί Mysové, obyvatele My-
 sie, krajiny v severozápadní části
 Malé Asie (An. III 2, 23).
 Μυτλήνη, ής, ή město na ostrově
 Lesbu (Hell. II 2, 5).
 μυχός, ó kout, úžlabí, τῶν ὀρέων.
 μωρίων (srov. násl.) jsem pošetilý,
 blázním.
 μωρός 3. pošetilý, hloupý, neroz-
 umný.
 Ν.
 vzí část. přesežná, obyč. vzí μὲ Δία.
 živité Zeus, při Diovi.
 νῆος, οῦ ὁ (att. νεός) chrám.
 νῆπις, ή úval, údolí.
 νῆσος cpu, pěchují, uslapávám.
 νῆ-ἄμυ, ὄν, τῶν (ζήνημι) trosky lodní.
 νῆ-κλήρα, ας, ή plavectví.
 νῆ-μυχία, ας, ή (μυχία) bitva lodní,
 námořní.
 νῆς, νεός, ή lod.
 νεο-πορος 2. splavný, ποταμός (řeka,
 které nelze přebřísti).
 νεότης, ou, ὁ (νεός) lodník, plavec.
 νευτικός 3. lodní; τὸ ν-όν loďstvo.
 νευτικός, ou, ὁ (νεός) mladík, řádný mlá-
 dik, junák (Kyr. I 3, 6).
 νευτικός, ὁ (νευτικός) mladík, mladý
 muž.
 Νε-αρχος, ou velitel loďstva Alexan-
 drova a dějepisec jeho výprav (Arr.
 VI 24, 2 a 3; 13, 1; VII 25, 4).
 νεκρός, οῦ, ὁ mrtvý, mrtvola.
 νέμω uděluji, rozdávám; řídim.
 νεο-δαρτος 2. (δαίμων dru) nedávno sta-
 žený, νεοδαρτος βουή čerstvá kůže
 hovézí, volská.
 Νεο-πόλεμος, ou syn Achilleův, po-
 zději zúčastnil se dobytí Troje a
 zabil Priama hledajícího útočiště
 u oltáře Diova (Arr. I 11, 8).
 νέος 3. nový; mladý; ἀπὸ νέου od
 mládí.
 νεότης, ήτος, ή (sr. před.) mládost,
 mladý věk.
 νευρά, ας, ή (nervus) tětíva, νευρῶν
 ἔλασιν napínati.
 νεφέλη, ή (nebula) oblak, mrak.
 νεώς v. νῆος.
 νεωτερίζω (νεός) novoty zavádím,
 vzpouřu začínám.

νή = vzá. vñ Δία (ano) při Diiovi!
 νήπιος 3. nedospělý, ještě dítětem
 jsoucí.
 Νηρηίδες, ων Νεροvy, 50 dcer moř-
 ského boha Nerea (Arr. I 11, 6).
 νῆσος, ἡ ὄστρον.
 Νίκ-αρχός, ου Αrkaďan ve vojstě Ky-
 rově (An. II 5, 33).
 νικῶ (sr. násl.) vítězím, přemáhám,
 převyšuji, předstihuji τωζ; často
 praes. má význam. perf.: jsem ví-
 tězem.
 νίκη, ἡ vítězství, Νίκη bohyně ví-
 tězství.
 Νικο-αρχήτης, ους archon v Athenách
 r. 333 (Arr. II 11, 10).
 νοεώ smýšlím, zamýšlím; τὸ εἶργον
 voe: znamenať.
 Νομάδες, ων (pastevcí, kočovníci) Nu-
 midové, národ v severní Africe
 (Arr. VII 1, 2).
 νομίζω 1. mám v obyčeji; ὁ νομίζο-
 μένος obyčejný, obvyklý; 2. uzná-
 vám, pokládám za...; věřím v...
 θεός; myslím, domnívám se.
 νόμιμος 3. a 2. (sr. násl.) obyčejný,
 zákonný; νόμιμόν ἐστι zvykem,
 obyčejem jest; τὰ νόμιμα naří-
 zení zákonná, obyčej.
 νόμος, ὁ obyčej, zvyk; zákon, νόμος
 podle zákona.
 νόσος, ου, ἡ nemoc.
 νοῦς = νόος, ὁ mysl; rozum; roz-
 vaha, smysl, účel.

νοκτερέσιω (νόξ) nocuji, noc trávím.
 νῦν (nunc) adv. nyní, teď; ὁ νῦν ны-
 nější; νυνί (ukazovací) nyní právě.
 νόξ, νοκτός, ἡ noc, νοκτός; v noci, za
 noci.

Ξ.

Ξανθι-αλήτης, έους z Achaie, nově zvo-
 lený vůdce řeckého vojska někdy
 Kýrova (An. III 1, 47).
 Ξένις, ου z Parrhasie v Arkadii, voje-
 vůdce Kýrův (An. I 1, 2; 2; 1 a 3).
 ξενικός 3. (ξένος) cizí; τὸ ξενικόν voj-
 sko najaté, námezdné.
 ξένος 3. a 2. cizí; subst. cizinec, host,
 přítel; vojím najatý, žoldněř.
 Ξενοφών, ὄντος; v. Úvod (An. I 8, 15;
 II 5, 37; III 1, 4 nn).
 Ξερξής, ου perský Kšayáráša, v. text.
 str. 16 (An. III 2, 12).
 ξηρός 3. suchý, ξ. χηλός seno.
 ξιφίδιον, τό (sr. násl.) mečik, dýka.
 ξίφος, ους, τὸ meč (dlouhý, rovný,
 obojsečný).
 ξυήλη, ἡ tesák, nůž (krátký, zahnutý
 meč spartský).
 ξύλινος 3. (sr. násl.) dřevěný.
 ξύλον, τὸ dřevo; plur. ξύλα dříví
 k pálení, palivo.
 ξύον, ξυμ- v. σόν, συμ-.

Ο.

ὄ, ἡ, τὸ člen; καὶ τὸν κελεύεται v. ὄς,
 καὶ ὄς; ὁ μὲν — ὁ δὲ jeden —
 druhý.

οἰκίζ, ἡ dům, obydlí.
 οἰκο-δομέω (οἶκος, ἔδω domus) sta-
 vím, buduji.
 οἰκο-θεῖν adv. z domu, z vlasti.
 οἴχοι doma; οἱ οἴχοι krajané; τὰ οἴχοι
 věci, poměry domácí, domov.
 οἰκο-νομικός 3. (sr. násl.) v hospo-
 dářství zběhlý, dobrý hospodář.
 οἰκο-νόμος 2. (νόμος) dům spravující;
 ὁ οἰ. hospodář, správce.
 οἶκος, ὁ (vicus) dům, domov; obydlí;
 hospodářství.
 οἰκτιρέω lituji, želím.
 οἶμος, ὁ (εἶμα) chodník, cesta, pouť.
 οἰμωγή, ἡ (οἶ μοι) bědování, nářek.
 οἶνος, ὁ (vinum) víno.
 οἶνο-χρῆμα (sr. násl.) vína nalévám,
 úřad číšnický konám.
 οἶνο-χρῆος, ὁ (χρῆω) číšník.
 οἶουσι (n. οἶμασι) D. P. domnívám se,
 myslím, tuším.
 οἶος, οἶα, οἶον (zájm. vztaž.) jaký (An.
 III 1, 19; jak úrodný); οἶον uvo-
 zuje příklady: jako; οἶος s inf. způ-
 sobilý k čemu; οἶός; τὴ εἶμα s inf.
 jsem s to, abych..., οἶόν τὴ ἐστὶ
 jest lze, možno jest.
 οἶος-πῆρ (zájm. vztažně): jaký právě,
 neutr. οἶόν-πῆρ, οἶά-πῆρ právě jako.
 οἶς, οἶός, ὄ, ἡ (ovis) ovce.
 οἶστος, ὁ střela, šíp.
 οἶχομαι odcházím; obyč. o význ.
 perf. odesel jsem, pryč jsem;
 s part. doplňkovým οἶ. διώζων

ὄδοι πορείω cestuji (πέσκη).
 ὄδοι-πορεία, ἡ cestování pěšky.
 ὄδο-ποτέω cestu razím, klesím.
 ὄδος, ἡ 1. cesta, silnice (via); 2. po-
 chod (iter).
 ὄδους, ὄντος, ὁ zub.
 ὄθεν adv. 1. odkud = od koho (An.
 II 5, 26); 2. přičinně: a odtud, a
 proto (Ap. I 1, 2).
 οἶ (ze σφοι) = ἐξυπό.
 οἶα δῆ (οἶος) s partic.: poněvadž (jako
 žže uvozuje příčinu objektivní)
 ὄδω (perf.; sr. εἶδον, věd-ěti vid-eo)
 vím, znám, τὴν ὁ někom, τὶ ὁ ně-
 čem; s akk. part. vím, že... (An.
 I 10, 16); εἶδὼ; τὴν ζώρην znalý
 krajiny; ὁ. ζώρην v. t.
 οἶαχ-δὲ (οἶκόν-δὲ) adv. domů, do
 vlasti, do rodného města; ἡ οἶ. ὄδος
 cesta do vlasti vedoucí (An. III 1,
 2), návrat do vlasti (An. III 2, 25);
 τὰ οἶ. ποθεῖν toužiti po domově.
 οἶαχός; 3. a 2.: 1. domácí; příbuzný,
 kraj; přátelský, příchylný; 2.
 vlastní; ἡ οἶ. (γῆ) vlast.
 οἶαχέως adv. přátelsky, upřímně.
 οἶαχέτης, ου, ὁ člen rodiny, otrok;
 plur. rodina, čeleď.
 οἶαχέω 1. sídlo mám; bydlím, žiji;
 2. obývám, πῶλιν; πῶλις οἰκουμένη
 město hojně obydlené, lidnaté;
 3. spravuji, οἶκον, πόλιν.
 οἶαχμα, ατος, τό (sr. předch.) obydlí,
 komnata, sklepení.

prýč pronásledují. ὄ. ζῶν prýč odvádím; jsem mrtve (An. III 1, 32).

οἰωνός, ὁ věštný pták; znamení věštné vůbec (kýchnutí An. III 2, 9).

ὀκνέω (ὀκνός váhání) 1. váhám, rozpakuji se; 2. bojím se, strachuji se. ὀκνηρός; (sr. předch.) adv. ostýchavě, bázlivě.

ὀλιγαρχία, ἡ vláda několika vznesených rodin nebo mužů; ostatní lid má v oligarchii politická práva velmi omezená.

ὀλίγο; 3. malý, skrovný, nečetný; ὀλιγοί málo, skrovný počet, několik málo; ὀλίγων (sc. χροῶν) ὕστερον nemnoho později; neutr. ὀλίγων, ὀλίγα málo.

ὄλο; 3. celý, veškerý; τὰ ὄλα vesmír.

ὀλυμπιάς; ἄδος, ἡ olympiada, čtyřletí plynoucí mezi dvěma slavnostmi olympijskými. Olympiadamí udával se v Řecku čas; začátkem tohoto počítání jest rok 776 př. Kr.

ὀμάλος 3. (ὄμος; stejný) rovný, τὸ ὀμαλόν rovina, planina.

ὀμαλῶ; adv. stejně, v rovné čáře.

ὀμβρος; (imber), ὁ liják, déšť.

ὀμηρος; ὁ rukojmě, zastavenec.

Ὀμηρος, οὐ, nejslavnější epický básník řecký (Arr. I 12, 1; Apom. I 4, 3).

ὄμμα, αἶτος, τὸ (ὄμμα-ὀπωπα) oko, plur. pohled.

ὄμναι; přísahám, přísahu činím, τινὶ někomu, τινὶ při někom.

ὄμο-γνώμων 2. (ὄμός + γνώμη) člověk stejného smýšlení.

ὄμο-θεν adv. 1. z blízka, διώκεν; 2. ὁ ὄ. γένεσθαι; z téhož rodu pošlý = bratr.

ὄμοιος 3. (ὄμός) stejný, rovný, podobný; adv. ὁμοίως; ὁ. τινὶ stejně s někým, jako někdo.

ὄμο-λογέω 1. stejně mluvím. srovnávám se na péčem, jednohlasně, souhlasně tvrdím; 2. jednostejně uznávati, pokládati, s dvojím akk.; 3. přisvědčuji, svoluji, podrobují se.

ὄμο-λογουμένω; (adv. part. praes. med. předch. slov.) souhlasně; ὁ. ἐκ πάντων dle souhlasného mínění všech.

ὄμο-μήτερος 3. z téže matky zrozený, ὁ. ἀδελφός; rodný bratr.

ὄμο-σε adv. na totéž místo; na blízko; ὁ. ἴσθαι τινὶ udeřiti na někoho;

ὁ. φέρεσθαι vsříc řiti se, hnáti se; ὁ. θεῖν ὕτοκem hnáti, běžeti.

ὄμό τιμος; 2. stejnou část mající (sr. angl. pairové) (tak nazývá Xenofon šlechtu perskou naproti obecnému lidu δῆμος, srovn. ve Spartě ὀί δημοί), urozený, šlechtic.

ὄμο-τράπεζος; 2. (τράπεζα) sousto-

ὄπισθο-φύλαξις (sr. násl.) jsem při zadním voji; velím zadnímu voji. ὄπισθο-φύλαξις, κός, ὁ strážce zadní, plur. zadní voj, ὁ ὄ. ὄπισθι; těžcí oděnci, kteří činili zadní voj.

ὄπισθω adv. vzad, zpět, opět; ἡ ὄ. ὄδος; cesta zpáteční.

ὄπιθ. ἡ (ὄπιθον) kopylo.

ὄπισθον (ὄπισθον) zbrojím, ozbrojujím, zbraň.

ὄπισθη, ὁ těžký odětec, zbrojenec.

ὄπισθικός; 3. z těžkých oděnců se skládající, τὸ ὄπισθικόν vojsko těžkozbrojené.

ὄπλο-μαχία, ἡ zápas v plné zbroji; šermířství, které pokládáno bylo za dobrou školu pro válku.

ὄπλον, τὸ nářadí (zvl. válečné), plur. ὄπλα 1. zbraň (někdy jen ochranná; brnění a štít); 2. meton. τὰ ὄπλα = οἱ ὄπισθι; těžcí oděnci;

3. tábor, ležení, πρὸ τῶν ὄπλων před táborem.

ὄπος; 3. : 1. zájm. nepřím. táz. : jaký, který; 2. neurčité vztažné; jakýkoli.

ὄποςος; 3. : 1. zájm. nepřím. táz. : jak mnohý, plur. kolik; 2. neurčité vztažné: kolik, co, kteříkoliv; ne-

utr. ὄποςον jak daleko (An. III 3, 10).

ὄποτε spojka 1. čas. : kdykoli; 2. příčin. : ježto, poněvadž, vždyť.

lující; subst. soustolovník (u Peršanů tak se nazývali nejvěrnější královi a satrapův; stolovali obyčejně v předpokojí večeradla, v němž jedl král nebo satrapa sám; jen o slavnostech bývali při stole s králem nebo satrapou. I jinak bývali stálým průvodem svého pána, zvláště v bitvě).

ὄμοῦ (ὄμός) adv. spolu, pospolu, blízko sebe; ὁ. γενέσθαι shromáždití se, ὁ. εἶναι ἀλλήλοισ; vespolek se setkali (k boji).

ὄμό-φύλος; 2. (φύλον) soukmenný, sourodý; τὸ ὄμόφυλον věc, látka stejnorodá.

ὄμος; (ὄμός) adv. přece.

ὄμα, τὸ (jen nom. a akk.) sen, vidění ve snách.

ὄμαστρα (plur. k předch.).

ὄνομα, αἶτος, τὸ (nomen) jméno.

ὄνομαστὶ (ὄνομαστὶς) jmenuji adv. jménem, jmenovitě. ὄνος, ὁ osel.

ὄζος; 3. ostrý, prudký, ohnivý, rychlý. ὄζης; ἡτος; ἡ (sr. předch.) ostrost, prudkost, rychlost, ukvapenost.

ὄπη adv. 1. místně: kudy; kam; kde; 2. způsob. : jak.

ὄπισθεν adv. ze zadu, do zadu, vzadu; ὁ. γενέσθαι dostati se v zad; εἰς τοῦπισθεν τοῦ εἶναι za sebestřeti;

ἐν τῷ ὄ. τινός za někým vzadu; ὁ. τινός za někým.

ὀπίσθεος neurč. vztažné zájm.: který z obou, plur. která z obou stran (válečtích).
 ὅπου adv. neurč. vztažné: kdekoliv.
 ὅπως 1. adv. vztaž. a nepř. táz.: jak;
 2. spojka: aby.
 ὅπως-οὖν adv. neurč. vztažné: nějakým (jakýmkolivěk) způsobem.
 ὁπως-τι-οὖν adv. jakkolivěk, οὐδ' ὅ. nížejším způsobem, ani dosti málo.
 ὁρῶ 1. zírám, dívám se, hledím, 2. vidím, spatřuji; τὰ ὁρατὰ věci viditelné, co jest viděti; vím, ἄλλο βέλτων.
 ὀργή, ἡ hněv, zlost.
 ὀργίζομαι (sr. předch.) D. P. hněvám se, zlobím se, τὼι na někoho.
 ὀργιστά, ἡ sáh, v. text. str. 217.
 ὀρεινός 3. (ὄρος) hornatý.
 ὀρθός 3. a 2. (sr. násl.) přímý vzhůru, příkrý; ὁ λόγος v. text. str. 214.
 ὀρθός 3. přímý, rovný.
 ὀρθότης, ἡtos, ἡ (sr. předch.) přímost, přímá postava.
 ὀρθόσ (ὀρθός) vzpřímují, v přímý směr uvádím; med. vzpřímují se, z přímá se stavím, stojím.
 ὀρθῶς adv. dobře, řádně; ὁ ἐστὶν dobře jest, sluší se; vhodně; právem, ὁχ ὁ neprávem, nesprávně.
 ὀρρίζω (ὄρος; hranice) odděluji, dělím od sebe.

chovu zavražditi (An. II 5 40); 2. správce východní Armenie (An. III 5, 17).
 ὄρος, οὐς, τὸ hora, pohoří.
 ὄρουτός 3. (adj. slov. k ὄρουτω) vykopaný.
 ὄρουτω kopu.
 ὄρχομαι tančím.
 Ὀρχομένιος, ὁ Orchomeňian, z Orchomena v severovýchodní Arkadii (An. II 5, 37).
 ὄς, ἡ, ὁ zájm. 1. ukaz.: ve spojení sží a on (An. I 8, 16); 2. vztažné: který, jenž, kdo, co; ἐν ᾧ (sc. χροῦν) zatím co.
 ὄστος 3. nábožný, zbožný, pocitivý.
 ὄσμη, ἡ (ὄσμη, odor) vůně.
 ὄστος 3. zájm. nepřím. tázací a vztažné: jak veliký, jak daleký, jaký; plur. kteří (koliv), kolik, co; neutr. ὄσον, ὄστω jak velice, jak, pokud; ὄσον δύνῃσι pokud, co mohu; ὄσον οὐπὼς co nevidět; ὄστω — τὸσ οὕτω čím více — tím více; při číslovkách značí přibližnost: asi (An. I 8, 6).
 ὄστος-περ 3. jak veliký právě; plur. ὄστος-περ kteříkolivěk, ὄστος-περ = co, kolik právě, jako právě.
 ὄστος-περ 3. který právě.
 ὄστος-περ, τὸ luskovina, luština.
 ὄστος-τις, ἡ-τις, ὄτι zájm. 1. nepřím. táz.: kdo, který; 2. neurč. vztažné: kdokoliv, kterýkoliv, který, jaký.

ὄστις-οὖν kdokolivěk.
 ὄσφραίνουμαι čichám, čiji.
 ὄστε spojka: když, kdykoli; ὁ πρῶτον jakmile (cum primum).
 ὄστι spojka: že, protože; ὄτι τὰχιστα co nejrychleji; ὄτι μὴ leč jen, až na to, že.
 ὄσθ (genit. k ὄς;) kde.
 ὄσθ-αυδ-θεν adv. odnikud, se žádné strany.
 ὄσχυρός (ὀδχυρός žádný) adv. nikde.
 ὀδχυρός (sr. předch.) nikterak.
 ὀδὲ 1. neque: aniž, a ne...; 2. stupňovací: ne-quidem, ani.
 ὀδ-είς, ὀδὲ-μῖζ, ὀδ-ἐν nikdo; acc. ὀδ-έν nijak.
 ὀδὲ-ποτε adv. nikdy, ani chvíli.
 ὀδὲ-πὼς = sesílené ὀδὲ-ποτε.
 ὀδ-ἐτι adv. již ne, nikterak.
 ὀδ-ουν tedy ne, jistě ne; v olázce = nonne igitur, ne-li tedy, což pak ne?
 ὀδ-οὖν tedy; v olázce: zdaž ne?
 ὀὖν část. 1. výsledná: protož, tedy, tudy, i; 2. jistící: ovšem, zajiště.
 ὀὖ-ποτε adv. nikdy.
 ὀὖ-πὼ adv. ještě ne.
 ὀὖ-ζ. ἡ ohon; (u vojska) zad, zadní voj, zadní řada.
 ὀὖ-ἀγρός, ὁ (sr. předch.) zadák.
 ὀὖ-ἀνωός 3. (sr. násl.) nebeský; τὰ ὀὖ-ἀνωά úkazy, zjevy nebeské.
 ὀὖ-ἀνωός, ὁ nebe.
 ὀὖς, ὠτός, τὸ (auris) ucho.

οὐ-τοι adv. věru ne, nikterak.
 οὐτος-ί 3. tento zde, tenhle.
 οὐτως, οὕτω adv. k oὔτως tak, tím způsobem.
 οὐ/ί silně οὐκ.
 ὀφείλω jsem dlužen, povinen, aor. ὀφελον s inf. vyslovuje přání nedostižné (An. II 1, 4 ὀφελε ζῆν κέζ by žil!).
 ὀφελος, ους, τό (ὀφελέω) prospěch, útek, οὐδὲν ὄ. ἐστὶ τινος; není žádného prospěchu z něčeho, nestojí za nic.
 ὀφθαλμός, ὁ oko.
 ὀφθαλμός, ὄος, ἡ brva, plur. brvy (oční).
 ὄχλος, ὄ (sr. násl.) rýha, stružka.
 ὄχλω (vehlo) vezu, nesu, přináším.
 ὄχλημα, ατος, τό (sr. před.) povoz.
 ὄχθη, ἡ strmina, výšina, (příkrý) břeh, kraj břehu.
 ὄχλος, ὁ 1. zástup lidí, shromáždění lidu, ἐν ὄχλῳ před zástupem lidí; ve vojště: chasa záškodná, 2. nesnáze, obtíž.
 ὄχρηός 3. (ἐχῶ) pevný; τὰ ὄχρηά pevná místa, pevnosti.
 ὀψέ adv. pozdě.
 ὀψίλλω (sr. před.) opozduji se, přicházím pozdě.
 ὀψις, εως, ἡ (ὀπ-ωπ-α) zrak, oko; pohled, spaření, zjevení; ἐν ὀψει před zraky.
 ὀψον τό příkrm; tak se nazývalo vše, čeho se požívalo mimo hlavní potravu krm moučnou (σίτος), zvl. maso.

ὀψο-ποιός; 2. kdo pokrmy chutně připravuje, kuchař, lahůdkář.

II.

πάθωμαι, ατος, τό (sr. násl.) příhoda, něštěstí.
 πάθος, ους, τό (πάσχω) bolest, nemoc, neduh.
 παίζω, ἄνος, ὁ 1. píseň prosebná, píseň válečná před počítím bitvy; 2. chvalozpěv zpíváný po vítězství.
 παιονίζω (sr. předch.) zpívám zpěv válečný, chvalozpěv.
 παιονι-ώδης; 2. (παιονιά žert, παιζέω) žertovný; τό π. šprýmovnost, humor.
 παιδάρειον, τό (παῖς) malé pachole, dítě, chlapec.
 παιδεία, ἡ (sr. násl.) vychování, učení, cvičení.
 παιδεύω (παῖς) vychovávám, vzdělávám, vyučuji.
 παιδίον, τό dítko, dítě, ἐκ παιδίου od dětinství, od malička.
 παιζέω (sr. násl.) žertuji.
 παῖς, δός, ὁ, ἡ dítě; syn, dcera; chlapec, παῖς ὦν za chlapectví, ἐκ παιδός, ἐκ (ἀπὸ) παιδίου za, od chlapectví.
 παῖω bijí, uderují, poraňují, τινά bijí po někom (mečem); zabijím.
 πάλαι adv. dávno, dříve; ἡ π. dřívější.

παλαιός 3. starodávny, dávný, starý.
 παλαμναῖος, ὁ mstítel, plur. duchové mstíci.
 πάλιν adv. 1. zpět; 2. opět, zase.
 παλτόν, τό (πάλλω máchám), oštěp, kopí, dřevce (házečí).
 παμ-πληθής; 2. (πληθος) přečetný, valný.
 πάμ-πολος; 3. přemínohý, přečetný.
 παν-δημεί (δημος) adv. se vším lidem, vojskem.
 παν-οπλία, ἡ (ὄπλον) úplné odění (jaké nosili těžkoooděnci).
 παν-οὔργος; 2. (ἔργον) ve všem obratný; ošemetný, úskočný.
 παντά-πασ(α) adv. docela, úplně, naprosto, vůbec.
 πανταχῆ všude, na vše strany.
 πανταχόθεν adv. odevšad, se všech stran.
 πανταχοῦ adv. všude, τὰ π. (všecko všudy) bohatství veškerého světa.
 παν-τελῶς (τέλος) adv. dokonce, úplně, naprosto.
 πάντη adv. všude, v každém smysle, zcela.
 παντο-δύπος (ἀλλοδύπος) 3. všelijaký, všelický, rozličný.
 πάντο-θεν adv. se všech stran, na všech stranách, kolkolem.
 παντοῦ; 3. (όῖος) všelijaký, všeho druhu, rozmanitý.
 πάντως adv. úplně, dokonale, určitě; v každém případě.

παῖον adv. velice, velmi, tuze, příliš, zcela.

πάππος, ὁ (papa) děd.

παρά předl.

1. s dat.: místně (kde?) u, při,

παρ' ἐμοί u mne, v mých očích.

2. s gen. a) místně (odkud?)

od, též o původu a při slovesech

trpných o původci děje.

3. s akkus.: a) místně (o směru

i poloze): (kam? i kde?) ku, vedle,

podél, při, podle; o podílnosti;

π. τὰς τὰς po čeláci; b) pře-

nes. o strovnání: vedle, proti (Ap.

I 4, 14), o nesrovnalosti: proti, π.

τὸ δίκαιον proti právu, π. τῆν

δόξαν proti očekávání.

παρ-βύλλω vedle stavím, přirovnávám,

srovnávám, τὶ παρό; τὰ něco

s něčím.

παρ-βουθέω přicházím na pomoc.

παρ-αγγέλλω rozhlašuji (na př. heslo,

které druh druhu sděloval); vzkazuji;

nařizují, přikazuji, τὴν s inf.

παρ-άγγελμα, ατος; τό (sr. předch.)

povel, rozkaz.

παρ-άγγελσις, εως; ἡ (sr. předch.)

ohlášení, rozkaz (ústní, který vo-

jíni si tiše sdělovali od úst k ú-

stům).

παρ-ίγγομαι přicházím, dostavuji

se, jsem přítomen, nahodím se

k něčemu, ἐν τῇ μάχῃ účastníti

se bitvy.

παρὰ-ἑγγύωσσω (vedle t. j.) neprávě, křivě soudím, περί τινος o někom.

παρ' αὐτοῦ 1. dovádím, doprovázím; 2. vedu podél (rad vojska již rozestaveného sbory další a stavím je vedle něho), uvádím v šik (v. text. str. 213); 3. stranou zavádím, svádím.

παράδεισος, ó (pěřsky pairi-daeza, místo kolem ohrazené) obora. παρὰ-διδῶμι 1. odevzdávám, vydávám, τινί někoho (zajatého) v moc něčí, dávám v ruce, τὰ ἔπλα skládám zbraň; 2. odevzdávám (sou-sedu), sděluji, ohlašuji, oznamuji slova vůdceva.

παρὰ-θροῦν (θρόνος) povzbuzuji, myslí dodávám, přimlouvám někomu.

παρὰ-θεῶ βεζím mimo, τινά někoho, předbíhám.

παρὰ-θεωρέω pozoruji, ἐμυτον πρός τινι sebe, vedle (proti) někoho (s ním se srovnávaje).

παρ-αίνεω přimlouvám, domlouvám, myslí dodávám:

παρ-απέσμιζι τινά τινος; odnímám ve svůj prospěch, odloudím někomu někoho.

παρ-ατέμιζι žádám, vyprošuji si, τινά od někoho; π. μῆεν προσ-bami si usmíruiji.

παρὰ-καλέω přivolávám, zvu, vyzý-

vám, povzbuzuji, ἐπί τῆ, εἰς τῆ k něčemu.

παρὰ-κελεύωμι přimlouvám, domlouvám; vybězím; radím.

παρὰ-κλησις, ἡ (παρὰκλήω) vyzvání, povzbuzení.

παρὰ-κόπτω utloukám, urážím. παρὰ-λαμβάνω беру od někoho, přijímám; беру s sebou.

παρ-αλλάττω intrans. jdu vedle, míjím, unikám, vykluzuji.

Πάρ-αλος (ἕλ; moře, sal, tedy »Pomořská«) státní loď válečná v Athenách (v. text. str. 114).

παρ-αυεβῶμι míjím, táhnu mimo. παρ-αυελέω zanedbávám, τινός někoho, τί τινος něčeho proti někomu, τῶν ὄρων z nedbání porušuji, jedním proti ...

παρ-αυέω zůstávám, setrvávám (při někom).

παρὰ-μηρίδος 2. (μηρός) při plecích jsoucí, τὰ π. plecí brnění.

παρὰ-νομία, ἡ (νόμος) nezákonnost, násilí, zpujnost.

Παρπαμισάδου, ὄν, ói národ bvdlicí v pohoří Parapamisu (n. Hindu-kuš), Arr. VI 26, 1.

παρὰ-πέμπω posílám (vedle, podél).

παρὰ-πλήσιος 3. i 2. (πλησίος) blízký podobou, podobný.

παρὰ-πορεύωμι mimo táhnu, defiluji.

παρὰ-ρηγγυμι trhám se, protrhuji se.

παρὰ-ρηγίς, ἡ (sr. předch.) proti-žení (šiku).

παρὰ-σαγγίης, οὐ, ó (persky farsang) parasanga, perská míra délková (v. text. str. 218).

παρὰ-σευάζω (sr. násl.) akt. připravuji, opatřuji, obstarávám, způsobiuji, činím (s dvojím akkus.); med. 1. připravuji se, παρασκευάζ-μένος; připraven, odhodlán, sešikován k boji; παρασκευάσμιζι zamýšlím (Ap. II 2, 11); 2. opatřuji si; 3. dávám zhotoviti.

παρὰ-σευή, ἡ (σευός) příprava, zbrojení (k válce).

παρὰ-σηνέω (σηνή stan) vedle někoho (τινί) stany rozbijím, bydlim.

παρὰ-στάτης, ó (στάσις) vedle stojící (v šiku), druh, pomocník.

παρὰ-στάτης, ἰδος, ἡ družka, pomoc-nice.

παρὰ-τάττω stavím vedle, seřazuji podél; šikuji (proti), ói παρατε-ταγμένοι kteří proti nim postaveni byli, stáli; med. stavěti se v řady, šikovati se.

παρὰ-τένω podél napínám; zdržuji, (zdržováním) unavuji, trýzním; ved-du příkop podél něčeho, před něčím τινί; med. táhnu se (o při-kopě).

παρὰ-τίθημι předkládám, podávám (jídla).

παρὰ-τρέω βεζím mimo, předbíhám.

παρὰ-τυγίζνω jsem náhodou, právě přítomen; objevuji se náhodou, vyskytám se.

παρὰ-τυτίζω adv. ihned, okamžitě, τὸ π. přítomný okamžik.

παρὰ-υπέω ustupuji, τινί (stranou před někým), τῆς ὁδοῦ s cesty.

παρὰ-υλάς, εως, ἡ parda.

παρ-εγγύω ohlašuji, oznamuji (sou-sedu svému, aby slova šla dále od souseda k sousedu), vzkazuji; nařizuji, vybízím k spěchu.

παρ-εἶμι jest volno, možno.

παρ-εἰμι (εἶμι) 1. a) jsem přítomen (adsum), ói παρόντες; přítomní, τὸ παρόν přítomnost, ἐν τῷ παρόντι ve chvíli nynější, τὰ παρόντα věci přítomné, nynější, stav přítomný;

b) pomáhám (adsum); c) παραστί-μοι jest mi = mám, ἡ παρόσα δύνامي; moc, kterou mám; τὸ παρόν (Ap. I 6, 9) to, co právě mám; d) πασσει s inf. lze, mož-no jest; 2. přicházím, přijdu, blí-žím se.

παρ-εἰμι (εἶμι) 1. jdu mimo, vedle, okolo; 2. předcházím, předsti-huji; 3. blížím se, vstupuji, βίξ-παρένυσι εἰς; αἰκίζω násilně v dům se dobývati.

παρ-ελαύνω jedu mimo. παρ-έγγυμι 1. jdu vedle, míjím; procházím, τῆν παράδον; o hesle (An. I 8, 16) od muže k muži pr.;

o čase: mjíjeti, τὰ παρελθόντα minulý čas; 2. přicházím; 3. předcházím, představuji, τὴν.

παρ-έγω akt. 1. podávám, poskytuji, dovoluji; 2. způsobuji, παράγω (v. t.), εὐθρανε kyselost, φόβου strach naháním; 3. působím, činím (med.: mocí, silou svou).

παρθένης, οὐ, ἡ panna, dívka.

παρ-ίγω 1. pouštím mimo sebe, opomím; 2. pouštím, dovoluji jíti k někomu, παρὸς τινι.

παρ-ιπεσεω jedu mimo, objíždím, harcuji.

παρ-ίστημι stavím, vedle; med. přistupuji, blížím se; φόβος παράστρατι strach připadá.

Παριμένίων, ωνος, generál Filippův a Alexandrův, velel pěchotě, syn jeho Filotas jízde maked. Často varoval krále před ukvapeností a těžce nesl jeho zpupnost. Syn jeho F. obviněn ze spiknutí proti králi a popraven r. 329, brzo nato zavražděn úkladně i otec (Arr. I 11, 6; II 11, 10).

παρ-οδος, ἡ cesta vedle něčeho, průchod; přístup.

παρ-ορμάω pobádám.

παρ-οψίς, ἰδος, (ὀψον) ἡ miska s lahůdkami, pamlsk, lahůdka.

Παρρασίος, ὁ obyvatel města Parrasie v jihozápadní Arkadii (An. I 1, 2).

Παράσατις, ἰδος, ἔ, mnoho radostí ský-

tající), dcera Artaxerxa I., sestra a manželka Dareia II., matka Kyra Mlad. a Artaxerxa II., paní velmi panovačná a pletichářská, která krutě se pomstila všem, kdož nějak ublížili Kyrovi (An. I 1, 1).

παρ-οδέρωζοι jsem odstrkovan, snáším ústrky.

παρ, παρσα, παρ 1. každý, plur. všichni; παρσα, πόλις; každé město; 2. celý, παρσα ἢ πόλις; celé město; τὸ παρσα celek, vesmír; τὸ παρσα (při kompar.) nekonečně; ἐν 20 παρσα; παρά; ἡμέρας celkem za 20 dní.

Παραργάδι, ὄν, zí staré město perské blíže Persepole s hrobkou Kyrovou (Arr. VI 29, 4; VII 1, 1).

Παρίων, ωνος; z Megar, velitel pluku ve vojstě Kyrově (An. I 2, 3).

παρσαζλος, ὁ hřeb, kolík.

παρσαουδὶ (παρσα + οσώωζοι ženu se) adv. plnou mocí, silou; kvapným chvatem.

παρσαω 1. trpím, snáším, podstupuji, οὐδὲν παρσαω nic se mi nestalo, žádné škody jsem nevzal; ἀδικα παρσαω násilně zahynouti, zavražděn býti; 2. zakousím, φάλαξ; εὖ π. dobrodlní se mi dostává.

Παρηγύς, οὐ vznešený Peršan, důvěrník Kyra Ml. (An. I 8, 1).

παρσαίος 3. otcovský, po otcích zděděný; παρσα τὰ π. po mravu předků.

σολιζατοφολάων Alexandrových (Arr. VII 26, 2).

παίνω (παίνω hlad) lačním, mám hlad. παρσα, ἡ (peritus) 1. zkouška, παρσαζω λυρβάνεν τινός někoho zkoušet; 2. zkoušenost, παρσαζω τινός ἔγωζον mítí zkoušenost o někom, znáti ze zkoušenosti; ἐν παρσαζω τινός γινέσθωζοι s někým ve známost, obcování přijíti, důvěrné přátelství mítí.

Πελαγονίς, ἰδος n. ὄς, přístav athenský nejdůležitější (Hell. II 2, 3).

Πελαγονίσι (παρσαζω) zkouším, τινός něčeho, pokouším se o... , podnikám.

πέλαγος, τό (širé) moře.

Πελάζωο blížím se, přicházím blízko, tví.

Πελοποννήσιος, ὠν obyvatelé Peloponnesu, většinou Dorové (An. I 1, 6; Arr. II 7, 8).

πέλασσός, ὁ (πέλασσος) lehký pavezník.

πέλασσος, ἡ štít lehký, štítek.

πέμπω posílám; provázím (o bozích).

Πενθέω (sr. násil.) truchlím, želím.

Πένθος, τό (πάθος) žal, zármutek.

Πένουζοι (jen praes. a imperf.) jsem chudý, nuzný, nuzuji se.

Πεπάρωζοι (od neobyčklého praes. Πάρωζοι) dobyl jsem si, mám (= zá-

πατρίς, ἰδος, ἡ otcina, vlast.

Πάτρο-ζλος, οὐ hrdina opuntský před Trojou, nejvěrnější přítel Achilleův (Arr. I 12, 1).

πατρῷος 3. otcovský, po otci (předcích) zděděný; rodný, domácí.

Παυσανίας (* Učitel bolesti), οὐ král lakedaimonský (408—394), Hell. II 2, 7.

παύω zastavuji, přerušuji, zdržuji; přitřž činím, sakk. part.; med. přestávám, ustávám, τινός od něčeho n. s. part. (λέγω).

Παυλαγόνες, ὠν, ὁι obyvatelé Paflagonie, krajiny ve středu severního pobřeží Malé Aste (An. I 8, 5).

παχύς 3. tlustý; silný, mocný.

Παδίων, τό (pedes) rovina, planina, pole.

παξιός 3. (sr. násil.) pěší; ὁι ἄγγωδοι τὰ π. výborní v pěší službě vojenské, výborní pěšáci.

παζός 3. (pedes) pěší, subst. pěšák; plur. pěší vojsko; εἶμι π. pěšky; παζῆ πεšky.

παζω 1. nakloňuji, uprošuji: πασίως po dobrém (An. II 1, 10); 2. přemlouvám; M. P. dávám se přemluvíti, poslouchám, τινί τι někoho v něčem; part. = poslušný (kompar. An. III 2, 30); dávám se přemluvíti, věřím, οὐκ ἐπισθῆγγι nemohl jsem uvěřiti.

Πείθω, ωνος, jeden ze sboru sedmi

πέρρωπι (perf. pass. od kmene πέρω) družina něčí; *οἱ π. Ἀριζίων* Ari-
 osudem určeno, usouzeno jest. aios se svým vojskem; o vztahu:
 πέρζνω (sr. násl.) ke konci přivá- vzhledem k někomu, proti ně-
 dím, dokončuji, vykonávám. komu π. τινε ἀντιτάξεν.
 πέρζω adv. na druhé straně, na dru- πέρτ-έγω vodím s sebou.
 hou stranu, na druhém břehu; πέρτ-αρέσω dokola odeírám, strhuji
 s genit. π. τοῦ ποταμοῦ; ἐν τῷ π. (hradby).
 o téměř význi. πέρτ-βένω obkročuji někoho (abych
 přecházím, τὸ ὕδωρ, διὰ γέω; stá- ho chránil v boji), stavím se před
 řím kráčím; 2. život trávim (do něho.
 konce). πέρτ-βέλλω objímám; med. 1. τῶ-
 Περδίκκας, οὐ syn Orontův, spřízně- φρον příkop kolem zřizují; 2. ob-
 ný s rodinou královskou generál- klíčují, zajímám, loupím.
 Alexandrův, σωματοφύλαξ (Arr. VI. πέρτ-βολος, ὁ (βέλλω) ohrada.
 11, 1), u Issu velet jednomu pluku πέρτ-γέρωμαι přemáhám, vítězím,
 pěšimu, později svěřeno mu často vrch dostávám nad někým τινός.
 samostatně velitelství (VI 9, 1). πέρτ-επι (ἐπι) vynikám, převyšuji,
 Alexander umíraje ustanovil ho τῶ něčím, τινός nad někoho.
 správcem říše odezdař mu svůj πέρτ-επι (ἐπι) obcházím, π. πέρτ τῶ
 pečetní prsten; ve sporech o dě- ὑποζύγισ chodím od soumara
 dictví Alexandrovo byl zavražděn k soumaru.
 od vojska pro svou přisnost. πέρτ-εργω dokola svírám, obkličují.
 πέρτ předl. okolo, kolem. πέρτ-θέω kolkolem pobíhám.
 1. s genit. přenes.: o něčem; πέρτ-ίστημι stavím kolkolem, πέρτ-
 za něco, o něco (bojovatí); vzhle- έστην postavil jsem se kolem,
 dem k něčemu; o přednosti: před, obstopil jsem.
 nad, πέρτ πλείστου ποιῆσθαι v. πέρτ-μένω čekám (pořáde), τινὲ na
 πείσω;
 2. s akkus. a) místně: okolo, πέρτ-οικοδομέω stavbou, plotem o-
 kolem; πέρτ τι ἐντι zabývati se hrazení; τῶ πείρωδομημένη δηρία
 něčím; b) časově o době při- zvěť v oborách chovaná.
 bližné: okolo, asi; c) přenes. πέρτ-ορέω přehlížím, nevnímám si,
 o průvodě: *οἱ πέρτ τινε* průvod, nechávám.

πέρτ-πυτέω (sr. násl.) okolo šlapu, přišel podle staré báje řecké ke
 procházím se. Kefeovi, králi Kefejských (Assyřa-
 πέρτ-πυτός, ὁ 1. procházka; 2. místo nů?) v Asii, a vysvobodiv dceru
 k procházekám. jeho Andromedu od obľudy moř-
 πέρτ-πύγγωμαι kolem upevňuji; med. ské obdržel ji za manželku.
 kolem přítulati, přimrzati. Πέρσης, οὐ, ὁ Persán, (persky Pársa).
 πέρτ-πίπτω padám, klesám, vrhám se na někoho (τινί), vrážím na... πέρτ-ζω mluvím persky.
 πέρτ-πλευρόμαι tékám, toulám se sem a tam, činím oklky. Περσικός 3. perský; θ-ζλζσζ ἡ Π.
 πέρτ-πλέω oplouvám. záliv perský (Arr. VII 1, 1).
 πέρτ-πύσσω vinu kolem; obkličují, Περσίς, ἰδος, ἡ (sc. ζώρζ) perská
 zaskakují. země.
 πέρτ-στρατοπεδεύω okolo tábořem se πέρσιστί adv. persky, po persku.
 kladu. πέτρος, ἡ skála, hora.
 πέρτ-στρέφω otáčím. Πευκίστας, οὐ, zbrojnoš Alexandrův,
 πέρτ-τρέγω běhám od muže k muži, který nosival před ním do boje
 πέρτ-τρός 3. (πέρτ) přes míru jsoucí; svatý štít ilijský (Arr. VI 9, 3);
 přílišný, zbytečný. zachránil králi život (VI 10, 1
 πέρτ-φρνός (φρνίω) zcela zjevně, pa- nn.), za to přijat mezi σωματο-
 trně. φύλακας a ustanoven satrapou
 πέρτ-φοβός 2. velice polekán, pře- v Persii, kdež si získal přízeň
 strašen. tím, že obratně se přizpůsobil
 πέρτ-χέρωμι liji se, kupím se okolo, mravu perskému; o jeho věrnosti
 circumfundor. k Alex. v. VII 26, 2.
 Περσείδαι, ὧν, οἱ Perseovci, potomci περσθημένως (adv. od part. perf. φ-
 Perseovi. Podobně nějak stula βέρωμι) ustrašeně.
 v Persii rodina z kmene Achai- περλαγγμένως (adv. od part. perf.)
 menovců, z níž byli bráni krá- φολάσσω) opatrně, pozorně.
 lové (Kyr. I 2, 1). πῆ adv. příklonně: někde, nějak.
 Περσέπολις, εως, ἡ (persky Parsakarta) πῆγῆ, ἡ zřídlo, pramen.
 hlavní město Perské říše (Arr. VII πῆγγωμι (pango) pevním; mrazím.
 1, 1) sr. obr. 8., n. Istachar. πῆδζω pádím, skáči.
 Περσεύς, εως, syn Diův a Danaín, πῆλός, ὁ (palus) bahno, hlina.
 Xenofon II. vyd. Říha.

Πίργος, ἦτος tlumočník Kyra Mlad. (An. I 8, 12).
 πιδάξ, αχος, ἦ studánka, pramenek.
 πιδέω tisknu, tlačím; sužují, doírám; pass. jsem v nesnázi (laboro).
 πιδωνός (πειθω) přesvědčivý, věrohodný, pravděpodobný; kdo snadno může přemluvit = oblibený, milý.
 πιχρός 3. hořký.
 Πίνρος, ου řeka nedaleko města Issu, nad níž svedena bitva r. 333 (Arr. II 7, 1).
 πίνω piji.
 πίπτω padám, klesám; upadám (v nebezpečí).
 Πισίδαι, ὠν, οί Pisidové, kteří bydlili v jihozápadní části Malé Asie (An. I 1, 11; III 1, 10; 2, 23).
 πιστεύω (sr. násl.) věřím, důvěřuji, důvěru mám, τινί k někomu.
 πιστός, εως, ἦ (πειθω) 1. víra, důvěra, důvěřivost; 2. věrnost; 3. záruka věrnosti, πίστωος ένεκα chtějící mít záruku jejich věrnosti (Hell. II 2, 16).
 πιστός 3. (πειθω) věrný, oddaný; ó πιστότατος nejdůvěrnější přítel; víry hodný, zaručený; τὰ πιστά sliby, smlouvy, přísaha.
 πιστότης, ἦτος, ἦ (sr. předch.) věrnost.

zástup (vojska), lid, vojsko; (An. III 1, 37) obecné mužstvo (proti důstojníkům); počet, akk. πλῆθος počtem, κατὰ πλῆθος na počet... πλῆθος (πίρπλημι) jsem pln, naplnuji se.
 πλῆμελέω (πλήν + μέλος) doporučím se chyby.
 πλῆν 1. adv. leč, jen ne, vyjma; 2. předl. s genit.: mimo, kromě, vyjma; 3. spojka vylučná: leč, jenom, až na to, že...
 πλήρης 2. (πίρπλημι) plný, naplněný, τινός něčím; έορτή π. stkvělá. πληρέζω (sr. násl.) blížím se, přibližuji se, τινί.
 πλησίον adv. blízko, na blízku, nedaleko, τινός; ó π. blízký.
 πλησιός 3. (πλησιότερος, πλησιάζεως) blízký.
 πλοῖον, τό (πλέω) loď menší, lodice.
 πλοῦς, ó (πλέω) plavba.
 πλούσιος 3. bohatý.
 πλουτέω jsem bohat.
 πλουτέω (πλοῦτος bohatství) obohacuji, med. bohatnu.
 πνεῦμα, ατος, τό (sr. násl.) dech, vání, vítr.
 πνέω dýchám, vanu, věji (o větru).
 πούα, ἦ tráva.
 ποδιάρης 2. až k nohám sahající.
 ποδέω (sr. násl.) toužím, stýská se mi, τινά po někom.
 πόθος, ó touha, τινός po někom.

ποιέω

1. akt. a) zhotovuji, dávám zhotoviti, buduji; lčím (o básníku); b) činím, konám, vykonávám, κακός π. τῆν χώραν pustoším, εὖ ποιῶ pohostiti a podarovati (Kyr. VIII 7, 27), οἰδῆν π. nic nepoříditi, nesvésti; c) způsobuji, φθίζω; ποῶ s inf. cum acc. působím, aby někdo něco činil, navádím ho k něčemu; d) s dvojnám akk. činím někoho něčím, τὸς εἰμους ποιῶσι ἐπιτύουσι navrátiti občanské právo těm, kdož ho pozbyli.

2. med. a) dávám si zhotoviti, učiniti; b) činím, konám; spojeno jsouc se substantivem důrazně opisuje pojem slovesný téhož kmene: πορρασιν π. = πορρασεισθεαι, πορρασιν π. = πορρασεαι, σφαγῆς π. = σφάττεν, σολογῆν π. = σολλέγεν, έστρασιν π. = έστράξεν, έξοδον π. = έξένει, μάχην π., ένέδραν π. = ένεδρασεν; c) s dvojnám akkus. činím si, volím si, πατρίδα τινι π. přijímám za syna; d) kladu si, vážím si, παροι πολλοῦ velice, παρὰ πλέονος výše si kladu, více o něco stojím, παρὰ πικυρός za nejdůležitější pokládám, nejvíce o něco stojím, παρὰ πικυρός nade všecko si vážím.

ποίησι; εως; ἢ (πολέω) skládání básní, ἐπιών π. skládání básní hrdinských, epických.
 πόρος 3. zájm. táz.: jaký? který?
 πολεμέω válčím, válku vedu, bojuji, τινί s někým; ὄν τινί bojuji poboku někomu (jako jeho spojence); Kyr. I 3, 11 dotírám, nevražím.
 πολεμικός 3. válečný, k válce příhodný, vojínům příslušný; τὰ πολεμικά věci válečné, válka.
 πολέμιος 3. nepřátelský, τινί, π. γένεσθαι τινί znepráteleli se s někým; subst. nepřítel.
 πόλεμος, ó válka, nepřátelství, πρὸς τινι proti někomu.
 πολι-ορχέω (ἐχος; ohrada) obléhám; vojskem svírám, zavírám (obsidere).
 πολι-ορχία, ἡ obléhání.
 πόλις, εως, ἡ město (i hlavní město, urbs); obec; meton. občané.
 πόλις, εως, τὸ město, pevnost.
 πολιτεία, ἡ správa obecná, zřízení obecné, ústava.
 πολιτεύω (πολίτης) žiji v obci (jako občan), správu obecní zařizují.
 πολίτης, ó občan, spoluobčan.
 πολιτικός 3.: 1. ve správě obecní zběhlý, dobrý státník; 2. správy obecní se týkající, τὰ πολιτικά správa obce.
 πολλ-ίζω adv. často.

πολλ-πλάσιος 3. mnohonásobný; počtem mnohokrátě silnější, mnohokráté, mnohonásob více, τούτων než to.
 πολλαχῆ adv. na mnohých místech.
 πολλαχῶς adv. na mnohých místech; mnohokráté, často.
 πολλοστός 3. několikatý z mnohých, nepatrný (μείρος).
 Πολύ-κλειτος, ου, ó slavný sochař ze Sikyona, žil asi r. 470—410 př. Kr. (Ap. I 4, 3).
 Πολυ-κράτης, ους z Athen, setník ve vojskě Kyra Ml. (An. IV 5, 24).
 πολυ-λόγος 2. (λέγω) mnohomluvný.
 πολυ-πράγμων 2. (πράγμα) všetečný, πολὺς, πολλὰ, πολὺ 1. mnohý, četný, mnoho, veliká část, ἀρχαία ἢ πολλὰ největší část Arabie; τὸ πολὺ největší část, hlavní voj; οἱ πολλοὶ většina; obecný lid; τὸ πολὺ, τὰ πολλὰ (acc.) většinou, obvyčejně, z veliké části; ὡς (ἐπὶ) τὸ πολὺ obvyčejně; 2. hojný, velký, ohromný; ἐπὶ πολλὸ daleko, ἐκ πολλοῦ z daleka, πολὺ, πολλοῖ při kompar. mnohem, daleko; πολὺ ἀργύριον velké, drahé peníze; 3. o čase: dlouhý, drahý, ἐκ πολλοῦ (χρόνου) ode dávna; komp. πλεῖον, πλεόν: více; πλεόν ἐξω přednost mám; ὀδὸν πλεόν ἐξω nic mi to platno, prospěšno není; superl. πλείστος; nejvíce; πλείστοι

procházm; ὁδὸν π. cestou se беру, cesy (způsobu) užívám (Kyr. I 3, 14).
 πορίζω (sr. násl.) opatřuji, poskytuji; med. opatřuji si, pořizují si.
 πόρος, ó 1. cesta, brod, průliv; 2. plur. prostředky, způsoby.
 πόρος adv. daleko; π. τῆς ἡλικίας ἦν daleko věkem byl pokročil; π. τὸν νοσητὸν dlouho do noci.
 πορφύρα, ας, ἡ (purpura) červec, šarlat, nach.
 πορφύροϋς 3. nachový, šarlatový.
 Ποσειδῶν, ὄνος, vládce vodstva, syn Kronův a Rhejin, bratr Díův a Hadův (Arr. I 11, 6).
 πόσις, εως, ἡ (πίνω) pítí, nápoj.
 πόσος (zájm. táz.) jak -veliký? plur. kolik?
 ποταμός, ó řeka.
 ποτέ adv. jednou, kdysi (o minulosti), někdy (o budoucnosti); τί ποτε proč pak? ποτέρά ποτε zdali snad?
 πότερος 3. (zájm. táz.) který z obou; v otázkách rozlučovacích: πότερον (πότερα) — ἢ zdali — či.
 ποτόν, τὸ (πίνω) nápoj.
 πότος, ó pítí, pitka.
 ποῦ adv. kde?
 πού adv. neurčité příklonné: někde, kdesi; snad.
 Πόρζα, τὰ (indický »město«), hlavní město Gedrosie polohy nyní neznámé (Arr. VI 24, 1).

πούς, ποδός, ó (pes) noha, stopa; též jako míra, v. text. str. 217.
 πρᾶγμα, ατος, τό 1. věc, τὰ τῆς πόλεως πράγματα záležitosti obecní, moc politická; τὰ τῶν βασιλέων π. osudy králův; 2. práce (zvl. obřížná, mrzutá), πράγματα = obřížná, nesnáze, svízele, starosti, π. παρῆλω obtíže působím, zne-pokojují.
 πράγματατέουμαι prací nějakou se za-bývám, zanaším, obírám.
 πράξις, εως, ἡ 1. práce, zaměstnání; 2. podnik, věc; plur. potreby.
 πράττω 1. konám, činím, dělám, τὰ πράττειν skutky; podnikám, τὰ τῆς πόλεως; zabývám se zále-žitostmi obecními; jedním; πράτ-τεω τὶ něco velikého vykonati, poříditi, dověsti; 2. intrans. mám se, vede se mi, daří se mi, εὖ, καλῶς šťastně, κακίον hůře; κα-λῶς πράξις; šťastně (An. III 1, 6); οὐτῶ πράξαντες ἀπῆλθον tak po-řídívše, s takovou odtáhlí.
 πράξις adv. mírně, klidně; superl. πρῶτατα.
 πράπει (πρῆπει) sluší, náleží, jest slušno, záhodno, přirozeno, τινί; ó πρέπων příslušný.
 πρεπ-οδής 2. vhodný, příhodný.
 πρεσ-βευτής, οῦ, ó (sr. násl.) posel, vyslanec.
 πρεσ-βευω (sr. násl.) jsem poslancem, poslem, ó πρεσβέων poslanec, posel.
 πρέσ-βυς, εως, 1. adj. starý; πρεσ-βύτερος, πρεσβύτερος; 2. subst. plur. οἱ πρέσβεις poslové.
 πρεσ-βύτερης, οῦ, ó stařec, μάλα δὴ π. ὧν jsa již velmi stár.
 Πρέξιμος, οῦ staříčkův král trojský, který po dobytí města byl skolen od Neoptolema, hledaje ochrany u oltáře Diova (Arr. I 11, 8).
 πρέσθις koupiti.
 πρῆν (spojka čas.) 1. dříve než; 2. až, dokud ne.
 πρῶ πρῆλι. s genit. 1. místně: před; 2. časově: před; 3. přenes. o ochraně a prospěchu: za, pro.
 προ-σχορῶ veřejně vyhlasuji; vy-bízím; radím.
 προ-σχο 1. vedu v před, (τὸ στρα-τευσθ) postupuji s vojskem; 2. dovádím, zavádím, svádím.
 προ-σχορῶ raději volím, přednost dávám, τὸ ἀντί τινος; něčemu před něčím.
 προ-σσοδῶμαι napřed, dříve zna-menám, pozoruji.
 προ-σσοπῶ (ἀσπίς) nastavuji před někoho svůj štít, chráním ho.
 προ-σσοπῶ vpřed kráčím, postupuji, ἡ νύξ προσσοπῶ noc postupuje, ubíhá.
 προ-βάλω nastavuji štít na ochra-nu sobě neb jinému (πρὸ τινος); chráním se něčím (τῷ).

προ-βασταύω 2. (srovnej násled.) chovu dobytka se týkající, pastýř-ský.
 προ-βαστων, τῷ, οῦ; plur. brav do-bytka drobného.
 προ-βουλεύω 1. napřed radu беру; 2. na ochranu něčí radu беру.
 προ-γίγνομαι: προγενέσθι dříve zro-diti se, οἱ προγεννημένοι před-kové; οἱ προγενονότες ἀνδρωπολι-λιδέ časů minulých.
 πρό-γονος, ó plur. předkové, pra-otcové.
 προ-δίδωμι (prodere) vydávám, zra-zuji.
 Πρό-δixος, οῦ, ó z ostrova Kea (* ok. r. 470) byl vrstevníkem So-kratovým Jsa výborným řeční-kem, byl poslán jednou od své obce s poselstvím do Athen a tu řečí svou prý obecenstvo moc-ně dojal. I zůstal v Athénách a po způsobu sofistův zabýval se vyučováním za plat. Také po znamenitějších městech řeckých cestoval a konal za plat před-nášky (ἐπιδείξεις). Upravil je též ve sbírku mravoučných povídek Ὀδύων, z níž vyňata jest allegorie o Herakleovi v Apomn. II 1, 21. Jinak vynikal přísnými mravy a učeností, že vůbec jen mudrcem (ὁ σοφός) byl nazýván.
 προ-δότης, ó (προδιδωμι) zrádce.

προ-δραστή, ἡ (προτρέψω) vyběhnúti výběh vpřed.
 προ-επι(εἶμι) 1. v před, ku předu jdu, postupuji, táhnu, dále jedu; 2. o čase: ubíhati, uplývati, σὺν τῷ χρό-νῳ προῖόντι postupem času, προῖόν-τος τοῦ χρόνου po některém čase.
 προ-εἶπον, perf. προείρηξα pověděl jsem dříve, výše; nařídil jsem (vyhláškou).
 προ-ελαύνω táhnu napřed, vpřed.
 προ-εξ-αγγέλλω napřed ohlašuji.
 προ-εργάζομαι vpřed táhnu, postupuji dále.
 προ-έγω mám něco před někým, vy-nikám něčím (τινί).
 προ-ηγορέω τινός; mluvím jménem někoho, jsem mluvčím.
 προ-θυμῶμαι (sr. násl.) D. P. mám mysl ochotnou k něčemu, hor-livě, snažně si žádám, dychtím, přičiňuji se o...
 προ-θυμῶ, ἡ (θυμός; mysl, žádost) ochota, úslušnost, horlivost.
 πρό-θυμος 2. myslí nakloněné, ochot-ný, horlivý, εἰς τὶ k něčemu; τὸ προθυμῶν horlivost, péče.
 προθυμῶς adv. ochotně, horlivě.
 προ-ιστημι vpřed stavím; perf. προ-ίστημι τινος; stojím v čele, jsem vůdcem.
 προ-καλέω vyzývám, vybízím, τῶν κα-κῶν; εἰς ἀγῶνα; návrh činím, nabízím.

πρό-κτα-λαβόνό dřive (než jiný) obsazují, zmocňují se.

πρό-κτα-εκέπτομαι napřed zkoumávám, vyzvídám.

πρό-κινέω polybují vpřed, προκίνησαν τὸ σπῆρος hnutí se vpřed se zástupem svým; M. P. hnouiti se vpřed, proti.

Πρό-κλήξ, έός, ó vnuk Damaratův (v. t), vládce v Teuthranii v Mysii (An. II 1, 3).

πρό-λέγω napřed říkám, předpovídám.

πρό-μάχουμαι bojuji za někoho.

πρό-μετοπίδιον, τὸ (μέτωπον) štítek náčelní, náčelka (komí válečných).

πρό-νόεω 1. pozor mám, dbám, tí; 2. prohlédám k něčemu dobru, péci mám, τινός.

πρό-νοητικός (adv. k předch.) prozřetelně.

πρό-νοια, ή prozřetelnost.

Πρό-ξενος, ος, z Boiotie, přítel Xenofontův a Kýrův, vojevůdce Kýra Ml. (An. I 1, 11; II 5, 31 a 37; III 1, 4).

πρό-ομιον, τὸ úvod, předmluva.

πρό-οράω 1. zírám před sebe; 2. vidím před sebou; 3. předvídám. πρό-οράωό τάχην, postupují vpřed, na pomoc.

πρό-παρε-σκευάζω napřed připravují. πρό-πάρουθεν (básm.) napřed, dřive.

πρό-πάζω dřive, napřed zakousím.

πρό-πάτωρ, ορος, předek, praotec.

πρό-πέμπω 1. posílám napřed, před sebou; vysílám; 2. doprovázím.

πρό-πενήξ (πέντεω) 2. nakloněný, náchylný, náhlý, kvapný.

πρό-πίνω připijím.

πρό-πόνος za někoho, na ochranu něčí namáhání podnikám.

πρός

1. adv. π. δε k tomu, mimo to;

2. předl. I. s akkus. a) místně: ku, π. μεσημβρίων na jih; b) časově: ku, na: π. τριῶν na to, potom; π. ἡμέραν blízko rozedněni; c) přenes. o vztahu: vzhledem ku, proti, ku: π.ός τί proč? o účelu: π.όρι π.ός τὸ πολεμεῖν k válce; o přirovnání: π. τοῦ; ἄλλους vedle, proti ostatním.

II. s dat. a) místně: při, u; b) přetles. γένεσθαι π. τινι dostati se k někomu; o přiřačování: k, nad, mimo, π. τούτος mimo to, nad to.

III. s genit. a) místně: π. τῷ ποταμῷ při řece; b) přenes. o původě při passivn. slovese: od; o prospěšnosti: π. τινός; εἶναι býti prospěšný někomu; o zřeteli: π. ὑμῶν u vás, v očích vaších; π. θεῶν při bozích (v přísaze).

πρόσ-τιγγεῖω jmenuji, oslovuji, nazývám.

πρόσ-τίγω 1. přivádím, uvádím, opovídám (u krále); πρόστιγος π. naháním; o pokrmec: předkládám; 2. intrans. blížím se, přijíždím; udeřuji, útočím, π.ός τι.

πρόσ-βάζω stoupám, šlapu, π.ός τι na něco.

πρόσ-βέλλω intrans. vrhám se, udeřuji, útok činím, ztékám.

πρόσ-βρασις, εως, ή přístup, výstup. (πρόσ-βρασις ještě přicházím, přijíždím na pomoc.

πρόσ-βολή, ή (πρόσβόλλω) 1. útok; 2. přistaviště.

πρόσ-δέω neosob. potřebí jest ještě, nad to.

πρόσ-δέομαι k tomu, nad to ještě potřebuji, nedostává se mi něčeho; 2. více žádám, požadují. πρόσ-δοξάω očekávám.

πρόσ-εμι (εἶμι) přicházím, blížím se, přistupuji, τινι k někomu; docházím; navštěvuji (Kyr. I 4, 1).

πρόσ-ελάω 1. přijíždím, τῷ ἵππῳ na koni; 2. (s vojskem) táhnu, blížím se.

πρόσ-επι-φέω k tomu ještě přináším, poskytuji.

πρόσ-έρχομαι přicházím, přistupuji; blížím se.

πρόσ-έλω τὸν νοῦν τινι mysl obrácím k někomu, dbám, všímám si ho; intrans. ή vζός προσέζει loď přistává.

πρόσ-ήκω 1. docházím; dosahuji někde; 2. πρόσήκει neos. náleží, přísluší, sluší; τὸ πρόσήκειν: co komu náleží činiti, věci patřící, povinnosti; ὁ πρόσήκειν příbuzný, přítel; ὁ ὑλάστω φιλίξ π. jenž přátelstvím nejbližší jest.

πρόσ-ημάζω napřed oblašťuji, budoucnost oznamuji.

πρόσθεν adv. 1. místně: vpředu, sís τὸ π. vpřed, před se; sís τὸ π. τὸν ὄπλων před táborem; οἱ π. ὀδόντες přední; 2. časově: prve, dřive, τὸ π. před tím; οἱ π. dřivější; ὁ π. χρόνος dřivější čas; πρόσθεν — ή dřive, spíše, raději — než (An. II 1, 10).

πρόσ-θεσις, εως, ή (πρόθημι) přikládání, přistavování.

πρόσ-θετος 2. (πρόσθημι) přidělaný; χόμι πρόσθετοι vlasy umělé (Kyr. I 3, 2).

πρόσ-τήμι připouštím (π.ός τι); dovoluji přistoupiti.

πρόσ-χευάτι τινι dorážím, útočím na...

πρόσ-κτάομαι dobývám ještě nad to, τινι k něčemu.

πρόσ-κυνέω (padna na kolena před někým, libám mu nohy nebo zemi a tím vzdávám nejlubší počtu — počta taková vzdávána krátlem perským), padám na kolena, klaním se.

προσ-λαμβάνω přibírám (na pomoc),
 беру s sebou.
 προσ-μένω tam vyčkávám.
 πρόσ-οδός, ἡ 1. přístup, postup; 2.
 důchod.
 προσ-φάω pohlížím, ὄμωζ v oko.
 προσ-φύζω zakotvuji.
 προσ-πίπτω 1. připadám na někoho,
 τινί; 2. padám před někým na
 kolena.
 προσ-πλέω připlouvám, blížím se.
 προσ-ποιέωζι stavím se, tvářím se,
 jako bych...
 προσ-πρήσις, ἡ (sr. předch.) pře-
 tvářka, předsítnání, zdání.
 προσ-στάτέω (sr. násl.) jsem v čele,
 τῆς πόλεως; obec spravuji.
 προσ-στάτης, ὁ (προ-ίστημι) předsta-
 vený, vůdce; nejváženější a nej-
 mocnější občan.
 προσ-τάττω nařizuji, poroučím.
 προσ-στερνίδω, τό (στερόν) brnění ná-
 prsní, náprsník (koní válečných).
 προσ-τίθημι příkládám, přidávám,
 připojuji; přičinuji.
 προσ-τρέζω přibíhám, τινί, πρὸς τινα
 k někomu.
 προσ-φέρω přináším, zanáším, podá-
 vám; med. 1. ženu se, říším se;
 2. chovám se, k někomu (τινί).
 προσ-γύω (χέω) nasypávám, násyp
 zřizuji.
 προσ-ζυρέω τινί přistupuji, podro-
 buji se.

πρόσω adv. daleko, s gen. τινός od
 něčeho; τῶ πρόσω v před (komp.
 προσωτέρω, sup. προσωτέρτω).
 πρόσ-ωπών, τό (μέτ-ωπών) obličej,
 tvář.
 προσ-τένω vpřed natahuji, podávám.
 προσ-τερίζω 3. (sr. násl.) prvnější, pře-
 dešlý, ἡ προστερίζα (ἡμέζω) pře-
 dešlý den.
 πρόσ-τερος 3. prvnější, dřívější; ὁ. π.
 γενόμενος prvorozený; neutr. πρόσ-
 τερον i τὸ π. dřívě.
 προσ-τίθημι předkládám.
 προσ-τιμάω před jinými, nad jiné
 ctím, přednost dávám.
 προσ-τρέπω obracím vpřed, pobízím;
 pass. dostávám pobídky; med.
 προστρέψασθαι povzbuditi, pohnou-
 tí, ἐπί τι neb s infin.
 προσ-τρέχω vybíhám vpřed, ἀπὸ τοῦ
 δένδρου zpod stromu.
 προσ-τροπάδην (τρέπω) adv. vpřed
 úprikem.
 προσ-φάνω projevuji; med. objevuji
 se.
 προσ-φαρίζωζι (sr. násl.) vymlouvám
 se, τὶ něčím.
 πρόσ-φρασις, εως, ἡ (προ-φάνω) záminka,
 πρόσφραζων παισίδωζι záminkou si
 brátí, pod záminkou.
 προσ-φύλαξή, ἡ přední stráž (před
 branou).
 προσ-φυλάττωζι napřed vystřihám se,
 chráním se, τὶ něčeho.

προσ-γέωζι vylévám se; o slzách:
 vyhrkují, vytryskují.
 προσ-ζυρέω 1. ku předu postupuji,
 dářím se; o čase: uplývati; 2. ne-
 os. προσζυρεῖ jest možno, líbo.
 προσζυρα, ἡ, ἡ κόρμα, záď lodní.
 πρόσ adv. časně, záhy ráno (asi do
 10. hodiny); komp. προσζιτέρον.
 πρόσρα, ας, ἡ (πρό) přída lodní.
 Προσσειλός, ου hrdina thessalský,
 byl první z Řeků, který vystoupil
 z lodi na břeh trojský, ale byl
 první zabit od Hektora, pohřben
 v Elaiuntě a tam uctíván jako
 heros (Arr. I 11, 5).
 πρόστος 3. první; akk. neutr. πρόσ-
 τον, πρόστα předně, nejprve, přede
 vším; ὁ πρόστος přední, nejuro-
 ženější mužové; přední voj; πρόσ-
 τον při δτε, ὡς v. t.; τὰ πρόστα
 první cena, přednost.
 πρόσρωζι kýchám.
 πρόσρῶ, υρος, ἡ křídlo; pruh, πρέ-
 ρυγες sluly pruhy plstěné nebo
 kožené, pobité obyčejně proužky
 kovovými, jež vroubily dolejší
 část krunýře, jsouce ochranou sla-
 bin (An. IV 7, 15).
 πρόσρος 3. (πέσρωζι) okřídlený.
 Προλεμπίδος, ου: 1. ὁ Σάλευρος šlech-
 tic makedonský, σωματοφύλαξ,
 padl v bitvě u Issu (Arr. II 10, 7);
 2. ὁ Δάγρου válečník Alexandrův,
 σωματοφύλαξ (Arr. II 11, 8), často

i velitel samostatný; napsal dě-
 jiny výprav Alexandrových jako
 očitý svědek; Arrianos ráh ho
 cituje (VI 10, 1; VII 26, 3). Po
 smrti Alexandrově připadl mu
 Egypt, v němž jeho potomci
 vládli až do r. 30 př. Kr.
 πρόσλος, ου, ἡ vana, rakev.
 πρυνός 3. hustý; tuhý, pevný.
 πρόσρῆ, ἡ (obyč. plur.) brána, prů-
 smyk.
 πρόσρῆς, ἰδος, ἡ (sr. předch.) branka.
 πρυνόζωζι 1. dotazují se, otazují se,
 τί τινος nebo πρυνό τινος někoho
 na něco; 2. doslýchám se, dovi-
 dávám se, τινός od něčeho, s akk.
 part. Κύρον πρυνόζούνοντα že...
 (An. I 7, 16); praes. o význ. perf.:
 dověděl jsem se.
 πρόσρῶ, ρός, τό oheň; plur. τὰ πρόσρῶ
 ohně (zvl. strážné).
 πρόσρως, ὁ (Burg) hradba s věžemi,
 věž, tvrz.
 πρόσρσσω (πῶρ) horečku mám.
 πρόσρνος 3. (sr. násl.) pšeničný.
 πρόσρος, ὁ (často plur.) pšenice.
 πῶ (enklit) (πῶς) nějak, někdy, ještě;
 v. ὄπω.
 πῶλέω prodávám, τινός zač.
 πῶλος, ὁ hříbě, mladý kůň.
 πῶμωζα, ατος, τῶ (πίνω) 1. nápoj; 2.
 víko.
 πῶπῶτε adv. někdy; οἷ — π. nikdy.
 πῶς (adv. táz.) jak?

πῶς (adv. neurč. příklonně) 1. nějak, jaksi; 2. snad, asi; 3. zvyšuje význam. příslovce: hodně, velmi.

P.

ἐπίδιος 3. snadný.
ἐπίδιος adv. snadno, ochotně, rád.
ἐπιμα, ατος, τὸ (ἐέω) tok, řeka.
ἐπιμα, ατος, τὸ (ἐπιμα) výtok, výpočet.

ἐπιπέω vrlhám, házím, metám.

ἐπίπρω = předešl.

ῥίς, ῥίνος, ἡ nos (často plur.).
Ῥοδῖος 3. rhodský; subst. Rhodan.

Rhodané byli výborní prakovníci (An. III 3, 16).

ῥόδιον, τὸ věc šumící, hučící; příboj, vlnobítí.

ῥόδι, ῥόδι, ὁ (ῥόος, ῥέω) proud, řeka.
ῥοφέω střebu, srkám.

ῥοφίμος, ὁ (ῥέω) pravidelný pohyb, lad, takt; ἐν ῥοφίμῳ ladhě, souměrně, pořádně.

ῥύμα, ατος, τὸ natažení, napětí; ἐκ τὸςου ῥύματος na dostřelenou z luku; co by lukem dostřelil.

Ῥομαῖοι, ὡν Římané (Arr. VII 1, 3).
ῥόμη, ἡ (sr. násl.) síla (i duševní); moc (válečná).

ῥόννημι posiluji; ἐρρωμα jsem silen.

Σ.

Σαβάκις, ὡς satrapa perský zhytnulý u Issu (Arr. II 11, 8).

σαφῶς adv. zjevně, patrně, jistě.
σέγγυζι ctmí, klaním se.

Σάλευρος, ὡς syn Antiochův, velitel královských zbrojnošů, jeden z nejlepších generálů maked., později při dělení říše dostal Babylonii a Syrii, kdež rod jeho potom vládl až do r. 63 př. Kr. (Arr. VII 26, 2).

Σάλασις, ἡ město v severním Latinsku (Hell. II 2, 13).

Σαμίσις, ἰδος, ἡ mytická královna assyrská, zakladatelka Ninive, velikými výboji (prý i do Indie) rozšířila říši (Arr. VI 24, 2).

σαμύς 3. (σάμου) velebný, vznešený; τὰ σαμιά vznešené činy.

σαμύλιος (σῆμα znamení) 1. dávám znamení; σημαίνει t. σαλπυγίας troubí; σ. τὸ πολεμικόν troubiti k útoku; 2. oznamuji, zvěstuji, poroučím.

σαμῆον (sr. předch.), τὸ znamení, znak, pečet; znamení polní, pra-por.

Σητός, ὡς (Arr. I 11, 5), město thrácké, ležící proti Abydu na nejužším místě Hellespontu.

σθέλιος, ὡς, τὸ moc, síla.
στυγία (στυγή) mlčím.

Στυγιον, ὡς, τὸ předhoří na severozápadě Malé Asie při jižním vjezdu Hellespontu (Arr. I 12, 1).

στύγῃ, ἡ mlčení, ticho, στυγή mlčky,

tajně; τὰ στυγῆ βουλεύουσα tajně úmysly.

Συελάζα, ας, ἡ Sicilie (Ap. I 4, 17; Arr. VII 1, 3).

Συλάνος, ὡς z Ampraktie, věštec ve službách Kyra Ml. (An. I 7, 18).
συτέω (σῆτος) živím; med. stravuji se, jídám (τῆ).

συτίον, τὸ pokrm, jídlo.

σῆτος, ὁ 1. seté, obilí; 2. chléb; jídlo, hlavní pokrm, proti ὄβιον; plur. τὰ σῆτα pokrmy, potrava.
σωπάζω (sr. násl.) mlčím.

σωπηγῆ, ἡ mlčení, σιωπηγή mlčky.

σάδιος, ὡς, τὸ hnát, noha.

σάπειη, ἡ (σαπέω kryji) úkryt, ochrana, τινός od ...

σαπέπτουσι (v praes. a impf. obyčejně σαπέπέω) 1. pohlížím; 2. pátrám, vyzvídám; 3. pozoruji, rozvažuji si; τὸδτο σαπέπτεον ἐστὶ k tomu jest zření míti, přihlížeti.

σαυρή, ἡ šat, roucho, výzbroj.

σαυρός, ὡς, τὸ (παυσα-σαυρός) náradí, náčiní, plur. zavazadla.

σαυρο-φορέω (sr. násl.) náčiní, zavazadla nosím, jsem záškodníkem.

σαυρο-φόρος 2. (σέφω) zavazadla nosící, záškodník, σί. σκ. chasa záškodná; τὰ σαυροφόρα soumarové

(An. III 3, 19), zavazadla (ležení).
στυγῆ, ἡ stan.

στυγῶω (sr. předch.) stan mám, ve stanu bydlím, bytuji.

σκηπτός, ó (σκήπτω vrážím), blesk, σ. πίπτει udeřuje.
 σκηπτούγος 2. (σκήπτρον + ἔγω) žezlo-nosný, berlonosný (název před-ních dvořanů při dvoře krále per-ského), dvořenín.
 σκήπτρον, τό (σκήπτω podpírám) žezlo.
 σκιά, ἡ stín.
 σκληρῶς adv. tvrdě, nuzně, bídně.
 σκοπέω jen praes. a impf. (sr. σκέπτο-μαι) 1. hledím, dívám se; ohlé-dám se nač (ρός τ); 2. sledá-vám, poznávám, ἐξ τως z, dle něčeho; 3. rozvažuji.
 σκοτεινός 3. (sr. násl.) tmavý; do-plňkově: za tmy, za šera nočního.
 σκότος, οὐ, ó (nebo οὐς, τό) tma, temnota.
 Σκύθαι, ὧν, οἱ národové kočovní ve východní Evropě (Arr. VII 1, 3).
 Σκυθηνοί, ὧν, οἱ Skythenové, knen při severních hranicích Armenie blízko území Kolchův (An. IV 7, 18).
 σκυθ-ωπός 2. (ὄπ-ωπ-α) pohledu zasmušilého, zasmušilý.
 σκύλαξ, ακος, ó mládě zvířecí, zvl. mladý psík.
 σκώπτο žertuji, škádlím; τινά πο-σμίβám se, žerty si tropím z ně-koho.
 σκυρός = μικρός.
 Στυμίνετος, οὐ, ze Stymfala v Arkadii

vojevůdce ve vojstě Kyra Ml. (An. I 1, 11).
 σοφία, ἡ umělost, moudrost.
 σοφιστής, ó mudrc, filosof.
 Σοφο-κλής, εὐος, ó z Athen, největší tragický básník řecký, žil od r. 495—406 př. Kr. (Ap. I 4, 3).
 σοφός 3. moudrý, subst. mudrc.
 σπάνιος 3. řídký, skrovný, vzácný;
 σπάνιον (ἐστὶ) ἰδέσθν zřídka je ví-datí.
 σπάνις, εὐς, ἡ nedostatek.
 σπάρτον, τό provaz.
 σπῆω tálmu; med. σ. τὸν ζωνιάζην tasím dýku svou.
 σπένδω konám úlitbu (viz σπονδή) med. σπένδουσι τινι po válce slav-ným způsobem (při čemž úlitba se konala) mír činím, smírují se, smlouvu činím s někým.
 σπένδω (σπονδή) spěchám; snažím se, usiluji.
 σπόλαξ, ἄδος, ἡ krzno kožené, kabá-tec kožený, prošivanice (An. III 3, 20).
 σπονδή, ἡ (σπένδω) 1. obět vína s vodou nesmíšeného, úlitba; 2. smlouva, průněř, (sr. med. σπέν-δω).
 σπουδάζω (σπονδή) pilnou práci mám, πρὸς τινι s někým.
 σπουδαῖος 3. (σπονδή) snaživý, řádný, vážný, důležitý.
 σπουδαῖος, adv. vážně, důstojně.

σπέρνος, ó (σέρφω věncím) věnc.
 σπερνώω věncím; med. věncím, ověncuji se.
 σπῆθος, οὐς, τῷ (σττήμι) hrud, prsa, ňadra.
 σπῆφος, οὐς, τὸ zástup (hustě seřa-zený), hustý dav, voj.
 σπῆχος, οὐς, τὸ (sr. násl.) řada.
 σπογγός, ó řada.
 σπολή, ἡ (στέλλω) šat, oděv.
 στόλος, ó (στέλλω) 1. cesta; 2. vý-prava válečná.
 στόμα, ατος, τό (Stimme) 1. ústa; δὲ στόματος ἔγεν τινί v ústech mluví, ustavičně mluví o někom (in ore esse, in ore habere); 2. otvor, vchod.
 στομάχουσι (στόχος cíl) k cíli mířím; dohaduji se.
 στρατεύμα, ατος (στρατός) τό vojsko.
 στρατεύω výpravu válečnou strojím, tálmu, ἐπί τινι; med. výpravu válečnou konám, tálmu do pole, vojenskou službu konám, bojuji.
 στρατηγέω (στρατηγός) jsem vůdcem, vojsku velím; τὸ ζήτη ἡμῶν στρα-τηγῆ povozy nám cestu určují.
 στρατηγός, ἡ umění i úřad vrchního velitele, vůdcovství.
 στρατηγικός 3. v umění válečném zběhlý, zkušný vojevůdce.
 στρατηγός, ατος, ἡ admirálská loď.
 στρατηγός, ó (στρατόν + ἄγω) voje-vůdce.

σποδή, ἡ (σπεύδω) spěch, kvap; horlivost; σποδῆ spěsně.
 σπῆδον, τό (plur. obyč. οἱ σπῆδοι) 1. hon (míra dělková, v. text str. 218); 2. závoditě; 3. jednoduchý běh přes závoditě.
 σπαθμός, ó (σττήμι) 1. stanoviště, kde vojsko po dením pochodě se zastaví a odpočívá, stanice; 2. denní pochod, ó τρέτος στ. třetí denní pochod, pochod třetího dne, τρέτς σπαθμοί tři dni cesty.
 σπασιζέω (σπάσις povstání) rozbroj činím, τινί jsem s někým v ne-přátelství, pikle kuji (An. II 5, 28).
 σπαζέω (sr. násl.) přikrývám, sře-chou opatřuji.
 σπῆγη, ἡ 1. střecha; 2. dům, stavení.
 σπέλλω strojím, vypravuji, posílám; ἐστλαμένος vystrojiv, vypraviv se.
 σπρό-πορος 2. (πορεύω) těsný prů-chod mající; τὸ σ. těsuina, prů-smyk.
 σπενός 3. úzký, těsný; τὸ σπενόν, τὰ σπενά úžina, soutěsky.
 σπενότης, ητος, ἡ těsnost.
 σπέργω miluji.
 σπέρω zbavuji, τινά τινος; někoho něčeho; připravuji o něco.
 σπέρων, τό (Stirn, sternere), (tež plur.) prsa.
 σπέρουσι (σπέρω) (jen praes. a im-perf.) jsem zbaven, τινός něčeho.
 σπέρω; (stari) pevně, statečně.

στρατιά, ἡ vojsko.
 στρατι-ώτης, ὁ (sr. předch.) vojín,
 bojovník (prostý proti důstojní-
 kům).
 Στρατο-κλήεις, ἔσως z Kréty, velitel
 lučičnický (An. IV 2, 28).
 στρατο-πεδεία, ας, ἡ táboření; στ...ων
 ποσειδων = στρατοπεδεών.
 στρατο-πεδείω (sr. násl.) tábořem se
 pokládám; med. tábořem, polem
 ležím, tábořím.
 στρατο-πεδον, τό (στρατός + πεδον)
 tábor, ležení, voj.
 στρατός, ὁ (στρόνυμι, sterno, pro-
 stírám) ležení, vojsko.
 στρέβλω (στρέφω) kroufím, točím,
 mučím (torqueo).
 στραπτός 3. (adj. slov. k στρέφω)
 točený, ὁ σ. (τ. κύκλος) řetěz (na
 hrdlo), obojek zlatý.
 στρέφω 1. točím, kroufím, pletu;
 2. M. P. otlácím, obracím se.
 στρογγύλος 3. okrouhlý, kulatý.
 στρώμνις, ἡ (στρώννυμι stru, sternere)
 lože, lůžko.
 στυνός 3. zasmutilý, posupný.
 Στυμφάλιος, ὁ stymfalský, Stymfalan,
 z města Stymfala v Arkadii (An.
 I 1, 11).
 στυγνής 2. sounodý, příbuzný.
 στυγνόμεναι setkávám se s někým
 (τινί) k rozmluvě (lat. convenire);
 obcují s někým jsa u něho na
 učení.

συγγνώσκω jsem stejného mínění,
 souhlasím s někým, τινί; osobně
 (očičně) poznávám.
 συγγνώμων 2. (συγγνώμη odpuštění)
 rád odpouštějící, σ. εἶνα odpu-
 stiti.
 σύγγραμμα, ατος, τό (συγγράφω) spis.
 συγγραφή, ἡ (sr. násl.) spisování,
 zvl. dějepisné.
 συγγραφέω spisuji.
 συγγλέω svolávám, povolávám.
 συγκατα-κείω spolu pálim, ohněm
 ničím.
 συγκατα-στέφωμαι (τινί) spolu s ně-
 kým podmaňuji, pomáhám ně-
 komu podmaniti.
 συκαρδώνω smičuji; med. sezna-
 muji se, zpřáteluji se; perf. jsem
 znám s někým, jsem přítelem ně-
 čím.
 συκλέω svírám, zavírám.
 συκότητω stloukám, rubám.
 συγχωρέω (χωρός) τινί shodují se
 s někým, svolují, povolují, při-
 svědčují, (pověsti) věřím.
 συχο-φονία (φόνος) vlastně udání, že
 někdo odcizil fiky, věc nepatrné
 ceny, ἡ udavačství.
 συλῶ olupuji, plení.
 συλαβίζω 1. uchopuji, zajímám,
 dávám zajmouti; 2. spolu chápu
 se (práce), pomáhám.
 συλλέγω sbírám, στράτευμα naji-
 mám; θράξ δάωμ nachytati;

shromažďuji, svolávám; M. P.
 shromažďovati se, sbíratí se.
 συλλήπτειν, ἡ (συλλήπτων 2.) po-
 mocnice.
 συλλήπτω, φρος, ὁ (συλλήπτων) spo-
 jenc, pomocník.
 συλλογή, ἡ (συλλέγω) sbírání, naji-
 máni vojska.
 συβάζω : neos. συμβάσει τινί přibáží
 se, děje se, μοι se mnou; ἔξ τῶν
 συμβάντων z toho, co se přihodilo.
 συβάζω hromadím; přirovnávám,
 usuzuji, uhaduji; intrans. o řece :
 spojuje se; med. (ze svého spolu
 s jinými) poskytuji, γέρματτα při-
 spívám penězi; napomáhám, εἰς
 τινί k něčemu.
 συβολή, ἡ (sr. předch.) setkání (přá-
 telské i nepřátelské), spojení, stok
 (řek).
 σύβουλον, τό (συβύλλω) znamení
 nahodilé, z kterého Řek si před-
 povídal zdar nebo nezdar pod-
 niku (v. p. Ap. I 1, 3).
 σύβουλεύω radím, τινί někomu, τὴ
 βέλτιστῃ σ. nejlepší rady udílím;
 med. radím se s někým, τινί, ně-
 koho za radu žádám.
 σύβουλος, ὁ (βούλι) rádce.
 σύμβουλον zvykám si.
 σύμμοχέω bojuji ve spolku s ně-
 kým, τινί, pomáhám v boji.
 σύμμοχία, ἡ spolek válečný, spoje-
 nectví.

Xenophon II. vyd. Řiha.

συμμάχομαι = συμμάχομαι.
 σύμμαχος 2. (μάχη) společně boju-
 jící, spojený, pomocný; ἐπιπέθ
 εἶσιν ἡμῶν συμμάχοι jízdu máme
 na pomoc; subst. ὁ, ἡ spojenec,
 (společnice), pomocník.
 σύμμετρος 2. (μέτρον) přiměřený.
 συμμίγνυμι smičuji; intrans. spo-
 juji se, setkávám se, τινί (přátel-
 sky i bojem).
 συμπαροτρύω spolu využívají (jako
 příživníka).
 συμπαροτρέω spolu (při tom) posky-
 tuji.
 συμπαροσπείρω s někým jdu, ně-
 koho provázím; φέρος μοι συμ-
 παροστρέων βάσει stále při mně
 jsoucí.
 συμπαρῆς 3. = zesílené πᾶς.
 συμπεμπω posílám s někým (τινί).
 συμπελος 2. (πέλω) spolu plující,
 subst. společník při plavbě.
 συμπολεμέω spolu válčím, válku
 vedu, τινί ἐπί τινι s někým proti
 někomu.
 συμπεπρω s někým pracuji; po-
 máhám, τινί τινί (nebo acc. s inf.)
 někomu v něčem.
 συμπεσθόμεναι D. P. spolu hor-
 livě, snažně žádám, s inf.
 συμπέσω nesu spolu; pomáhám,
 prospívám, τινί; neos. συμπεσει
 (i D. P.) přibáží se.
 συμπεύγω spolu ubíhám, uchyluji se.

σύν-φρημι přísvedčuji, tí o něčem.
 συμ-φράζω, ή (συμφέρει) příhoda (šťastná i obzvl. nešťastná), zdar i neštěstí.
 σύμ-φορος 2. prospěšný, příhodný.
 συμ-φύλαξ, κοσ ό spolustrážce.
 συμ-φώνέο (φωνή) souhlasím.
 σύν předl. s dativem a) místně: s, οί σύν βασιλεύει vojsko královo; οί σύν αυτόφί průvodci, přátelé jeho, οί σύν αυτός spojenci jich; b) přenes. σύν τοίς θεοίς s pomocí boží; o způsobě: σύν τφ νόμφ podle zákona (Kyr. I 3, 17), σύν τή βίφ násilně.
 σύν-ήγο svádím, shromažďuji; τήν βοήν zřesňuji na malé místo a tím zesiluji.
 συμ-ζηωγή ή (stov. předch.) sbírání, ztěšňování.
 συμ-ζυφέο spolu jímám; shrnuji, ώς συμ-ελόγτι ειπέιν: když člověk řeč zkrátí = krátce řečeno, zkrátka (An. III 1, 38).
 συμ-αίτιος 2. i 3. spolu vinen; σ. ειμί τιωσ jsem spolupříčinou něčeho, dopomáhám k něčemu.
 συμ-ακολούθεο s někým jdu, doprovázím někoho; výpravy se účastním.
 συμ-αλιζέο (básn.) shromažďuji.
 συμ-αλλάττω spojui, srovnávám; συναλλάττηνυ smířiti se, πφρσ τωσ s někým.

συμ-ανζέο (sr. άπ-ανζέο) setkávám se, scházím se.
 συμ-άπ-εμι (εμι) s někým zpět táhnou, vracím se.
 συμ-πιο-θνήσκειο spolu s někým umírám.
 συμ-άπτω spojui, τνί s něčím; μζ-ζην bitvu svádím.
 συμ-αυζήνομινυ současně, spolu vzrůstám.
 σύν-δειπνοσ, ό (δειπνοσ) společník při jídle, host; σύνδειπνον ποιεΐσθαι pozvatí k jídlu, ke stolu.
 συμ-δευ-τρέβω s někým pořád obcuji (zvl. abych se učil od něho); οί συνδευτρεβοντεσ společníci, sou-druhové (o žácích Sokratových).
 συμ-δοζέω: neosob. συνδουζει μν. i mně vidí se za dobré, schvaluji to; πρίβουλι, συμ-δοκουν, συμ-δύζων τφ πρτφρ ponevadž otec svoluje, svolil, se souhlasem otcovým.
 συμ-εθέλω spolu chci, jsem přivřencem, stoupencem.
 σύν-εμι (εμι) jsem s někým, obcuji s někým (τνί) (jako rádce); πλεότωσ σ. jsem v nejčetnější společnosti; οί συνόντεσ soudruhové, společníci, přátelé.
 σύν-εμι (εμι) scházím se, shromažďuji se; μζχόμυενοσ συνήε. scházel se, aby bitvu svedl, postupoval v boj.
 συμ-εισ-εφχομινυ spolu vcházím.

σύν-επινοο sháním, dávám sehnati.
 συμ-έξ-εμι (εμι) spolu vycházím, výjždím s někým (τνί).
 συμ-επ-ανέο schvaluji, přísvedčuji.
 συμ-επ-αίφω spolu nadzdvihuji, povzbuzuji.
 συμ-επ-εφχομινυ zároveň (mimo to επί) slibuji, slib činím.
 συμ-επ-αυζέο τνί společně s někým vzývám.
 συμ-επ-αυζέο společně (díla) se chápu, pomáhám, přispívám k něčemu.
 συμ-έπχομινυ spolu následuji, provádím.
 συμ-εφρός 2. (εφρον) pomocný, subst. pomocník, spolupracovnice, τνός při něčem.
 συμ-έφχομινυ 1. spolu jdu s někým; 2. scházím se, shromažďuji se.
 συμ-εφ-έπχομινυ s někým odebrám se někam, s někým postupuji, považím někoho, τνί.
 συμ-εχίφ 2. (sr. násl.) souvislý, nepřetržitý; adv. συνεχέσ; ustavičně.
 συμ-έχω pohromadě udržuji, zachovávám; pass. jsem svírán.
 συμ-ήδουμι D. P. spolu s někým (τνί) se těším, raduji se.
 τνί-ήδφσ 2. (ήδφσ) obvyklé sídlo spolubydlící, soužijící; důvěrný přítel.
 τνί-ήφκφ, ή (srov. násled.) smlouva, úmluva.

σύν-θρημι, ανζε, τφ (συντίθρημι u-mlouvám si) 1. úmluva; 2. heslo bitvěvní.
 συμ-θλόο smačkují, rozdrucuji.
 συμ-ιστέμι sestavuji; τνί τνι uvádím někoho k někomu, doprovázím; med. sestupuji se, stoucuji se, sjednocuji se, spojui se, επί τνισ proti někomu; ή μζζή συνέστω boj se strhl, rozruřil.
 συμ-νεόο sklesávám.
 συμ-οδοι-πφρσ 2. spolu cestující, společník na cestě.
 σύν-οδο; ή stráčka (vojsk), útok.
 σύν-οιδζ έμυτωφ έμ... jsem si vědom, že jsem... σύν-οιδζ τνί vím o něčem, jsem zasvěcen do... mám spoluvinu na...
 συμ-ομο-λογέο 1. souhlasím, přísvedčuji; 2. svoluji.
 συμ-ορζέο spolu zírám, συνεόρωσ ζλόλωσ zírali na se vespolek (a znamení sobě dávati), An. IV 1, 11.
 συμ-ορσίε, ή (σύνεμι.) schůze, společnost.
 συμ-ορσιστφσ; οσ, ό (sr. předch.) společník, přítel, žák.
 συμ-τάττω 1. seřaduji, šikuji (vojsko); med. pořádati se, stavěti se v šik; σ. τνί řadím se k někomu jako spojenec; 2. skládám, stvořuji.
 συμ-τίθρημι skládám; med. smlouvám se s někým o něco (τνί τ); φιλίζν σ. činím přátelství.

σύν-τονος 2. (τέλειος) napiatý, úsilovný, rychlý.
 συν-τρεφέω spolu živím, pass. spolu žiji; συντρεφόμενος spolu vychovaný, známý.
 συν-τρεφέω rozdrctuji, přerážím, přelamují.
 συν-τυγγίζω scházím, setkávám se (náhodou) τινί s někým; neos. συντυγγίζέαι μοι přihází se mi, potkává mne, τὸ συντυγγίζοντα přihody.
 συν-οφελέω spolu prospívám.
 Συρακός, ó syrakuský, Syrakusan (ze sicilského města), An. I 10, 14.
 Σύραξ, ἡ značí někdy vlastní Syrii (přímořskou), jindy Assyrii; podobně jméno Σύροι označuje brzy Syry, brzy Assyry.
 συν-ρέω stékám, sbíhám se, πόντες συνερέουσιν všichni se shrnuli, shlukli.
 συν-σχευάζω schystávám, připravuji; med. schystávám si svá zavazadla (o vojsku, které má se dáti na pochod) (An. II 1, 2); clystám se, připravuji se.
 συν-σχοτίζω (σχοτόε) 3. os. stmívá se, tmí se.
 συν-σπερόζω stácím, svinuji; συνεσπερόμένη τάζεις zástup, četa sražená, těsně pohromadě jsoucí.
 σύσ-ατος 2. spolu stoluji; subst. spolustolovník.

σφαδρός (v. předch.) kvapný, prudký, rychlý; adv. σφαιδρῶς kvapně, rázně.
 σφαφο-ήρατος 2. (σφῆρα kladivo + ἔρανος) kovaný, tepaný.
 σφῆδον adv. blízko; skoro, málem, téměř jen; asi (při číslovkách).
 σφῆμα, ατος, τό (ἔ/ω, habitus) 1. držení (těla), podoba, tvar, chování, způsoby; 2. postavení (voj-ska), εἰς τὸ αὐτὸ σφῆμα κατέστρε-θεν... týmž způsobem postavil (An. I 10, 10).
 σφολιός 3. (srov. násl.) liknavý, pomalý, zdlouhavý.
 σφολή, ἡ (ἔ-σ/ον) 1. prázdná chvíle, čas, σφ. ἐστὶ s inf. jest čas, jest pokdy, aby...; 2. zdlouhavost, σφολῆ pomalu, zvolna.
 σφῶζω (σῶς) 1. chráním, šťastně do vlasti dovádím, pass. καλῶς πρόσζυς (v. πρόστρο) σφῶσμαι šťastně do vlasti se vracím (An. III 1, 6); zachovávám, podržuji; M. P. zachraňuji se.
 Σω-σφάτης, ους: 1. filosof athenský v. text. str. 124; 2. Achajan, vůdce pluku ve vojstě Kyra Ml. (An. I 1, 11; II 5, 31). Istně zabit od Tissaferna.
 σῶμα, ατος, τό 1. tělo; 2. život; 3. mrtvé tělo.
 σωματο-φύλαξ, ατος; člen tělesné stráže Alexandra Vel. (v. text. str. 210).

σῶς, σῶ, σῶν (σῶς saurus) zachováni, živ.
 σωτήρ, ἡρως, ὁ (σῶζω) spasitel; přijímí zvl. Diovo (An. I 8, 16; text. str. 112).
 σωτηρία, ἡ (sr. předch.) zachránění, spása.
 σωτήριος 2. spasný, spasitelný; σωτηρία (t. ἐπέ) důev obět za šťastné zachránění konati.
 σω-φρονέω (σώ-φρον) 1. jsem zdravé mysli, jsem rozumný, rozumně smýšlím, πᾶσι τινι o někom; 2. jsem skromný, mravný, způsobný.
 σω-φροσύνη, ἡ 1. zdravý rozum, rozmyslnost, opatrnost; 2. skromnost, mravnost.
 σω-φρων 2. (σῶς, φρήν) zdravé mysli, rozumný, skromný, mravný.
 T.
 ταινία, ἡ stužka.
 ταλα-πυρόεω (τάλας + πυρόεω) namáhá mni snáším, namáhám se.
 ταλα-πύρησις, ἡ (sr. předch.) namáhání, útrapa.
 τάλανον, τό talent (v. text. str. 217).
 τάλαις, αιναι, αν (básn.) ubohý, nešťastný.
 τάλλα = τὰ ἄλλα.
 ταμειόμοι (ταμίας [τέμων] rozdělovatel; správce domu) rozdělují, rozměřují si, zatížují si (An. II 5, 18).

Τυρός, ó (podle νεός), Egyptan, ve-
 litel lodstva Kyra Ml. (An. II 1, 3).
 Τυροζόχρης, ου (Kyr. VIII 7, 11),
 mladší syn Kyra Staršího, jindy
 zvaný Smerdis.
 τυρζι-αχρος, ó vůdce pluku, plukovník.
 τυρζις, ους, ή (τύρσοο) 1. řada (vo-
 jínů v šiku bitevním), šik, εν τυρζει
 θέρμενοι τὸ ὄπλαζ v šiku zastavivše
 se; 2. pluk (v. text str. 207); 3.
 stanoviště (v bitvě nebo v šiku);
 4. pořádek, řád, τ. τὸν ὄλον ῥάδ
 všehomíra.
 Τύρσοι, ου, οί kmen nedaleko Kol-
 chidy bydlící, sousedé Chalybův
 (An. IV 7, 1).
 τυρσῶς 3. nízký; ponížený, po-
 korný.
 τύρης, ητος, ó koberec, příkrývka.
 τυρῶττω (sr. násl.) bouřím, znepo-
 kojím, med. ve zmatek uvádím.
 τύρως, ó zmatek, nepořádek.
 Τυρός, οῦ, ή město v Kilikii (Arr.
 II 6, 4).
 τύττω 1. stavím do šiku, stanovítě
 vykazují; 2. ustanovuji, určuji,
 vykazují; 3. poručím, nařizují
 (τυζά τι παρῶν); τὰ τυρζυμένωζ na-
 řízení, rozkazy.
 τυῶρος, ó (taurus) býk.
 τυῶτη adv. 1. místní: tudy, tou ce-
 stou; tam, ó τ. ἴππου ταυρῆς koně;
 2. přičinně: tím, z toho, proto;
 3. způsob.: tak.

τύφος, ó (θύπτω) hrob.

τυφρός, ή příkop.

τύψυ rychle, hned, brzy.

τύψος, ους, τό (srov. násl.) rychlost,
 hbitost.

τυψύς 3. rychlý, čerstvý; τυψύ rychle,

brzy; θύσσον dřive; τὴν τυψύστην

co nejrychleji; τυψύστηζ v. ἐπεί,

ἐπειδή, ὡς.

τύρ-πυπον, τό čtverospřežení.

τύπνος napínám.

τύπος, ους, τό 1. zeď, hradba; 2.

pevnost, hrad.

τυρμύζουζι (τέζυζε známka) zna-

menám, poznávám, soudím τὸν

πο něčem.

τυρμήρον, τό (srov. předch.) důkaz,

svědectví.

τένον, τό (τίκτω) dítě.

τεκτονικός 3. (τέκτων) ve stavitelství

zběhlý, dobrý stavitel.

τέλειος 3. (τέλος) dokonalý; dospělý,

ἀνήρ.

τελευτάος 3. (sr. násl.) poslední,

zadní.

τελευτός (sr. násl.) dokonávám; part.

τελευτῶν konečně, na konec; sko-

návám, umírám; perf.: jsem mrtev.

τελευτή, ή (τέλος) konec; smrt.

τέλέω dávám, platím.

τέλεως dokonale, úplně, zcela.

τέλος, ους, τό konec, τ. ἔλεω skon-

čili se, skončen býti; akk. přísl.

τέλος konečně, na konec.

τύπος řečí.

τύψος, ατος, τό zuameení (věštné),

útkaz.

τυρσῶς 3. (sr. násl.) příjemný, roz-

košný; τὰ τυρσῶζ rozkoše.

τυρσῶ obveselují; med. veselím se,

raduji se.

τυρζα-γῶνος 2. (γῶνιζ úhel) čtyr-

hranný.

τυρζα-πῆδος 2. (πῆδιον) čtyrplochý;

λεῖθος τ. kvádř.

Τυρζαῖα, ας, ή krajina v Mysii při

řece Kaíku (An. II 1, 3).

τύρψ, ή umění, prostředek, způsob.

τύρψυζ, ατος, τό dílo umělc.

τύρψτης, ου, ó 1. umělec; 2. člověk

znalý.

τέος adv. nějakou dobu, nějakou

chvilí.

τύ adv. tu; τυ ῥῆν --- τυ ῥῆζε zde ---

onde; na té --- na oné straně;

jednak --- jednak.

τύζω rozplývám se, tají.

Τηλεβόας, ó přítok Eufratu v Ar-

menii, snad nyn. Kara-su (An.

IV 4, 3).

τυλα-σῶτος -σῶτη -σῶτο(ν) takového

věku: takový stařec; takový mla-

dík; tak veliký, tak slavný, ἔργα.

τυμῆρον (ἡμῆρζ) tohoto dne, dnes.

τυρζαῖα adv. tehdy, tu.

Τύρψ, ητος, ó (persky Tigra t. j.

šip) řeka Tigris.

τύρμα 1. kladu; 2. upravují, řídím;

3. τ. τυζά ἐπιζήμωνζ někoho činím
 šťastna; med. 1. τυζά ἔλαζ τιθῆσθιζι
 zbraň odkládáti (štit se postavil
 na zem a opřel o kolena, kopí
 se zaráželo do země okovaným
 dolením koncem), aby vojsko si
 odpočinulo (An. I 10, 16); zaslá-
 víti se (na pochodě v řadách ἐν
 τῶζει a čekáti dalších rozkazův)
 (An. II 2, 8); 2. činím si, získá-
 vám si, τυζέ πατρός; 3. τ. τυζ
 ὑψῆρον svůj hlasovací kamének
 kláští, hlasovati, souditi.
 τυζτω roditi.

Τυρζάτων, ὄνος z maloasijského
 města Dardana, jeden z vůdců
 nově zvolených (An. III 1, 47;
 III 2, 37).

τυρζώ ctím, vážím si; pass. jsem ve
 vážnosti, čest se mi prokazuje;
 οί τυρζομένηζ urození, vzácní lidé.
 τυρζή, ή 1. čest, pocta; 2. úřad čestný
 (lat. honores), hodnost, důstojen-
 ství.

τυμῶς 3. ctěný, vážený.

τυμῶσέο (τυμῆ + ὀσέο) akt. i med.

1. mstím se nad někým, τυμζ;

2. trestám, τυμζ τινος někoho pro

něco.

τυμῶσίζ, ή 1. pomsta; 2. trest.

Τυρζαῖος, ου satrapa armenský (An.

IV 4, 4).

Τυρζαῖωνης, ους potměšilý pleťchář,

satrapa lydský, později podřízen

Kyroví Mlad. (text. str. 45 n.), ale zradil ho a za to obdržel jeho satrapii (str. 73) a decru královskou za manželku; spojil se s Ariem a zrádně zajal vůdce řecké (An. II 5, 31); později bojovali proti němu Spartané pod Thibronem a Agesiilem (str. 113). Když Agesiilaos ho přemohl, byl T. sešazen, od Ariaia zajata a popraven. *τιτρώσω* raním, poraňuji. *τλήμων* 2. (ἐπλήν) (básn.) trpící; nešťastný, ubohý, bláhový. *τοί* část. příklonná 1. jistící; věru, zajistí; 2. výtýkací; jen, právě. *τοί-ων* část. tedy, zajistě. *τοιόσδε* 3. takovýhle. *τοχεύς, εὐός, ὁ* (τίττω) rodičel; plur. rodiče. *τόλαμα, ἡς, ἡ* (sr. násl.) odvažlivost. *τολαμάω* odvažuji se; odhodlávám se. *Τολμίδης, ου* hlasatel v oddílu Klearchově, nejlepší hlasatel v celém vojskě (An. III 1, 47). *τόξεννα, ατος, τό* (sr. násl.) 1. střela, šíp; 2. dostřelení, dostřel, *εἰς τ. ἀρκεσθῆναι*. *τόξενω* (τόξον) střelím lukem, *τινὰ* po někom; *ἐτοξέσθη* byl jsem postřelen, poražen. *τόξον, τό* luk. *τοξότης, ὁ* lučištník, střelec. *τοπαζῶ* (sr. násl.) mířiti někam, dohadovati se.

τόπος, ὁ místo; krajina. *τοσόσδε* 3. tak veliký, plur. tolik; *ἐς τοσόνδε* do té míry. *τοσούτος* 3. tak veliký; *τοσούτων* *χρόνον* tak dlouhý čas, tak dlouho; o počtu: tolik, jen tolik; akkus. *τοσούτων* tak daleko (An. III 3, 10), (rozdíl.) o tolik, tak (An. I 8, 13). *τότε* adv. tenkrát, tehdy; *τὸ τότε* tehdejší čas; *οἱ τ. τε* tehdejší lidé. *τραγῳδία, ἡ* tragédie, truchlohra. *τραπέζα, ἡς, ἡ* (τέτραρες + pedes) stůl. *τραῦμα, ατος, τό* (τιρώσω) rána. *τραυματίας, ου* (sr. předch.) ὁ poražený (vojín). *τραχὺς* 3. drsný, neschůdný, odporný. *τρέπω* obracím, *εἰς φρήν* na útěk; *τὸς γόμενος* mysl obracím, měním; med.: I. s aor. *ἐτραπέμην* obracím si (od sebe) na útěk; II. s aor. *ἐτραπέμην* obracím se (k něčemu *εἰς τι*), dávám se na útěk; *τ. τήν δὲ ἀρετῆς ὁδόν* dávám se cestou ctnosti; *ἐπὶ ἐξθραμίζω* od dávám se pohodlnému živobylí; zavítám k někomu, *πρός τινα*, navštěvuji někoho. *τρέφω* 1. živím, chovám (o vojskě); *τετραμμμένη* *εἰς πολιορκίαν* dobře (do tloušťky) vypasená; vychovávám; med. žiji. *τρέψω* běhám, běžím.

τρέψω (τρέπω tru), ἡ τίμῃ, zdůžení, prodlím. *τρέψω* jsem samovládcem, provozuji tyranií. *τρέπνυός* 3. (τρέπνυε) samovládný; *τὸ τρέπνυόν* způsob tyranský, povaha tyranská, správa samovládná, násilnická. *τρέπνυός, ἴδος, ἡ* vláda, samovláda, tyranie. *τρέπαι, εὐός, ἡ* (turris), věž. *τρέψη, ἡ* (τρέψω) 1. příhoda, náhoda; štěstí; 2. osud. γ. *τρέπνυο-βύφης* 2. (βύπτω barvím) barvu kosaticovou mající, temně modrý. *τρέπιζῶ* (sr. násl.) 1. jsem zpučný; 2. svévoli provozuji, trýzním *τινὰ*; *βύπιζόμενος ἀποθνήσκων* smrtí potupnou zemřítí. *τρέπις, εὐός, ἡ* zpučnost, pýcha; pohana. *τρέπιζω* (τρέπις) jsem zdráv. *Τρέσιπης, ου* západní přítok řeky Akesia (ind. Vitastá, n. Džihlam či Behat v Pendžabu) (Arr. VI 3, 1). *Τρέσιπτης, ου* východní přítok Akesia (ind. Iravati, n. Ravi, Ravatí v Pendžabu) (Arr. VI 8, 5). *τρέσιπρός* (sr. násl.) vodu nosím, přicházím pro vodu. *τρέσιπρός* 2. (τρέσιπ) vodu nosící; *τί τρέσιπρός* ženy vodu nesoucí.

vám si; 2. zúslávám vzadu, zbývám, opozduji se.
 ὑπο-λόουμι odvazují si obuv, zouvám se.
 ὑπο-μαλακίζουμι poněkud (ὑπὸ) úzkostlivě si vedu.
 ὑπο-μένο 1. čekám, τῶς na někoho, dočekávám (úroku); 2. podstupuji, κίνδυνον; ὑ. πονεῖν namáhání, obtížím se podrobují.
 ὑπο-πτερόω (ὑπο-οπ-α) 1. v podezření mám; 2. tuším, předvídám; domnívám se.
 ὑπο-πτήσσο choulím se studem, ostýchám se.
 ὑπο-φύσσω podkopávám.
 ὑπο-σφάπτῃος, ὁ vůdce podřízený, pobočník.
 ὑπο-σφάπτω 1. obracím, oláčím se (s koněm); 2. chytře se vyhýbám (nastražené léčce), An. II 1, 18.
 ὑπο-σφραύω, ατος, τό (σφρώνωμι stru, sternere) podložka, pokrývka rozestřená pod něčím.
 ὑπο-τέμνουμι odlučuji, zaskakuji, obklíču.
 ὑπο-τίθημι podkládám, do základu dávám; med. ὑ. τὸς ὄρους: ra- meny se opírám (o bránu).
 ὑπο-φάτιω pomalu se objevuji; ἡμέρα ὑποφάτιε den se rozbřeskává; ὑποφάτιε svítá se.
 ὑπο-φείδουμι trochu šetřím, šetřnost na jevo dávám.

φ.

φάτιω na jevo dávám, objevuji, τὴ ὠφέλιμα (bohové je sesílají); M. P. 1. objevuji se, zjevují se, přicházím; 2. jeví se, prokazují se; s part. doplňkovým podmětným: φάτιωμι φθονῶν patrně jest, že závidím, patrně závidím; 3. zdám se, s inf.
 φάλαγγς, γγος, ἡ vojsko k bitvě seřazené, šik bitevní; ale i vojsko na pochodě jsoucí (An. III 3, 11); i vojsko v táboře (An. II 1, 6).
 Φαλῆνος, οῦ Řek z ostrova Zakynthia ve službách Tissafernových, jakýsi instruktor jeho vojska (An. II 1, 7).
 φανερός 3. zjevný, zřejmý, patrný, známý (v. κενότυπος); φ. εἰμι jest mě viděti; φανερός εἰμι ἐπιβουλόων (part. doplňk.): viděti jest, že stoujím úklady, patrně jest, že...; εἰμι ἐν τῷ φανερῷ jsem, žiji na veřejnosti.
 φάος, ους, τό = φῶς.
 φάραγγς, γγος, ἡ strž, rozsedlina, úžlabina.
 φαρῆρα, ἡ toul.
 φάραγγος, τό jed.
 φάτις, ἡ jesle, žlab.
 φάλαγγος (sr. násl.) snižuji, pohrdám τινά.
 φάλαγγος, 3.: 1. chatrný, prostý, nepatrný, bez ceny; 2. špatný, ničemný, bídný.

φείδουμι šetřím, τινός někoho.
 φέρο (fero, беру) 1. nesu, odnáším, unáším; φέρων (ταλ. φέρων) viz ἔγω; 2. ἡ ὁδός, ἡ θρόγς φέρει cesta, branka vede; 3. přináším, vydávám, κερπός; působím τῶν; 4. nesu, snaším, φέρω; podstupuji πόνος; βλάβος, κέρπος, φέρω φ. (moleste fero) těžce (lehec) nesu, mrzím se; med. 1. přináším si, vezu s sebou; 2. nesu se, ženu se, říším se; εἰ φέρουμι dobře se mi daří; τὸ βλάβος φέρεται střela letí; πέρος ἰνέγθη kámen sletěl.
 φεύγω (fugio) 1. běžím; ἤτε φεύγων přiběhl; utíkám, τῶς před někým, vyhýbám se; hrozím se (Ap. II 2, 3); 2. prchám z vlasti, jsem vyhnan, vypověděn; αἰ φεύγοντες = vyhnanci.
 φήμη, ἡ (sr. násl., fama) hlas věštný, pověst.
 φημί (fari) 1. pravím, oznamuji, narizují; 2. mluvím, vypravuji (někdy dobře se hodí naše »prý«); navrhuji, odpovídám; 3. pravím, tvrdím; záporně οὐ φημί = nego.
 φθάνω předstihuji, dříve docházím, s násl. πρὶν a inf.; s part. doplňk.: φθάνων τῶν κλάζοντες dříve vyklouzli, unikli.
 φθέγγουμι hlas vydávám, ozývám se; volám, křičím, křik působím (o křiku válečném, An. I 8, 18).

φθείω hubím, χόρην pustoším.
 φθίω med. hyuu; part. aor. ó φθί-
 μενος (básn.) zemřelý, nebožtík.
 φθονερός adv. závistivě.
 φθονέω (φθόνος) závidím, nepřejí, τὸ
 τινος někomu něčeho.
 φθίρος (φθείρω) ó zhouba, hubení.
 φάλη, ἡ míska, číše.
 φάλαγγος, ἡ lidumilnost, povaha
 laskavá.
 φάλαγγος 2. lidumilný, vřídlný.
 φίλέω 1. miluji, přejí někomu, φίλον
 φίλον dávný přítel; 2. objímám,
 líbám; neosob. φίλεῖ (φίλεσθαι)
 rádo, často se stává.
 Φιλίππος, ὁ z Achaie, nástupce Me-
 nonův ve velitelství (An. III 1, 47).
 φίλος, ἡ přátelství.
 φίλος 3. přátelský; adv. φίλος
 přátelsky.
 φίλος 3. a 2. přátelský, nakloněný;
 φίλοι proti πολέμοι. jsou přátelé,
 vojstvo přátelské (své).
 φίλος-ζῶος 2. (ζῶον) živé tvory milu-
 jící, k tvorům laskavý.
 φίλος-κλῶος 2. krásných věcí milovný,
 dobrý vkus mající.
 φίλος-κίνδυνος 2. nebezpečí milovný,
 odvážlivý, neohrožený.
 φίλος-μαθήτης 2. (μαθητής) horlivý, pil-
 ný v učení; učelivý.
 φίλος-νιξέος (νίξη) řevním, horlím, sna-
 žím se o přednost.
 φίλος-νιξία, ἡ řevnivost.

φίλος-πρόλαμπος 2. války milovný, boje-
 chtivý.
 φίλος-πυρός 2. práce milovný, přičin-
 livý, činný.
 φίλος-σχίζμων 2. (σχίζω) tance mi-
 lovny.
 φίλος 3. milý; subst. přítel, přítel-
 kyně; komp. μάλλον φίλος εἶμι
 více jsem nakloněn, více přejí
 (An. I 1, 5).
 φίλος-σοφέω (sr. násl.) milovník mou-
 drosti jsem, zabývám se filosofií.
 φίλος-σοφός 2. kdo horliv jest, aby
 moudrosti nabyl, filosof; (An. II
 1, 13) ironicky: přemíštěný filosof,
 hloubálek, mudrák.
 φίλος-στοργος 2. (στεργω) přítulný.
 φίλο-τιμύμοιζα (sr. násl.) τὶ ctižádo-
 stivě, horlivě něco konám.
 φίλο-τιμύζα, ἡ (sr. násl.) ctižádost, řev-
 nivost.
 φίλο-τιμύζος 2. (τιμύζη) cti milovný, cti-
 žádostivý.
 φίλο-φρονέομαι 1. přívětivě, laskavě,
 mile s někým jednám; ochotnou
 mysl profjevují; φίλοφρονέομενος
 παρ᾽εἰν na důkaz přátelství, z přá-
 telství připili; 2. přátelsky pozdra-
 vuji.
 φίλο-φροσύνη, ἡ laskavost, přátelství,
 úslušnost.
 φίλο-φθός 2. (φθί) zpěvu milovný.
 φίλοφθόος tlachám, žvástám; hříčkami
 se zabývám.

φάραξ 3. (sr. násl.) 1. hrozivý,
 strašný, děsný; 2. bázlivý, bo-
 jácný.
 φάσις (sr. násl.) straším, děsím,
 strachu naháním, na útěk zaha-
 ním; D. P. bojím se, strach mám,
 τινός.
 φάσις, ó strach, bázeň, hrůza, τινός
 z někoho.
 Φοινίκη, ἡ, ἡ Foinikie (An. I 7, 12).
 φοιτέω chodím, přicházím.
 φόνος, ó zabíjení, vraždění.
 φορῶ, ἡ (φέω) nesení, běh; ζήματος φ.
 tok, ztráta krve.
 φορῶ (φέω) nosím.
 φορῶζω oznamují, znamení dávám;
 vyjevují.
 φορέω, ατος, τό studně.
 φρονέω (φρή) 1. mám rozum, jsem
 rozumný, rozumím; οἷα φρονέω
 děť čemu má rozuměti; (εἶ) φρο-
 νών rozumný, moudrý; 2. my-
 slím, pomýšlím, zamýšlím, εἰδικόν
 τι εἶς τινι něco nespravedlivého
 obmysliti (ukládati) proti ně-
 komu; 3. smýšlím; μᾶζα φ. hrdě
 o sobě smýšlím, jsem pyšný, ἐπι-
 τινι pro něco.
 φρόνημα, ατος, τός (sr. před.) mysl
 (důvěřivá), důvěra (An. III 1, 22);
 hrdost, statečnost (An. III 2, 16).
 φρόνησις, εως, ἡ (φρονέω) rozum,
 duch.
 φρόνιμος 2. rozumný, moudrý, zku-

šený, φ. ἐπέτακτικόν μιν μεν
 se prokázal; τὸ φρόνον rozvela,
 klidná mysl.
 φρονήζω (sr. násl.) 1. na mysl mám,
 zpytuji, hloubám, τι ο něčem;
 2. pečuji, starám se.
 φρονήσις, ἰδός, ἡ starost, péče.
 φρονήσις, ἡ (πρό-φρά) stráž, posádka.
 φροφρο-φράσις, ἡ (sr. před.) vůdce po-
 sádky, velitel pevnosti.
 φρούριον, τό (φρουρά) strážné místo,
 tvrz, pevnost.
 φρουρός, ó strážce; plur. posádka.
 φρυγός, ἰδός, (φρύγω) ὅ, ἡ uprchlík,
 vyhnanec, psanec.
 φρυγί, ἡ (fuga) útěk; φρυγί útěkem,
 kvapem, úprkem.
 Φυλακίη, ἡ 1. strážení, hlídání, stráž;
 ἐν φυλακῇ ἐζῶν, strčí koho; 2.
 ve vojenství: bdění, hlídka,
 trvání jedné hlídky (řekové dě-
 lili v poli noc ve tři části, φυ-
 λακία); 3. stráž, posádka, strážné
 vojsko.
 φυλαξ, ατος, ὅ, ἡ strážce, strážkyně.
 φυλακιστο v. násl.
 φυλακιστο 1. hlídám; οἱ φυλακιστοί
 = strážcové; 2. strážu, hlídám,
 τι; 3. chráním, varuji někoho
 něčeho τινι ἐπὶ τινος; 4. strážu,
 chovám, uchovávám; med. strážu
 se, varuji se někoho, τινι; part.
 φυλακιστοῦμαι opatrně.
 φυλάξ, ἡ (φύω) 1. kmen; oddělení,

αὐτὰ φάλαξ po oddělení, po
četách.

φύλον, τό (sr. předch.) 1. kmen,
národ; 2. rod (živočichů proti
člověku) (Ap. I 4, 13).

φύσις, εὐς, ἡ (φύω) 1. přirozená po-
vaha, vlastnost; 2. příroda; φύσει
od přírody; 3. podstata všeho-
míra, τὸν πόντον (Ap. I 1, 11).
φύτεῶ (φωτὸν rostlina) sázím; osé-
vám (pole).

φύω akt. 1. o zemi: ploditi, vydá-
vat; 2. o tvůrci: tvořit, ἐφυσᾶ
stvořil; med. s aor. ἔφυν a perf.
πέφυσκα zrodil jsem se, pocházím,
vznikl jsem, někdy φύωσι = býti;
o rostlinách εἰς πεφυλότας jsou
vyrostlé, rostou; τὰ πεφυλότα
věci, které příroda způsobila.

φωλέω (sr. násl.) hlas vydávám, mlu-
vím.

φωνή, ἡ (φημί) 1. hlas, zvuk; 2. ja-
zyk, řeč.

φῶς, φωτός, τό (m. φάος od φάω)
světlo, αὐτὰ φῶς za světla, za
dne.

X.

χαίρω těším se, raduji se, τὴν z ně-
čeho; χαίρει zdráv buď (při uvítá-
ní), s bohem buď (při rozloučení).
χαλεπαίνω (sr. násl.) mrzím se, hor-
ším se, πρὸς τινε na někoho; aor.
pass. ἐχαλεπήθη αὐτῷ rozhlučval
se na něho (An. IV 6, 2).

χαλεπός 3.: 1. těžký, prudký, τὸ χυ-
λεπὸν τοῦ πνεύματος prudkost;

2. nesnadný, obtížný, protivný,
nebezpečný; χαλεπὸν neschůdný,
nepřístupný; τὰ χαλεπὰ strasti,
τὰ χαλεπώτατα nejhorší strasti,
trýzně; 3. o člověku: přísný,
tvrdý, nesnesitelný; τὸ χαλεπὸν
příkrost, přísnost.

χαλεπότης, ητος, ἡ (sr. předch.) při-
krost, nevrlost, neschůdnost.

χαλεπῶς adv. těžko, nesnadno; kručě.
χαλεπυτικός 3. (χαλεπὸς kovář, stro-
násl.) v kovářství zběhlý, dobrý
kovář.

χαλκός, ὁ kov; zbraň.

χαλκωμα, ατος, τό nádoba měděná.
Χάλυβες, οί knen mocný, bojovný,
bydlící severně od Armenie, který
od dob pradávných se zabýval
dobyváním a zpracováním železa
a oceli (An. IV 5, 34).

χαρῶρα, ἡ úžlabí, soutěsky, řečiště.

χαράξ, ατος, ὁ kůl, násep koly upev-
něný, val.

Χάρης, ητος Athenian blíže neznámý
ve IV. stol. (Arr. I 12, 1).

χαρίεις 3. (χαρίς) libý, líbezný, krásný.

χαρίζομαι vděk činím, zavdávám se,
k libosti činím, ἀπαρτα ve všem;
ταῦτα χ. τινε v tom jsem po vůli;
χαρίζομένον co milo, vděk, po
chuti jest.

χαρίς, ητος (χαρίω), ἡ vděk, vděčnost,

δίκ, τὸς θεῶς χάρη díky bohům;
χάρων χῆρο, ὑδὴ τινε vděčen jsem;
χάρων ἀποδόδωμ, vděčnost skutkem
prokazují, za dobrodiní se od-
sluhují (gratiám refero).

χαρμονία, ἡ (χαίρω) radost.

χαρμύξω (χάρωσι = χαμῶν) zimu trá-
vím, zimuji.

χαρμύξωσι, ου, ὁ (χάρωσι + ἴσω) po-
tok líjakem rozvodněný, bystřina.

χαρμών, ὄνος, ὁ (hitem zima) 1. zima,
studené počasí; 2. nepohoda, li-
ják, bouře.

χαρῶ, ρός, ἡ 1. ruká; 2. χάρεις rvačka,
násilí, boj; εἰς χάρεις ἐλθεῖν τινε,
ἐν χ. γένεσθαι, ἐν χ. ποιεσθαι: τῆν
μάχην utkati se bojem na blízko,

muž proti muži; sr. též δέχασθαι.
Χερσί-σπορος, ου Spartan, velitel po-
mocného sboru, jež Sparťané po-
slali Kyrovi (text. str. 48). Na zpá-
teční cestě byl vedle Xerofonta
hlavním velitelem a zemřel cestou
(sr. 113).

Χερσό-μακρο-τόν, τό (μακρο-τω mačkám)
u Řeků ručník, kterým hodovnici
před jídlem i po jídle ruce si
umývajíce je osušovali; u Per-
šanů ubrousek.

Χερσόμακρον vruceberu; zajímám; pod-
maňuji, podrobují.

Χερσο-παλιθίς 2. (παλιθίς) ruku plnicí,
λίθις kámen jako pěst veliký.

Χηρόν 2. (komp. ke χροός) horší,

slabší, nestatečnější; τὰ χηρό
horší věc, rada; adv. χηρόν hůře.

Χερσονήσος (vlastně χηρόσι; soud +
νήσος, tedy poloostrov) ἡ χερσόνη-
σος; Ἀβύδου Chersones naproti
(městu) Abydu ležící, Chersones
thrácký (An. I 1, 9).

χηρῶσιω (χηρῶσι) suchý býti, ladem
ležeti (o zemi).

χηρός, ὄνος, ὁ tráva, píce (čerstvá, zelená
i suchá).

χηρῶν, ὄνος, ὁ spodní roucho, sukně.
χῶν, ὄνος, ἡ sušl, chumelice, zá-
věj.

χηρῶσις 3. (χηρῶσι) vepřív.

χηρῶσιω (sr. násl.) tančím.

χηρῶσι, ὄνος, ὁ tanec, kolo; ἡ χηρῶσις χηρῶσι
kolo věsti, začínati.

χηρῶσι 1. užívám, potřebuji, τινε
něčeho; s dvojím dativem: něčeho
k něčemu, za něco (An. II 1, 6);
ὄ τινε χηρῶσι τινε k jaké službě
užívám koho, co si s ním počnu
(An. III 1, 40); ἀποσπόντος χηρῶσι
τινε spokojuji se něčím; 2. užívám
== mám; σφόδρα περιμένοντι (χῶ-
σι) ἐξέστη τοι měl velmi po-
slušné, ti ho velice poslouchali;

πολλὴ δυνάμις συμμάχων χηρῶσι
s jakou mocí pomocou; 3. cho-
vám se k někomu, nakládám,
jednu s někým, οὐκέτις (famili-
liariter utro).

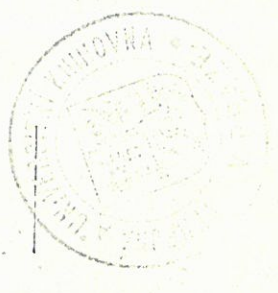

χρεία, ἡ (sr. předch.) užívání, *χρέων*
 obcování s přáteli.
 χρεή (impf. *ἔχρη*) neos. potřebí jest,
 jest souzeno, jest, s inf.; *χρή* se
 záporným inf. neb *ὀ* *χρή* = ne-
 směti.
χρηίζω žádám si, chci, s inf.
χρημα, *ατος*, *τό* (*χρηματα*) 1. věc
 (k užitku); plur. věci, majetek,
 statky, bohatství, peníze; 2. kus
 zvěře (Kyr. I 4, 8).
χρησιμος; 2. a 3. užitečný, potřebný;
 rádný.
χρηστος; 3. (*χρηστα*) potřebný; rádný,
 šlechetný.
χρόνος, ó čas, doba, *πολυὸς χρόνος*
 za drahně času.
χρυσίον, *τό* zlato ražené, peníze
 (zláté).
χρυσός, ó zlato.
χρυσός; 3. zlatý.
χρυσο-χάλινος 2. zlatouzdý, se zla-
 tím udidlem.
χρῶμα, *ατος*, *τό* 1. kůže, pleť; 2.
 barva, líčidlo.
χρῶς; 3. chromý, kulhavý.
χώρα, ἡ 1. prostora, místo; 2. země,
 kraj (satrapie); 3. místo vykázané,
 stanovité; 4. úřed, úřad, důstoj-
 nost.
χώρα (sr. předch.) kráčí; (o voj-
 ště) postupovati, táhnouti; *χώρα*
δὲ *τινος* pronikati něčím.
χωρῖον, *τό* místo, krajina, prostora;

místo pevné, tvrz; venkov, ven-
 kovské sídlo; místo ve spise,
 obor činnosti, předmět, látka.
χωρίς; adv. s genit. mimo, kromě; bez.
χωρῖος, ó (*χωρῖος*) místo, poloha, ven-
 kov, venkovský statek.
 Ψ.
ψαμμος, ἡ písek.
ψαω dotýkám se, *τινος* něčeho.
ψαλον, *τός* (obyč. plur.) náramek.
ψαδής; 2. (sr. násl.) lživý, lhář, *εὐ-*
ψαδής lži.
ψαδω klamu, pass. jsem klamán;
 med. lhu, klamu; M. P. klamu
 se, mylím se, *ποῦτος* v tom.
ψαφίζουσα (*ψαφῖς*) hlasuji, ustano-
 vuji, usnáším se.
ψαφισμα, *ατος*, *τό* (sr. předch.) usne-
 sení sněmovní.
ψαφος, *ος*, ἡ oblázek; kamének hla-
 sovací, hlas, soud; *ψαφον* *τι* *τις*
 hlasovati, souditi; *μαζ* *ψαφῶ* jed-
 ním hlasováním.
ψαλός; 3. prostý, holý; nekrytý; ó
ψαλί lehtí vojínové (beze zbroje
 ochranné).
ψαλλω (sr. před.) zbavuji, zprošťuji;
 vyprazdňuji, *ό* *λοφος* *ἐψαλλῶ* *των*
πατέων řídly řady jezdců na pa-
 horku.
ψυχή, ἡ (sr. násl.) 1. dech, duše,
 život (anima); 2. duch, mysl;
 3. libovůle (Kyr. I 3, 18).

ψυχῆς, *ος*, *τή* zima, mráz.
ψυχρός; 3. prašivý.
 Ω.
ω-δε (adv. ku *ὅ*) takto, tímto způ-
 sobem.
ὠδῆ, ἡ (*ᾠδῶ*) zpěv.
ὠθεῖω tisknu, tlačím; med. tisknu se,
 tlačím se.
ὠμο-βραχίος 3. (*ὠμῆς*, *βραχί*) z kůže lo-
 vězí syrové, nevydělané, *ἰέσφα*.
ὠμός 3.: 1. syrový; 2. surový, krutý,
 přísný.
ὠμῶς, ó (umerus) plece, ramena.
ὠμομυζ (veneo) kupuji si, *τινος* zač;
 part. zpūs. *ὠμομυμένος* lze přeto-
 žiti; koupí, za peníze.
ὠπρ, ἡ (jaro, Jahr) 1. doba, čas, *ὠ*.
ἔσπιν s inf.; 2. počasi; 3. krása,
 mladický půvab (Ap. II 1, 22).
ὠ 1. adv. jak, jako; při superl. co
 (lat. quam); při čisl. asi; *ὠ*; *ἐπι*
ἴσσαν (směrem) ku... *ὠ*; *ἐκέρστος*
 (Arr. II 12, 1) jednoho každého
 (všecky po řadě); s partic. jakoby
 (o důvodu subjektivním), myslé,
 že...;

II. spojka: 1) = *ὅτι*, 2) = *ὡς*, 3)
 3) = *ὅτι*, 4) protože, 5) = *ἐπεὶ*,
ὅτι; *ὡς*; *ὅτι*; *ὡς*; *ὅτι*; *ὡς*; *ὅτι* (ut
 primum) jakmile; 6) ve větě hlav-
 ní: neboť.
 III. předložka s akkus.: k, ke,
 ku.
ὡς (adv. ukaz.) tak.
ὡς-αὔτως (adv. k *ὅ* *αὔτως*) též, tímže
 způsobem; i odděleno: *ὡς*; *δ*
αὔτως.
ὡς-περ adv. jako právě, právě-jako,
ὡςπερ *ὅτι* *εἰ* *τις* jako asi kdyby
 někdo (Kyr. I 3, 2).
ὡς-τε spojka výsledná: tak že, se
 slovesem určitým nebo s inf.;
 uváděje větu hlavní má význam: a
 tak, tedy, proč, proto (An. I 1, 8).
ὡφέλιος, ἡ (sr. násl.) prospěch, uží-
 tek, *ἐπ* *ὡφέλιος* *ἐὶν* *τι*, *ὡφέλιος* na
 užitek býti.
ὡφέλιος prospívám, prospěch činím,
 dobrou službu prokazuji, *τινί* ně-
 komu; pass. prospěch, užitek
 mám.
ὡφέλιος; (sr. předch.) 2. a 3. pro-
 spěšný, užitečný.

δασ συμπαίτορας: jako v Persii byli hoši stejného věku vychováni pospolu; přísloví *ἡλιε ἡλικα τέρεται*. Srov. níže Kyr. I 4, § 11. — *ἀλλὰ λέγων... οὐκ ἀτυχήσεις* (sc. αἰτῶν): part. λέγων rozvedl ve větu podmink.

§ 15. *κράσιος εἶραι* i *ἡτιων εἶραι* má při sobě partic. doplňk. podmět. (podle *πυλάω λέγων*): přelož: *ἀνορέξων* » v melání dřevem«, *ἰππέων* » v jízdě na koni« (cílizadostivost hochova) — *ἐπαυδα*: zde, protivně je *οἶζοι*. — *σοί*: dat. eth. — *ἐχείρου* *τοὺς ἀγαθοὺς* = *τοὺς ἐκεῖ* (v Persii) *ἀγαθοὺς*. — *τῷ πάπῳ*: dat. commodi ke *κράσιος ὄν*. — *ἰππέὺς* spoj se *σμημαξέιν*.

§ 16. *δικαιοσύνη*: jak vypravuje X. v části zde vypuštěné, v Persii (ἐκεῖ) spory vzniklé mezi hochy, nebo spory dospělých proti hochům (o krádeži, násilí atd.) rozsuzovali dospělí mužové (*διδάσκαλοι*) a ostatní hoši, jsouce přítomni soudu, učili se takto spravedlnosti. Někdy též ustanovili dozorce některého hochu, který prokázal již důkladnou znalost spravedlnosti (*ἀκριβοῦντα τὴν δικαιοσύνην*), aby rozsuzoval sám pod jich dohledem. — *ταῦτά γε οἶδα*: K. trochu pohrdlivě místo *τὴν δικαιοσύνην* praví: »tyto věci, ja si vědom, že je již dávno zná. — *ὡς ἀκριβοῦντα* a dále *ὡς δικάσας*: subjektivní mínění učitelovo; přelož: protože prý jsem..., jako bych byl..., domnívaje se, že jsem... — *καὶ τοῖων*: a tak také... (dětská povídavost). — *ἐπι... δίκην*: (přičinně) za, pro nález, rozsudek (*μῆ*: jediný, nikoli »kterýsi«).

§ 17. *παῖς μέγας ἡμπίεσε παῖδα μικρὸν τὸν ἐαυτῶ* (sc. *χίτωνά*) *ἐκδύσας αὐτὸν* (sc. *τὸν ἐχείρον χίτωνά*): vazbu slovesa *ἡμπίεσεν* a *ἐκδύσας* s lat. *induo*, *exuo* aliqnem aliqñd. *ἐχείρον* opakuje (bez potřebý) vzdálený předmět *παῖδα μικρὸν τὸν ἐαυτοῦ* (*χίτωνά*) = *τὸν μικρὸν χ.*, *τὸν ἐχείρου χ.* = *τὸν μέγαν χ.* — *ἐγνώων*: zde o nálezu soudcovským: rozhodl jsem. — *ἐκάτερον ἐχείν τὸν ἀρμότιοντα* (hodící se pro něho) *χίτωνά*: acc. s inf. závislý na *βέλτιον εἶναι* přelož: aby... — *ὁπότε εἴην*: optat. napodoben podle *ὅτι δεῖοι ποτεῖν* (zde jest opt. střídny). — *ὁύτω*: t. j. tak, jak jsem právě rozsoudil. — *πότῃρα* (zda) *τὸν... ἐχείν ἢ τὸν...* *κεκλήσθαι*: oba acc. s inf. jsou přístavkou k větě *ἴς κήσας*...; přelož: zdáli aby měl ho ten, kdo... či ten, který... (*τὸν ποιησάμενον* jest med. původové: dávám si zhotoviti). — *ἐπει δ' ἔφη* (sc. *διδάσκαλος*)... *εἶναι*: poněvadž pak — jak pravil — jest... — *σὲν τῷ νόμῳ τίθησθαι*: vedle zákona t. j. na tu stranu, na které jest zákon = podle zákona. V Athenách (nikoli v Persii!) soudcové hlasovali tím způsobem, že vložili (*τίθεσθαι*) do připraveného osudí hlasovací kameňek (*ἡ ψήφος*) buď bílý či neprovrtaný (osvobozující) nebo černý

a provrtaný (odsuzující). — *ὁ πάπιος οὐτός*: »zde dědeček« (při tom ukazuje naň rukou).

§ 18. *ταῦτά* (podm.) *ὁμολογεῖται δίκαια* (doplňk). — *δεσπότην*: neomezený samovládec. Pozoruj rozdíl mezi zřízení královským *τὸ βασιλικόν* (řekněme: monarchií konstituční, založenou na zákoně) a samovládou *τὸ τυραννικόν* (monarchií absolutní, založenou na libovůli). Xen. klade první do Persie, druhou do Medie, neprávem, neboť králové persští byli právě takoví despotové jako jiní králové východní. Xen. má zde před očima královské zřízení ve Spartě, které bylo vždy jeho ideálem (v. text str. 6.). — *τὸ ἴσον ἐχειν*: rovnoprávnost (před zákonem); demokratická *ισορομία* byla ve Spartě tož, ale omezovala se tam jen na plnoobčany, t. j. na rozené Sparťany (*οἱ ὄμοιοι*), kdežto Nespártané (perioikové a heiloi) práv vůbec neměli. — *τὰ τετραγμένα τῆ πρόλει* (dat. auctor.) *ποτεῖ καὶ λαμβάνει*: jest tedy král vlastně jen prvním úředníkem své obce a má za to dýchody (*λαμβάνει*) přesně vymezené zákonem. Naproti tomu tyran provozuje jen svou neomezenou libovůli (*ἡ ψυχὴ*) a volně disponuje majetkem státním i soukromým. — *ἀπολεῖ μαστιγοῦμενος*: značí výstrahu (útočím) pobídku. — *ἀπολεῖ μαστιγοῦμενος*: abys jen nebyl do smrti ubit; žertovná hyperbola: v Persii nesprávné souzení trestalo se ranami (§ 17). — *ἄν* (= *ἐάν*) *ἡγῆς μάθων παρὰ τούτου* (= *ἴστανός*) *τὸ τυραννικόν*. — *ἐν ᾧ εἶσι τὸ ὄψεσθαι*: k jehož podstatě patří zásada, přesvědčení, že... (*χορηγαί ἐχειν πλεόν πᾶντων*). Tyran ve všem má přednost (větší právo) než každý jiný občan, jeho vůle všude rozhoduje, nikoli předčlou. — *ὁ ὄχ ὄρῳ*: řečnická otázka odůvodňující myšlenku vtipně: naučil je, aby se spokojovali menším právem, naučil je poslušnosti, podrobil si je. — *ὥστε* ve hlavní větě: protož; ὥς; neboť. — *μαθόντα ἀποπέμψει* = *διδάξει*. *ἀποπέμψειν* říká se o učitel, který záka vyučiv propouští ze školy.

§ 1. *συρρέξομαι*, *ἀνήρητο*: pozor na význam řec I 4 plusquamperfekta! — *ὥστε διακείσθαι*: důraz na věč hlavu, *ὥστε ἐκέλευο*: důraz na věč vedlejší (*ἐκέλευο*). — *ποροσιών*: rozvedl: tím, že... — *ἡπαύετο*; imperf. vlož podle pozn. k *ἡσθε* (§ 10). — *εἰ δέοιτο*: opěťovaci. — *διαπραίτεσθαι*: opěťovaci.

§ 2. *μὴ οὐ χαρίζεσθαι*: po výraze zabraňovacím (*ἀντέχειν*), je-li záporný, má inf. záponky *μὴ οὐ*. Ze A. tuto ochotnost Kyroví slibil, viz nahoře v § 14. — *καὶ γὰρ* = otenim. — *ἀσθενήσαντος αὐτοῦ* (= *τὸν πάπρον*) *ὄν ἀπέλειπε τὸν πάπρον*: gen. absol., nepřesně m. *ὄν ἀπέλειπε τὸν πάπρον ἀδερφήσαστα*. —

δύλος ἦν, ὅτι...: obyečejší jest vazba participiální. — *καὶ* spojů s *ἐξ* *πυρός*; nikoli s *γάλα*; i po celou noc (*ἐξ* značí: od počátku noci až do konce). — *ἐνεπείθεα*: vyskočil ze svého lože a přiběhl (impf. značí opětvání). — *ἐπηρεπήσωρ*: vlož podle *δὲζησό-μενοι* v § 10. — *ὁ τι χαριεῖσθαι*: acc. vnitř. předm.: »v čemkoli...«.

2. Kyrův první lov.

Kyr. I 4 (5—15).

§ 5. *ἐντὶ παραδείσῳ*: v. p. K. I 3, 14. Podle svého slibu (§ 14) dovolil mu A., aby tam lovil se svými soudruhy. — *εἰζεν*: nemohl, nepostačil doplňovatí zvěr v oboře. — *βουλόμενος*: concess. — *ζητοῦντα*: part. způsob. přelož subst.: sháněním zvěře. — *ἐκπέμψης ἐπὶ θήρας*: dovolíš vyjít na lov do širokého pole. — *θείω*: Kyaxarus (v. p. K. I 3, 12). — *νομιῶ* ald.: smysl: budu mítí zvěře hojnost, neboť si budu myslit, že... — *ἐμοί* důrazně: schválně pro mne...

§ 6. *ἐπιθυμῶν*: concess. — *ὄσπερ (ἐδύνατο λιπαρεῖν) παῖς ὦρ*: od události líčených v čl. předeslém uplynulo již několik (3—4) let: Kyrus povyrosl, naučil se již jezdit na koni, z přítulného dítěte vyrostl ostýchavý hoch. — *ἃ ἐμέμεροτο* doplň *ταῦτα*... *ἐγύρευτο*: »v tom« (acc. vnitř. předm.) totiž v chození k Astrýgoví. — *παρίει*: impf. se stanoviska Xenof. (v. p. K. I 3, 10 *ἤσθα*). — *αὐτὸς Σάκας ἔαυτῷ*; t. j. tak přísným sám k sobě, jako kdysi býval k němu S. (srov. K. I 3, 11). — *τοῦ Σάκας*: dorský genit. — *ὁ Σ. καὶ οἱ ἄλλοι ἄπερεφίλει*: »S. jako ostatní...« (*καὶ* srovnávací); dříve způsoboval mu K. svou neodbytností asi mnohou nezvládnutost.

§ 7. *ἔξω* se. *τοῦ παραδείσου*. — *πρεσβυτέρους*: dosud ho provázeli na lovech v oboře jen hoši. — *τῶν πομπέρων*: přelož subst.! — Jako podmět k inf. *πελάζειν* a *διώκειν* jest doplňtí akk. *πυρά* (= čes. »elovčák«, něm. man) a k němu patří part. způsob. *θαρσοῦντα*: neobtroženě. — *οὐδέμ* při *ἦτορ* jest akk. míry rozdílové: o nic méně. — *αὐτοῖς τοῖς ἦτοις*: dat. comitat.: »i s koňmi« (po větě s *οἱ* pokračuje se akk. a inf.).

§ 8. *οὐδέμ ἄλλο ὄρωρ*: nedbal na důsledkovitost. — *πῶς*: sr. p. K. I 3, 10 *ἤσθα*. Pěkné líčení mladické nerozvážnosti. — *πῶς*: z nějaké neznámé příčiny: »nějak, náhodou«. — *μιζροῦ* (se. *ἐδήσα* *καὶ*) *ἔσειρα ἄλισην* = paene deiecit: málo chybělo a... = náletem, skoro... (jindy *ὀλίγον*). — *ὁ ἢ μῆρ* (se. *ἔξεραχηλίσην*). *ἀλλὰ ἐπέμελλε*: přece ne..., nýbrž = »ale přece, neméně«. — *μὲλις*

πῶς: v. p. K. I, 3, 4 *πολλοὺς πύας*. — *εἰς τὸ πεδίον*: příhoda stala se asi někde na stráni. — *καλὸν τι ζῷμα*: ἂν srov. K. I 3, 4 *πολλοὺς πύας ζῷμα* = kus. — *καὶ ὁ μὲν ὄψ*: a on ovšem (jakož jest přirozeno). — *προσελάσσαντες*: K. ve své lovecké dvěstivosti je daleko předstihl. — *εἰς ὄρον*...: věta zvolací nepřímá; opt. je střídny. — *ἀνεπήδησεν*: zapomněl hned na výčitky i na svou litost. — *ἐνθουσιῶ (ἐν-θούς)*: jsem naplněn bohem, který řídí mé myšlenky i pohyby tak, že nejsem mocen sebe, nevím, co činím, jsem šlepný (srov. *δαίμονας*). — *ἀρτίος ἐλάερε*: v čes. adverb.

§ 9. *αὐτῷ ἐλοιδόοειτο*; med. pojí se s dat., act. s accus. (*ἐλοιδόουν αὐτῶν* v § 8). — *ἔἴσαι* inf. žádací při *ἔδῃτο*: aby mu dovolil... — *εἰσομιίσαρτα δὲναι* = *εἰσομιίσαι* *καὶ δὲναι*: aby to směl sám dát si dopříviti domů jako loveckou trofej a pochlubiti se tím. — *ἐδίωξες*: K. měl asi dovoleno jen střeleť, co mu nadeženo do rány, nikoli pronásledovat zvěr. — *καὶ* spojů s *μαστιγώσάτω*: stupňovací: »ať si třeba (nejen kára) i...« — *ἐπειθάρ γε*: si modo, jen když... — *καὶ σὺ γε τιμωροῦσάμενος*: *καὶ* (srovnávací = rovněž) vztahuje se jen k *τιμωροῦσάμενος*: nikoli již k *χάρισα*. — *ὅ τι βούλει* (se. *τιμωροῦσάμενος*): *ροῦμαι* *πύα*: přelož: čímkoli, jakkoli chceš. — *τελευτῶν ἐπι* srov. *ἀρτίος ἐλάερε* (§ 8): v čes. adverb. — *βασίλεῦς*: vždyť nikdo z nás nemůže ti nic odepřít, ani král sám (srov. K. I 3, 14 a 4, 2).

§ 10. *τὰ ἀζόρτια ἤμ*; důkaz to své lovecké dovednosti. (Jinoch nechce se vnucovat, ale přece jen rád by se pochlubil) — *οὐδέομαι* (se. *οὔτω*), *ὄσπε*...: s tou výminkou, tak, abys (proto)... — *μῆ σὺ*: důrazně. K. chytře využívá dědovy odporvědi, aby se mohl svou kořist pochlubiti i před svými mladými soudruhy, kteří jindy s ním lovívali. — *ικετεύω*: parentese jako naše »prosim«. — *καὶ τῶν ἄλλων* se. *θηρῶν*: z ostatní kořisti, kterou ulovili jini.

§ 11. *λαβῶρ* — *ἄρας*: »přijav a dav odněsti«; poměr participií vlož podle pozn. K. I 3, 9 *ἀρτάρτες*. — *ὧς ἄρα*: věta zvolací: jak jen jsme to... — *πρωτόν μὲν*... *ἦρ* se. *τὰ θήρια*. *ἔπειτα* (*ἦρ*) *λεπτά*. — *ὧς*... *ἐφαίρειτο*: opět zvolání. K. je všecek nadšen a mluví ve větách zvolacích a v hyperbolách (*τοὺς τῶν οὐρανῶν, οὐδὲ ἀμαρτῶν ὄδω* i *ἦρ*). — *ὠσαπερ γασί* (*τοὺς τῶν ἀνθρώπων* se. *ὁμάσε γέφυσθαι*, na rozdíl od plachých laní. — *τεθυγ-ζότα*: po smrti. — *ζῶντα* = ? — *ἀρα* v otázce přímé = lat. *ne*. — *ὁμδίως ἄρ* se. *ἀγερ*.

§ 12. τίς οὐρ ἡμῶν (dat. eth.): kdo tedy nám...? — μνησθεῖν ἑμὴ ἢ ἑμῶν: ostýchavost! — τίς γὰρ: v. p. K. I 3, 4. Jindy Kyros sám býval přímluvěm (Kyr. I 4, 1). — Κ ἄν doplňuje: μὰ τὸν Δία v ústech Peršana? sr. Oik. 4, 24. — ὄστις ἄνθρῳπος γεγεννημαι: jaký se to ze mne stal... — ἐκ τοῦ ἴσου: srovn. lat. ex aequo, stejně (směle) jako dřive. — ἐὼν... ἐπιιδιώ: budni-li taktο pokračovat v ostýchavosti. — βλάτῃ τις: srovn. πολλοὺς ἴππους K. I 3, 4. — παιδάριον: deminut. ve významě pohrdlivém (srovn. lat. muliercula, čes. mužik), teď již není malým dítětem. — πονηρὸν doplňkové: zlá to věc, co pravíš. — τὸ ἐπι σέ: pokud na tobě jest, co tebe se týče. — ἄλλου τινός (masc.) visí na óεισθαι.

§ 13. ἐδήχθη: my neosobně. Tři přechodníky při slovese εἰσηλθὲν vyloží podle pozn. K. I 3, 9 ἀρούρατες. — ἀλυπότερα: jak to má pronésti, aby Astyaga jeho žádost co nejméně nevhod překvapila (= nepřekvapila) a snad zamrzela. Jak začal z daleka, viz dále. — τί ἀτιῶ ζήσεις (v. p. K. I 3, 6) = jak s ním na ložích? — τί ἄλλο sc. ζήσομαι: — δήσας: zostřeni otroctví záleželo v tom, že otrok musil pracovat v těžkých poutech; tím trestávaní zvláště otroci uprchlí. — ἀτιόματος: »dobrovolně« proli λάβης (chytíš-li ho). — τί δέ (sc. ἄλλο ποιῶ), εἰ μὴ... οὐδὲν ἄλλο, εἰ μὴ: nisi, leč že... — ἐξ ἀρχῆς ζήσομαι (ἀτιῶ δούλω): znovu, opět budu užívati jeho služeb jako dřive (bez pont). — ὧσα ἄν... εἴη: mírně tvrzení (opt. modestiae). — ὄτι: neutrum. — ὧς = nebol. — καλῶς ἐποίησας προειπών: dobře's učinil, že jsi... — ἐνδοθεν κε κινέσθαι. — χαίρειν γὰρ sc. ἄν εἴη: iron. — κρεαδίον: deminut. srovn. p. nahotě § 12 παιδάριον: »pro kousek masa«.

§ 14. διήγεν σκνθρωπὸς ὄν σιωπῆ: trval mlčky v zasmušlosti, v zasmušlém mlčení. — λυπομένον: v. K. I 3, 2 ἔγω. — συνάλισας: náboněi, nadháněe pěti i jizditi. — τοὺς παῖδας: slechtické hochy, soudruhy Kyrovy. — συνελάσας: dav sebnati. — τὰ ἰππασίμα χωρία: kde nebyly duševnosti. — βασιλικῶς παρῶν: zúčastnil se honby v celé své nádhe, s celým dvorem. Byl-li přítomen král, žádný účastník takovéto honby nesměl skolití zvíře dřive než on. Toho právo chce král postoupiti Kyrovi, ale hochova cizádost se tomu vzpírá, nechce výsad, chce vyniknout svou osobní obratností. — ἐμνησθεῖν ἡμῶν: part. doplňk. jako při φάσκειν ποιῶν. — οὐκ εἶα (sc. τὸν λαιράην) κολέειν (= ἀπρωσθεῖν τοὺς παῖδας ἢ βάλειν).

§ 15. τοὺς κατ' ἐμέ: (κατὰ ἑαυτὸν): žijící za mé doby: aequales meos. — ὄτι οὐκ ὄντα: jak by dovedl... — ἀφίησι

sc. τοὺς παῖδας θρησῶν. — ἐθεῖτο (sc. αὐτοῦς) ἀμιλλομένους: jak... — ἀνακλάζοντι (sc. Κάρο; dat. visí na ἴδειν): jak vytkňuje. — ὠσπερ σκλάζι: subst. věty přirovnávací v pádě se připodobnilo substantivu přirovnávacímu. Přirovnání ke psu loveckému jest oblibeno u Xenofonta, mlolovníka lovu (sr. K. I 4, 21). — Spojij: ἠθροαίνοτο ὄρων ἀτῶν καταγελῶντα τοῦ μέν, ἔπεινοῦντα τὸν δέ τινα... vida, jak jednomu se vysmívá, leckterého jiného... — φθονερός patří k ἔπανοῦντα. — τὸ λοιπὸν pro důraz v čele věty, ač smyslem náleží spíše do věty vedlejší: παρ' ἐλάβην ἀεί... — παρ' ἐλάβην: vodil své hosty jako diváky na tylo chlapecké lovy.

3. Kyros poprvé v boji.

Kyr. I 4 (16—26).

§ 16. ἀμφι τὰ: srovn. p. An. I 7, 10. — ἔπειτε ἢ ἐκαίδεκα: I 4 zkráceně m. πεντεκαίδεκα (srovn. německý způsob). — Ἄσσυροι: krajina tato sousedila s Medii na jihozápadě. Protože říše assyrská byla rozbořena již r. 606 od Babylóňanů a Medů, může zde býti míněn jen král babylóňský. Tehdy (r. 605—562) panoval v Babylonii veliký Nebukadnezar II. Vypravování Xenofontovo jest ovšem smyšlenka zcela nehistorická. — ἀτῶς = osobně, aby opatřil zvěř k svatební hostině. — εἰς τοῦτον τ. χρόνον: poněvadž obyvatelé místa pohraniční opustili (srovn. An. IV 4, 1). — ἀσφαλῶς: δὴ τὸν πολέμον. — ἐμελζλον ἐξελῶν: μέλλειν zde má výza. účel: »měli... — τὰ φροῦρῶν: jejich pevnost ovládající ten kraj. — ὧς θρησῶν: sr. p. Kyr. I 3, 13.

§ 17. ἡ διαδοχὴ τῆς φυλακῆς: subst. διαδοχὴ zachovalo zde vazbu svého slovesa (sr. lat. obtemperatio legibus). Vojsko konající obtížnou službu pohraniční se často střídalo. — Subst. καὶ ἱππεὺς καὶ πέλαι jsou přístavkou vysvětlovací. — ἐκ πόλεως bez členu, poněvadž rozumí se předmět jednotný: »hlavní město, (sr. ἄστυ = Atheny, urbs = Roma). — πολὴ ἑσπέρια: Králevic nepropustil do města vojska, jehož služba se ukončila, nýbrž zadržel je u sebe. — ἔγωφροῦν = ten podnik, který? — ἐρεῖα proli θρησῶν; zvířata domácí — zvěř polní. — τοὺς πεζοὺς: jako zalohu. — τοὺς ἱπποὺς dativ průvodový (οἱ ἱπποὶ zde = οἱ ἱππεῖς). — τοὺς ἐπιτηδείους: vojiny nepřijíš statečné, ale rychlé, lehkooděné (Kyros mize § 19. nazývá je πονηροὺς). — καταφείν: po slovese posláni jest zde inf. místo partic. futur. (sr. An I 7, 1.). Vazba tato jest v prose velmi

Rítha. Vyklat ke Xenofontovi.

řidká. — ἐκέλευε (αὐτοῦς) περιβαλομένους (= περιβαλέσθαι καὶ) πᾶν, ὅταν (m. ῥῆμα) τις ἐπιτυγχάνει (optat. opt.), ἐλαύνειν.

§ 18. σμαρδέντων: podmět tohoto genit. absol. jest celá věta διὰ... ἡρώα. — τοὺς περὶ αὐτόν: subst.: se svou družinou. — δὲ εἰδὺς αὐτοῦ: v. p. Kyr. I 3, 12. — παρὰ τυχούσιν: spēch! — τοὺς ἄλλοις sc. ἰσπότης, οἳ μὴ παρῆντων. — ἀνθρώπους (vedle ἰσπότης) znamená péchota v záloze jsoucí na hranicích. — καὶ αὐτός = et ipse = rovněž, spolu, s nimi. — οὐποτε οἰόμενος t. ἐνδύσεσθαι: ač nikdy se nenadál, že tak brzy je obleče (nedočkavost). — περὶ τὸ σῶμα = na jeho tělo. — ἐπεποιήτο (med. původové): dal zhotoviti. — τίνος κελύσαντος: »z čí rozkazu.« — μένειν παρ' ἐαυτόν: řidké; obyč. παρ' ἐαυτῶ.

§ 19. ἡ = ἄρα (lat. -ne) = -li. — οἱ ἐλαύνοντες (t. τὴν λείαν) εἰσὶ πολέμοι; — ἢ τὸν Δία: sr. p. Kyr. I 4, 12. — ἄλλ' οὐδὲν (jistici): ale věru, vskutku. — πορηροί γε φαινόμενοι (φαίνεσθαι spojeno je zde s doplňkovým adjektivem bez part. ὄντες): ač přece jeví se bídými... Kyros se diví, že lid na pohled tak bídý (nestatečný) troufá si napadnouti Medy. — οὐκοῦν ἡρώ: smysl: nebojme se jich a vrháme se na ně (ukvapenost mladická). — οἱ... ἐκείνοι: Vzátažné zájmeno οἷ v překladě vypust, poněvadž se opakuje na konci věty zájmenem ἐκεῖνοι, které tam tvoří antithesi: ἐπ' ἐκείνους ἡμεῖς ἐλαύνομεν: ἐπιτεμοῦνται ἡμεῖς ἐκείνους. Ovšem na prvním místě zájmeno ἐπ' ἐκείνους značí τοὺς λεηλατούντας, kdežto druhé ἐκείνοι značí τὸ σῆμα τῶν ἰσπότην. Asyages při slovech těch ukazoval jistě rukou po obojích nepřátelích. — ἡ ἰσχύς: ostatek jízdy, které bylo uloženo, aby vytrhla do pole (§ 18) = οἱ προσβηδόντες. — οὐτοι: τὸ σῆμα τῶν ἰσπότην. — Ku větě ἐὺν σὺ μέγης přimysli z předešlého myšlenku: »a vyšleš-li některé z nás proti pleníkům.« — οἱ ἄγοντες (sc. τὴν λείαν) = οἱ λεηλατούντες.

§ 20. ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ ἔδοξε...: stačilo by ταῦτα εἰπὼν ἔδοξε. — τὶ λέγειν: že praví něco závažného = že jest něco na jeho slovech (sr. p. An. I 10, 16). — ὡς ἐφρόνει: se stanoviska spisovateleba děj je minulý, avšak v češ. naznačujeme jeho současnost s hlavním slovesem (κελεύει) a překládáme praesentem. — ἐὺν... — ἡμῖν ποροσέχθειν důrazně; nebudou tedy míti času, aby si všiml Kyaxara. — Genitiv při λαβὼν jest celkový: v zav (část) z... (sr. K. I 3, 7 κρεῶν). — ἡγήετο: uhněl v čelo jich. — μέντοι: ovšem (aby se mu nic nestalo).

§ 21. οἱ ἀμφὶ τὸν Κῦρον: Kyros se svými. — ὅσοι... αὐτῶν náleží k sobě. — ἐφάσσαν παραλαβάντες (partic. dopln. podmět): dříve unikli = kterým se podařilo uniknouti stranou; vazbu srovn. s τυχέων ὄν. — ὡπερ κέων: srovn. p. Kyr. I 4, 8. — τὸ παύειν přelož větu: aby... — οἳ δὲ πολεμίοι: která část nepřítel jest to? — τοὺς σφετερούς: řidké zájmeno významu zvrátaného (místo kterého obvyčejnější?). Týž význam má násl. σφῆς = cum se vidís-ent. — ὡς παυσομένους: part. absol. v akkus. o subjekt. domněnce: domnívající se, že ustanou... (totiž Kyros se svými).

§ 22. οὐδὲν μᾶλλον: »přece nikterak« (lat. non magis quam). — κατέχων sc. αὐτούς: dorážíje na ně. — ἰσως καὶ: snad také proto, že se stýděl (nejen aby Kyra hájil). — πορθυμότεροι ὄντες: part. toto přičinné má platnost obecnou (ježto bývali... v takové situaci [ἐν τῷ τοιοῦτῳ]... i takoví, kteří jinak...) Spíše očekávali bychom zde gen. absol., ježto podměty nejsou tožné: οἱ ἄλλοι — οἳ μὴ ἄλλοι ὄντες. — μὴ πᾶν: nehrubě (litotes). — τοὺς μὲν = τοὺς ἀμφὶ τὸν Κῦρον. — μὴ... πᾶδοιέν τι: my říkáme: aby se jim něco nestalo.

§ 23. ὡς στήσομένους vysvětlí dle § 21. ὡς παυσομένους. — τὰ πλεῖστα (acc. přisl.): z největší části, skoro vždy. — μέχρη τοσοῦτου spoj s ποροσέχθειν: »jen tak daleko«, totiž na dostřel. — δπότε ἐγγύτατα γένοιτο (opt. opt.): někdy ani tak daleko se nepřiblížili. Řádné bitvy kopími a meči (v níž bojuje muž proti muži) dosud nikdy spolu nesvedli. — τοὺς σφετερούς = τοὺς λεηλατούντας. — φεύγουσιν (sc. τοὺς Μήδους) διώκοιτας. — ἦρον: podmět? — μὴ καὶ ἐνέθρα: καὶ má význ. neurčitý: snad.

§ 24. οὐκ ἔχων, ὅτι ἡρὴ λέγειν τὸν Κῦρον: nevěda, co má říci Kyrovi, má-li ho pochváliiti, či pohaneiti (sr. akkus. při εὺ, κακῶς λέγειν).

§ 25. ἐν ῥῆματι: Jisto jest, že již za doby té básnické epické v Medii a Persii kvetlo; pěvec zpíval písně hrđinské, provázeje zpěv svůj zvuky nástroje strunového; srovn. ῥῆμα Kyr. I 2, 1 — ἔργα ἀνδρός: boj a lov. — τὰ ἐν ἱέρσεις ἐπιχώρα: Xenofon vypravuje, jakého vychování musilo se dostati hochům a jinochům, a jaké povinnosti musili konati, než byli přijati mezi muže; hlavně učili se spravedlnosti (Kyr. I 3, 16) a službě vojenské i zvykali všelkému otužování atd. — μὴ... τι (jaký akkus.?) ἄχθοιτο: přelož: aby snad... — ἱπποῦς: v. slib. Asyagův (K. I 3, 14); podle (nepravdivého) líčení Xenofontova byl kůň doma v Persii vzácností (Kyr. I 3, 3). — διὰ τὸ φιλῆν... ἔχων: rozličné tyto výrazy přičinně přelož

větou. — Na muže řádného slušelo se podle názoru řeckého *φιλοῦς* *ὄψεσθαι* *καὶ ἐχθρὸς ἀνιᾶν*. Jediný Sokrates učil, že »ani krivdy mstítí nemáme ani nic zlého činiti žádnému člověku, ani byť cokoli nám bylo bývalo od něho utrpěti.« Arci hned dodává: »Vímť ovšem, že jen málo lidí k té zásadě se zná a znáti bude.« (Plat. Kriton X.) — *οὐδέεις ὄστις οὐ* — nemo qui non — každý.

§ 26. *λέγεται Κῦρον ἀποχωρησάαι*: která vazba byla by obyejnější? — *ὦν* m. *πολλὰ τούτων* (gen. partit.), *ἄ...* — *καὶ ἦν εἶχε στολήν*...: překládaj: *καὶ ἦν στολήν τὴν Μηδικήν, ἦν εἶχε*... V Persii nenosil se šat tak nádherný (Kyr. I 3, 2). — *τοὺς λαβόντας καὶ δεξαμένους*: ti, kteří obdrželi a přijali. — *καὶ εἶπεν*: a vzkázal prý. — *καὶ ἀθδίς*: *καὶ* srovnávaci: také, i podruhé; hlavní důraz jest ovšem na part. *μὴ αἰσχυρόμενον* (part. majíc význ. žádaci obdrželo *μὴ*): a (abych) nemusil stydět se (= abych mohl přijíti beze studu.) — *εἰ τὴ* (příklonně = *αὐτὴ*) *τι*. — *δέδωκα*: nechej každému, cokoli jsem mu dal, abych se nemusil stydět, že mé dary byly mu zase vzaty (*εἴ τι* má význam neurčitý: cokoli).

4. Kyrova smrt.

Kyr. VIII 7.

Proti dobrodružnému vypravování Herodotovu o smrti Kyrově na výpravě proti massagetské královně Tomyridé podává Ktesias (v. p. An. I 8, 26) zprávu pravdě asi nejpodobnější, že vytáhnou do pole proti Derbikům, národu při hranicích indických, byl v bitvě poražen. Byv donesen do tábora, ustanovil svého nástupce, učínil opatření o satripiích, napomenul syny k svornosti a třetího dne po bitvě prý skoncal. Xenofon podle potřeby své si historii pozměnil (v. text. str. 12 pozn.).

VIII 7

§ 1. *πρὸς βύπησ*: Kyros zemřel prý v 70. roce věku svého. — *τὸ ἔβδωμον* (lat. septimum) po sedmé. Králové persíí trávili zimu v Babyloně, jaro v Susách, léto v Ekbatanech v Medii a do vlastní Persie přicházeli jen nastoupit trůn v Pasargadách a při zvláštních příležitostech bydleli v Persepoli. — *τὰ νομιζόμενα ἑργά* jsou jakési prastaré oběti, jež král perský přinášel za svůj národ na domácích oltářích v Pasargadách. — *ἡγήσατο τὸ ὄχορον*: »zavedl tanec« (byl vůdcem sboru tanečního) nějaký náboženský nebo snad národní (srbské kolo). — *τὰ δῶρα*: se členem = obvyklé dary. Bylo zvykem, že král, kdykoli přijel do Persie, obyvatelstvo perské podléval dary (v Pasargadách každá žena dostala po zlatém penízi, což zavedl prý Kyros). Snad mělo se tím naznačiti, že jest si vědom svého původu a příbuzenství s nimi.

§ 2. *ἔδοξεν ἀνιῶ*...: snilo, zdálo se mu, že... — *κατὰ ἀνθρώπων*: *κατὰ* značí přiměřenost: větší než s člověkem, na člověka = postava jakási nadlidská (nějaký bůh nebo genius). — *σχεδόν*: skoro jistě.

§ 5. *τοὺς παῖδας*: dva syny měl Kyros (§ 11.).

§ 6. *οἱ παρόντες φίλοι*: jest přístavkou k *πάντες*: vy všichni přátelé, kteří jste... — *περὶ εὐδαιμόνος ἔμοῦ*: překládaj: *περὶ ἔμοῦ ὡς περὶ εὐδαιμόνος*: t. j. pokládejte mne za blahoslavena a podle toho o mne mluvte i jednejte (v. § 8.). Ze isem blahoslavený (t. j. zvláštní miláček bohů), toho důkazem jest: *ἔγὼ γὰρ παῖς* *αἰδ.* — *τὰ ἐν παίσιν νομιζόμενα καλὰ* = *ταῦτα, ἃ ἐν παίσιν καλὰ νομίζονται*: vynikal všemi ctnostmi chlapčeckými. — *τὰ ἐν νεανίσκοις* *sc. νομιζόμενα καλὰ δοξῶ* (*μοι*) *κεκακῶσθα*. Totéž doplň i dále. — *ἔδοκον ἐπιτηγνῶσειν καὶ τὴν ἐμὴν δύνανμιν συναυξάνομεν*: pozoroval jsem, že s lety roste i můj význam a moc ve světě (a to mne blažilo). — *οὐτέ ἐπιχειρήσας*...: přelož: nevím, čeho bych byl... , kdykoli jsem se o něco pokusil, nebo po něčem zatoužil.

§ 7. *φιλοῦς... δουλωθήντας*: myšlenku srovn. s p. Kyr. I 4, 26. — *ὦν τ' ἐκχυσάμην* (m. *οὐδὲν τοῦτων, ἄ...*) a z toho, co... — *οὐδὲν, ὅ τι οὐ* = všecko (v. p. Kyr. I 4, 26). Kyros nikdy nemusil truchliti nad ztrátou. — *ἐπατατον οὐτως*: význam? Sr. *ἐπ' ἐπέτατον*. Bohové nejen dávali Kyrovi štěstí a zdar ve všem, nýbrž i chránili ho zpupností, která pravidelně bývá průvodkyní velikého štěstí.

§ 8. *οὐσπερ ἔδοσαν*: Těmi slovy Kyros vyslovuje, že nikdy nebylo mu železi ztráty některého syna. — *τὸν ἀεὶ χρονον* *ἡ* *λέγει* *ku μνήμῃς τεγγάνομι*, přelož je adjektivem.

§ 9. *ὡς ἄν*...: *ἄν* při konj. = suad. — *τὸ ἡγήσθαι, ἔφ' ὅ τι*... = *ἐπὶ τοῦτο, οὐδ' ἔν ζαιγὸς*...: přelož: přednost v rozhodování a náechietví v podnikání všeho, čeho by zdálo se býti potřebí... — *τοῦτο* vytýká ještě jednou inf. *τὸ προσβουλεύειν καὶ τὸ ἡγήσθαι*. — *προτέρω* (dopiňkové) = *τοῦτε*, *ὄς πρότερος γέγορε* = staršímu.

§ 10. *ὁδὼν... ὑπέκειν*: to bylo povinností mládeže ve Spartě. Xenofon přenáší mrav ten do staré Persie (v. text. str. 13). *ὡς... λήγοντος*: (o subjekt. přesvědčení): »přesvědčení jsouce, že pravím... , tak to ode mne přijmete«; »tak« t. j. jako vše posvěcenou prastarým zvykem. Noreptejte proti tomu, že dávám přednost staršímu!

§ 11. *δσον ἐν ἐμοί*: *δσον* omezuje: pokud na mně jest. He-rodot nazývá druhého syna Kyrova Smerdis, nápis behistanský v Medii

nazývá jej Bardiya, Ktesias jmenuje jej Tanyoxarkes. — *τρίτων* jest doplňkové: jako třetí, za třetí; v překladě lze vnucehati.

§ 13. *τὸ δευτέρου* — *ἐστὶ τὸ διασφῆζον*: jest ochrannou; sr. An. III 1, 42. — *οἱ ἀντιπάλαιοι φάσιν*: člověk, který by se narodil věrným, byl by stejně věrným každému, jako na př., co jest od přírody teplé, jest stejně teplé pro každého atd. — *τῶν ἀλλοτρίων*: ostatní věci, které příroda způsobilá. — *καὶ τῶν ἑσθίων*: těch nelze si získati násilím. —

§ 14. *συμφύλακες καὶ βασιλείας* — *οἱ πατέρες* (podle § 13.). — *τοὺς δὲ μὲν γενόμενον*: kdo z téhož rodu jest = bratr. — *πολλοὶ* — *ἀνθρώποι*: »spoluobčané. — *σώματα*, *ἀπόσκηνοι*: obraty ze života vojenského: *σώματα* lidé, kteří na vojně v též stanu spolu jedí (kamarádi); *ἀπόσκηνοι* mužové, kteří nebydli v témže stanu (= zcela cizí). — *τὴν ἀντιπάλαιον*...: *μητέρα* a *πατέρα* je doplňkové: touž matku malkou a téhož otce otcem nazývají.

§ 17. *ὁ γὰρ δὴ πονεὶ* ironické: »vždyť snad přece nemyslíte... Kyros podává důkazy o nesmrtnosti duše. — Neobčejný jest genit. odlukový při *τελευτῶν* asi dle sloves *παύεσθαι*, *λήπειν* *πρός*. — *οἷς διαπράττει* — *τούτοις*, *ἃ διεπράττει*, pro důraz pak ukazovací zájm. ještě následuje.

§ 18. *παλαμναίου*: duchové mstící, mstitelé. Duše člověka nespravedlivě zavražděného (*τῶν ἀδικῶν παδόντων*) podle viry řecké neměla v hrobě pokoje, dokud vrah nebyl potrestán. Vrací se stále na svět, zjevuje se vrahovi ve snách, plaší jeho spánek, hrůzu naň posílá, štve ho výčitkami svědomí a vrhá ho i v silnější a zoufalší. Taková duše slula *παλαμναῖος*. Později zosobňovali Řekové výčitky svědomí jako pekelné příšery, které pronásledují vraha — Erinye. — *διαμέμειν* *ἄν*: inf. s *ἄν* zastupuje optat. potent. — *τὰς τιμὰς*: obvyklé počty, které se prokazovaly duším zemřelých: na př. pohřeb, oběti náhrobní atd. Řekové věnčili hroby zemřelých a každoročně na jaté, kdy příroda vstávala ze svého hrobu, oslavovali památku »Dušiček« věřice, že vstávají z hrobů a přicházejí do svých domů. Proto chystali jim všude hostinu.

§ 19. *οἷοι* sluší k celé větě, *οὐδέ* (ne-qui-dem) k *τοῦτο*: já zajisté ani... — *παράχεται* jest medium úsilné: moci, sílu svou (životnou)... oživuje. Tedy život vyplývá z duše, duše má život v sobě, jest nesmrtná.

§ 20. *οὐδέ γε* odpovídá hořejšímu *οὐτοί*, druhé *οὐδέ* (*τοῦτο*) má též význam jako výše v § 19.: a také ovšem ani tomu nevěřím, že... (po záporném slovese vyjadřování m. *οὔτι* může státi *ὄς*, *ὄπως*).

— *ἄφρον*: bez vědomí. — *ἄδ*, *ἄζωτος* a *ζωαρός* jsou doplňková; hendiady: »úplně čistý«. — *εὐζός* (sc. *ἐστὶ*): jest přirozeno, že... — *ἐξαστα δὴλά ἐστιν ἀπίοντα* (partic. doplňk.): jest zjevně, že... (zemité látky z těla odcházejí do země, voda z těla do vody atd.). —

§ 21. *οὐδὲν τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ἐγγύτερον* (= podobnější) *θανάτῳ ἢ ἕνός*. — *τότε δὴ πονεὶ*: tenkrátte zajisté přece... (t. ve spánku). Narážka na proročké sny. Umirající také někdy věstivají. — *ἐλευθεροῦνται*: od pout tělesných.

§ 22. *καὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν* má význam srovnávací: také moji duši (jako jiní duše svých otců zemřelých, sr. § 18.); účta k duši jeho má jim býti pohůtkou, aby se milovali, jakož na nich žádá. — *εἰ δὲ μὴ οὐτως* (sc. *ἔξει*) »pakli tomu není tak«. — *ἀλλὰ δι-οὐός γε*... *φοβούμενοι*: nuže bohův alespoň... — *ἀνόστον μηδέεν*: zvláště ne bratr proti bratru.

§ 23. *ἐν σότῳ* — *ἐμφανῆ*: srovn. bibličké úsloví; nejste postaveni pod kbelec, nýbrž na svícen. Spojuj: *ἀνίχνυ ἐστὶ τὰ ἐμ. ἔργα* *ζῆν* (personifikace) *ἀεὶ ἐμφανῆ πάσιν*. — *ἀνὰ δὲ εἰς ἐμ. τὰ ἔμ. ἔργα*. — *ἐξ πύργων ἀνθρώπων*: my raději; u všech lidí víru ztratíte; ztráta vtyká se jako vzdálení z nějakého předmětu (proto *ἐξ*); *τὸ ἀξίωστον εἶναι* přelož subst. »víra, důvěra«. — *τὸν μάλιστα φίλιον* jest ovšem bratr, sr. § 14.

§ 24. *εἰ μὲν... διδάσκω*: předvíti podmínečné periody nemá zde závěti, protože se snadno domyslí: *καλῶς ἔξει*: »postaví-li vám výklad můj, dobrá, ne-li...« — *ἀέτη διδάσκαλος*: (srovn. lat. haec est vera amicitia). Cicero nazývá dějepis magistra vitae. — *οἱ... πολλοί*: k podmětu *οἱ πολλοί* přistupují přístavky vysvětlovací: *γορεῖς*, *ἀδελφοί*; přelož *οἱ πολλοί* = většinou. — *διαγεγενημένοι* (*οἱ*) *φίλοι*: byli a zůstali po celý život přáteli. — *τούτων* i *γορεῖν* a *ἀδελφῶν*. — *ἔρωσεν ἐναντία ἀλλήλοῖς*: jednali nepřítelsky proti sobě. — *ὀπορέοις*...: »o kterých seznáte, že jim prospělo« (*συνεργῶντα* [pozor na tvar] part. doplňk. při slovese bezprostředního vnitmaní). — *ταῦτα δὲ*: očekávali bychom *τούτοις* *μητιδέε*, ale mluvící upravitel závěti podle důraznějšího pojmu *τὰ περὶ θέντα*.

§ 25. *μητέ ἐν χερσὶν*: jak byl Kyros pobřben, v. Arr. VI 23, 5. Persané nespalovali mrto, protože pokládali oběť za živel božský. — *καὶ ἀλλοῶς*... *καὶ ἄλλω*: věly souřadné přelož souvětím srovnávacím: jako jinak (jindy) — tak i nyní... Kyros, jenž rad lidem dobrodlní prokazoval, teší se, že po smrti splyne tělo jeho se zemí (*σοκωρεῖν ἄνθρωπον*), největší dobrodlníkem a životelkou všeho tverstva. (Sjti-

sovatel místo subst. fem. klade τὸ εὐεργετοῦν). — ἄν s inf. zastupuje opt. potent; zdá se mi, myslím, že asi rád splynu.

§ 26. ἀλλὰ γὰρ: mluvící se přerušuje; avšak musím skončit, neboť... — ἐκλείπειν sc. τὸ σῶμα. — ἔθνεσσιν: odkud, kde. Umírajícímu nejdříve tuhnu okončeliny. — ἔγραψον μοι: Řekové zahalovali zemřelému tvář; Sokrates zahalil si ji sám, máje umrtví, aby přátelé neviděli na jeho tváři zápasu smrtelného. Xenofon líčí smrt svého Kyra podle smrti Sokratovy (i Sokrates hovořil před smrtí o nesmrtnosti duše), srvn. Úvod str. 13.

§ 27. τὸς συμμάχους: podrobené národy (Babylonány, Medy atd.). Také Římané poddané své nazývali čestným jménem socii. — τὸ μνημεῖα: v. obr. text. str. 195. — σὺν ἡσθησομένους: part. fut., protože παρακαλεῖτε = učíte, ať přijdou; jest sloveso pohybů (stovn. πέπω = číním, aby šel) An. I 7, 1. — ὧς (= ὧς τε) ... ἄν παθεῖν: tak že již nebude se mi moci nic přihoditi. — ἔαν μὲν ὧς = ἔαν ἡ ψυχὴ... συναποθάνῃ (§ 22.). — εὖ ποιήσασαντες: pohřební hostinou a snad i dary. — ἐπ' ἀνδρά: k počtě.

§ 28. μέμνησθέ μου: to jest mé poslední napomenutí. — ζολύσειν: v tom oběm leželo uspokojení a štěstí pro Reka (v. p. Kyr. I 4, 25). — καὶ χαίρει: a již... — ἀπαγγέλλεται sc. Χαίρειν: vyřídte můj poslední pozdrav.

Z Anabase.

5. Kyrovy přípravy k válce.

An. I (1, 1—2, 5).

II § 1. Δαρείου: gen. původ. (sr. Kyr. I 2, 1); v češ. »zroditi se z někoho«; krátce též: D. a P. měli dva syny. Dariois II. (text. str. 46) měl sice synů více, ale Xen. jmenuje jen tyto dva, protože jen o ně vznikl spor v rodině, který z nich má být nástupcem otcovým. — Praes. γίνονται má význam perfekta (sr. νύξω An. I 8, 13 pozn.). — τοῦ βίου: svého života. — ἐβόλευτο παρῆται (akk. s inf.): »přál si míti u sebe«. To se stalo r. 405; Dariois asi chtěl jim rozdělit svou říši (sr. Kyr. VIII 7, 9 nn.). — ἀμφότερω má postavení doplňkové pro důraz.

§ 2. ὁ μὲν οὖν (jistíci: ovšem) παρεβόλευσεν: mezi členy jeho nomen vložený zde dvě částice! — παρῶν εὐγγυατε (part.

doplňk. podm.): náhodou, právě byl přítomen (v Susách, sr. Kyr. I 3, 3: ὑπερέχαιρε μανθάνων). — μεταπέπειται: praes. hist. — ἔρχη: zde satrapie. Která to byla, v. text. str. 46. — ἐποίησε: v lat. by bylo plusquamf. Dva akkusativy při ποιεῖν: srovn. s lat. facere aliquem, duocem. O věci viz text. str. 46. — καὶ στ. δέ: zač je srovnávací (*také*), δέ pokračovací (*a*); a také, důrazné slovo § 4. Kyrus byl jmenován vůdcem vojsk (karámem [t. j. kapitánem], doorský výraz ten Xen. zde nahrazuje attickým slovem στρατηγός) celé západní polovice Malé Asie (až po řeku Halys), která se shromazďovala k výroční přehlídce na rovinu kastolskou. Sídlním městem jeho byly Sardy, stará residence králů lydských. Sídlním městem uvádí důsledek slovesa μεταπέπειται: itaque, tedy, i. — ἀναβήται, ἀνέβη: střídaní časů (v překladě ἀνέβη vypusť). — ὧς φιλων: tváře se, jakoby jej pokládal za svého přítele (text. 47). V pravdě byl Tiss. jeho úhlavním nepřitelem nenáviděj jej proto, že mu musil vydati někdější svou satrapii Lydiu a hodnost karána (text. 46). — ἔχων ἀπὸ τῆς 300 τῶν ἑλλήνων (gen. part.): Kyrus, jako vůdce peršů satrapové té doby, měl ve svých službách mnoho žoldníků řeckých, kteří leželi posádkou v jednotlivých městech jeho satrapie (An. I 2, 1). Jejich vrchním vůdcem byl tento Xenias. Na cestu ke dvoru do Sus vzal si jich Kyrus 300, na oko jako čestnou stráž (v pravdě asi ku provedení svých záměrů). — ἄρχοντα δέ: volně: jejich vůdcem byl...

§ 3. ἐτελέθησε: r. 404 (v. text. 47). — ὧς ἐπιβουλεύοι ἀντιφ: ὧς s optat. (sr. jakoby ukládal) naznačujíc, že tvrzení jest subjektivní, nezaručené (v lat. by bylo?). — διαβέλλει: praes. hist. — ὁ δέ: v tomto spojení má člen svůj původní význam ukazovací: a ten. — συλλαμβάνει (akt. původně): dá uvězniti. — ὧς ἀποκτενω: v. p. Kyr. I 3, 13 ὧς ἀποδῶ, v češ. nutno doplniti předmět. — ἀποπέπει (akt. původně): způsobil, že byl poslán (od Artaxerxa) do své (= τῆς) země v létě r. 403.

§ 4. ὧς ἀπὸ τῆς: ὧς s ind. aor. = lat. ut (primum): jakmile přece a snahy ve větě suahově stává sloveso v ind. fut.: aby již nikdy nebyl (vlastně: jak již... nebude). — ἐπὶ ἐπιίρητι: býti v moci něčí, někomu poddán. — ἦν = ἔην δύννηται: forma futurálná = lat. si s ind. fut.: bude-li moci. — βασιλεύσει: zde »státí se králem«. — μὲν δὲ (jistíci): ovšem, srv. § 3, kde jest řeč o lásce Parysatidě ke Kyrovi. — ἐπήρησε: podporovala ho penězi.

§ 5. ὅστις ἀγνοῖτο (opt. opt.), ἀπεπέπειτο: propouštěval od sebe. Mínení jsou asi zvláštní nejaci poslové královi, nebo

dvorští revisoři (ἐφοροί), zvaní »Uši a oči královy«, kteří občas bývali posláni po satrapích, aby se přesvědčili o jich správě. — τὸν παρὰ βασιλέως: gen. partit. (οἱ παρὰ βασιλέως jsou »lidé od krále« přicházející, vyslanové královi). Čekali bychoť zde spíše οἱ παρὰ βασιλέως »lidé u krále« (žijící t. j. dvořané jeho); ale Řek značující pohyb obsazený ve slovese (ἀφιστάω) i na tomto způsobem výrazu předložkovém, jako kdyby bylo řečeno prostě: kdokoli přicházel od krále. — βασιλεύς bez členu značí krále Řekům nejznámějšího, jehož štěstí a bohatství bylo u nich příslušné, — krále perského. — διατιθέμενος: zahrnoval je vřidností a štěstím, dary i počtami. O oblíbenosti Kyrově viz Oik. 4, 18; čl. 25. — ὥστε... ἔτι: v. p. Kyr. I 4, 1. — μᾶλλον φίλον β. o barbary, kteří mu byli poddáni.

§ 6. Ἑλληνητικὴ δὲ νῆμις: zoldnická řeč. — ὧς μάλιστα: ὧς a δὲ zesluje superlativ (quam maximum): co nejvíce. — ἐπιπροσπύμενος: part. způsobové přelož přísloucem »tajně, potají«, — ἐπιεῖτο τ. συλλογῆν (med. dynamické): »sbíral vojsko« (řecké). — Další spojij: παρῆγγελε τ. φρονόμοις ἐκείνων φυλακῶν, δόσας εἶχε ἐν ταῖς πόλεσι: subst. φυλακαί, na němž věta relativně visí, jest do ni vloženo (v latině a řečtině častě). — ἄνδρας Ἡεροποννησίους: Dorové, zvláště Spartané, byli v Asii pokládáni za nejstatečnější z Řeků (jíz Kroisos vyhledával jejich spojení). — ὧς ἐπιβουλεύοντος: v. p. K. I 3, 5; přelož: »předstíraje, že... jako by...«. — Nepřátelství Kyrovo proti Tissafernovi propuklo asi zjevně od té doby, kdy Tiss. Kyra osočil (§ 3). — αἱ Ἴωνικαὶ πόλεις: osady ionské na pobřeží Malé Asie: Fokaia, Klazomenai, Kolofon, Efesos, Miletos, Smyrna. Prvé podmanil je lydský král Kroisos, s jehož říší dostaly se pod moc perskou. Nezdařené jejich povstání r. 500 bylo příčinou válek perských, v nichž obec tyto byly osvobozeny. Avšak na konci války peloponneské postoupili je Spartané zase Peršanům. Měly případnou k satrapii Tissafernové, avšak šlechta z těchto měst, která vždy stranila Spartanům, přidala se raději ke Kyrovi, o němž bylo známo, že je velikým obdivovatelem obce spartské. Jenom Miletos zůstal v moci Tissafernové. — καὶ γὰρ, etenim: neboť, totiž. — ἦσαν = fuerant, bývala. — Jakou částí věly jest přivlastňovací genitiv Τισσαφέρωνος? — ἐκ βασιλέως: ἐκ při trpných slovesech = ἰπὸ (zřídka).

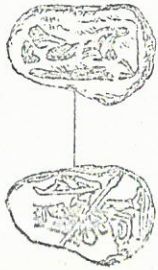
§ 7. προαισθόμενος... βουλευόμενος, v. p. K. I 3, 2 ἔγνω. Předmět obsažen jest ve slovech ἐν Μιλήτῳ; můžeš dodat slovo »občan«. — τὰ ἀπὸ τ. (sc. βουλευμάτων) jest akkus.

vnitřního předmětu k βουλευόμενος: že právě totiž zamýšlejí. V Miletě jako i jinde v Ionii byly 2 strany: aristokratická (přející Spartanům) a demokratická. Aristokraté snažili se obec přivést pod moc Kyrova, protože K., velký příznivec Spartanů, podporoval všude jejich straníky, aristokraty. I doufali, že i jim pomůže k vládě v obci. — ἀποστῆναι jest vysvětlění slov τὰ ἀπὸ. — Tissafernes uvedl zpět do města demokracii (vyhnané kdysi od Spartanů) a vypudil aristokraty, kteří nalezli útočiště u Kyra v Sardech. — ἐπιλάβων je podřadeno participiu συλλέξας, v češ. raději spojíme: přijav... a sbíraje... obléhal... stov. K. I 3, 9. — τοὺς ἐξ ἑτορτας: subst. = vyhnance, totiž šlechtice miletské: φεύγων a ἐκπίρωτο nazývají pass. slovesa ἐξβάλω. — ἀπὸ τῆς ἄλλῃ πρ. ἦν, stov. lat. haec... alia fuit causa: shoda podmětů [ukaz. zájm.] se jménem výrokovým; v češ.: »to byla příčina...«. — τὸν ἀθροίστην (acc.) (lat. gerund. = cogendi exercitus).

§ 8. πέμπων: předmět není vyjádřen; doplnis koho? — ἀδελφὸς ὦν αὐ.: příjinné part. přelož větou: žádal, poněvadž bratr jeho jest. — οἱ v attické pro-e = ἐαυτῶν. — δογῆται: inf. s acc. visí na slovese ἴσθου, v češ.: aby... — μᾶλλον ἢ Τισσαφ. ἀρχεῖν: raději, než aby Tissafernes... — ὥστε uvádí hlavní větu, majíc význ.: »a tak, tedy, pročež...«. — ἦν πρὸς ἔ. ἐπιβουλεύειν: úkladu proti sobě strojného (nepřátelství proti Tiss. bylo jen zamínkou sbírání vojska; pravý účel byl?) — Τισσαφέρει pro důraz v celé větě; spojij: ἐρῶμεν δὲ αὐτῶν πολεμικῆν Τισσ. ἀπαρῶν αὐγὴν ἰσθα. — οὐδὲν ἤχθετο: οὐδὲν původně akkus. vnitřního předm. má zde platnost silné zápornky jako někdy lat. nihil = nikterak. — ἀπὸ τῶν πόλεων: gen. absol. důrazně vytkena příčina. — καὶ γὰρ: καὶ náleží pouze ke slovu Κῆρος: »neboť také K.«, jako dříve Tiss., odváděl daně, tak že důchod královský škody netrpěl. Proto král nezakročil proti Kyrovi, doufajíc, že boj s Tissafernem ho zeslabí. Další spojij: ἀπέπειπε τοὺς δασινοὺς τοὺς γυροφύτους (které dostával král) βιάσει ἐκ τ. πολ. — δασινοὺς: každé satrapii byla od Daria I. uložena určitá daň, kterou satrapové do pokladnice královy zasílali (viz obr. text. str. 17) tak n. př. ἔγχετο, ὦν... ἔχων místo ἔξ... ἔχων: akkus. vztažného zájmena připodobnil se v pádě subst. vztažnému (genit.). — Imperf. ἐτύχων ἔχων má význ. jako ἦσαν § 6: habuerat, míval (a která mu nyní Kyros bojem odňal).

§ 9. ἐν Χερσονήσῳ: přidavkem τῆ καὶ ἀριστερῆς ἡβόου rozlišen tento poloostrov od Chersonesu Taurského (Krim) a Chalkidického. Příslavec καὶ ἀριστερῆς jsou položeno za člen nabývá významu adjektivního: protější, naproti ležící. — τὸνδε τ. τρόπον — tímto způsobem (acc. přísl.). — φηγῆς ἦν: příčina jeho výhnanství byla, že poslán byv v čele výpravy válčit proti Thrákům, neposlech rozkazu elorbů, když ho pro jeho krutost volali zpět domů. Klearehos svůj záměr provedl proti vůli eforů za peníze Kyrovů. — ἀγγελνερόμενος: Kl. odebral se na dvůr Kyrovů do Sard, kdež válečníci řečí, zvláště spartští, byli s radostí vítáni. — ἡγάσθη (nor. značí nastoupení děje): zalíbil si v něm.

Obr. 2. Dareikos.

σῶμο přispivaly* na výživu vojska): důraz jest na větě výsledné (naproti tomu sr. § 5.). — αὶ πάλεις ἐξοῦσαι: adj. doplňkové přelož příslavně: dobrovolně, ochotně; nemusil násilím od nich vyháhat daně válečné, jako často se stávalo. Spartané se též s ním potají smířili k vůli Kyrovi a podporovali jej. — τρεφομένον ἐλέσθαι: λανθάνω s part. (jako τρεφόμενος § 2.) přelož: »skryté, tajné, potají chováno bylo«; αὐτῶ jest dat. prospěchový: pro něho.

§ 10. ἰὼν οἴχοι ἀντιστ.: přívlastek οἴχοι přelož adj. »domáci«. Aristippos byl z mocného rodu šlechtického Aleuovců v Larisse; odpůrci jeho byl lid (ὁ δῆμος). — αἰτεῖ ἀντὶν... μίσθους: srov. lat. posco, reposco, flagito aliquem aliquid. — εἰς δ. ἔειπες καὶ τῷ μενηῶν: καὶ spojuje dvě určení, z nichž druhým první se omezuje: a to. S genit. vlastností τῷ μενηῶν sr. lat. triumphansium mollia cibaria (Caes. Bell. gall. I. 53). — ὡς περιγενόμε. ἄν: ὡς s part. přelož dle § 6. Part. s ἄν zastupuje buď optativ s ἄν (potent. opt.) nebo indikativ historického času s ἄν (ind. irreal.); přímno řečí asi Aristippos: Ὡςὼς περιγενόμεν ἄν... Kyros vsude podporoval aristokraty v. § 7. Procě dává mu K. dvakrát tolik, než žádal? — μὴ... καταλάβσαι: při inf. jest po δέτα (sr. § 8. ἤξιον) μὴ, poněvadž by v přímé řeči byla záporová; μὴ καταλάβης = neučiní míru! — πρὶν ἄν s konj. o ději zamýšleném »až by, dokud by ne«; — αὐτῶ = Κάθῳ (v přímé řeči bylo by ἐμοί). —

§ 11. ὅτι πλείστους v. § 6. — λαβόρια... παρὰ γέ- νεσθαι: part. aor. značí zde děj předčasný v budoucnosti, přelož přechodn. budoucím: aby sebera... přitáhl k němu. — ὡς βουλόμενος: v. pozn. § 6. ὡς ἐπιβουλεύεσθαι. — εἰς Ηισιδάσ = do Pisidie (Caes. Bell. gall. I. 1: Belgae ab extremis Galliae finibus orientur = Belgie začíná se...; sr. naše »do Prus, do Sýcar«). — τῆ αὐτοῦ χώρα: Lydií, Frygií a Kappadokií. — ξένους ὄ. καὶ τοσούτους: καὶ οὕτως = »i ten«, přelož příslovcem »rovněž«: kteří byli rovněž... — λαβόρια: zde »najímám (vojsko). Spojuj: ἐξέλευσεν Σοφ. καὶ Σωζ. ἐλθεῖν λαβόριας ἄρδας (předmět k slovesu λαβόριας; aby najmouce mužstvo... přišli). — σὺν τοῖς φ. πολεμεῖν: jako spojenec vyhlanec milétských (§ 7.).

§ 1. τῆ μὲν πρόφασιν: protiva (δέ), že totiž chystal se I2 proti králi, není vyjádřena. — ἐμβαλεῖν παν: Kyros již dříve válkou zkrotil Pisidy, nyní pak předslřít, že je chce na dobro vypudit ze země jich. Pisidové totiž uvnitř říše perské ve svých horách zachovali si jakousi nezávislost (An. III 2, 23) zaspokojíce všecky okolní krajiny. — ὡς ἐπι τοσούτους = jakoby = na oko proti tímto... — τὸ βαρβαριζόν: své vojsko domorodé i své řecké žoldnéře. — ἐνταῦθα časové = »tu, tehdy«, t. j. když se mu zdálo, že jest čas dáti se na pochod; k ἦσαν doplň sk nenu«. I. do Sard, kdež se voje shromažďovaly. — Κλέροχχῳ λαβόρια, λῶ. συναλλαγέρι, Ξενίῳ... λαβόρια: Participia doplňková při infinitivě bývají obvyčejně vyslovena akkusativem (λαβόρια); ale v prvních dvou větách, stojíce vedle svého jména vztahového Κλέροχχῳ a Ἀριστίπῳ připodobnila se k němu pádem (λαβόρια). — λαβόρια, ὅσον ἦν αὐτῶ σιράτευμα: spojuj: παρὰ γέλλαι ἦσαν (inf. předmětný u slovesa značícího rozkaz) λαβόρια τὸ σιράτευμα, ὅσον ἦν αὐτῶ: subst. σιράτευμα přemýknuto jsouc do věty vztahné, pozbylo členu a odděleno jest od zájmena ὅσον jinými slovy; sr. dolejší ἀποπέψαι, ὃ εἶχε σιράτευμα. — ὅσον ἦν = ὃ εἶχε. — πρὸς τοὺς οἴχοι = s domácími prolivníky (§ 10.). — αὐτῶ: dat. commodi; volně: »jeho vojsku«. — τοὺ ἐν ταῖς πόλεσι ξενιζοῦ: žoldnéřům, kteří leželi posádkou v městech ionských (v. I, § 2) a byli na rozkaz Kyrovů značně rozmnoženi (I, § 6). — ἀλλῶν (τούτων) δόποιοι = vyjma kolik... — δόποιοι ἰκ. ἦσαν: (v. p. Kyr. I 3, 10 ἦσαν).

§ 2. τοὺς Μ. πολιορκούντας: zpodstatněné part. přelož větou: ty, kteří M. obkládali (v. § 7.). — τοὺς φρυγιάδας: vyplnění jejich touhy zatím odloženo. — εἰ καλῶς καταπράξαιεν...: přímno by bylo: ἔαν καταπράξω, ἔφ' ἂ σιανέτομα

(učel své výpravě) [impf. proč?], *ὁ πρόθερ παύσομαι, πῶν ἄν ἔμῃ καταγύω οἴκαδε*. V řeči nepřímé po čase vedlejší (ἐξέλευσε) nastoupil za konj. s *ἄν* optativ t. zv. střidný, hlavní věta jest vyjádřena inf. fut. (podmět, jako v řečtině bývá často, jest vynechán, avšak lat.: se non conquieturum esse), za *οὐ* nastoupila při infin. po slovese slibování důrazná zápornka *μη*. V překladě užij místo optativů ind. budoucího času. — *ἠδέω*: očekávali bychom, že neradi upustí od návratu do vlasti. — *παρ-ἡσαν εἰς Σάροδεις*: sloveso složením a významem rovná se našemu »při-byli do Sard«; značíc po- hyl, nikoliv klid.

§ 3. *ὁ ἦ* má význam, výsledný; tedy; ukazuje k 2, § 1. — *τοὺς ἐκ τ. πολ. λαβών*: člen *τοὺς* nahraď subst.: »lid, posádky z měst...«; srv. 1, § 5. — *ὁ πλ. εἰς τετρακ. jest* přístavka k *τοὺς ἐκ τ. πόλεων*; *εἰς* značí počet přibližný jako naše »do 4000, ke 4000«; srovn. lat. ad. Týž význam má dáleji *ὧς*. — *ἔχων*: part. lze přeložiti předložkou »s«. — *ἦν τὼν στρατ.* (genit. celkový při *ἐτρα*): byl z těch, kteří... Part. přes. zastupuje ind. impf. — *ὁ ἐστρατεύοντο*: qui oppugnabant. — *εἰς Σάροδεις*: s důrazem: velitelé sborů ostatních dostihli ho až na cestě ve Frygii a v Issu. — *ἀντφ.*: dat. commodi; my: »přitrhli k němu«. Tou dobou přišel tam i Xenofon (v. An. III 1, 8).

§ 4. *ἡ γησάμενος τὴν παρασκευὴν εἶναι μείζονα ἢ ὧς ἐπι II.* (m. ἦ ὧς μεγάλην ἔδει αὐτὴν εἶναι ἐπι II): větší, než jaké by bylo potřebí proti P. — *ὧς βασι. ὧς* = *πρός*, ku (jen při jmenech osobních). — *ἦ ἐδύνατο*: vzmocňuje superl. jako v § 6. *ὧς ἐδύνατο* = jak mohl, srovn. lat. quam maximis poterat itineribus.

§ 5. *ὁ ἦ* = ovšem (jakož bylo přirozeno po té zprávě). — *ἡκουσε Τισσαφέρνης* = uslyšel od T. (gen. původový). — *ἀντιπαρασκευάξεται*: o přípravách králových v. str. 53.

6. Poход Babyloní.

An. I. 7.

17 § 1. *Ἐννεῶθεν*: z města Pyl, jež byly pohraniční tvrzí babylonskou. V Babylonii byli Řekové odměněni za strádání předeslých dnů. Jak asi byli překvapeni řekami nevidané šíře i hloubky a úrodností krajiny zavodňované umělou sítí průplavů, plně bujného osení, palm a ovoceného stromoví! U cíle cesty, ještě asi ve vzdálenosti 160 km), kynulo jim pohádkové město východu, bohatý a rozkošný Babylon. Ale tušili, že král jich tam nepustí bez boje. — *σταθ-μὸς τφ.*: akkus. prostorový (jako v češt.: usli den cesty). Oby-

čejný denní pochod byl 5 parasang (asi 27 km). Babylonii táhne Kyros pomatěji, postupuje opatrně, protože tuší, že nepřítel je na blízku, a tak urazí místo 15 parasang jen 12, což X. s důrazem dodává v podobě appositice. — *ἐν σταθμῶ*: na stanici. — *περι μ. νύκτας*: plur. značí části doby noční, srovn. naše »o poledních«. — *ἐδδ-ζει*: domítval se tak ze zpráv, jež mu podali zbehové a zvědové. — *εἰς τὴν ἔπ. ἔω*: *εἰς* značí zde dobu, ve které děj má nastoupiti — »příštího rána«, sr. čes. »na-zítíi«. — *ἦξειν... μαζοόμενον*: po slovesech chůze a posílání užívá řečt. účelového part. fut. (obyč. bez *ὧς*) sr. p. K. I 3, 10: aby bojoval. O přípravách králových v. str. 53. — *ἡγείσθαι* s genit. (srovnávám): vévoditi, vésti (vojsko, na př. v bitvě). — Veškeré vojsko Kyrovo bylo asi sesítkováno jako později u Kunax (str. 59), takže na pravém křídle byli Řekové, na levém vojsko asijské, a Kyros se svým průvodem 600 jezdců byl uprostřed; rozuměj zde tedy, že Klearcho-, nejlepší Kyrův vůdce, velel na pravém křídle vojska řeckého (to bylo čestné místo, text. str. 212). Menon na levém křídle Řeků, ve středu Proxenos, s ostatními vůdci řeckými. Menon není nahore (él. 5) jmenován: přivedl Kyrovi sbor najatý od Aristippa v Thessalii (I 1, § 10). — *τοὺς ἔαυτοῖ*: své asijské sbory. Tyto byly sesítkovány v levo od sborů řeckých.

§ 2. *μεγάλου βασιλέως*: název krále perského (bez členu jako v él. 5, § 5); sr. velkokníže. — *στρατηγὸς* z. *λοχαγός*: o důstojnících vojska řeckého viz text. str. 207. — *πῶς ἂν ποιοῖτο*: optat. potent. s *ἂν* má význam zdůvěřivý: »jak by asi... mohl, měl svědčí«. — *παρήρει τοιάδε*: akkus. vult. předm. (jako v él. 5, § 7. *τὰ αὐτὰ*) = *παρήρει παραίρειν τοιάδε*; přelož: »téměřo asi slovy, takto asi«.

§ 3. *ἄνδρες Ἑλληνες*: vlastní jméno *Ἑλλ.* je přívlastkem (appositiv) = mužové hekenští, Hellenové! Podobně *ἀνδροῶτων βαρβαρών* = barbarů, mužstva barbarského. — Partic. *ἀπορῶν* má význam přičinný. — *συμμάχους ἔμῃς ἄγω*: pozor na platnost akkus. *συμμάχους!* — *πρὸς ἐλαβον*: v překladě doplně »vás«. — *ὁπως ἔσεσθαι* pobídka: ať jste, ať se prokážete muži! srovn. Kyr. I 3, 18, él. 1. — *ἦς κέρησθε*: o genit. zájmena viz él. 5, § 8. *πόλεων ὄν.* — *ἦς... ἐδάμωρίζω*: gen. přičinný = pro kterou = které vám závidím. Zde dlužno na zřeteli míti, že v Persii všickni poddani, i přib závidím. Zde dlužno na pokládání byli za sluby a otroky králové, naproti tomu Řekové neuznávali nad sebou žádného pána (*θεσπότης*), byli hrdi na svou svobodu. Kyros jim zde lichotí: sr. An. III 2, 13. — *ἀπὸ ἔρω ἔχω π.* místo *ἀπὸ πείρω*, *ἄ ἔχω*: slovo vztahové *πείρων* přesmýknulo jest ve větu vztahovou a tím *ἔρ* přilnulo k předložce, na které nevisí.

stíci (= *μήν*; zájisté): »ale vždy...«. — *ήμιν*: plur. máiest. — *έμοί*; volně: »říše má se prostírá«. Kyros již se vynášel do doby, až bude králem. Říše perská prostírala se na jih až k poušti arabské a libyjské, na sever až ke stepím turkéstanským. Kyros trochu nadšazuje. — *μέχρι οδ* = *μέχρι τούτου*, *οδ*: až tam, kde. — *τούτων* visí na *μέσση*: krajiny ležící vnitř těchto hranic. — *τά πάντα*... *σάραται*: *σάραται* znamenají panování poji se s genit. substantiva (na př. *της ζωης*), jest-li však předmět vysloven zájmenem nebo adjektivem středního rodu, stojí toto zájmeno v akkus. vnitřního předmětu: *πάντα* = *πῶσας τὰς σάραταις σάραταιούσιν* (sr. lat. gloriari aliqua re, ale idem gloriari).

§ 7. *ήμάς*, *ήμείς* a *ήμετέροους* položeno s důrazem proti *τού έμού άδελφοδ*. Plurálem naznačeno, že Kyros jaksi se zlotouňuje se svými přáteli, nechťe se nad ně vynáseti. — *τούτων*: »těchto krajin« (které nyní přátelé bratrovi spravují). — *τούτο δέδοισα*, *μή οδζ έζω*: Zájmeno *οδτος* ukazuje zde k následujícímu (t. zv. opovídací *οδτος*); *μή οδ* po slovese bázne = lat. ne non, čes. že ne (s ind. fut.). — *άν εδ γένηται* sc. *τά έμά*. — *ότι δέ*: konj. rozvažovací zůstal v odvislé otázce, jako by byl v neodvislé. — *εξανούς*, *οίς δέ*: dosti těch, kterým bych dal. — *άμων* t. vojévůdů a setnikův; gen. visí na *έκίστω*. Zlatý věnec dával se v Persii a později i v Řecku (sr. Art. I 12, 1) za odměnu mužům, kteří se zasloužili o stát. Kyros slibuje dar čestný, ale zároveň i cenný.

§ 8. *οι δέ* sc. *στρατιγοί και λοχαγοί* (§ 2). — *τοίς άλλοίς* sc. *στρατιώταις*. — *είσήσαι*: brzy ten, brzy onen, jednotlivě i několikačlenné deputace jednotlivých pluků za vedení svých velitelů (*οί τε στρατιγοί*). Velitelé totiž vysedše ze stanu Kyrova, rozhlásili mezi vojskem svým, co jim Kyros slibil. A tu vojínové, chťejíce se přesvědčiti o pravdě slov jejich, poslali některé ze svého středu ke Kyrovi, aby si od něho dali potvrditi ty sliby; vztahuje se tedy *άξιοδντες ειδέσαι* pouze k *τῶν άλλων*. — *σφισιν* = *εαυτοίς*. — *εσται*: čeho se jim dostane. — *την γρωμην* značí naději jednotlivých posílů (proto není plural podílňý).

§ 9. *διελέγοτο*: dodaj v překladě »s tím; podobně ku *άπέπεπε* připoj v češtině předmět. — *μή μάζεσθαι*: »aby se boje osobně nezúčastnil«: poněvadž, když Kyros v bitvě padl, daly naděje Řeků znáreny. Kyros prý odpověděl: *Σδ κελεύεις με τῶν πάσάταις άρπάξον εδναι βεστιάταις*; (Klesias). — *οίτι γάρ*: *γάρ* otázce dodává důraz jako lat. nam = což pak myslíš... *η άδία* (sc. *μαχέται*) = důrazně »ano!«. — *είτεο γε*: »je jest jistě!« jako že jistě je syn D. — *ταύτα* = tuto říši.

Rítha, Vykřel ke Xerxosovi.

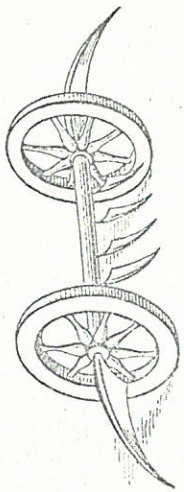
§ 4. *ειδώς*: přičinně; přelož volně: »já, kterýž to dobře vím«. — *τδ μεν γάρ*...: *γάρ* jest vysvětlovací = totiž. — *πολύ*: doplní *εστί*. — *επίασιν*: constructio ad sensum, neboť grammatickým podmětem jest *τδ πλήθος*. V tom se Kyros zcela zmyšlí, sr. An. I 8, 11; znal asi bitvy dosud jen z doslechu. — *άπ* (= *έάν*) ... *άπάγγελθε*: *έάν* s konj. aor. — lat. si s ind. fut. exact. (sr. čl. 5, § 4). — *ταύτα* = *την ζαωγην και τδ πλήθος*. — *τά άλλα* akkus. vztahový; co se týče ostatních věcí = ostatně. — *δοκώ μοι* má, jako někdy v lat. videor mihi, význ. zmírnovací, označující výrok ten za pouhý osobní úsudek (budu se museti, tuším stydět); předmět slovesa *αίσχύνεσθαι* a spolu příčina jeho vyslovena nepřímou větou zvolací *οδτος*... *άνθρωπος*. Slova věty zvolací spoj taktó: *οδτος άνθρωπος όντας τούδ έν τη ζωά ήμιν* (dat. ethický) *γνώσεσθε*. O vazbě slovesa *γνώσεσθαι* v. K. I 3, 2. *τδς έν τη ζωά* = obyvatelé naší země; slovo *άνθρωπος* jest proneseno s opovržením (jakými lidmi t. nestátočnými). — *άμων δντων* *και εδ τῶν έμων γενομένων* (gen. absol.) = *έάν άνδρες* (praegnantně: muži stateční, protiva k *άνδρώπους*) *ήτε* (budete) *και έάν εδ τά έμά* (výprava má) *γένηται* (se zdaří); part. *τόν* (člen při part. má význam obecný) *βουλόμενον άπτεται* náleží v budoucnost: každý, kdo bude chtít. — *έμων*: gen. partit. závislý na *τόν*... *βουλόμενον*. — *ποιήσω*... *άπελθειν*: učiním, způsobím, že vrátí se... (podobně: *πολλοδς όημα ποιήσιν έλέσθαι*: a mnohé myslím přiměji, že dají přednost...), — *ζήλωτόν*: doplněk ku *άπελθειν*. *τοίς οίζοι* dat. zřetelový: dle soudu krajanů, v očích krajanů, u krajanův. — *τά παρ' έμοι* = postavení, živobytí u mne. — *τά οίζοι* = věci domácí, domov.

§ 5. *Ταυλά*, *φρηάς* — *πιστός δέ*: sluší-li k subst. dvě určení, z pravidla druhé přidrujuje se částicí *δέ*, čes. »a«. — *Σάμιος*: Hell. II 2, 6. — *καδ μήν*: uvádí námitku; skládá se ze spojky *και* a jistého *μήν* (zájisté), jako čes. »avšak« vzniklo z »a« a ze »však«, částice původně jistící. — *έν τοιοότω*... *τῶν κ. ποοσ.*: gen. jest určovací a vysvětluje zájmeno *έν τοιοότω*: protože (διὰ τδ, člen zpodstatňuje celý ten výraz) v takovém stavu jsi, že nebezpečí se ti blíží, hrozí. — *τι* = věc; Gaultiics ze šetrnosti nechce říci přímo: »zmočnš-li se trůnu«. — *μεμνησθαι*: překládaje fut. III. měj na myšli, že perf. *μέμνημαι* = mám to na paměti, jsem toho pamětliv. — *επιτοι δέ*: které sloveso doplníš z předeslého? — *δύνασθαι* *έν*: inf. s *έν* zastupuje zde opt. s *έν*; předvěti jest *εί μεμνησθαι* (forma možnosti). — *δσα*: vše, co slibuješ.

§ 6. *άλλά* *εστι μεν*: *άλλά* stojí na počátku řeči, poněvadž se jí odpirá řeči předeslé a odmítají pochybnosti vojínův; *μεν* jest ji

§ 10. *ἐνταυθα δῆ*: částice *δῆ* (igitur, tedy) naznačuje, že spisovatel vrací se k přehledce, o níž vypravoval v § 1.; lýž význam má něctvo (text. str. 206). Při takových subst. vyskytají se číslovky od 200 počínajíc, které jsou jinak pluralia tantum, v singularu. — *ἀμφὶ τὰ λοῦσσι*: vytýká-li se úhrnem číslo okrouhlé, opatruje Řek po předložkách přibližnost značících (*ἀμφὶ, περί, εἰς, ἐπέφ*) základní číslovky členem. — Počet vojska řeckého zde uvedený neshoduje se s počtem na str. 53. (v Kelainách bylo 11.000, k nim přibýlo v Tarsu 700 těžkoooděnců Cheirisofových = 11.700). Nejspíše někteří Řekové usly-

Obr. 3. Osa vozu spověho (sr. též text. obr. 16.).

ševše, že Kyros táhne proti bratrovi, vrátili se od Eufrata domů (spisovatel tam praví, že největší část dala se od Kyra přemluvíti, aby táhla dále, sr. An. III 1, 10). — *ὁ ὄρε-παρρηφόρα*: byly válečné vozy, z jejichž náprav a ojí trčely na straně jely před síkem a vrazíce do řad nepřátelských prosekaly v nich trhliny a uvedly je v nepořádek (An. I 8, 10; čl. 7) [srovnej úkol moderní dělostřelby]. Podobných vozů válečných užívali prý ještě ve stol. XV. Rumuni.

§ 11. *ἄλλοι* (doplňkové) *δὲ ἦσαν*: mimo ty bylo . . . — *παρὸ ἀπτοῦ βασι*: *ἀπτός* má význam vytýkáci: sám; byla to jízdní stráž králova; také Kyros měl sbor gardy jízdní o 600 mužích (An. I 8, 6; čl. 7.).

§ 12. *ὕπερθε* — *ἡμέραις πέντε*: dativ rozdílový: o pět dní; genit. *μιάτης* jest srovnávací. Proč se asi opozdil, v. text. str. 54. Počet vojska Artaxerxa je asi silně přehnan; nezapomeňme, že zpráva Xenofontova pochází od zběhů a zajatců, tedy lidí prostých, jejichž odhady bývají ukvapené. Ktesias uvádí, že měl Artaxerxes v bitvě u Kunax 400.000 vojinů, ale i to je mnoho, neboť nesnadné bylo by zásobování takového voje a pohyby jeho na jediné silnici. Spíše zdá se, že Kyros měl celkem 20.000 mužů (barbarů tolik, co Řeků), Artaxerxes počít dvojnásobný, tedy jen asi 40.000 mužů.

§ 13. *οἱ ἀνιμοζήσαντες*: v. nahore § 2. — *τῶν πωλεμίων*: gen. parit. při *οἱ*.

§ 14. *παρὰσάγγας τρεῖς*: krátkost cesty toho dne vykonané (v. pozn. nahore k § 1.) vysvětlíme tím, že vojsko v bitvěnin

šiku nemůže rychle postupovati. — *ἐξελ. σὺν τ. σποατεῖ omnibus copiis* ad oppidum pervenit). — *μείσον ἰὸν σταθμόν*: adj. *μείσον* majíc postavení doplňkové značí střed předmětu, tedy: »uprostřed cesty těz. — *τὸ εὐροσ* a *τὸ βιάθου* jsou akkus. vzta. hově: zšíři, zhloubi. — *τάφρος* — *ὄρηται* π.: obyčejnější byl by genit. *τάφρος ὄρηται πειρε*.

§ 15. *ἀνω* = vzhůru od řeky do vnitřa krajiny k severovýchodu. — *ἐπιδωδ. παρ. ἐπι* značí rozsah; na —, do vzdálenosti 66 km. — *Μηδίας τεύχους*: Semiramis, dle mínění jiných Nebukadnezar, aby úrodné krajiny babylonské ochránil od nájezdů medských, vystavěl mocnou zeď od řeky Tigrida až k Eufratu směrem jihozápadním. Když Kyros Starsí tise Babylonské dobyl, pobíhl prý u Eufratu zeď tuto. Artaxerxes, chtěje bratrovi zameziti cestu k Babylonu, dal vykopatí tento příkop od Eufratu až ke zdi, která na místě tom byla od řeky vzdálena asi 66 km. Jen úzký průchod (asi 7 m. široký) ponechán při Eufratu pro silnici.

§ 16. *ποιεῖ*: fecerat; dal vykopatí, a u něho asi původně Kyra očekával. Později svůj úmysl změnil. Dle vypravování Plutarchova prý Artaxerxes ustoupil a chtěl čekati v Persii, až by se všecko vojsko shromáždilo. Tiribazos však prý ho přemluvil, aby s velkým vojskem svým bitvy se odvážil hned. Proto Artaxerxes konečně přece vytáhl proti Kyrovi. Spíše se zdá, že král chtěl vlákati Kyra za příkop, aby měl zatarasenou cestu zpáteční, byli by poražen (v. An. II 1, 11.) — *ἐπειδὴ πειθαίρειται*: *πειθαίρεσθαι* o zprávé jisté jest spojeno s part. doplňk. předm. (o nejjistě užívá se inf. s akkus.). — *ἐγερνοιο εἶσω τῆς τάφρου*: oclli se za . . ., tak že příkop měli v zádech.

§ 17. *φανερά ἦσαν* . . . *ἰζην; ἦσαν* (m. ἦν) značí množství a různost šlápěj na rozlýchých místech roztrousených.

§ 18. *μάντιν*: věstei bývali při vojsku, aby, bylo-li by třeba, věstili o výsledku některého podniku (bitvy) z obětí (*θύμειρος*) (srov. čl. 8, § 10). — *τῆ ἐνδ. ἀπ' ἐκ.*: *ἀπὸ* značí východistě, od kterého zpět se počítá: jedenaáctého dne od toho dne zpět počítaje = před desíti dny. — *δέξα ἡμερῶν*: genitivem vyteena doba, za kterou, průběhem které dñj se nevykoná, níže předl. *ἐν* (*ἐν ταῖς τ. ἡμέραις*), lat. decem diebus nebo intra d. dies. — *εἰπεν*: dixerat. — *ὄψ ἀρα*: *ἄρα* naznačuje výsledek myšlenky předcházející, která v textu položena do zadu: *εἰ . . . ἤαράς*. K. myslil, že příležitost tak příhodná, jako u příkopu, se již králi nikde nenaskytne, a věděl, že dříve než uplyne 10 dní, dojdou k příkopu. — *τάλαρα* (v. str. 217): *δέξα τάλαρα* = 3000 *ἀραραῖοι*. — *εἰ οὖν μα-*

§ 15. *ὑπολαβών*: Falinos honem vpadá do řeči, aby vůdčové nemohli o věci poučiti Klearcha. — *ἄλλος* (přístavka dělicí *κῶρον*) *ἄλλα* = každý něco jiného (alius alia).

§ 16. *ποσοῦτοι, ὅσους ὄρες*: my všichni, co nás tu vidíš. — *περὶ ὧν λέγεις*: rozved: *περὶ τούτων, ἃ λέγεις*.

§ 17. *πρός θεῶν*: při bozích, pro bohy. — *καὶ ὅ...* k nepřímé otázce (*ὅ τι σοι δοκεῖ*...) připojena jest věta vztažná = a to takovou radu dej nám, která by vynesla (*οἴει*)... — *Part. λεγόμενον* rozved: až by se říkalo... — *τάδε*: nyní má následovati očekávaná dobrá rada Falinova. — *ἀνάγκη λέγεσθαι*: jisté se bude vypravovati.

§ 18. *ταῦτα* (akkus. vnitř. předm.) *ὑπήγετο*: tuto lest strojil, tak listně mluvil. — *αὐτὸν τὸν παρὰ βασι. προσβεβύοντα*: aby sám králův poslanec... — *ὅπως ἐθέλοις μάλλον*: Řekové by z toho seznali, že nemohou jednati jinak, než se brániti.

§ 19. *τῶν μυρίων ἐλπίδων* (gen part.): z tisíců možných naději aspoň jediná vám kyné (je-li pravděpodobnost vašeho vítězství aspoň 1:10.000, tedy velice nepatrná sice, ale přece nějaká). — *μία τις*: *τις* zesiluje význam čísl. *μία*: jediná některá = jen jediná. — *σωθήναι* je med. pass. — zachrániti se (*σώσασθαι* = zachrániti si). Po výrazu doufání klade se inf. aor. o významě budoucím: že se zachráníte. — *σώξασθαι* (praes. de conatu): abyste se snažili zachrániti. — *ὀπηθῆναι*: t. j. vydávaje zbraně.

§ 20. *ὁή* jest ironicky jistící: ovšem, arci. — *ταῦτα* odkazuje k předešlé řeči Falinově, *τάδε* opovídá následující slova. — *δέοι* t. *ἡμάς*. — *ἂν εἶναι φίλοι*: proč jest nominativ při infinitivě? (v. na- hoře § 13).

§ 21. *ταῦτα μὲν ὁή*... Falinos pocítil ostent ukrytý ve slovech Klearchových (*ταῦτα*...), proto úsměšně slova ta opakuje a hned ohlašuje další vzkaz králův, kterým doufá, že statečně mysl Řekův na ráz porazí. — *Participia μένουσι, προῦσα* a *αἰουῦσα* rozved ve věty podmínečné: zůstanete-li, budete-li postupovati (t. proti králi), domů-li potáhnete. — *αὐτοῦ*: zde na tom místě. — *εἴησαν* (opt. střídny v řeči nepřímé, zastupující indik. řeči přímé): mají platnost. — *ἀπαγγελίῳ* (konj. rozvažovací): či mám oznámiti? — *ὡς πο- λέμου ὄντος*: jakoby válka byla (o subjektivní domněnce). — *παρ' ἑμῶν* = od vas.

§ 22. *τοῖνον* slabě výsledné: tedy. — *καὶ ἡμῖν* — *καὶ βασιλεῖ*: dvoji *καὶ* vyslovuje důrazně jednotejnost mínění. — *τί ταῦτά ἐστιν* (sc. ἃ ὑμῖν δοκεῖ): Co jest to? Válka či příměř? sr. násl. §. — *ἀπαγγελέω*: ind. fut. zastupuje konj. deliberat.

§ 1. *ὁή* = tedy. — *οἱ σὺν αὐτῷ* = jeho průvodci. — *οἱ δὲ* II 2 odkazuje k § 6.: *οἱ μὲν ὄροντο*; přístavku *Ἠφοζίλῃς καὶ Χ.* připoj hned k *οἱ δὲ*: onino, totiž P. a Ch. — *αὐτοῦ* přisl. = tam, vysvětleno slovy *παρὰ Ηφαίστου*. — *ὁδὺ οὐκ ἂν ἀνασχεσθαι*: i věta vedlejší v řeči nepřímé vyslovena jest infinitivem s akkus. — *τῆς νυκτός*: člen ukazovací: této noci. — *εἰ δὲ μή*: nevyvinuté předvětí (lat. sin minus): pakli ne, ne-li.

§ 2. *οὔτω* ukazuje k následujícímu místo obvyčejnějšího *ὁδε*. — *ἐὰν ἦρωμεν*, (doplň: *χοή ποιῆν*), *ὥσπερ λέγεις*: t. j. poláhneme zpět spolu s vámi. — *ὄποιον*... *τι*. *τι* při zájm. vztažném zobecňuje: cokolivěk. Klearchos jest velmi opatrný a nedůvěřivý. Jedná zde již jako vrchní velitel celého řeckého vojska, ač vlastně ostatní strategové byli mu rovni (v. níže § 5.).

§ 3. *ἰέναι* jest inf. vztahový k frasi *ἐγγετο τὰ ἰεῶν*: *σκέψ* nedarila se v té přičině, abychom... — *ἄρα* vysvětlovací: sice, to. — *Τίγρης*: jest omyl; byl to jen některý průplav, spojující Tigris s Eufraatem. — *νασιπτορος*: tedy přiměřeně široký a hluboký. — *μὲν* (jistící) *ὁή αὐτοῦ γε* = zde pak ovšem... — *οὐχ ὅλον τε* se. *ἔστιν*. — *ὁὐχ ἔστιν* (= *ἔξασιν*) *ἔχειν* není možno si opatřiti. — *τὰ ἰεῶν ἦν καλὰ* (darily se) *ἰέναι*...: jako nahoře *ἐγγετο ἰέναι*.

§ 4. *ἀπιόντας δεῖπνεῖν*: t. *χοή*. Ostatně můžeš přeložiti imperativem: odejdouce, pojzde, co kdo... — *ἐπειδὴ*... *σημήνη* (sc. *ὁ σαλπικτής* trubáč): až... — Inf. *ἀναπαύεσθαι* jest účelný, ὡς přirovnávací: jako k odpočinku. Nepřátelé byli na blízku a znali řecké signály (Falinos), proto tato lest. — *τὸ δεῦτερον* t. *σημήνη*. — *ἐπὶ τῷ τρίτῳ* t. *σημαίω* = při třetím... — *τὸ ἡγούμενον* = přední voj (argmen primum). — *πρός τ. ποταμῶν* = při řece; proč? — *τὰ ὄπλα*: meton. místo *οἱ δόματα* = těžkooděnci (sr. *ἀσπίς*, čl. 6. § 10.). — *ἔξω*: vně, na nechráněné straně. Jak jindy se táhlo, viz textu str. 214.

§ 5. *ὁ μὲν ἤρχεν*: Klearchos od té chvíle byl vrchním velitelem. — *οἱ δὲ*: kdo? — *ὁὐχ ἐλόμενοι* se. *αὐτὸν στρατηγόν*: Kl. nebyl sice výslovně zvolen za velitele, ale mlčky uznáván. — *οἱα* (akkus. vnitř. předm.) t. *φορεῖν*.

§ 7. *Τυράκοι* byli asi v oddílu Klearchově (v. čl. 5. § 9.) — *ἔχων τ. ἰαπέας*: s jezci.

§ 8. *κατὰ τὰ παρηγγ.*: podle svých rozkazů, jak byl rozkázal (§ 4.). — *ποῶτον σταθμόν*: první na zpáteční cestě; my raději »poslední« (na cestě tam) [sr. An. I 10, § 1.]. — *ἀμολι μέσας νόκτας*: viz čl. 6, § 1. — *θήμεροι τὰ ὄπλα*: zastavivše, stanuvše... Vojsko zůstalo v šiku, až vojvodcové ujednali smlouvu

§ 9. τὸ εὐώρ. ζέρας: »naproti l. křídlu«; po obrátě Hellenův (§ 6.) bok, který dříve levý byl, stal se pravým; Xenofon však posud nazývá jej levým. — ἀναπτήσσειν τὸ ζέρας: rozvinouti nynější pravé křídlo, t. j. provéstí nejdříve obrát v pravo v bok a potom pochodem v pravo postaviti šik proti nepříteli, tak aby řeka měli v zádech. Ale manévř tento nebyl proveden, protože král se nezastavil, nýbrž šáhl míno ně. — ποιήσασθαι ὄπ. κ. ποτ.: způsobiti si (změnou postavení), aby řeka byla za nimi a záda jim kryla.

§ 10. ἐν ᾧ (sc. Ζφόνφ): = v tom, co; (sr. lat. ex quo). — καὶ δὴ: καὶ na počátku závěti má význam ukazovací: »tak, tu, dříve«; — εἰς τὸ αὐτὸ στήμα jako nahoře § 8, § 9. — ἀντίαν: doplňkové, sr. § 17. — εἶδον ὄντας v. p. Kyr. I 3, 2.

§ 11. ἐξ πλέθους: z větší dálky, vzdálenosti... Řekové byli si vědomi, že již jednou zvítězili, a barbaři...? — νόμῳ πινύς: snad Kunaxa, jak Platarchos nazývá místo, kde bitva se svedla, vzdálené přy 500 stadií (92 km.) od Babylona, asi kde nyní leží Chán Iskanderiyeh na cestě z Bagdadu do Babylona.

§ 12. πεζοί — τὼν δὲ ἰππέων: jsou přistavky dělicí k celku οἱ ἀμφὶ βασιλέα. — πεζοὶ ὀκρέτι se. ἀπεσφάρασαν, tedy utíkali dále. — τὸ ποιοῦμενον: co se děje na kopci (chystají-li se vůdcevé k odporu?). — ἔφασαν se. τὼν ἑλλήνων ἡμῶν. — ἀετὼν τινα: sr. § 8 Ζαλκός τις; v. obr. text. str. 173. Orel byl říšskou korouhví.

§ 13. ἐνταῦθα: proti pahorku. — μὴν: odporovací = však. — ἄλλοι ἄλλοθεν: sr. lat. alius alio: rozutekou se na všechny strany. — Pozor na impf. ἐμλοῦτο naproti aor. ἀπεσφάρασαν. — τέλος (akkus. časový): na konec, konečně.

§ 14. ἀνεβίβαζεν se. τὸ σιγάρεμα. — ὅπ' αὐτὸν: pod ním. — καὶ ἄλλον se. σιγατῶν: a ještě jiného... — τὰ ἔπερ τὸν λόφου, τί ἐστιν: shlédnouce, co se děje za... — ὅτε ταῦτα ἦν, καὶ (právě)...: dum haec gerantur.

§ 16. θέμενοι τὰ ὄπλα: vojáci zůstali v řadách, jen kopí dolním koncem zabodli do země a složili štíty. Při tom ovšem se hořilo. — ἅμα μέρν vyslovuje současnost dějův ἐθαύμαζον a ἐβουλεύοντο (§ 17.) s dějem ἀρεταῖοντο = a při tom ovšem (= μέρν důrazově). — ὀδ' ἄλλος παρείη: nepřichází; volně: ani miko k nim neposílá (s rozkazem, co mají činiti) [srov. níže čl. 8, § 2: οἷτε ἄλλον πέμποι σωματῶν]. — ἤδεσαν — τεδρηζότα: vazba jako po ὀράω (§ 10.). — καταληψόμενον τι: partic. účelové; ἵμ má význam plný, důrazný: »něco důležitého, místo nějaké důležité«. Řekové ztratili (v. § 19) spojení s ostatním vojskem a s vrchním velitelem, a to byla velká chyba.

§ 17. καὶ αὐτοὶ ἐβουλ.: nevědouce něčeho určitého o Kyrtovi a nemohouce čekati jeho rozkazův, sami se radí, co mají činiti. — εἰ ἢ = utrum — an: optativy jsou tu jako v § 5.

§ 18. εἴ τι σιτίον: εἴ τι (jako někdy lat. si quid) má výzvu. neurčitý = cokoli pokrmu nebo nápoje bylo, kde jaký pokrm...: závětí doplň.: καταλαμβάνουσι δὴρπασμέτων. — εἰ λάβοι ἐνδεται: za normálních poměrů musil si vojín opatrovati (kupovati) potravu sám ze svého žoldu. — αἰται — ἤσαν ἅμαξαι: ἅμαξαι jsou bez členu, jest jméno doplňovací = bylo pak τὸ (αἰται) 400 vozů; (sr. čl. 5. § 7 αἰτη — πρὸς αἰσῆν). — καὶ ταύτας: slova ta opakují vzdálený předmět.

§ 19. πρὶν γὰρ δὴ = neboť dříve ovšem (jak pověděno § 8, § 1.) než...; πρὶν jest spojeno s inf., poněvadž řídicí věta jest kladná. Hlavní jídlo, kterého my požíváme v poledne (oběd), požívali Řekové (i Římané) večer: δεῖπνον (lat. cena). O polednách pojedli jen skrovnou jakousi přesnídávkou (τὸ ἄριστον, prandium). — ταύτην μὲν...: tomu odpovídá začátek čl. 8. ἅμα δὲ...

8. Po bitvě.

An. II. (1, 2—23; 2, 1—9).

Dějště: tábor řecký, do něhož se Řekové po bitvě vrátili (I 10, § 17).

§ 2. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ (lat. prima luce): na úsvitě. — πέμποι Π... σήμερον ὄντα: part. účelové (sr. čl. 6, § 1. ἤσαν μαχόμετων). — συσκευασμένους...: O dat. part. sr. P. čl. 5, 2, § 1 Κ. λαβόντα. Co myslili o Kyrtovi, v. An. I 10, § 16. — ἂ ἐλθον: co jim nevzáli barbaři (An. I 10, 18).

§ 3. ὄντων: gen. abs. (sc. αὐτῶν). — ἅμα ἡλίῳ ἀνέχομαι: při východu slunce. — γεγορῶς ἰπός: »polomek...; předložkou ἀπό vytýká se původ vzdálenější, jako v lat. ab, češ. od. Bylt Prokles asi vnukem Damaratovým. — ἀμααράτων: v. Slovn. — πεφευγῶς εἶη: opisný optat. perf. act.; perf. značí »dav se na útlék jest...«, proto předl. ἐρ. O věci v. An. I, 10 § 1. — λέγοι = vzkazuje. — ταύτην τῇ ἡμέρᾳ: dnes; τῇ ἡμέρᾳ se. ἡμέρα: zítřa. — φαιή opakuje sloveso λέγοι: přy. — ἀπιέναι: vyzn. budoucí. — ἡλθε: vénéral.

§ 4. Praes. πενθαρόμενοι naproti aor. ἀζώσαντες značí děj opětvovaný: dovídající se (jedni od druhých). — ἀλλὰ naznačuje, že řeč Klearchova odporuje řeči poslů. — ὄφελε — ἤν může znamenati i: utinam vixisset; který význ. jest zde? — Praes. πρὸς: jsme vítězi = zvítězili jsme (An. I 8, 12.). — εἰ

ζεῖται: oú nenáleží k celé větě (tu by bylo μὴ; nýbrž jen k slovesu μαχεῖται a splývá s ním v jeden pojem: vyhne-li se bitvě. — αὐ δέξα ἡμέραι: člen ukazovací: těch ...

§ 19. οὐδ' ἐξώλεσε... διαβαίνειν: impf. de conatu = non impediebat, nesnažil se zabránit, nezabraňoval. — ἔδοξε σε βασιλεὺς ἀπερωχέειν. — ἡμελημέωνος: ne již συντεταγμένοι (§ 14).

§ 20. ἐπι — ἄρματα: dříve jel na koni. — ὀλίγους: »jen málo mužů« (jakožto tělesnou stráž; snad to bylo oučech 600 jezdců, An. I 8, 6). — τὸ πολὺ = valný díl, většina vojska. — πολλὰ τὼν ὀπλῶν: v. str. 206.

7. Bitva u Kunax.

An. I 8, 1—9, 1; 10, 1—10, 19.)

I 8 § 1. καὶ ἡδη — ἡν... ἡνίκα — προφαίνετα: Myslenka v led. při cum inversum; česlina užívá buď spojky »když tu« nebo připojuje událost parakticky spojkou an; ἡνίκα = když tu, an Pategyas. Pategyas jel asi napřed s předvojem na stanici. Kýros postupoval k Babylonu; téměř již před jeho hradbami (podle Plutarcha asi 65 km.) došlo k bitvě. — ἀμφὶ ἀγ. πληθυσσάν: doba asi od 10. do 12. hodiny dopolední, kterou občané athensí trávali na náměstí Jsouce tam na trhu, nebo za zábavou, nebo za politickými záležitostmi. Jsouce a již bylo okolo 11. hodiny — σιαδμός: zde stanovisté. Pochod končoval se asi o poledních, potom vojsko obědvulo (ἀριστώ) a odpočívalo. Toho dne urazili asi 4 parasangy (nize 10, § 1.). — ἀνήφο Πέροσης, sr. čl. 6, 3 (ἀρόρος Ἐλλήρες). Na subst. tom visí jaký genitiv? — τῶ Ἰππῶ ἔλαύρειν: sr. lat. equo vehi.

§ 2. ἐνθα δὴ: »tu ovšem« nastal zmatek, protože vojsko Kýrovo táhlo bez pořádku (An. I 7, 20; čl. 6). — ἀπίστα μάλει k ἐπιπεσῖθαι: podmět? — καὶ πέντες δέ: o καὶ — δέ viz čl. 5, § 2; πέντες = všichni ostatní, kdo?

§ 3. ἀπὸ τοῦ ἄρματος: v. čl. 6, § 20. — Κῦρος τε — τοῖς τε ἄλλοις: τε — τε = jednak — jednak. — τὰ παλῖά: Persané chodili na hon a do boje se dvěma dřevci. — παρῆγγελλεῖν: sloveso rozkazovací a pod. pojí se v řečl. s infn. předm. — ἐξοπιλλέσθαι: poněvadž vojáci valnou část zbraní složili na vozy a soumary (v. čl. 6, § 20.). — τὰξίς: bitevní šik vojska Kýrova jest vypsán v čl. 6, § 1. — Pro soumary a ostatní zavazadla zřízen na rychlo tábor za bitevní čarou (σικαίαπεδορ) v. 10 § 1.

§ 4. δὴ: jistící »ovšem« (jakož bylo přirozeno). — τὰ ὀξεία τοῦ ζέφατος: pravý bok pravého křídla. τὸ ἐνὸν ζέφος značí levý bok pouze vojska řeckého, nikoli celého šiku Kýrova. — ἐξομμερος: drže se, stýkáje se (se. αὐτὸν = s ním*), přelož krátce »vedle něho«; totéž značí κατὰ τοῦτον. — ἔσχε = zaujal.

§ 5. τὸν βαρβαρίζον: gen. partit. — ἰππεῖς Ἰαγγλαγονες: poněvadž Řekové jízdý neměli, přidělil Kýros Klearchovi jízdú παλαγονσκou. — εἰς χιλιούς: pozn. An. I 2, § 3. — τὸ ἄλλο βαρβαρίζον se. ἔστι ἐν τῷ ἐπὶρρῶ.

§ 6. ὄσον při číslovce značí přibližnost = asi. — αὐτοὶ μὲν व्यtlká vojiny naproti οἱ δ' ἱπποὶ v § 7, (v překladě vnucehej) — ψιλλῆν τ. κερ: Kýros neměl přílby, nýbrž jen královskou tiaru nebo klobouk perský. — μαχαίρας Ἐλλήνικας: šavli takových uživali Spartané.

§ 8. ἡδη τε ἡν... καὶ ἡσασ: stovn. pozn. k § 1. — μέσον ἡμέρας = μεσημβρία, poledne, u Řekův doba od 12 asi do 2 hodin. — κέρων σιζρῶ: poněvadž postupovali nepřátelé pomalu, sr. § 11. — μελαρία τῖς: zájmeno τίς vyjadruje, že slovo μελαρία nevystihuje zcela přesně předmět, který se před nimi jevil = lat. quidam, čes. jakýsi. Nejprve bylo vidět jen oblak bílého prachu; když vojsko se přiblížilo, začaly se proěrnávati i husté řady bojovníků. — ἐπιπολὺ = daleko široko, sr. čl. 6, § 15. — χαλκός τῖς: τίς značí předmět neurčitý co do druhu: což jako kov; probleskovaly broky kopí, přílby a meče.

§ 9. ἐλέγετο: vypravovali to zběhově. — ἐξόμενοι v. pozn. k § 4. — Αἰγύπτιοι nebyli obyvatelé Egypta, poněvadž země ta od Persanů té doby (od r. 408) byla odpadla, nýbrž byli to asi potomci Egyptanů, kteří pomáhali Kroisovi ve válce proti Kýrovi staršímu, které Kýros po bitvě u Sard pro jejich statečnost na milost přijal a jim vykázal krajiny v Aiolidě v Malé Asii. Také Kambyses, syn Kýrův, Egyptany do krajiny Saetské prý převedl a usadil. — Δοπλίκové ἄλλοι (δ' ἰππεῖς...) přelož příslověčně: dále byli jezdcí, dále lučičníci. — κατὰ ἔθρη: κατὰ o významě podlínám: po národech. — ἔαστορ τὸ ἔθρος je přistavka distributivní k plur. πέντες; a přísudek řídí se zde přistavkou (jindy podmětem).

§ 10. τὸν δ' αὐτὸν: doplň sloveso předešlé větě. — τὰ δὴ ὄρεα. καλοῦμενα: Při part. ὁ καλοῦμενος staví se název mezi členem a participium, sr. § 25. οἱ ὀμοιοτάτοι καλοῦμενοι. O vozech srponosných v. pozn. k čl. 6, § 10. — δὴ व्यtlká, že to nebyly vozy obvyčejné: »botiče«. — εἰς πλάγιον ἀπ.: třetel na pšě (t. j. kolmo ke směru jízdý) z koneč nápravy. — εἰς γῆν βλάπτουσα: aby zasáhly i toho, kdo by se pěštil k zemi. — ὅς διακόσσει:

ὄς s infiu. = ὥστε) naznačuje výsledek zamýšlený: tak aby...; ὄρα ἐπισημαίνοντες: věta vztahná podmínečná (= εἴ τι ἐπισημαίνοντες) (optat. opětovací o minulosti) = několikrát v případě; srov. Kyr. I 3, § 1 (ἄ δέοι). — ὄς... ἐλθέτω...: part. fut. značí, že děj teprv státi se má, a ὄς označuje jej jako úmysl Peršanů; přelož: aby... — διακόσῳ τὰ τὰς τάξεις.

§ 11. μέντοι: avšak. Poznámka tato vztahuje se k čl. 6. § 4. — ἀλλήσας παρ. τοῖς ἔ: my přeložíme: povolav Hellenův, napomínal je. — ἐψέσθη τοῦτο (akkus. vnitř. předm.): v tom se zmýšlil. — ἐν ἴσῳ: v rovnosti, v rovné čáře.

§ 12. παρὰ τὴν σῆμα ἡellenického. — ἀγερ: inf. po slovese rozkazovacím ἐβόα (= ἐκέλευε). Klearchos patrně toho dne měl vřehní velení nad vojskem řeckým. — ἀτὰ μέσον τὸ τὸν π.: proti středu sílu nepřátelského. — ἀτὰ (= ἀτὰ ἐάν) τὸ ὄντο (= τὸ μέσον) νικῶμεν: νικῶω mívá často význ. per-fektivý: zvíťazil jsem = jsem vítězem; tedy ἀν νικῶμεν = si vicerimus, jestliže zvíťazíme. S perf. περὶ τὰ ἡν (dat. původový = od nás) místo očekávaného futura srov. lat.: Brutus si conservatus erit, vicimus: děj budoucí vyznačuje se jako nepochybný.

§ 13. τὸ μέσ. στίφος: »střední zástup« 6000 jezdců (čl. 6, § 11). — ἀκούων Κέρου ἔξω ὄρα: při ἀκούων jest akkus. part. doplňk., protože zpráva byla jista = slyše od Kýra, že... srov. περιγράφει v čl. 6, § 16. — ἔξω τ. ἐθέρημω: rozuměj Kýrova levého křídla. Tedy levé křídlo královo bylo delší než celý šik Kýrův, takže králův střed a křídlo pravé nemělo proti sobě nepřítel. Partic. ὄρα, ἀκούων a ἔξω τ. mají význ. concess. — τούτων (akkus. míry rozdílové) περιήν: o tolik převyšoval = takovel přesilu měl. — Po vložené větě (parenthesi) odkazuje spisovatel s velkým důrazem ještě jednou k participiím ὄρα τ. ἀκούων částicemi ἀλλήσας (přece však) a opakuje podmět ὄ Κλέαρχος. Kýros chce rozrazit střed nepřátelského sílu, vedený samým králem, doufaje, že tím bude boj rozhodnut. Ovšem bylo nebezpečí, že křídla dlouhého sílu králova obehodnou krátký šik Kýrův a obklíčí jej (περὶ τὸν ἐξαρῶθην). Toho asi bál se Klearchos a nechtěl (pamětliv jsa zásad taktiky lakonské) se vzdáti od řeky, která kryla jeho pravý bok, choullostivý (proč, v. na str. 212). Proto neposlechl rozkazu Kýrova a tím stal se první příčinou nešťastného výsledku bitvy. Snad chtěl napřed porazit levé křídlo a pak se obrátiti proti ostatnímu voji, jako to dělávali Lakedaimončané. — ὄρα ἀτὰ τὸ μέλλει: »že je to jeho starost... Klearchos, zkušný válečník, rozmrzele odbývá rozkaz mladičkého prince. — ὄρα τὸ ἔξω τ. opt. jako ve větě účelné: aby to dobře dopadlo.

§ 14. τὸ βαρβ. σιφάτευμα jest vojsko Artaxerxovo. — ὄμαλῶς = ἐν ἴσῳ (§ 11). — ἐν τῷ ἀτὰ τὸ: na též místě. — σφραγίσται: text. obr. 13, str. 213. — ἐξ τῶν ἔ. παρὰ τὸν τὸν τὸν: z těch, kteří pořad ještě přicházeli, opozdívše se na pochodě, sr. čl. 6, § 20. — παρὰ τὸν τὸν: řečeno již nahoře § 12. — ὄρα ἀτὰ τὸν (titotes) παρὰ τὸν...: ne tuze při samém vojtě (spíše dosti daleko od svého vojska).

§ 15. ἰδὼν — ἀεὶ ἀσας — ἡρετο: O nespojených part.icipiích viz čl. 5, § 7. — Xenofon, jsa přítomen jako dobrovolník, (nejspíše byl na koni a v družině Proxenové), mohl své místo opustiti a s Kýrem byl znám (An. III 1, 8 čl. 10). — ὄς = (ὥστε) σφραγίσται: až na setkání, až se setkali. — ἐπιστήσας: sc. ἔπειτα, sr. čes. zastaviti, obrátiti. — ἐξ ὄρα = znamení věštná z vnilnosti obětí, σφάγια z pohybů jich před zabitím (zda šla klidně, či se vzpírala); srov. pozn. k čl. 6, § 18. — ἀτὰ: jsou přízniva.

§ 16. θούβου ἡκούσε — ἰδὼν: gen. part. při ἀκούων značí, že Kýros sám (bezprostředně) slyšel šumot vojínů, sdělujících si heslo. — σφραγίσται: Když vojsko již v bitevním síku stálo, a boj měl brzy nastati, zvolil si vojevůdce nějaké heslo (obyčejně významu blahověstného (σώτηρ, νικητὴ) a obklásl je tíse mužům krajním, stojícím na pravém křídle; tí šeptali heslo sousedům svým, a tí dále, soused sousedu, až na konec levého křídla; aby pak heslo v paměti dobře utkvělo, šeptali zas (zde δέτερον ἡδον) od levého křídla druh druhu po řadě slova ta až na kraj křídla pravého. Účel hesla byl, aby vojini v boji se poznali. — ἀτὰ ὄς: a on. — ἐθαύμασε: »s podivem se oázal«. Dávati heslo náleželo Kýrovi jako vrchnímu veliteli; zde Klearchos, vída nebezpečí hrozící, jednal o své vůli.

§ 17. ἀλλὰ δέξομαι: vypuštěna myšlenka: Nedal jsem sice toho hesla, ale přijímám je, protože je blahověstná = schvální je. — ἔστω: to budíž heslem! — ὄρα τ. v. § 6. — ἀτὰ... ἡρίκα v. § 1. — Impf. ἐπαταύριζον značí děj vyvíjející se: dávati se do zpěvu (písne válečné (παύρι) k Areovi čili Enyaliovi, bohu války). S doplňkovým ἀτὰ τὸν sr. lat.: praefecti regis obviā procedebant, v čes. adverb. = naproti, vstříc.

§ 18. Při gen. absol. πορευόμενον doplňl podmět ἀτὰ τὸν: na pochod. Impf. ἐξέρχεται (jako ἐπαταύριζον) = vybírala některá část síku. — τὸ ἀπολείπειν: část, která se opozdávala. — ὄρα, akkus. vnitř. předm. (= jakým křikem), přelož. přísl. zjakos. — ἀτὰ τὸν τὸν δέ: a také (jž) všichni běželi; t. j. nejen τὸν τὸν τὸν τὸν, nýbrž i ostatní část řecké falangy. O Kýrových Peršanech Xenofon zde vůlce nemlívá.

dupli. č. 168, 169

genit. absol.). Part. přelož hlavní větou: A tu bojovali... (Diodoros praví, že vůbec zhynulo z vojska králova přes 15.000, podle Ktesia 20.000, z Kýrova asi 3000 mužův.) — Impf. ἀπεθνήσκον má význam plusqpf. = bylo mrtvých, a shoduje se tak s plusqpf. ἐξήρτο: leželo. — οἱ ἀμφὶ βασιλέα = družina králova, podobně τῶν περὶ αὐτόν.

§ 29. ἐπισφάξαι... Κόρυς: Sloveso složeno jsouc s předl. dativnou spojuje se s dat.: při Kýrovi zabít. — οἱ δὲ sc. φασι. — ἐπισφάξασθαι (medium zvratné): sám se proklál. — Dary, o kterých se tu zmínka činí, obdržel Artapates od Kýra; obyčejně dary tyto a jiné (na př. skvostný kabátec, koně s pozlaceným udidlem) dávali králové perštím svým velmožům z náklonnosti nebo v odměnu za služby prokázané. Kýros, jak je zjeveno, měl v Sardech celý královský dvůr v malém se vsí jeho nádhrou a jeho obřady (sr. Kýr. I 19, 1 3, 3). — ἀρήρωρ: krátec: »který byl...« — τῶν γεννημένων: »z těch, kteří žili po...«; tedy jen Kýros starší ho v tom překonával. — ὧς... ὁμολογῶνται: přelož aktivně: »jak souhlasně vyznávají všichni...« — τῶν δόξουντων: ti, o kterých se zdá, o kterých můžeme předpokládati, že... a kteří tedy víry zaslужují. Nejspíše tvrdili a vypravovali o něm ledacos i lidé, kteří nikdy s ním nemluvíli, a tedy víry nezaslужují.

I 10 § 1. Κόρον ἀποτέμνεται ἡ κεφαλή: přelož činně: Kýrovi utnou hlavu a ruku, kterou se odvažil vztáhnouti na krále. (Stalo se tak s mrtvolou Kýrovou, jak praví Plutarchos, podle jakéhosi zákona perského, An. III. 1, 17.) — τὸ Κόρυς: zřídka v prose adjekt. přivlastňovací místo genit. přivlast. (sr. fabulae Livianae = divadla Liviora). — οἱ μετὰ ἤραιον = Ariaios s vojskem svým, levé křídlo Kýrovo. O tomto vojsku a jeho činnosti v boji Xenofon nic nevypravoval, teprv z této poznámky vyplývá, že dali se na útěk, jakmile uslyšeli o smrti Kýrova. — δὲ σιτρατοπέδου: asi chvatně si vzali s sebou, čeho potřebovali.

§ 4. δῖέσζον: »vzdálili se«; král totiž pustil se za prehařícím Ariaieim. — οἱ μὲν sc. ἑλληγες. — τοὺς αὖθ' ἀποτοῦς sc. τεραγμῆτορς. Ovšem jest velice málo pravdě podobno, že by byl král se zúčastnil plenění v táboře Kýrově. Byl-li raněn, pak jistě dal si ránu ošetřit; jeho sbory snad pronásledovaly zatím Ariaia, a vykonavše svůj úkol, vrátily se ke králi, který snad na pahorku v § 12. uvede-ném je očekával. Zprávu o úmrtí králově ve vyplnění ležení Kýrova dostal asi Xenofon od Tissaterna: nejspíše král sám dal ji rozhlásiti, aby tím zakryl, že byl od Kýra raněn. — οἱ δ' ἐρηάζοντες: lidé královi plenili tábor Kýrov. — πέρτερς νικῶντες a πέρτερα νικῶντες: hříčka slovní; πέρτερα (dle čl. 5., § 7. τὰ αὐτά): jako by

byli úplně zvítězili; v pravdě zvítězili Řekové jen nad částí (levým křídlem) vojska perského, a naopak z vojska králova také zvítězila jen část. Byla tedy bitva nerozhodná; věc byla rozhodnuta smrtí Kýrovou.

§ 5. ἐν τοῖς σκευοφόροις: mezi zavazadly, jež byla před bitvou zanechána stranou v ležení. — Τισσαφέρνης: viz § 7—8. — νικῶντες — οἰχοῦνται: všimni si změny způsobu bez rozdílu významu. — οἰχοῦνται διώκοντες = prý jsou pronásledující, nebo krátce: »před se prý pronásledují« (srovn. čl. 5, § 2. τινάζω). — ἀθροίζεαι: to dalo se v táboře Kýrově. — ἐβουλεύετο Πρ. ναλάσας: přelož buď: ναλάσας Πρῶξενον ἐβουλεύετο ἢ αὐτῶ. — ἔβουλεύετο Πρ. ναλάσας: přelož buď: ναλάσας Πρῶξενον ἐβουλεύετο ἢ αὐτῶ. — πέμποιεν — ἴοιεν: optativy po vedlejším čase zastupují konj. rozvažovací, který by zde byl v přímé otázce. — ἦ καί: καί o významu neurčitě: snad. — O part. fut. ἀρῆξοντες viz čl. 6, § 1.

§ 6. ἐν τοῦτορ: Zatím, co Řekové se takto radili, objevil se v dálece zástup králův, postupující, jak se jim při té vzdálenosti zdělo, přímo jim v zad (ὀπισθεν). — δῆλος ἦν παροσιών (part. doplňk. podmětne) = »objevil se« nebo »bylo vidětí krále, an...« — σιτρατοπέδου = »obrátil se«, obrat učinivše (med. pass., sr. § 25.). Obrat tento »čelem vzad« provedl se tím způsobem, že mužové řady 1. prošli mezerami řad ostatních nazpět a postavili se čelem vzad; 1. nimi stejné prošli a postavili se mužové řady 2., pak 3. atd. Mužové řady poslední se prostě obrátili. — ὧς δὲ ἔσθμεροι sc. τοὺς πολεμίους προσώριες ταῦτη: přelož dle K. I. 3, 13 ὧς ἀντιόσσα. — ἦ δέ: ... ταῦτη: nýbrž kudy — tudý. Král nekáhl tedy podél Eufrátu, kde by byl narazil na Reky, nýbrž vrátil se tudý, kudy prve přišel, mimo levé křídlo řecké, chltěje asi je napadnouti z boku (§ 9) [text. obr. 2. vev]. — τοὺς αὐτομοζ.: houfy nepřátel se vzdávaly tím s tím se Hellenům, odměňovaly k rozkazu jejich svou zbraň a posílány byly za šik bezpochyby k ležení. Tu král naleznuv je vzal je s sebou. Ze jich bylo mnoho, v čl. 8, § 6. Co Xenofon zde dodatečně vypravuje, patřilo by vlastně nahoru do § 19.

§ 7. καὶ τοὺς ἑ. πελται: καὶ = »poděl« (skrze) hellických lehkých oděně, kteří stáli nejzáje na pravém řídle.

§ 8. φέρειος γερῆσθαι: tím, že kázal řadám, aby se rozstoupily a nepřátelům doprály průchodu, ale při tom jim, pokud možná, škodily; odraziti útok jízdy bylo lehkooděněm nemožno. — ἀπηλλάγη (význ. mediáný): odstranil se = vyvázl. — μείον ἐζωρ maje méně = se ztratou. — οὐκ ἀπεσιγήθη αὐτῶ: neobrátil se zpět Hellenům vzad, jak by se bylo mohlo právem očekávat.

μή ἤλθεται, ἐπορευόμεθα ἄν...: souvětí podmínečné nesku-
tečné: nisi venissetis, proficisceremur... — τῶν μάχην νικῶν-
των: gen. possess: těm, kteří bitvu vyhráli, patří... (μάχην jest
acc. vnitř. předm. při νικῶν).

§ 5. ἀποστρέλλει τ. ἀγγέλουσ (sc. τὸν Προζλέα καὶ Γλοῦν):
propusit; při Χειρίσσοφω. a Μέριωα značí: posle. — ἐβούλετο:
přál, žádal si toho.

§ 6. ἐξ τῶν ὑποζυγίων: poněvadž neměli obilí a mouky
(sr. An. I 10, § 18). — κόπιοντες...: plur. po sing. τὸ σιρῶ-
τευμα! — ξύλοις (doplňk) ἐχρῶντο τοίς οἰσίοις: jako
dříví palivového, za palivo... — προΐόντες: chodíce je sbírat. —
μικρόν: akkus. prostorový jako lat. paulum procedere, čes. málo
postoupiti. — ἀπὸ τῆς φάλαγγος: zde míněn tábor. — οὐ: doplň:
na místo, kde. — πολλοίς οὐσιν: větou: jichž tam hojně, valně
leželo. — ἠνάγκασον... ἐκβάλλειν (opětovaci): nutili vyhazo-
vati (vysypávati z toulů). O věci viz An. I 10, § 6. — γέροντες —
Αἰγυπιαίς: v. An. I 8, § 9. — ἡσαν φέρεσθαι: inf. účelný
při εἶναι jako v češt.: bylo mnoho vozů... vztít si (t. za palivo). —
οἷς πᾶσι...: zájm. vztážné v hlavní větě! Sr. latinu. — Plur. ζῶα
(lat. carnes) značí různé drubry masa. — χρώμενοι — ἔψοντες:
těch užívající při vaření = na nich vařice si maso.

§ 7. περὶ πλῆθ. ἀγορᾶν viz čl. 7. § 1. — ἦδη τε ἦν...
καί (= ἦν καὶ) čl. 7. § 1. — οἱ μὲν ἄλλοι... je přístavka dělicí
(An. I 8, 9), jen že druhá část její místo slovy: εἰς δὲ Ἑλλήν pro-
slovena jest pro důraz samostatnou větou; οἱ ἄλλοι prolepticky, jakoby
byl Xen. řekl: jeden Řek, ostatní Persané. — αὐτῶν: gen. partit.:
mezi nimi byl. — τῶν ἀμφὶ τάξεις: τὰ ἀμφὶ τάξεις: pravidla
o pořádní, šikování vojska; umění taktické. Byl tedy asi pozván, aby
byl instruktorem armády perské.

§ 8. θύραξ: v. p. Kyr. I 3, § 2. — ἐρίσσεσθαι má význ.
snahový: »snažili se dosíci« (dožebraťvali se), předmět slovesa pojat
jest ve větě vedlejší ἄν (= εἴν) πὶ δύνωνται ἀγαθόν (= milost ně-
jakou).

§ 9. τοσοῦτον má význ. omezovací: jen tolik. — οὐ τῶν
νικῶντων εἶν: neut. věcí, obyčejem vítězův (gen. possess.). Jak je
možno, že obě strany osobují si vítězství, v. p. An. I 10, § 4. —
ὄ τι... ἔχετε τ. ἀποζήνασθαι; ὄ τι jest akkus. vnitřního
předmětu. — ἀλλιστορ nejčestnější, ἄριστορ nejužitečnější. —
ἦξω: »přijdu«. — ἱερά: oběť věštnou, sr. níže 2, § 3 n. Klearchos
totiž jsa na rozpacích, má-li s Arianiem se dáti na cestu zpáteční či
proti králi táhnoucí, dal zabíjí zvíře v oběť, aby z vnitřnosti jeho seznal,
jak asi by ten či onen záměr se skončil. Právě oběť byla zabita (ἔτριξε

δνόμενος), když přijeli poslové. Klearchos byl odvolán (καλέσασθαι
τοὺς ἀρχοντας, § 8), za jeho nepřítomnosti sluhové obětní zvíře ote-
vřeli a volají ho nyní, aby si prohlédl jeho vnitřnosti (τὰ ἱερά ἐξέτρι-
μένα: srdce, plíce a játra) asi spolu s věštcem, který znal znamenání
věštná (v. čl. 6, § 18), sr. pozn. Apomn. I 1, 3.

§ 10. ἔνθα δῆ: tu tedy (poněvadž se vzdálil přední vůdce,
ujímá se slova — asi podle zvyku — nejstarší ze zbýlých vůdců). —
ἄν ἀποθάρσυνεν: opt. s ἄν jest výraz zadržlivý místo ind. futuri.
— πότερα (= πότερον) ἦ = utrum — an. — ὡς ζοιῶν =
jako vítěz, právem vítězovým. — ἡ δὲ διὰ φίλιαν δῶσα: či jako dary
z přátelství, dary přátelské. — και οὐ (sc. δέ) λαβείν: úsečné
místo: proč nepřijde a nevezme si? V češ. podobně: nač potřebí mu
jí žádati a ne přijíti a vztíti? (ironie). — εἰ δέ = sin, pakli. —
πείσας: po dobrém. — τί ἔσται: čeho (jaké odměny) se dostane. —
ταῦτα: akkus. vnitř. předm.

§ 11. τῆς ἀρχῆς jest genit. předmětu, o který jest zápas. —
ἐαυτοῦ εἶναι: že v moci jeho jste. — ἔχων totiž ἱμάς: poně-
vadž... — Ο μέσος viz čl. 6, § 14. — ποταμῶν: mezi Eufrátem
a Tigridem, které jsou v těch místech velmi hluboké a dravé (stovn.
čl. 9, § 18). — οὐδ' εἰ (připouštějí) = ani byt... — παρῆχοι:
kdyby vám to dovolil (= kdyby vám je vydal bezbranné): hyperbola.

§ 12. εἰ μή: (po záporce jako lat. nisi): kromě, mimo, leč. —
ἔχοντες: dokud máme... — Ο ἄν χρῆσθαι a ἄν σιερῆσθαι
viz čl. 6, § 5. — σωμαίων: zde životy. — τὰ μόρα ἀγαθῶ
ἡμῖν ὄντα: svou spásu jedinou. — παραδῶσειν: kdo jest pod-
mětem? — σὺν τούτοις: důrazné, neboť je odpovědi na výzvu
Falinovu.

§ 13. φιλοσόφω (s ironií): řeč tvoje je velmi logická. — οὐκ
ἀχάριτα (litotes): velmi vtipně. Někteří se domnívají, že v osobě
tohoto mladíka tají se Xenofon sám, podobně jako svou Anabasi vydal
pod pseudonymem (Úvod str. 11.). Theopompos = od boha poslaný.
Avšak, proč jen právě zde by se skrýval? — μέρτοι = avšak. —
ἴσθαι ἀνόητος ὢν: nom., poněvadž předmět ὢν je totiž osoba jako
podmět: věz, že jsi...

§ 14. ἐφασαν: totiž ti, kteří byli přítomni té rozmlavě a potom
Xenofontovi vše vypravovali. — πολλοὶ ἄξιτοι...: že by mohli
prokázati veliké služby králi. — εἶτε — εἶτε = sive — sive.
ἀλλο τι χρῆσθαι: k něčemu jinému jich užiti (akkus. vnitř. předm.
m. ἀλλήν πινὲ χρῆσιν χρῆσθαι). Závěti σιγχατασιέσθαι ἄν
vztahuje se jen k druhé části εἴτ' ἔτ' ἀπ' αἰγ. σιγατέειν (sc. θέλει);
k první doplň: že by mu s věrně sloužili. Egypt byl té doby v oběti;
proti vládě perské, svrhnuv ji za Dareia II. Nothia r. 408.

s Ariaicem. *οἱ κρητίσσιοι τῶν σὺν αὐτῷ*: nejvznešenější mužové z jeho družiny. — *μήτε* — *τε* spojují větu zápornou s kladnou (srv. lat. neque — que); po slovesech přísahy vždy se užívá při inf. *μή*.

§ 9. *σφάξαντες ταύρων*... (sr. římská suoretaurilia) na smlouvi žení smlouvy a přísahy vykonána jest obět, kterouž byli vzývání bozi za svědky úmluvy. Krev obětních zvířat zachycena byla ve štít (*εἰς ἀσπίδα*) a v krvi obě strany smáčely zbraň. Pozor na nespojená part. *σφάξαντες* a *βάπτοντες*!

9. Tissafernes úkladně zajme vůdce řecké.

An. II 5.

II 5 § 1. *τὸ εὐροσ*. acc. vztah. — *ἐποψίαι*: s plur. sr. lat. suspiciones = důkazy nedůvěry, přičiny k podezření.

§ 2. Věta *εἰ πως δύναιτο* vyslovuje přání Klearchovo, které ho pudilo ke schůzi s Tissafernem: zda by nějak mohl... — *Ὁ πρίν* s inf. viz An. I 10, § 19.

§ 3. *Τισσαφέρων* jest vokativ různoslovný (dle I. dekl.); místo? — *ἡμῖν* (dat. původný) = *ἐφ' ἡμῶν* (*γεννημένους* jest pass. k mediu *ποιέσθαι*): že byly od nás vykonány... — *φυλατόμενον* *σέ τε δρω*... *καί*: *τε* ukazuje, že měl Xenofon původně na mysli vazbu: *δρῶ σέ τε ἡμῶς φυλατόμενον καὶ ἡμῶς σέ ἀντιφυλατόμενους*.

§ 4. *ἐπεὶ* přičinné (jako často lat. cum): když, ježto. — *ὁ δύναιται* postaveno jest před *οὔτε* pro důraz: jakkolivěk zkonáním, nejsem s to, abych... *Ὁ οὔτε* — (*ἐγὼ*) *τε* viz An. II 2, § 8. (v překládě *οὔτε* vynechej!). Spojuj: *ὁ δύναιται αἰσθέσθαι σέ περὶ ρώμενον* (part. sr. p. Kyr. I 3, § 2. *ἔγρω*) *ποιεῖν ἡμῶς κακῶς*. Věta hlavní jest *ἔδοξε*... — Genit. *ἀλλήλων* visí na *ἔξελουμεν*.

§ 7. *πρωτόν* a *μέγιστον*: acc. adverb.: především a hlavně. — *θεῶν δρω*: genit. předmětný: přísahy konané při bozích. — *σύννοιδεν αὐ. παρημεληζῶς*: part. (po *σέροδα* jako po *γνώσκω*, *αἰσθάνομαι* part. předm., v. § 4.) pádem se přizpůsobilo podmětů = kdo vědom si jest, že jich (sc. τῶν δρω) ... — *θεῶν πρόλεμος*: válka, kterou bohoré proti člověku věrolomnému vedou, aby ho za věrolomnost potrestali = pomsta bohů. Spojuj: *οἷξ οἶδα, ἀπὸ ποίου τάχους, οὔτε ὅποι θεῶν ἀποφύγοι ἄν τις τῶν θεῶν πόλεμον*. — *ἀπὸ... τάχους*: z jaké rychlosti vycházejí = jakou rychlostí. — *δπως... ἀποσταίη*: *ὅπως* spoj. s *ἔγρω*: v jak pevné místo. Stovnáli lze Zalm 139, 7—12: Kamž bych

zašel od ducha tvého, aneb kam bych před tváří tvou utekl? Jestliže bych vstoupil na nebe, tam jsi ty; pakli bych sobě ustlal v hrůbě, aj, přítomen jsi. Vzal-li bych křídla na úsvit, abych bydlil při nejdalsím moři: i tam by mne ruka tvá provedla, a držela by mne pravice tvá. Dím-li pak: »Aspoň tmy, jako v soumrak, přikryjí mne«, však i noc jest světlem vůkol mne, aniž tmy před tebou ukryjí mňou, anobrž noc jako den tobě svítí, rovně tma jako světlo. — Pozoruj, jak různě vyjčeno *πάρτω*. — *ἴσον*: adverb. stejné. — Místo toto připomíná myšlenky Apomnemeumat (na př. I 4, 18). Xenofon nepochybně vkládá Klearchovi do úst řeči, jež asi často slychal od svého učitele Sokrata. Proto nesmíme řeči zde uváděné pokládati za věrné a do-slovné podání skutečných hovorů, které byly mloueny při schůzi obou vůdců, ač hlavní mysl jejich jest asi zachován.

§ 8. *ὁή* = tedy. — *παρ' οὐδς* (sc. *τοὺς θεοὺς*) *τὴν φυλάξαν κατεθέμεθα*: u nichž jsme si uložili, uschovali přátelství, které jsme spolu učinili, = v jejich ochranu jsme poručili... — *τὰ ἀνθρώπων*: věci lidské; zde přelož: »lidé«. — *ἐν τῷ παρῶντι* (sc. *καίρω*): sr. lat. in praesenti.

§ 9. *πᾶσα δδός*: každá cesta. Níže: *πᾶσα ἡ δδός* = veskera cesta. Pro důraz jsou věty vysloveny úsečně (beze spony) a slovo *πᾶς* se několikrát opakuje (anaforou). — *διὰ στότους* přelož adjekt.; obrazně: cesta je nejistá, neznámá a nebezpečná. — *αὐτῆς*: gen. part. závislý na *οὐδεν*. — *φοβερότατον* — *ἐρημία*: ad-jekt. doplňkové středního rodu při podmětě žensk. má význam subst.: jest věc nejstrašnější; sr. lat. Triste lupus stabulis.

§ 10. *καὶ ἀνέρις*: *καί* má význam neurčitý = snad. — *ἀλλο τί* (*ἔστι*) *ἢ* (vlastně: platí něco jiného či) potom = lat. nonne, zdali... ne, není-li pravda, že...? — *ἔφεδρος*: v. ve slovníčku. Klearchos mluví: kdybychom zdvihli nepřítelství proti tobě, a podařilo se nám tě přemoci a zabít, však král by tvou smrt krutě na nás pomstil.

§ 15. *οὔτις θαυμαστόν*: »je to vůbec nemyslitelno, abychom my pomýšleli na úklady proti tobě. Máš-li ty nás přece v podezření, jistě nás někdo u tebe osočil obratnou řečí.« Klearchos má v podezření Menona (v. § 28). — *τὸ... ἀπιστεῖν*: že ty nám nedůvěřuješ. — *ἀνημείφθη* (*ἀπαμείφθη*): s význ. med. = odpověděl.

§ 16. *ἠδομαι ἀκούων* = rád slyším; *σορ*: lýž gen. jako An. I 2, 5. — *εἰ... βουλεύοις ταῦτα γιγνώσκων*: máje takové přesvědčení (jako jsi v řeči své projevil)... = kdybys při takovém přesvědčení... — *δοξεῖς ἐν εἶραι* = *αἰετῶν*.

ὄς δ' ἄν μ' ἐθέλῃς: ἄν naznačuje, že mluvívě očekává, že účelu snad bude dosaženo: alys bohád (ἄν) zvěděl.

§ 17. εἰ ἐβουλόμην...: Podmínka jest označena za ne-skutečnou: »kdybychom chtěli« (mý však nechceme), závěti důrazně prosloveno jest ořízkou řečníckou místo věty záporné. — ἐν ἡ σέ. ὀπίσσει: zbraň, v níž oblečení jsouce = s níž. — οὐδέ τις κίρ-δωνος sc. ἄν εἶη.

§ 18. ἀλλὰ uvádí námitku, kterou si Tissafarnes činí, předpo-kládaje, že by ji mohl učiniti Klearchos: at, ale (soběnamítání). Spojuj: δοξομένην σοι ἀπορεῖν ἄν ζωρίων ἐπιτηδείων ἐπιπέθεσθαι (inf. vztah.) ἔμην. — ἀπορεῖν ἄν: ἄν přelož »ah, snad«. — οὐδ' ἵσθαι: οὐδ' = nonne, a náleží též κ' ἵσθαι. — οὐδ' ὄχι δόξατε τοσαῦτα (tolik) πεδία καὶ ὄρη ὄντα πορευτέα ἔμην (že jest vám přejíti...). — φέλλια ὄντα: ἀκόλι v nich není nepřá-tele... (t. j. dokud já vás vedu). — ποροκαταλαβῶσι ῥίδι se v pádě podle ἔμην; přelož: ἔξεσι ποροκαταλαβῶν καὶ παρόχην. — ὀπίσσει ἄν ἔμην βουλ. (kom. s ἄν: děj opětovací v přítom-nosti): »s jakým počtem z vás pokadě chtěli bychom bojovat!«; t. j. můžeme vyčkati, až určitá část vás přejde řeku, a potom na zbytek se vrhnou. — ἀντιῶν sc. ἔμνοι (gen. part.).

§ 19. ἐν πᾶσι τοῦτοις: při všech těchto výhodách. — ἡ τῶμην (tvar?): kdybychom přes to vše nemohli vás udolati zbraní. — ἀλλὰ... γέ τοι: však jistě. — ἀντιτάξαι: obrazně. — ἀγαθοί: stateční.

§ 20. πῶς ἄν — ἄν — ἐξελοίμεθα: ἄν se opakuje, po-něvadž první ἄν jest od slovesa ἄλεκο vzdáleno: »jak bychom mohli...«. — μηδένα: poněvadž ἔχοιτες má význam podmínečný a připouštěcí. — ἔπειτα = pak přece. — ποδὲς θεῶν: před bohy, v očích božích. A přes toto smýšlení a ujišťování zvolil si věro-ломný Tiss. přece tento bezbožný a hanebný způsob boje (úklad). Jak ohavného činu se dopustil, naznačil nám Xenofon již nahoře slovy vlo-ženými do úst Klearchovi (§ 7.).

§ 21. οὐκ ὄνν jsouc složeno z οὐκ (nonne) a ὄνν má význ. = nonne igitur = »nejsou-liž tedy ti, kteří...«; ἔφη nadbytně jest vlo-ženo jako část naše »prý«. — τοιούτων ὑπαρχόντων (neu-trum): »ačkoli tak mocné přítiny, důvodý« (jako výše pověděno) »máme k tomu, abychom byli přáteli«. — διαβάλλοντες přelož: »pomlouvami, osočováním«.

§ 25. καὶ ἐγὼ μὲν γε: částice γε obsahuje přísvědčení k otázce Klearchově: ovšem (= ano), a já zajisté (μὲν). Tiss. s radostí chápe se této přezítko-utí, tváří se, jakoby chtěl konfrontaci se všemi na

dobro odstranili všecko podezřívání. — μοι... ἐλθέειν: dativ směr-rový = ke mně.

§ 26. ὄθεν: odkud = od koho.

§ 27. ἐξ τούτων má význam časový: po... Proč nedal za-bíti Tissafarnes Klearcha ihned? — δῖλος ἴρ οἰόμενος: zjevně na jeho dával, že se domnívá, že... (part. doplňk. podmíneč.). — οὐς ἐξέλυσσε t. ἱέραι; lze přeložiti »kterých si žádal«. — Σ ἐλέγξω s part. doplň. předm. srovn. ὄρω. — τῶν ἐλλεί-ρων genit. celkový visící na ὄ. — αὐτοὺς (m. τούτους) Ζήναι τιμωρήσεται.

§ 28. τὸν διαβάλλοντα: »osočovatelem«. Proč člen nesmi se vynechati, ἀκόλι slovo to je doplňkem? — μετ' ἱταίου: v. Klearcha. — ἀντιῶ (m. ἀντιῶ) vztahuje se na

§ 29. Klearchos nešťastným osudem svým sám byl vinen. Chtěje státi se velitelem veškerého vojska řeckého, měl Menona v podezření, že jest jeho sokem a že za jeho zády pomocí perskou chce se zmoc-niti vnitřního velení. Naděje, že nyní Menon sledkoun bude vinen a že bude potrestán, zastopila ho tak, že uvěřil lícenému přátelství Tissa-fernovu a vydal sebe a čtyři jiné vůdce v ruce jeho. — μη ἱέραι: μη; při inf. rozkaz.: Nechoďte všichni... Z tohoto místa vysvitá, že v řeckém vojsku nebylo neomezené kázně a poslušnosti. O opatřeních, která mají se státi, nerozhodují tam jen vůdcové, nýbrž hlasují ve shromáždění i vojíní (zřízení demokratické).

§ 30. ὡς εἰς ἀγοράν: jak na trh, totiž neozbrojení.

§ 31. ἐπι ταῖς θυραῖς: před stanem Tissafarnovým. Stan ten byl asi nádherný jako královský palác, proto Xenof. označuje jej slovem tímto (v. pozn. Kyr. I 3, 2); doleji též slova značí: přede dveřmi.

§ 32. οὐκ ἔστειρον = non (ita) multo post. — ἀπό... σημεῖον: na znamení. Znamením tím byl prý nachový prapor, který byl vztýčen na staně Tissafarnově. — ξυλλαμβάνοντο: impf. značí buď opětování, nebo houževnatý odpor napadených. — τῶν β. τινὲς ἱπέων: zám. τίς smí se postaviti mezi člen a subst. k němu náležející jen tehdy, když vedle členu jest ještě nějaký přívlastek. — Opt. ἐπιτηδείων jest opělovací. Minění jsou zde asi vojáci, kteří doprovodili vůdce (§ 30.), ale nebyli asi vpaštěni do tá-bora, nýbrž čekali před táborem venku; snad miněti i Rekové, kteří se vraceli s píčování.

§ 1. ὡς βασιλέα: v. P. An. I 2, 4. — τὰς κεραιλάς akk. II 6 vnitř. předm. při ἀπομυθήσεισ ἐτελεύτησιν: přelož krábe: byli státi (ale ne hned). — εἰς ἀντιῶν: mezi nimi i... — ἀπολογου-μένως ἐκ τῶντων = ὡς ἐπὶ τῶντων ἀπολογία. — δό-

§ 35 γενέσθαι ἀνήρ: jenž prokázal se býti mužem ... Zajali vojevůdcevé byli dopraveni do Babylona a některý čas věznění. Ve vězení navštěvoval Klearcha Ktesias, osobní lékař královny Parysatis, a leckterou dobrou službu mu prokázal. I žádal ho Klearchos za dykku, chtěje sám konec učiniti životu svému; avšak té žádosti Ktesias bál se vyhověti. Parysatis, jsouc nakloněna Klearchovi pro služby, které konal mládežnicku jejímu Kyrovi, a chtěje se mu za to odměniti, uprosila syna svého Artaxerxa, aby Klearcha nedal odpraviti; avšak potom zas manželka králova Stateira přemluvila Artaxerxa k přisnošti proti těm, kteří odbojného bratra podporovali, a tak všichni vůdcevé mimo Menona byli popraveni a mrtvoly jejich psům a pláčkám na pospas pohozeny. O pohřbení mrtvoly Klearchovy a o hrob jeho dlouho prý Parysatis měla péči. Menon byl držán v záláti po celý rok a po dlouhém mučení usmrcen, neznámo, jakou smrtí.

§ 33. πρίν... ἤξε = »až, dokud ne« s minulým časem. Ve slovese ἡμμεγρόων jest zápor = byli v nejistotě. Part. γέγγων spoj s ἤξε; τερωέτερος je připouštěcí.

§ 34. ἐκ τούτων δή = tu hned. — ἀυτοός: kdo?

§ 35. πάριτες (tři s důrazem) μὲν... δέ: všichni sice ne... nýbrž jen. — ἦσαν = fuerant.

§ 36. εἰ τις εἴη (výsměšné): mají-li jakého vůdce. — τὰ παρὰ βασιλέως: vzkaz králův.

§ 37. φελατιόμενοι: »proztětelně, opatrně«. — τὰ περὶ Προξένου: osud Proxenův, jak je s Proxenem, který byl jeho přítelem (An. III 1, 4). — Xenofon zmiňuje se o nepřítomnosti Cheirsofově, poněvadž jinak by byl on jako nejstarší vojevůdce (An. III 2, 37) a Spartan zajisté jednal s posly Tissafernovými.

§ 38. τὴν δίκην: člen má význ. přivlastňovacího zájmena: pokutu svou (jaké zasloužil). — Zpráva Ariaiova o smrti Klearchově byla tehdy ještě nepravdivá; chtěl oklamat Řeky, jakoby byl úklad směřoval jen proti osobě Klearchově a nikoli proti Řekům vůbec. — ἐφάρη ἐπιτοκῶν srovn. ἐλεγγδοῖσι διὰβάλλοντες (§ 27). — ἔαντοῦ εἴναι: gen. possess. — O slově δοῦλος v. p. An. I 7, 3. — Protože Kyros byl otrokem královým, vše co patřovalo Kyrovi, jest majetkem královým.

§ 39. οἴτινες: vztažná věta vyslovuje přičinu děje αἰσχόμεθα (lat. quippe qui): v češ. nestydíte se, že... — ὀμόσαντες ἤμιν: Peršané přísahali vojevůdceům řeckým. — ἤμιν opakuj též ku τοὺς αἰτούς: »tytéž lidi jako my« (v. An. II 2, § 8. n.). — φιλους a ἐγγροούς: doplněk ku ρομῆν.

§ 40. Κλέαρχος γὰρ: Místo určité odpovědi »nikoliv« uvádí Ariaios hned důvod, proč myslí, že neruší slova dancho; γὰρ »vždyť«.

— Ὀρόριτα: vznešený tento perský zrádce z družiny Kyrovy byl kdysi popraven na radu Klearchovu a to mu nemohli ostatní velmoži zapomenouti, jak jest zřejmo z tohoto místa.

§ 41. ἐπὶ τούτοις: na to. — δίζαιον... τοὺς ἐπιτοκῶν: slova bijí na Ariaia a jeho soudruhy. — Ἰρόξ. καὶ Μένων: Jména ta za důrazem postavena jsou na prvním místě v nom., potom odkázána k nim zájmenem αἰτούς (anakoluth). Přelož je akkusativem. — τὰ βέλτιστα συμμ.β.: akkus. vnitr. předm.

§ 42. πρὸς ταῦτα: πρὸς má význam vztažový: »vzhledem k tomu, o tom, a visí na διαλέγηριτες (D. P.) = pohovorišce, rokovavše. — οὐδὲν ἀποζηνήμενοι: Xenofon jejich lež přivedl do úzkých.

10. Volba nových vojevůdců.

An. III 1 (2-47).

§ 2. οἱ στρατηγοί: jen 4 nejpřednější (An. II 5, 31). — οἱ III 1 συνεπισπόμενοι (συνεγέμομαι): v. An. II 5, 30 nn. — ὁ ἰδύραζοι: »tu ovšem«. — ὅτι ἦσαν...: ind. imperf. a plusqpf. položen se stanoviska pisatele; když X. toto psal, byly ty věci již minulé (v čes. praes.). — ἐπὶ τ. θυραίς: hyperbolické (A. II 5, 31 pozn). Kunaxa byla vzdálena od Babylona jen asi 65 km, ale řeka Zab, kde vůdcevé byli povražděni, jest již daleko vzdálenější. — οὐδέ τις παρ᾽ ἐξείν ἔμελλεν: »nebylo lze očekávat, aby kdo poskytoval,« kratěji: nikdo již nebude asi poskytovat. — τῆς οἰκადε ὁδοῦ visí na διελθοῦν: překážejí v cestě (vlastně?). — ἐν μέσσοις j. mezi Helladou a nynějším jejich stanovištěm tekoucí. — οὐδὲ ἰσπεὰ ἔχοντες v. An. II 2, 7. — σέμμαζοι: buď »na pomoc« nebo volněji »ve vojště«. — νικῶντες a ἡττηθέντων přelož vělou: budou-li vítězi... Jízda po vítězné bitvě přehajícího nepřítele pronásleduje a vraždí, po bitvě nezdařené zadržuje pronásledujícího nepřítele, až by rozprašená pěchota se znovu sešikovala (v. An. III 3, 8-11). — λειψοίη (med. pass.): zůstal by, zbyl by na živě.

§ 3. Part. ἐννοούμενοι obsahuje celý podmět (οἱ ἐλλήνες § 2), potom podmět se dělí (dělicí přístavka) a o každé části zvláštní přísudek se propovídá. — εἰς τ. ἐστέρων: na večer. — τὰ ὄπλα: místo v táboře, kde zbraň jednotlivých oddílů byla postavena; = stanoviště, tábor. — ἐτγγζαρεν má plný význam: »kde každý právě byl«. — ἐπὶ λέπης: ἐπὶ značí překážku jako lat. praes = pro. — παρτίθων: plur. distribut.; rodná města. — Ὀροί pocházeli z různých končin Reeka (v. text. str. 205) a byli mezi nimi i lidé již starší.

§ 4. ὅς... σὺν ἡκολοῦσθε, ἀλλὰ...: k větě vztažené připojena jest věta samostatná. — οὐτε στρατιώτης: »ani jako prostý voják«. Těmi slovy Xenofon s důrazem vylýká, že zúčastnil se výpravy Kyrovy jako dobrovolník. — εἰ ἔλθοι: kterým časem máš přeložití optativ, poznáš z ποιήσῃν. — ἔφη νομίσειν Κῦρον κερεῖται ἀντιῶ τῆς παροῦδος: poznámka tato jest významná pro poznání zásad žoldnéřů řeckých.

§ 5. Σωκράτει: byl tou dobou jeho žákem (Úvod str. 4.). — μή τι: akkus. vztahový τί (= vzhledem k něčemu, v něčem) sklesl na příslovce »nějak, snad«. — πρὸς τ. πύλας: sr. An. II 5, 20 pozn. — γενέσθαι φίλον Κῦρον: proč bylo to v Alhenách od-suzováno, viz Úvod str. 4. — ἐλθόντα: který pád by mohl také býti? sr. An. I 2, 1.

§ 6. ἔλθοι τῆν δόρον (akk. vnitř. předm.): by vykonal cestu. Xenofon měl se pláti, zdali má cestu podniknouti, avšak on se táže, jako by byl již rozhodnut, že ji podnikne (ἦν ἐπιροεῖ). — θεοῖς οἷς...: zpětným připodobněním místo θεός, οἷς... Mezi nimi byl asi Ζεὺς βασιλεύς (§ 12.) a Ἡρακλῆς ἡγεμῶν (text str. 112.).

§ 7. κρινάς: rozhodnuv... — ἄν — πορευθείη: by mohl cestu vykonal. — μέντοι: však.

§ 8. θυσάμενος: v překladě dopln: oběť vykonav tům bo-hům... — τῆν ἄνω δόρον: na cestu do střední Asie.

§ 9. ἐπειδὴν ἰάχιστα (sr. lat. cum primum) = jakmile; (ἄν jest futurálně). — εἰς Ἡισίδας: sr. An. I 2, 1. — ἔστρα-τεύετο se. Xenofon. — ἠδέι se. Proxenos.

§ 10. οἱ πολλοί: tedy nikoli všichni. — ἀισχύνην ἄλ-ζήλων: Pozor na genitiv! Slyděli se vespolek, poněvadž by byli na jevo dali zbabělost, kdyby byli Kyra opustili, a Kyra se styděli, po-něvadž by se byli prokázali nevzděnými za dobrodini, kterých od něho zkusili. — ὦν (= τούτων) εἷς: z těch, kteří vytrvali; někteří se vrá-tili domů.

§ 11. ἀπορία: míněna jest zoufalost vojska po zabiti vůdců. — εἶδεν ὄραφ: (lat. somnia videre) čes. sny viděti. — βρον-τῆς γενομένης: že se strhla bouřka a že... — ἐκ τούτων: z toho.

§ 12. τῆ μὲν — τῆ δέ: jednak — jednak. — φῶς: zna-mená řeckům: život, štěstí, spásu, pomoc. — τὸ ὄραφ εἶδόντι: zde »domnívali se«, všude jinde v § tom »zdáti se ve snách«. Vidění poslané od Dia, nejvyššího boha, měl Xenofon za blahověstné, jen to působilo mu starost, že přijmí Diovo βαισιλεύς, od něhož svůj sen od-vozoval a jemuž před odchodem z vlasti obětoval, shodovalo se s pří-jmením nepřítelů řeckův, krále perského. — ἐγορεύτο —, μὴ οἶ-

δύναται: obava jest záporná = že nebude moci... — ἐξέλιπε: Xenofonta znepokojovala myšlenka, že by ohen seslaný od krále (božiny) a kol dokola plápolající mohl znamenati vojsko perské a útrapy od krále perského způsobené a se všech stran řeky svírající.

§ 13. ὁποῖον τι... ἰδέιν: neurčitě zájm. τι přelož složen »asi: co asi jest, co asi znací... Pověřivý Xenofon dává zde po-učení vykladačům snů. — ἐκ τῶν σὺν βάρβαροι: z toho, co se... — εἰς se. ἔστω. — γενέσθαι ἐπὶ βασιλεί: dostati se v moc královu. — τί ἐμποδῶν (ἔστω) μὴ σέζη... ἀποθα-ψείν: poněvadž výraz zabírající má význam záporný (= οὐδὲν ἐμποδῶν), má inf. při sobě zápornky μὴ οὐ, v. p. Kyr., I 4, 2 (lat. quid impedit, quin...): »nezbytné bude nám zemřít«. — ἐβροῦσ-μῆνος (part. způsob.): potupnou smrtí. — ἐπιδόρτας (nikoli ἐπι-δούρας) od ἐγ-ορεύω.

§ 14. δπως... ἀμυνομένης: abychom to odvrátili od sebe; o ὅπως srov. pozn. An. I 1, 4. — ὠσπερ ἔξορ: ἔξορ = acc. absol. partic.: jako kdyby lze bylo... — τὸν ἐκ ποῖας...: já tedy mám čekat, až vojevůdce z kterého města tak učiní? (τροφ-δοζῶ a ἀναμένω konj. deliberat.). Ač jsou mezi námi vůdcové po-cházející z oběi slávnou válečnou slavnoucí (Spartan Chairisofos) a větším pokročili (týž Chairisofos), kteří by spíše měli tak učiniti, přece poněvadž nikdo k obraně se nechystá, vybidnu ostatních já, ač jsem jen soukromník, z obce neslavné (po válce peloponneské moc athénská byla zničena) a věku mladého. Xenofontovi bylo tehdy asi 30 let. — οὐ πρὸς β. ἔσομαι: co by se mu stalo, přišel-li by v moc ne-přítel, pověděl výše.

§ 15. ἐκ τούτων: časové = potom. — Ἠροξέρον λοχα-γος: svolal nejprve tyto, poněvadž byl s nimi asi dobře znám, jsa přítelem Proxenovým. — ἐν οἷσις ἔσμεν (se. πρὸς γασσ): v ne-snážích, nebezpečí.

§ 16. Výraz ὀηλον ὄτι sklesl na pouhé příslovce: »patrně, za-jisté«. — ἐξέφηναν: zjevně zdvihli; dříve jednali proti nám tajně a úkladně. — τὰ ἐαντῶν: věci, přípravy své.

§ 17. καὶ μὴν (odporovac): a přece. — ὅς καὶ (vysvětlení: předešlého): »od toho, jež...« neb »když on, an...«. — S velikým důrazem doklana jsou slova: καὶ τεθνηκότος ἦδη = »a to již zemřé-lého«, poněvadž Řekové za velký hřích pokládali, mrtvolu zohaviti. O věci viz An. I 10, 1. — κέρειμῶν: Kyros měl přece přitav-kyti ve své matec. — ὅς ποτὶ σοφίαις: part. účelové po slovese pohybu. — ἦμας δ... τί ἄρ' οἴμεθα πεθεῖν: part. účelové po slovese neboť při stejných podmínech klade se nom. s inf. (nikoli accus.).

§ 18. ἄφ' οὐχ (= nonne). — ἐπι πᾶν ἔλθοι: zdaž nepokusil by se o vše, aby... — ἡ ἔσχατα αἰζ.: akkus. vnitř. předst. m. τὴν ἐσχάτην αἰζίαν αἰζίεσθαι. — ὡς... παράσχοι (účelné): optativ po hlavním čase zde jest assimilován k předchozímu optativu ἔλθοι. — φόβον τοῦ στρατεύσαι: gen. přelož větou: aby nikdy... — τοί (vyfýkací): jen. — πάλτα (acc.) ποιητέον: vazba neosobní.

§ 19. οὐ... ἐπαυόμην... οἰκτιρόων: neustával jsem litovati = pořáde jsem litoval (part. doplák.) — διαθ. ἀντῶν ὄσων...: genit. ἀντῶν je přivlastňovací, místo řídicích subst. (ζώων, ἐπιθία αἰδ.) však položena jest celá věta, poněvadž spisovatel chce množství a velikost věcí těch důrazně vyznačiti; jen na konci jsou prostá subst. χουσόν, ἐσθία. V čest. přelož ἀντῶν: při nich. § 20. τὰ τ. στρατιωτῶν: stav vojska. — στου δ' ὠνησόμεθα (věta vztahá následná v řeč. má ind. futuri) = zač bychom si koupili... Řekové neměli již žoldu. Po ἦδεν klade se part. předmětné, jako po ὁράω. Spojuj: ἦδεν ὄρως (s Tissafarnem) κατέχοντες ἡμᾶς πορίζεσθαι (brání nám opatřovati si...) τὰ ἐπιθία ἄλλως πως ἢ ὠνουμένους. — Předvěti (ὁπότε ἐνθυμώμην) opakováno jest participiém λογίζομενος, a opakování naznačeno částicí οὐν (jako lat. igitur, čes. tedy). Part. ὠνουμένους přelož: koupí, za peníze.

§ 21. ὄβρις: že jim potřeba příliš drahο prodávali a s nimi zpupně jednali. — ἀθλά: doplněk. Odměna určená vítězům v zápase bývala veřejně (ἐν μέσσοι) na odív vystavena, — ὁπότεροοι: pro ty z nás (Řeků a barbarů), kteří... — ὡς τὸ εἰζός (sc. ἔστω): jakož jest přirozeno...

§ 22. ὀρθῶντες (připouštěcí): ač jsme viděli. — οἱ τῶν θεῶν ὄροχοι: An. II 5, 7. — ἐξείναι sc. ἡμῶν. — Ke kterému slovu náleží πολέβ?

§ 23. ἔτι δέ: mimo to (nový důvod). — τοῦτων (gen. compar.) než Persané. Spojuj: ἐκωνότα φέρων (inf. vztah.) θάλη. S plur. ψύχη, θάλη sr. lat. frigora, calores. — σὺν τοῖς θεοῖς: s pomocí boží. — οἱ δὲ ἄνδρες (jindy ἀνδρωτοί) o nepřítelích: ti lidé... — τρωτοὶ z. θνητοὶ: majíce zbroj chatrnější než Řekové. — ὠσπερ τὸ πρόσθεν (sc. εἰδοσσαν): narážka na vítězství u Kunnax.

§ 24. ἴσως γάρ: důvod postaven jest před větou dovozovanou; γάρ = vždyť. — παροξαλοῦντας: part. futuri. — ἡμεῖς: vy, setníci pluku Proxeuora, a já. — τῶν στρατηγῶν: gen. compar.; miněni zbylí na žívu vůdce: Chetrisofos, Kleonor atd. Zahaběte je! — ἡγεῖσθαι má rozdílný význam než ἡγοῦμαι.

§ 25. οὐδέν (lat. nihil) jako naše >nic< je silnou záporkou. ἡλιζία zde: mládí. — ἐρῶζειν jest inf. vztahový k slovesu ἐζυμίζεν, přelož jej větou: abych...

§ 32. παρὰ τὰς τάξεις (podílnost místní): >po řadách ostatních pluků<. — ὁπόθεν přeložíme přisl. >kde<; proč užito jest ὁπόθεν? Optativ značí? — ὑποστράτηγος: v. text str. 267. pozn. — τὸ πρόσθεν τῶν ὀπλων: prostor před táborem. Vě shromáždění lidu se v Řecku sedělo.

§ 33. ἐμφι τοὺς ἐκατόν: o členu sr. čl. 6, § 10. — μέσαι ὕστες: sr. čl. 6, § 1.

§ 34. παρεβήτατος ὤν: tím se odůvodňuje, proč se první ujal slova. — ἄπερ καὶ (nadbytné) πρὸς ἡμᾶς sc. εἰτε.

§ 35. ἀλλά: nuže. — ὁή: zajisté. — ὁήλορητι: petkové, sr. výše § 16. — ἡμῶν δέ γε: nám však (vytkni hlasem za 7e).

§ 36. τοσοῦτοι ὄντες, ὅσοι: ač jest vás jen tolik, kolik... — ὄντοι: při tom asi ukázal na tábor. — ζῶν = ζαί εἶναι: a jestliže. — φανεροὶ ἦτε s part. doplň. podmi.: budete-li zjevně se chystali...

§ 37. διαφέρειν τι τοῦτων: akkus. τι jest jako v § 5: τοῦτων τ. τῶν στρατιωτῶν. — Ζηήμασι τ. větší mzdou. (Setník měl mzdou dvakrát, vojévádce čtyřikrát větší než prostý voják). — ὁεῖ (ὄμᾶς) εἴσοῦν ἡμᾶς αὐτοῖς: musíte pokládati za důstojno sebe, aby: ste...

§ 38. ὡς συνελόρητι εἰπεῖν: >zkrátka a dobrě<. συνελόρη jest dativ zřetelový: když člověk věc, řeč zkrátí (sr. čl. 6, § 4): inf. εἰπεῖν jest absolutní. — ὁή: ovšem.

§ 39. ἐπειδὴν καταστ.: poměr vět jest tento: a (ἐπειδὴ); [b (ἐάν); A]; v překladě vlož hlavní větu mezi obě vedlejší. Smysl: nejprv zvolte vůdce, potom shromážděte a povzbudte vojiny! Toto říci se v čl. 11. — αἰσθαλέσθε: pozorujete.

§ 40. ὡς ἐθύμωσ... jest nepřímá věta zvolací. — οὔτῳ ἔχοντι τ. αἰθῶν: takto-li se budou chovali, si povedou. — ὅτι ἄν... Ζηήσατο αὐτοῖς = ἴνα ἄν Ζηήσαιν Ζηήσατο αὐτοῖς: k jaké službě mohl by jich užítí, míti. Opt. s ἄν zůstává v odvislé otázce.

§ 41. ἀντῶν patří ku τὰς γλώσσας: Bázeň před pohremou člověka zmakřkňuje; naděje ve zdar ho rozjaruje. — ἀλλὰ καὶ sc. τοῦτο ἐρωῶνται.

§ 42. γὰρ ὁή: vždyť přece. — ἰσὺς ἡ... ποιοῦσα: jest působitelka, jest to, jež působí; part. ač je doplněkem, jest opatřeno členem, protože jest zpodstatněno. — ὀπότεροοι ἄν... ἰωσθαι: myšlenka obecné platnosti: kteří z obou stran (válčících). — τ.

Χαίς: dat. limitativus: vzhledem k duchu, na ducha, duchem; volně: postupují majíce ducha odhodlanějšího. — ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ: asi většinou = skoro obyčejně.

§ 43. ἐξ παντὸς ῥόπου: všemi způsoby, stůj co stůj. — ἐγνωσασιν: znají, vědí (s akk. a inf.). — ἀλλ' ὅς: čestně, se ctí. — ἔως ἂν ζώσιν: pokud jen žijí.

§ 44. ἀ... καταμαθήσασιν: (vztázně zájmeno na počátku věty místo zájmena ukazovacieho): »foto i my si uvědomíme, musíme...«. — παρὰ ἀλλήλων: se. ἀνδρας ἀγαθὸς εἶνα.

§ 45. Cheirisofos zaujímá nyní přední místo, neboť jest Spartan, a nejstarší z vůdců (sr. nahoře § 14.). — τοσοῦτον-ῶσον (soutázně akkus.): jen potud — pokud, jen tak dalece, že... — ἐγίγνωσκον: plusqpf. noveram. — ἐφ' οἷς λέγεις = ἐπὶ τοῦτοις, ἀ...: za to... — ὅτι πλείστοις: v pozn. An. I 1, 11. — τοιοῦτος jako jsi ty.

§ 46. ἤδη: již = ihned. — οἱ δέομενοι přistavka vysvětlovací: vy, kteří potřebujete (nemáte) vůdcův... — ἐλύμενοι: až si je zvolíte. Každý pluk za dozoru svých setníků volil si vůdce zvlášť. — τὸ μέσον τὸν στρατοπέδου: volné místo, kde se konala shromáždění vojnů (v říms. táboře forum před praetorium). — τὸν εἰσεδήσας: aor. pass. od slovesa med. αἰεθῆσαι »voliti«, nikoliv od akt. αἰεῖν »bráti«.

§ 47. Ροκάζ παρῆστω jest všeobecný: »ať přijde...«, vyzván jsa ovšem od některého setníka za vojska Klearehova. Ve shromáždění lidu bylo úkolem hlasatele řísti lid, vyzvolávací nařízení předsedova a míti dozor na pořádek mezi lidem. — μέλλοιτο (pass.): aby se neprodlevalo.

11. Xenofon řeči povzbuzuje mysl vojnů.

An. III 2.

§ 1. ἤρηντο: se. noví vůdcové na místo těch, kteří byli zajati od Tissaferna; sr. An. III 1, 47. — τὸ μέσον τ. τοῦ στρατοπέδου, sr. čl. předšl. § 46. — καταστήσαντας συγχαλεῖν: přelož: *zastaviti* a *zastaviti*. — ὁ Cheirisofos viz čl. předšl. § 45.

§ 7. ἐκ τοῦτου (o pořadí): po něm. — τὼν ἀλλήλων: nejkrásnější věci, ozdob, zbroj. Xenofon asi počítal trochu i na to, aby se v krásné zbroji lidu zalíbil. — ἀξιόσασια ἐατέρον τὼν ἀλλήλων (τὸν ἀλλ. λόγον): aby vojnů uznal se za hodna nejkrásnější zbroje (dopřál si své nejkrás. zbroje) a v ní smrt podstoupil;

krátee: aby zemřel ve své nejkrásnější zbroji. — τὸν λόγον ὁ δέ: ὁ δέ jest postaveno za subst., pro důraz ležící na subst.

§ 8. ἀράρηξ (se. ἐστί) ἡμῶς ἔχειν: musíme míti... — ὁ ὄντας... τὸς στρατηγός... οἷα π.: Podmět věty nejlepší (οἱ στρατηγοί) vtažen jest jako předmět do věty hlavní (prolepsis); přelož: »vidouce i na vojevůdcích...«. — ἐλθέτωσι = sin autem. — δίζην ὦν = τοῦτον, ἄ.

§ 9. παύσασθαι τις: Poněvadž kýchnutí (omen faustum) se ozvalo právě, když Xenofon vyslovil poslední slova blahověstná (σωτηρίας), pokládáno bylo za znamenat obzvlášť šťastné. — τὸν θεόν: na kolena padše poděkovali bohu, který známcí to seslal, Diuvi. Po dneš mezi obecným lidem se říká, když někdo kýchne při slovech jiného: »Vidíš, že je to pravda.« — ἔξασθαι — ἔξασθαι: ἔξασθαι mají zde význam »slib činiti« spojeno je s inf. futuri. — ὁ τήρησθαι = ἰεὸς σωτήρια θεῶν; jest akk. kterýž?

§ 10. ὄπον ἄν...: na místě, kde... vstupujeme. Slib spluli v Trapezuntě (text str. 112.). — ἐπαύριστα: zapěli chvalozpěv pro sebný (jindy [An. I 8, 17] značí zpěv válečný); stovn. naše Veni Sancte Spiritus. — τὰ τῶν θεῶν vztahuje se k předšlým slovům ἡῶν καὶ ἐταύριστα: přelož: když svou modlitbu rádně dokončili. — ἤρηντο se. Xenofon: navazuje na poslední slova, při nichž byl přerušen. — οὐτὸ δ' ἐχόρων τ. τοῦτον: quae cum ita sint... — εἰς se. ἔσα. — ἀν — ἀν = etiamsi, byt i... Pozoruj zbožnost Xenofontovu a sr. An. II 5, 7.

§ 11. ἐπειτα δέ: za druhé (nepotřebujete zoufat), neboť z dějin můžete nabýti účehy. Myšlenka vlastně měla zníti: »Budete-li stateční, nepotřebujete se báti, neboť, jak ukazují dějiny našich předků, bohové statečným (οἱ ἀγαθοί) dávají vítězství.« Místo toho řečník vložil hlavní myšlenku do věty vedlejší: ὡς (že) ... προσηύει (a že) ... σφύρομαι τε. — ἀγαθοὶς ἡμῶν πρ. εἶραι: sr. lat. mihi negli-geru delictum: adj. má platnost subst.; z převleklých nebezpečností. — ἐλθόντων... Περσῶν... ἐπισησαν ἀτρούς: nepřesné, místo: sr. Kyr. I 4, 2. — καὶ τὼν σὲν ἀτρούς: a jich poplatní národové. — ὡς ἀγαθοὶς (přímno by bylo ἡῶν καὶ ἡῶν ὡς ἀγαθοὶς): přelož dle An. I 1, 3. — ἀτρούς: zde důrazně »samí« = jedni. — ἐπισησαν: u Marathonu r. 490. př. Kr.

§ 12. ἐξάμενοι (slibivě) ... ἐδοξεν ἀτρούς (anakoluth). — Herodotus uvádí posud padlých nepřátel 6100. Poněvadž nemohli pry Athenané selhají (ὡς εἶπον εἰπεῖν) najednou tolik koz, ustano- vili za náhradu oběi každoroční 500 koz, která přerušena byla dle 6. boedromionu (okolo 20. září) Artemidě v Agrách blíž Athén, kde

bohyně ta měla chrám přímým Agrotera (bohyně lovu a mocná ochrán-
kyně v boji). — *Ισαρινάς*: dostatečný počet, dosti. — *Ζαί' ἐριανυ-*
τόν: co rok, každoročně.

§ 13. *τὴν ἀραφ. στροατιάμ* = innumerabilem illum exer-
citur; Herodotos udává počet jeho (jistě značně přehnaný) na 2 mi-
liony lidí. — *ὧν*: těch vítězství (t. u. Salaminý, Plataj, Mýkaly r. 480
a 479). — *ἔσσι* = ἔξισσι. — *τροπαίων (τρέτω)* na útek obra-
cím): po vítězné bitvě vzlyčován byl na bojišti pomník vítězný: buď
hromada kamení (srov. An. IV 7, 25) nebo osekáný kmen stromu,
na něj navěšena zbroj padlých nepřátel s přiměřeným nápisem. —
ἐλευθερία: na svou svobodu byli Řekové zvláště hrdí a za ni
přinesli největší oběti ve válkách perských, srov. An. I 7, 3. Xen.
připomínkou slavné minulosti chce rozplamenit odvahu vojska.

§ 14. *οὐδὲ μὲν (= μὴν) δὴ*: avšak jistě nechci tím říci...
(capitatio benevolentiae: Xen. chce posílit jejich důvěru v sebe samy).
— *ἀλλ' οὐδ'...* *ἠμέραν (t. εἰς)*: však (vždy) neuplynulo...
= není tomu dávno (= asi 6 týdnů). — *ἀφ' οὗ (ζούρου)* lat. ex quo;
naše *co* o význ. 'od té doby, co'. — *ἐξείρων*: Xerxových bo-
jovníků. — *πολλοπλασίους*: počtem mnohokrát silnější; jaký
jest gen. *ἡμών*? — *ἐριζῆται*: v. pozn. An. I 8, 12.

§ 15. *δὴ* vytykáci *πρεσς.* — *δῆπον* jistíci: *zajisté*. —
Všimni si vazby slovesa *προσίζει* (= *δεί*) a sr. § 11.

§ 16. *ἀλλὰ μὴν*: však věru. — *ὄντες*: concess. — *πλη-*
θος ὄρωντες ἄμετρον: v. An. I 7, 11.

§ 17. *δόςητε*: con. prohib. — *τοῦτο* jest akk. vztahový:
vzhledem k tomu, v tom. — *ταυτοῦμενοι* zastupuje imperf.
ἔφωγον — *ἐξείρων* t. před vojskem královým, sr. An. I 10, 1.
— *γούν (γε + ὄν)*: vždyl. — *ζεῖτόν (ἔσσι) ὄρῶν τοὺς*
... *ἐθελοντας πατιομένους σὸν τοῖς πολεμίοις ἢ*
ἐν...: volně: *zřítí* je po boku nepřítel, než ve svých řadách.

§ 18. S § tímto sr. pozn. An. III 1, 2. — *οἱ ποιοῦντες* =
působitelé = kteří způsobují, sr. čl. 10, 42. — *ὅτι ἄν γίγνη-*
ται (význ. obecný): cokoliv....

§ 19. Xenofon žertovně nazývá zemi (později *ἐπὶ γῆς*), na které
pěšáci stojí, *ὄρημα* (vozen) proti kontin jezdcův. — *ὄζον* (ita-
que) *ἔσμεν ἐπὶ ὄρηματος πολὺ ἀσφαλεστεροῦ τῶν*
ἰππέων (= *ἢ οἱ ἰππεὺς εἰσιν*): naše vozidlo jest daleko bezpeč-
nější než vozidlo jezdců. — *ζέμαρται*: pohrdlivě a posměšně.
[Xen. obratně se suází vtipem a žertem zakřítí nejbolestnější stránku
řeckého vojska. Ze sám důležitost jízdy dobře znal, v. An. III 3, 9
nn.] — Perf. *βεβηκόρες* = pevně stojící. — *δρου* (sc. *τιγῆν*) *ἄν*
βουλόμεθα.

§ 20. Třetí námitka: kdo nás povede, kdo nám bude poskyto-
vatí potravu? — *θαρραίτε* = nebojíte se. — *ἀζθεσθε τοῦτο*:
zajím. střed. rodu v akkus. vnitřního předmětu; srov. *ἰδ λαοτ.* —
σκέψασθε, πότερον ζεῖτόν (ἔσσι) ἔχειν Τις, ἤγε-
μόνα (doplňk), *ἢ (ἔξων ἠγέμεναι) τοὺς ἄρῶνας, οὗς ἄν*
κελεύμεν ἠγεῖσθαι, λαβόντες (αὐτούς). Tissaferna neměl
jsme ve své moci a nemohli ho trestat, kdyby nás byl oklamal. — *ψυ-*
χάς — *σώματα*: ono značí život, toto vztahuje se k trestu těles-
nému. Proč plurál? O věci srov. An. IV 6, 2.

§ 21. *τὰ δὲ ἐπ. πότερον*: spojuj: *πότερον ζεῖτόν (ἔσσι)*
ὠρέσθαι τὰ ἐπιθήδεια... ἢ αὐτοὺς λαμβάνειν. — *ἢς παρῆ-*
ζον: genit. vznikl atrakci z čeho? — *μικρὰ μέρτα* jest vysvět-
lovací příslavkou k *ἐπιθήδεια*: a to... — *πολλὸν ἄγνωστον*:
genit. ceny. — *μηδὲ... ἔζονταις*: ani těch (peněz) již nema-
jíce (proč akk. partice?). Ze Řekové málo peněz měli, neberouce
žádné mzdy, vyslovil Xenofon již An. III 1, 20.

§ 22. *τὰ ἄτα γίγνηται, ὅτι ζεῖτονα*: anticipando
m. *γινώσκετε, ὅτι ταῦτα* (se. sami si opatří včdeci a brát potravu)
ἔσσι ζεῖτονα. Řeky jsou zde především Tigris a Eufrates; při *ὄρα-*
βάντες měj na mysli Tigris, který přešli vedeni jsouce Tissafernem
(text. str. 73.). — *εἰ ἄρα... Ζαί: ἄρα* = právě, *Ζαί* význ. ne-
určitý: snad; *μορόταρον* = největší pošestlost. Řekové podezřívali
Tissaferna, že proto je přivedl za Tigris, aby jim znemožnil zpáteční
cestu do vlasti. Avšak tím jim cesty nezamezil, jen je přinutil, aby
táhli velkou oklikou až k pramenům řek. Tento průtah pak bude
skodlivější Peršanům než Řekům: neboť čím déle zdržeti se musí
v zemi králově, nemohouce řek přejítí, tím více jemu škodí. — *εἴ*?
přijdoucí, když se přijde. — *προσίοσσι*: dativ zřetelový =

§ 23. *δύσοσσι* se. *ἡμῶς*: — *οὐδ' ὄς*: v. pozn. An. I 8, 21.
— Myslové, Pistidové (v. p. An. I 2, 1) a Lykaonové byli loupežní ná-
růdkové v Malé Asii, kteří nikdy se nadvládě perské úplně nepoddali
a ze svých skalních hradů a měst nedostupných pustošili okolní kra-
jiny poddané Peršanům. — *Μροὺς ἐπιστάμεθα, ὄρι...*: pro-
lepsis, anticipatio (v. nahotě p. § 8. a 22.). — *ὠσαίρος* (přisl. k *ὠ-*
αῖρός): též, rovněž. — *Αρζάνας ἐδομεν*: když krajinou tou
s Kyrem táhli. — *τόρων Ζόρα*: Peršanů.

§ 24. *Ζαί — δέ*: viz pozn. An. I 1, 2. — *ἄν ἔφητε* značí
děj neskutecný: *navrhnout bych; přičina*, proč nenavrhuje toho, vy-
těna v § 25: *ἀλλὰ γὰρ ὀδοντα*. — *μὴ φανερόδ; εἶραι ὠ-*
ρημέρον; ὀζαδε: že nesmíme dávatí na jevo, jako bychom
přítis pospíchali s návratem domů. — *ὄς ἀτόρ. τὸν οὐζήσων*

τάς: jako bychom se tu někde chtěli usídliti, sr. čl. 5., § 6. — *τοῦ ἐπιπέφυτον*: genit. předmetný při *ἀμύρου*, přelož větou: že je... — *καί... εἰ*: byl i... — *τεθροίπτοις*: ve starověku zapřahovaly se oba páry koní vedle sebe a proto čtverospráž potřebovala cesty široké. — *οἱ δ' ὅτι* jako *ὄλλων ὄν* (čl. 10, § 16.) značí: zajisté, jistě. — *καὶ ὁδοποιοίσειέ γ'*: při výřtu několika částí *καί* — *γε* připojuje novou část s důrazem: ba i...; při *καὶ ἡμῶν γε* (= podobně i nám ovšem [zajistě]) *καὶ* odpovídá hořejšímu *καὶ* před *Μεσοίς*.

§ 25. *ἀλλὰ γάρ*: *γάρ* jest jistící = ale věru, zajisté; *ἀλλὰ* odporuje hořejšímu *ἔγωγε* ἢ *ἔγωγε*. — *λωτογάγοι* (v. slovn.) Odysseus, plavě se s druhy svými do vlasti, zanesen byl bouří k břehům kraje Lotofagův (Lotofedův) a poslal některé soudruhy na výzvědy do kraje. Byli pohostluský přijati od obyvatelův a sladkým ovocem lotovým častováni. Okusivše ovoce toho, nechťeli již se vrátiti k druhům, a Odysseus násilím musil je přivésti na loď a pryč z kraje toho odplouti, aby snad některý okusivše ovoce, nezapomněl na vlast svou.

§ 26. *ἔξωρον*: ač lze, volno jim (accus. absol. partic. ve smysle concess.) sr. An. III 1, 14. — *ἐκεῖ*: kde? — *ζομισσαμένους* — *ὄραρον*: přelož: dopraviti a... Xenofon ukázal světu řeckému slabost říše perské a první pronesl myšlenku, že výloj a kolonisation bylo by zde zcela možné. Ba i sám se o to pokusil (v. text. str. 113.). Myšlenku jeho uskutečnil ani ne po 50 letech Alexandros (stov. Arr. II 7, 8).

§ 27. *ἀλλὰ*: avšak dosti již o tom, neboť těchto výhod může nabýti jen ten, kdo zvítězí, a proto (*ὅτι*) jest třeba mluvíti o tom, jak bychom nejspíše zvítězili (t. j. *πορευοίμεθα ὡς ἀσπ. καὶ μαχοίμεθα ὡς χεραι*). — *ἡμῶν* spoj se *στρατιῆ*: Vojsko obliženě zavazadlo jest velice nepohyblivé (stov. An. IV 1, 12 n.), protože musí řídití svoji rychlost podle postupu soumarů, vezoucích těžké vozy, a vybírati si k počátku jen cesty snadno sjíždné. — *συγχαταταξάσαι* visí na *δοκίμοι*. — *ἀγγειν* jest inf. vztažový, přelož »při dopravě; rovněž substantivý lze přeložiti *εἰς τὸ μάχεσθαι* a *εἰς τὸ ἔχειν* = k opatrování, nebo též: k tomu, abychom měli...
§ 28. *σίων ἢ ποτόν* visí též na *ἐρεzer*; rozumí se nádobí na jídla a nápoje. — *αξενοφοροῦσι*: k dozoru na vozky a zajalce i k ochraně zavazadel bylo potřeba dosti vojínů. — *χατορεῦερον* jest genit. absol., při němž podmět neurčitý jest výnechán: »když kdo poražen jest...». Xenofon nechťeli užiti neblahých slov: kdýbychom my byli poraženi; avšak v násl. větě praví bez rozpáku: *ἂν ὁ χατορεῖ*. — *πάρια ἀλλότρωτα*: kdýbychom snad byli

poraženi, nic nebude nám platno, že vozíme s sebou zavazadla, neboť padnou do rukou vítězi. Naopak, zvítězíme-li, zavazadla, která si vozí nepřítel, budou naše, jakoby je vozil pro nás.

§ 29. *καὶ μέγιστον* = vel maximum. Slova ukazují k § 56. Aby pak napomenuti to důrazu náležitého nabylo, předeslá spisovatel odvodnění jeho slovy: *ὄρατε γάρ καί... ἔτι (καί)* nepřítelé řádné vůdce a poslušnost neobmezenou za věci vojsku nejdůležitější pokládají. — *τοὺς πολέμους* anticiповано do věty hlavní, ale v překládě přenes jako podmět do věty vedlejší. — *ὄρωντων ὅν ἀρχόντων*: dokud máme vůdce.

§ 30. *πολὺν* spoj s *ἐπιμελεσιέροισ*. — *τοὺς ἀρχορίας* = představení (důstojníci), *τοὺς ἀρχομέρους* = podřízení (proští vojáci).

§ 31. *ψηφίσασθαι* visí na *δεῖ*. — *τόν... ἐπιπέφυτον*: pokázáť ten, kdo se k tomu nauane. — *κολέξειν* se. *τόν ἀπειθοῦντα*. — *σὺν τῷ ἀρχορίῃ*: s vůdcem t. j. pomáhaje vůdci. V žoldněských sborech nebylo zjevem neobyčejným, že vojáci ujímali se provinilek proti trestajícímu vůdci. — *Κλεάρχους*: plur. vlastního jména značí osoby télež povahy, jaké byl Klearchos. Klearchos pak byl Spartan velice přísný a kázně milovný, jehož zásadou bylo, *ὅς ὅποι τὸν στρατιῶν γοβέσθαι μάλλον τὸν ἀρχορία ἢ τοὺς πολέμους* (sr. An. II 6, 1). — *τοὺς ἐπιπέφυτον* — *εἰμίτι* tak, jak já radím. Xen. končí blahověstným slovem *σωτηρία*.

§ 33. *πρός τοῖσι*: mimo to. Pozor na dativ *οἷς!* — *δοκεῖ μοι ἀριστον εἶναι ψηφίσασθαι (ταῦτα)*, *ἂν ἔνερ εἴρηκε*: Chetisofos má na spěch a chťeje ukraťiti debatu, žádá, aby se napřed hlasovalo o návrhu Xenofontově a potom (*καὶ αὐτὰς*) teprv, aby jiní vystoupili s jinými radami.

§ 34. *ἀκούω εἶραι*: inf. jest položen, poněvadž jest zpráva nezaručena = že prý...
§ 35. *εἰ καὶ αὐτοί*: *εἰ* — *αὐτοί* opakuje hořejší *εἰ* — *τολέμοι*, k tomu přistupuje srovnávací *καὶ* = také.

§ 36. *πλάσιον... τὸν ὄλλον*: viz text. str. 214. *τὰ* str. 210. — *τὰ πλάσιον* jest »čelo čtverce. — Při plur. tantum *πλάσιαι* užilo jest plurulu *ζῆμα*. *ἐκείτους*, sr. lat. utraque castra. — *ὁπίε ἐλθόντες*: opětvování: kdýkoli by přišli... — *χοόμεθα ἂν τοὺς τεταγμένους* (se. *σικαί, τοὺς καὶ σικαί, τας*): mohli bychom ilnad užiti (k byti) tech, kteří k tomu již předem byli usťenovani (tím, že jim ono místo v sílu bylo vykázáno).

§ 37. εἰ δὲ μὴ: pakli ne. — ἡγοίτο: optativ přáci: vešl v čele, péči mějtež, zadní voj vešl. Je-li voj na ústupu a pronásledován (jako byli Řekové), jest úkol voje zadního nejlehčí. — καὶ Ἀακαδ.: nejen pro jiné vlastnosti, vysoký věk a zkušenost válečnou, nýbrž hlavně proto, že byl Lakoňanem, navrhuje Xenofon (Heirisofovi) čestné místo u předního voje. Xenofon jest nadšeným obdivovatelem všeho lakonského (srov. An. III 1, 45 pozn.). — τὸ ῥῆν εἴρηαι: inf. absolutní: pro nynější, prozatím. — περιώμενοι τῆς τάξεως: až v praxi vyzkoušíme tento pořádek pochodový. Ukázalo se vskutkan, že šik čtvercový nehodí se k pochodu krajem hornatým, proto změněn čtverec v úzký obdélník.

§ 38. ὅ τι ἔν... δὸ κλῆ: konj. s ἔν značí děj očekávaný: »co by asi pokračovalo...«.

§ 39. δεῖ ἀπιόνας (sc. ἡμῶς) ποιεῖν = δεῖ ἀπελθεῖν καὶ ποιεῖν. — μεμνησθῶ... εἴρηαι: necht pomni, aby... (s part. by značilo: pomni, že...). — ἔστιν = ἔστιν. — τοῦ τῶν τυχεῖν sc. τοῦ ἰδεῖν τοὺς οἰκέτους. — τῶν νικώτων ἔστι...: právem vítězů jest... , údělem poražených... — λαμβάνειν: srov. nahore § 28.

12. Svizele ústupu řeckého.

An. III (3, 6—4, 5).

III 3 § 6. ἔν μέσῳ sc. πλαισίῳ: uprosřed čtverhranu, táhli totiž ve čtverhranném šiku; viz čl. předešl. § 36. — οὐ πολὺ: sr. μεζόν An. II 1, 6.

§ 7. ὡς φίλος ὄν: tváře se, jako by byl... — ἐτίρωσ-ζον: podmětem tohoto slovesa jest ὅτι μὲν ἰοί δε. Krétané měli v Řecku pověst nejlepších lučičníků (dostřelovali až na 180 kroků). — βραχυτέρα: adv. plur. jest užito se zřetelem k četným střelám a vrhům místo obyč. sing. βραχυτέρον. — τῶν δ' πλῶν jako v čl. 11, § 36. Význam plusqpf. κατακλάειτο? — βραχὺ ἢ ὡς ἔστιν εἰσ-θαι: ve výsledné větě po komparativě s ἢ bývá sloveso v infinitivě: přišl. krátce, aby...; lat. brevis quam ut.

§ 8. διωζέον: vyrazili útokem proti nim, a když dali se na útěk, pronásledovali je. — ἐδίωζον — κατακλάειτο (ne-mohli dostihnouti): impf. mají výzu. opěťovací, jak seznáš z § 10. ὁρώων δ' ὠφέλιον.

§ 9. ἔν πολλοῦ: z daleka utíkající byli ve výhodě o eslou dálku dostřeli. — ἔν ὀλίγῳ ζωότο: na krátké prostře, pokud

totiž směli se odvážati vzdáliti se (διώζων αὐτοῦ...) od eslabního vojska.

§ 10. καὶ φερούρες: i na útěku ještě... Timio způsobem boje byli strašní ještě v dobách římských polomci Persánů — Parthové. — ἄμα: při tom. — ὀπίσσω διώξεται (opěťovací): jak daleko se šokálně s nimi pustili. — μαχομένης: nepřátelé totiž, když viděli, že Řekové táhnou zpět, zase se obrátili a dorážali na ně znovu.

§ 11. τῆς ἡμέρας ὀλίγης: za celý den. Obvyčejný pochod denní býval 5 parasang (150 stadií) v. text str. 211. — ὀλίγη: která doba odpolední se tu rozumí, poznáš z adj. ὀλίγη. — ὀλίγη: ale přece. — τὰς ζωμάς jsou vesnice, o kterých Xenofon mluvil v čl. 11, § 34., proto jest člen. — ἐδίωζεν ἄπὸ...: přelož děrazněji: »vzdaluje se« od hlavního voje pronásledoval — při pronásledování přišl se vzdaloval od hl. voje. — οὐδὲρ ὀλίγῳ οἰώον následoval; = přece nic.

§ 12. ἔν τῷ μέρειν: přelož přechodníkem.

§ 13. ἀληθῆ... λέγεται: dodaj: »v té přičině, o tom pravdu dite.

§ 14. Ζάρις sc. ἔσιω. — ἡλθον sc. οἱ πολέμοι (Mithrades).

§ 15. ὄσον: v čest. dopln: tak daleko, že... — οἱ ἔν Ζετροῦς β.: v. § 7. — ὄταρ — διώζομεν: opěťovací. — πολὺ ζωότο: na velikou vzdálenost. — ἔν ὀλίγῳ t. ζωότο: v. § 9. — ἔν τῶσιν ὄ. spoj se slovesem διώζων (ἔν má lýž význam jako § 9. ἔν πολλοῦ): začíná-li ho pronásledovali, když jest vzdálen na dostřel.

§ 16. τῆν ταχίστην (ὀδόν): co nejrychleji. — διπλάσιον s genit., srov. An. III 2, 14. πολλὰταχίστου. Praky perské donášely asi na 40—50 kroků.

§ 17. ἐξεῖρα: všimni si, že zájm. to odkazuje k předmětu v řeči bližšímu, ale myslí vzdálenějšímu, jako někdy lat. ille. — μο-λυσθίστην: čím střela je menší a těžší, tím pruději letí a dále do- náší: olovo při malém objemu má velikou váhu.

§ 18. ἀετῶν patří vlastně ku τίρες. Xenofon navrhuje, aby praky se zakouply. — ἔν τῷ τεταγμένῳ: na stanovisti určeném, vykázaném. Poněvadž tím na se brali povinnost, ke které nebyl zá- zám, měla se jim za to poskytnouti nějaká úleva v službě (ne př. osvobození od stráž).

§ 19. ὀφέλιον nabývá zde významu »vím« jako často naše »vidím«. — τὸ δὲ μὲν τῖρας: něco jich v mém pluku (v oddílu někdy Pro-

xonové). — τὼν Κλεάρχων: v oddílu Klearchově zbylo několik koní, které thráci jezdecké, sbešší (An. II 2, 7) ke králi perskému, s sebou novzali. — αἰζημάλωτοις: jednotliví vojini se zmocnili perských koní (snad v bitvě u Kunax [An. I 8, 20], snad v některé vesnici na pochodu) a užívali jich jako soumarů (aby jim nesli zbraň, kořist atd.). — σκευοφόρα... ἀντιδῶμεν: za tyto koně, kteří byli soukromým majetkem některých vojínů, dáni jim byli z majetku obecného, veskerému vojsku náležejícího (sr. p. An. IV 7, 27.) soumarové (osli, mezci a snad volí). — εἰς ἰππέας (účelné): pro jezdce (náčinním jídeckým, pokrývkou a uzdou) vystrojíme. — οὐδ' οἱ τ. οἱ ἰππεῖς, které na ně posadíme. — τοὺς φερόμεντας sc. πολεμίους.

§ 20. ἐγγέροντο: bylo zřízeno. — ἐδοξοτιμάσθησαν: bylo »vybráno«. Každý kůň ani muž nehodil se k jízdě. Jisté nestalo se náhodou, že vůdceem jízdy byl jmenován Atheian (v text. str. 10., pozn. 3).

§ 1. πρφαίτερον: časneji než obydějně, ještě za tmy, aby nepřátelé jich nepozorovali. — διαβεβήζοσι: když již byli na druhé straně úzkabiny.

§ 2. καταφρονήσας (sc. ἀντρῶν): v čem jevílo se jeho pohrdání Reky? — σὲδ' ἐν — πολλά δέ: postavení ebiastické.

§ 3. ὄσον při číslovce viz An. I 8, 6. — ἔζων τῆρ δ' ὕρα- μιν: s tím vojskem, o němž jsme mluvili v § 2. — παρηγγέλιτο — εἶρητο: Pozor na pluspfia; kdy se to stalo? Ku genit. τῶν πελαστών a τῶν ἀπλῶν doplň τούτους, οὗς...; podmět ku παρηγγέλιτο i ku εἶρητο jest διώζειν φαρροῦσι. — Čím řídí se part. doplňkové φαρροῦσι co do pádu? Přelož je přísl.: chutě, neohroženě, ὡς s gen. abs. udává důvod subiect.: »že prý...«.

§ 4. καταελάφει: pluspf. nevjadruje pouze: »když jich dostihl«, nýbrž »když měl je dostihnout« — když byl jim v patách. — εἰρήμηε: viz p. An. II 2, 4. — οἷς εἶρητο: ti, jimž to bylo nařízeno: oddíl pelastů a hoplitů (§ 3.). — οἱ δέ: nepřátelé.

§ 5. ἐν τῇ χαράδιχα: před vehodem do soutěsky asi nastala tlačenice.

13. Pochod horami karduuskými.

An. III 5 (11-17), IV 1 (5-13), 2 (24-28), 3 (1-2).

§ 14. τοὺς ἐαλωμένους: domorodce zajaté v předeslých bojích. — τίς ἐξάσιν εἶη: jak se která jmenuje, kde která leží.

§ 15. ἢ διὰ τῶν ὀρέων καὶ πο. ἀφ. τείρη. sc. ὀδός. Cestu tulo asi viděli před sebou.

§ 16. βασιλέως οὐκ ἀξούειν: neposlouchají krále perského, zachovali si nezávislost přes všechny pokusy o jich podrobení. Potomci jejich, dnešní Kurdové, jsou právě tak odbojní, jako jejich předkové. — εἰς ἀντόυς: do jejich území. — μεριδάα: apposite ku σιγαίαν.

§ 17. ἐδόξει δέ: přes to, že zprávy o Kurdech a jejich horách byly tak málo lákavé, přece... — ἔφασαν: οἱ ἐαλωμένοι: přímou by bylo: διελάβοις τοὺς ἰσῆτε... — πολλίξ καὶ ἐδάτ- μινος: přelož jako apposite ku Ἰσμερίαν: zemi to rozsáhlou a... nad níž... — ἐν τῷ θέρ: z Armenie jdou prý schůdně cesty ra všechny strany. Rekové chtěli obejítí prameny řeky Tigrida (An. III 2, 22) a dostat se k Černému moři. Byli by sice mohli přepravit se přes řeku (Rhodan jakýs se jim nabízel, že sestrojí jim vor z kozích měchů, podnes tam užívaný a zvaný kelek, obr. 4.) a nastoupiti cestu k západu, ale viděli, že protější břeh je obsazen od nepřátel a netroufali si před očima jejich řeku přecházeti.

§ 5. τῆρ τελ. φυλάξην: v poli dělili Rekové tuc ve tři IV 3 části (bdění, φυλάξαι), jejich délka dle doby roční byla rozlehla [římáné ve 4 vigiliæ]. — ὄσον... διελάθειν: příslověčně ὄσον (co, kolik) = τοσοῦτον, ὡς, ὥστε s inf.: tolik, co by (aby) mohli přojítí... Doplňkové adj. ζοιότους přelož příslověčně »za tmy«. — τὸ πεδίον: onen kus roviny, který dělil je od hor kurdských. — ἀπὸ παρὰ γέλωος: na pouhý rozkaz ústní, protože troubení by bylo záměr jejich prozradilo nepřítelům... sr. An. II 2, 4 a 5, 32. — τὸ ὄρος jest pohoří karduuské.

§ 6. δὴ ἵστίει »ovšem«; jest známo, že Chetrisofos byl ustanoven za vůdce předního voje. Sr. An. III 2, 37. — τὸ ἀμφ' ἀντόν: »vojsko svoje«, svůj pluk lakonský (v. text. str. 53). — Πρίκλας δ' ἀπισθοελάξην přelož vztažnou větou. — γερμηῆτα: lehkooděnci dobře hodili se k rychlým útokům a k pronásledování nepřítelů, od něhož neočekával se tuhý odpor. — ζῆρδενος... εἶρα, μῆ: sr. lat. periculum est, ne... — πορρομέρωρ τ. ἀντρῶν: přelož vhodnou větou. Čekali bychom spíše dat. při ἐπαστοίρη (αἰτοῖς πορρομέρωρ). — τίς... ἐξ τῶν ὀρέων: t. někdo z Persánů, kteří již byli od pronásledování ustali.

§ 7. ἐπὶ τὸ ἀζρον: dostoupí nejvyššího bodu horského průsmyku, jímž táhli. — ἐγγεῖτο: zvolna postupoval (a sestupoval). — ἀεὶ ἀεὶ καὶ τὸ περὶ βάλον: ta část, která pokazuje přecházela.

§ 8. ἔζοριες (part. způsobové): přelož předložkou »s«. — ἦρ (= ἔσῆρ) λαβίαν πολλήν (doplňkové): hojně, v hojnosti. — εἰ ποῦς ἐδ' ἐλάσειαν: věta nepř. tázací (zda by snad) je závislá na part. ἐπιφασίμαρ. — ὡς οἱ ἐλάσειαν... scilicet: ὅτι τῶς ζώ-

ραεὶ ὡς διὰ φίλιας. — βασιλεῖ πολέμιοι: Řekové byli také jeho nepřáteli.

§ 9. *καλοῦντων* (sc. αὐτῶν) ὁὕτως ἐπύχουσαν: nedbali na jejich volání.

§ 10. ἀπὸ τοῦ ἀζου: v. § 7. — διὰ τὸ στενήν ἐλ-
ραι... = διότι στενή ἦν ἡ... — ἐγένετο — potral... —
τότε δὲ: tu již. — ὀλιγοὶ ὄντες (příčinné): proto nadělali jim
celkem jen menší ztráty, že... — ἐπέπεσε: v lat. plusqpf.

§ 11. εἰ... συνελέγησαν...: irreal. — πολὺ: ve-
líká část vojska. — πύρα... ἔξατον: znamení tak sousedům
dávající o blížícím se nebezpečí. Také naši předkové ohni pálenými
na horách oznamovali si vpad nepřátelský do země.

§ 13. *πολλὰ ὄντα*: přelož příčinnou větou nebo »množstvím
svým«. — οἱ ἔ. τ. ὄντες: kteří při nich (na stráži) byli. — ἀπό-
μαχοι: srovn. An. III. 2, 28.

IV 2 § 24. *Ακκυσ. absol. δόξαν*: když se na tom usnesli = na tom
se usnesše, srovn. § 14 (An. III 1, 14). — ὀπιεῖν (opt. opětov-
vae): kdekoli bylo. — *ποροκαταλαβαμένοι*: v překladě
dodej »jes.

§ 25. *τοὺς πρώτους*: předvoj. — *τοὺς πρώτους*: dat.
commodi. — *περιώμενος*: tím že... — *γίγνεσθαι ἀρω-*
τέρω τῶν κωλύόντων (gen. compar.): Xen. se zadním vojem
zleží tibočí horské, tak aby se dostal výše, než byli nepřátelé ohrožu-
jící předvoj, aby mohl je zahnat. Týmž způsobem vedl si Chersifos,
byl-li napaden voj zadní. To vše bez map za nevládných, sychravých
a mňhavých dní listopadových!

§ 27. *ἦν* — ὁπότε = ἐνίοτε; sr. lat. sunt qui. — *αὐτοὺς*
τοὺς ἀραβᾶσι καταβαίνουσιν: αὐτὸς má význ. výtkači:
»zrovna, právě«; participium první je přítastkové, druhé doplňkové a
jsou rozličného času. — *οἱ ἀραβᾶτες* jsou *οἱ περιώμενοι ἀρω-*
τέω γίγνεσθαι τῶν κωλύόντων z § 25 n. — *καταβαίνουσιν*:
při sestupu. Barbaři totiž se rozprehli a za jejich zády zase se shlakli.
— *ἐγγύθεν*: z blízka, z nevelké vzdálenosti Inf. praes. ἀποφεύ-
γειν jest opětovací; pokaždé, vždy unikali.

§ 28. *τὸ κᾶτω τῶν τόξων*: »dolejší část luku. značí jeden
jeho konec, který opřen byl o zemi a levou nohou se přidržel, aby
mocný luk pevněji se mohl držeti a jistěji se střlelo. — *ἐζώρωτο*
αὐτοὺς — *ἀκονίσις* (doplánek); tak dlouhé a těžké byly tyto
šípky. — *ἐναγυζωμένοι* (sc. αὐτῶν): házejí kopí bývalo ve svém
těžší oločno řemenem, který byl zakončen smyčkou (*ἀγκύλη*). Vojín
prostrčil touto smyčkou dva první prsky, a když kopí vymrštil, prud-

kým trnulím smyčky řemen navinutý rychle rozvinul. Kopí dostalo
tím odličivý pohyb a větší nosnost i jistotu (lat. amentum).

§ 1. *ταύτην τὴν ἡμέραν*: byl to 7. den pochodu horami IV 3
kurdskými. — *ὄπερ*: na výšinách. Proč vesnice ty neležely v rovině,
srovn. An. IV 4, 1. — *ὀλιγοὶ ὄντες*: adj. ku *ποταμῶν, ἐδρος* jest
akk. jaký? — *ἀπειχε*: imperf. se stanoviska vypravovateleova; přelož
praesentem.

§ 2. *πολλὰ* (akk. vnitř. předm.): mnoho, velice. — *μνημο-*
ρεόρτες: stov. Cic. Ep. ad fam. V 12: Habet praeteriti doloris
secura recordatio delectationem. Odys. XV 400: *Μετὰ* (ve vzpo-
mince) *γάθ τε καὶ ἀλγεσι τέφεται ἀνήρ*. — *ἔπτα ἡμέρας*:
jak obličný byl to pochod, patrně z toho, že ušli jen 70 km. — *διε-*
τέλεσαν μαχόμενοι: part. doplňk. — *ὄσα sc. ὁὕτως ἔαθον*. —
τὰ σὺμματα: dohromady. — *ὡς ἀπὸ πολλοῦ*: demněnka
subjektivní a mylná: »domnívající se, že...«

14. Pochod Armenii za tuhé zimy.

An. IV 4 (1-4), 5, 6 (1-3).

§ 1. *ἐπορεύθησαν*: musili urazití do večera, ač přechodem IV 4
řeky se zdrželi a unavili, ještě celý denní pochod. — *πεδίον*
ἀπαι: akkus. jest prostorový; *ἀπαι* má význ. samý, čirý; samou
rovinou a přes... kopece. — *γυλόφους*: přešli asi průsmyk Tach-
tali (1800 m. nad mořem). Jezera vanského, které leží nedaleko odtad
na východ, nezpozorovali asi pro mlhu. — *τοὺς ποταμοὺς*: Ken-
trita, který přešli.

§ 2. *εἰς... κώμη*: překládej: *ἡ δὲ κώμη, εἰς ἣν...;* sr.
An. I 2, 1: *ὄσον ἦν ἀπὸ στρατεύμα*. — *τὸ σεις*: takové opy-
něné příbytky jsou v tamějších (od Kurdů znepokojoovaných) krajínách
podnes.

§ 3. *τὰς πηγὰς τοῦ Τιγρητος*: jest to asi severní pramen
Tigreta, dnešní Bitlis-Su. — Záporka *οὐ* končí větu obdržela přízvuk.

§ 4. Tíribazos, satrapa západní Arménie, byl podřízen Orontovi,
An. III 5, 17. — Bylo velkou ctí, dovolil-li král perský některému
velmožovi, aby mu pomohl vsednouti na koně (staří totiž neznali
trmenů). Jinak snad bylo to úkolem dvořánů zvláštních, aby ke koni
zlatou stolicíku přistavovali, kdykoli král chtel vsednouti nebo ssed-
nouti.

§ 5. *σταθμοὺς ἐρήμοις τρεῖς*: tři day cesty krajínou IV 5
pustou, kdež musili nocovat pod širým nebem.

§ 3. *διὰ χιόρος πολλῆς καὶ πεδίου* (hendiadys): rovinou spoustami sněhu pokrylou. Prameny Eufratu leží ve výši asi 2200 m.; odtud drsné podnebí. — *ὁ δὲ τρίτος τ. σαδμῶς*. — *ἐναρπίος ἔπρει*: srovn. *σκορπίος διελθεῖν* (An. IV 1, 5): namproti vál. Se slovesem *ἀποκαίω* srovn. naše: mraz pálí, mrazem spálené obilí, lat. frigare uri.

§ 4. *εἶπε*: navrhl, poradil. — *σφαγιαζέται* jest passivum. Řekové pokládali vítr za boha, podobně jako řeky, hory atd. — *καὶ αἰώντες* jest part. doplnkové přelož substitivem. S nom. *ἀργυρά* sr. An. I 7, 14. — *διεγέροντό . . . αἰώντες*: *διεγέροντο* má zde plný význam (jiný než *διετέλεσαν* An. IV 3, 2) a *αἰώντες* jest part. doplnkové způsobové: ztrávilí — pálice. Byl asi na tom místě poblíž lesík. Dnes je Arménie holá a topí se jen šeným trusem.

§ 5. *εἰ μὴ μεταδοίεν* (opětovací jako násl. *ἔχοιεν*): *μεταδοίοναι* spojeno je nejprve s akkus., potom, jako obvyčejně, s genit. part. V prvním případě zření se má pouze k předmětu (dejte nám pšenici . . .), v druhém k dělení. — *εἶτι*: cokoliv (sr. An. I 10, 18).

§ 6. *ὦν εἰχον* m. *τούτων*, ἄ . . . — *ἐρθα*: kde. — *οὐδὲ ἦ*: tam ovšem.

§ 7. *ἐβουλιμιάσαν*: příznakem této nemoci (τὸ πάθος) bylo, že lidé padali slabostí po cestě.

§ 8. *κᾶν* = *καὶ ἔάν*. — *διέπεπε διδόντας* . . . Po slovese pohybu jest užito part. praes., poněvadž se nevyslovuje účel (tu by byl který čas?), nýbrž okolnost, která děj hlavní provází; *διέπεπε* = posílal, . . . aby chodili — rozdávalice; *τοὺς διναμένους περαιοῦν* visí na *διέπεπε*; *τοὺς βουλιμιάσαν* spoj s *διδόντας*.

§ 9. *πορρομένων τ. αἰών*. — *τῆς ῥήρης*: člen značí, že to byla určitá studna, z které obyvatele všemice vodu brali. Ves byla hrazena, jak ukazuje slovo *ἔρημα* (zed, hradba).

§ 10. *ῥσον*: asi sr. An. I 8, 6. — *συνεισέχορται*: svou listí docílili, že nemusili násilím se dobývali do vesnice.

§ 11. *Χειρίσσοφος*: předvoj a z ostatního vojska jen ti, *ῥσοι ἐδωρήθησαν*: kterým síly dostacily, aby došli — »kteří mohli dojíti« srovn. níže § 19.

§ 12. *τὰ μὴ δυνάμενα* (sc. *πορροῦσθαι*): soumary, kteří nemohli dále. — Akkus. *τοὺς ὀφθαλμοὺς* a *δακτύλους* jsou vztahové.

§ 13. *ἐπιζούρημα τῆς χιόρος*: pomoc proti sněhu; předmet, komu pomoci bylo, vyjádřen jest zde dativem (jako při slovese *ἐπιζουρέειν*), dále však genitivem *τῶν ποδῶν*. Kterou částí věty jest *ἐπιζούρημα*? Podmet vyjádřen jest větou vedlejší *εἴ τις . . . ἐπι-*

ροῦστο. Cestovatelé v zasněžených krajinách chránili si oči černými brýlemi, Xenofontovi vojínové asi užívali k tomu černých tkanin. — *ζυνοῖτο*: aby krev se mu rozproudila. — *εἰς τὴν νύκτα*: na noc.

§ 14. *οἱ ἱμέρες*: noha jim naběhla a řeménky, jimiž sandály byly přivázány, zadržovaly se jim do masa. O plur. *περειαίη-νυτο* sr. p. An. I 7, 17. — *καὶ γὰρ ἴσαν* . . . vzdýt pak to byly . . . *καρβάνται* (přisudek): hrubá, barbarská obuv z kůže nevydělány, které snadno kornatěly a mrzly. — *βοῶν* (od *βοῆς*; volovice).

§ 15. *μέλαν* t. j. nezasněžené. — *καὶ ἐτετήζει*: *καί* (jako lat. et) naše »a skutečně« potvrzuje slova předcházející, sloveso pak obvyčejně následuje hned za spojku. — *ῥήρη*: tepkých pramenů jest. posud v této části Arménie několik, na některých jsou i lázně. Který z nich zde Xenofon míní, není jisto. — *ἦν ἀταίσοσα* = *ἠμῶν*. — *ἐκτροπόμενοι*: s cesty odbočivše. — *οὐκ ἔφασαν πορροῦσθαι*: inf. praes. místo fut. má týž důraz jako v čest.: pravili, že dále neláhnou (místo nepotáhnu).

§ 16. *ὁ δὲ Ἐνοφῶν*: který teprve docházel se zadním vojem. — *ὡς ἦσθετο* sc. *ταῦτα*. — *πάσι τέρρη καὶ μύχων*: důrazně: všemi způsoby a prostředky, se všim důrazem. — *τελέτη-των*: konečně, na konec. — *σφάττειν*: i podmet i předmět nevyjádřen; přímo *σφάττει*. — *ἄν δύνασθαι* sc. *εἰ καὶ βούλοιοιτο*: řeč nepřímá; sloveso *ἐλεγον* jest vypuštěno, jsouc obsaženo v *ἐκλένον*; v překladě dodaj »přý«.

§ 17. *εἴ τις δύναιτο*: bylo-li by možno. — *οἱ δὲ* sc. *πολέμοι*. — *ἀμφὶ ὧν εἰχον* m. *ἀμφὶ τούτων*, ἄ *εἰχον*. Řídko vyskytá se *ἀμφὶ* s genit. místo *περὶ* s gen. = o, pro něco; medium *διεφαιρόμενοι* má význ. vespolný; vespolek, mezi sebou se haště-říce, sváříce; o věci srovn. § 12.

§ 18. *ἄτε ὀγιστοί* přelož buď prostým přechodníkem nebo větou přičinnou (o přičinně skutečné). — *ἐξαραστάρτες*: vzhopivše se. — *ῥσον*. An. I 8, 19. — *ἦσαν* (aor. k *ἦμι*): obvyčejnější tvar jest? — *κατὰ τῆς χιόρος*: po sněhu dolů.

§ 19. *ἐπ' αὐτοὺς* (význ. účelný): pro ně. — *ἀναπαρο-μένοισ*: doplňkové: ani odpocávají. To byl hlavní voj řecký, z něhož jen část došla za Cheirisofem do vesnice (§ 11.). Ostatní, jak nahoře řečeno, nocovali *ἄσται καὶ ἄεν πρῶς*. Pozor na význ. pluspří. *καθιστίζει* a impl. de comatu *ἀριστᾶσαν*! — *παροῖν* a *παρᾶ-πέμπω*: prolože vojsko leželo na cestě, musili vyslati pelťasté jiti mimo cestu (*τρατά*).

§ 20. τί εἶη τὸ κωλύον: co by bylo překážkou. — ὄλον τὸ σίγατα: ovšem mimo tu část, o které byla v § 11. řeč, že našla přístřeší ve vesnici.

§ 21. οἱ περὶ Ξενοφῶντα = Xenofon se svým zadním vojem. — πρὸς ἡμέραν: sr. naše »k ránu«. — οἱ ἀσθενεῖσιν πρὸς τὸν τί, o nichž byla řeč v § 15—19. — ἐξέλευεν (τοῖς νεωτάτοις) ἀναστήσαντας (τοὺς ἀσθενεῖστας) ἀνεγκάξεν ἀποτοῦς προίεναι (= ἀναστήσαι καὶ ἀνεγκάξαι). —

§ 22. τὸν ἐξ τῆς τῶμης (genit. celkový, se. τινός): některé vojiny z těch, kteří nocovali ve vsi. — οἱ δὲ . . . τ. οἱ τελευταῖοι. — ἀσμενοὶ ἰδόντες: v překladě dodej »je«.

§ 23. ἀσφαλές: jindy to může býti nebezpečno, hrozí-li předpadnutí, protože vojsko je rozděleno. — οἱ δὲ ἄλλοι: τ. σιραηγολοί. — ἐπορεῖσιν: dodej »tam«. — ἔχοιτες = s . . . —

§ 24. εἰς δασμόν: εἰς o význ. účelném jako naše »v-: v daň; dané ze satrapí odváděly se dilem v penězích, dilem v naturálních. — Armenie a okolní krajiny odváděly ročně (podle Strabona) 400 talentů a 30.000 hřibát. — ῥητο = profectus erat, exterat.

§ 25. Příbytky aspoň z části pod zemí si stavějí Armenové dosud, aby si teplý příbytek opatřili na zimu, která trvá čtyři i pět měsíců. Xenofon klade celé příbytky pod zemí: omyl jeho asi vznikl tím, že viděl vesnice jen v zimě, kdy jsou úplně zaváty sněhem, tak že jen uslapané cesty ve sněhu prozrazují místo, kde stojí osada. — τὸ στόμα (se. ἀντὼν ἦν) ὄσπερ (στόμα) φρέατος: otvor (vehod) měl úzký, nálevkovitý. Pro dobytek vykopána byla šikmá chodba.

§ 26. ἐνήσαν totiž ἐν χοιρήσιν: pivo tedy nebylo procezeno; proč užíváno bylo při pití stébel bez kolínek, jest na snadě.

§ 27. συμμάθοντι je dativ zřetelový: když někdo je dobře poznal, jemu přivýkl; sr. p. An. I 7, 4. Řekové nepili piva, a chuť jeho byla jim nezvyklá. V krajínách vinorodých posud málo se pije piva. —

§ 28. στερήσοιτο: fut. medií má význ. trpný, poněvadž sloveso στερεῖν nemá tvaru fut. pass. — οὔτε — τε: τὲ v οὔτε význech v překladě. Celá věta má smysl budoucí. — ἔαρ . . . ἔξηγησάμενος γαίρηται: γαίρησαι s part. doplňk.: ukáže-li se, že . . . —

§ 29. κατορθοῦν μένος: snad v cisternách, podzemních sklepích. — S výrazem ἐν ὀφθαλμοῖς ἔξω sr. ἔσ. na očích mítí.

§ 30. τῶμην bez členu má význ. neurčitý: kde kolem některé vesnice . . . Avšak potom ἐν τῶν τῶμης: v těch vesnicích, kterými se ubírali. — πρὸς τὸν . . . : dodej: k »vojínům« tabořícím . . . — οὐκ ἀγέεσσαν: nechťeli posíliti jich.

§ 31. οὐκ ἦν, ὅπου οὐ: nebylo, kde by ne . . . = všude (sr. lat. nusquam non). — ἐπι τῆν ἀπίην τράπεζαν: tedy stkvěla hostina s množstvem jídel.

§ 32. ἐπιπέψαντα (a) — ὄφοδύτα (b) πίπειν (A): participia jsou různého druhu: skloniv se (= skloubiti se a potom) srkaje píli. Tím se vojáci bavili; snad byl to mrav tanější. — ὄσπιθ βόων: připodobněno pádem k ἀτόρ, podmětu infinitivu πίπειν, srovn. Kyr. I 4, 15. — πρὸς ἐαυτὸν ἐλάμβανεν: tím ho chtěl ochrániti podle slibu daného v § 28.

§ 33. Kdo jsou záκεῖροι? — ἔστειρανόμενος: Objechem bylo u Řekův, že hodovníci při pítkách se věnovali věni, obyčejně z růží, violek, myrty. V zasněžené Armenii ovšem nebylo květů, proto vojáci z žertu věnovali se senem. Člen τὸν (χιλοῦ) ukazuje k § 25. — σὲν ταῖς β. στολαῖς: my raději: ve svých . . . nebo: oděni jsouce . . . — ἐρηοῖς: hluchoněmí dorozumívají se postunký.

§ 34. χοιρή: jsouce hlavními veliteli konají jakousi válečnou poradu, to byl patrně účel Xenofontovy cesty (§ 30.). — δασμός: jakou částí věly je subst. to? — Χάλυβας: Chalýbsko; u Caesara častá melonymie.

§ 35. ῥητο ἄγων: odvedl, vzal s sebou, sr. An. I 10, 5. — τότε μὲν: proti tomu jest, co vypravuje se níže v 6, 1 v. — πρὸς τὰς ἐαυτὸν: zvrátne zájm. zde vztahuje se proti pravidlu k předmětu ἀτόρ. — ὄν εἰλήφει: bezpochyby z kořisti, které vojínové cestou dobyli. — παλαίτηρον: poněkud starcho, sr. lat. Peřsané nejvyššímu bohu svému Ohni (Ahuramazda) a Slunci (Mithras) obětovali bílé koně (srovn. Arr. VI 29, 7). — ἀναδρέψαρι ζαταθῆσαι = ἀναδρέψαι καὶ ζαταθῆσαι. Xenofon jest pověřivý. — τὼν πῶλον λαμβάνει (gen. partit.): z hřibat vezme sobě (jedno). — οἱ ταύτη ἵπποι: tamější koně.

§ 36. ἐριανθάδη: při té příležitosti právě. — σαζία: téměř obrazy byla rozšířena plocha jejich chodidel podobně, jako nyní na severu užívá se lyží a zvláštních obručí, aby se nohy do sněhu nebořily.

§ 1. τὸν μὲν (se. κοινῶν) παραδίδοσι ἡγεμόρα: IV (doplňkové). — ζαταλείπει τὸ κοινόν (lat. commodi): Jaké prac. jest δίδωσι, že jest ve větě účelné opt. ἀτίτοι? Hochna vede s sebou jako rukojmě, aby jim otec snad neutekl nebo jich někam nezavedl. — εἰσεφορήσας: splnění slibu z § 28. — ἡγήσοιτο t. ὁ κοινόν.

§ 2. ἐλόμενος: nespoután byl asi přitěněním Xenofontovým, který muži tomu důvěroval. — καὶ ἡδὴ ἐ ἦν . . . Příklad invers. větné jako An. I 8, 1. — ἐν má význ. časový: již byli na třetí den

pochodě denním. — *ἐχαλεπήθη*: aor. pass. velmi řídký místo akt. *ἐχαλέπηε*. — *ἔδησε δ' οὐ* sr. p. *λελυμένος*.

§ 3. *ἐκ τοῦτον*: pro to. — *τῆς νυκτός*: té (následující) noci. — *ἀποδράς ψητο*: pryč utekl; srov. § 35. — *ποῦτό γε δῆ*: to zajisté. — Proč vyčítal Xenofon Chari-sofovi *ἀμείψαντο*? — *πιστοτέρω ἐχρητο*: měl ho nejoddanějším sluhou.

15. Dobývání hradistě taošského.

An. IV 7 (1—14).

§ 1. *ἐκ δὲ τοῦτον*: potom. — *εἰς Ταόχους*: do země IV 7 Taochů, srov. An. IV 5, 34. — *εἰζον ἀναξενομισμένοι*: snesše měli = měli sneseny (srov. n. n. hatten zusammengetragen); sr. též násl. *συνεληλυθότες ἴσαν*.

§ 2. *χωρίον*: místo takové obelhané valy a sruby, kam v době vpádu nepřátelského uchýlovalo se obyvatelstvo okolních vesnic s celým majetkem svým, nazývali předkové naši »hradistě«. — *οὐν* je důrazové: tu. — *εὐθὺς ἤκων*: hned jakmile přiláhl (srov. lat. ex itinere). — *ἦν ἀθρόοις περυστηναι*: ἦν = bylo lze; adj. doplňkové *ἀθρόοις* přelož. příslovečně. — *κὺκλον* znamená úplný kruh, jak zřejmo z § 4. *μία αὐτῆ πάροδος*...

§ 3. *δῆ*: ihned. — *εἰς καλόν*: vhod. — *οὐκ ἔστι*... Všimni si, s jakou důtklivostí prosloveno jest futurálně souvětí podmíněné! V závěti jest prac. místo futura.

§ 4. *τί τὸ κωλύον εἶη*: sr. An. IV 5, 20. — *αὐτῆ ἐστὶ μία πάροδος*: »to jest...; sr. haec est vera amicitia. — *ὑπέκ* = přes. — *τὰ σκέλη* a *πλευράς* jsou akkus. vztah., my rekne: s přeraženými nebama a...

§ 5. *ἄλλο τι (κωλύει) ἢ οὐδὲν κωλύει*: překází něco jiného či nic...? = není-li pravda, že nic...? = pak nic asi... — *οὐ γὰρ δῆ (δῆ) vytýkáci »přece«*: vždyť přece ne... — *ἐκ τοῦ ἐναντίου* (lat. ex adverso): naproti. — *εἰ μή* (jako lat. nisi): leč. — *ὀλίγους τοῦτους ἀνθρώπους*: *τοῦτους* s příhanou (lat. iste), tu subst. bývá bez členu: několik těch lidí.

§ 6. *δοῦ ἢ ἰρεῖς*: přidej »jen«. — *τὸ χωρίον*: prostora, kterou bylo řečům přejíti, aby dostali se na vrch. Doplňkové part. *βαλλόμενος* přelož: kterou musíme proběhnouti jsouce raňovaní kamením, za deště kamení. — *ὄσον πλῆθρον*: jako An. I 8, 6. — *ἀνθ' ὧν*: proti jedlím čelem jsouce obráceni a jimi proti ranám z předu činěným se kryjící; my raději »za kterými«. — *τι*: technická otázka = nic... Vrch, na němž zřízeno bylo hradistě, byl přístupný

povlovným svahem jen z jedné strany a na této straně do dvou třetin byl zarostlý lesem; vrchol byl holý. Obhájci pak měli na valech práveho hojně kamení, aby je váleli a házeli na útočníky.

§ 7. *πολλοί* (doplňkové): v hojném počtu, hojně. — *αὐτὸ — τὸ δέον εἶη*: *αὐτὸ* je důrazné = to právě, to zrovna, *τὸ δέον* je doplnkem jako výše *τὸ κωλύον*; to, právě asi jest, čeho nám potřeba. — *θάπτον*: čím zurivěji metají kameny, tím dříve vyčerpají své zásoby. — *πορρωμένα* (*ἐξείσσε*), *ἐνθην*...

§ 8. *ἐπορεύοντο*: táhli v háj, kterým částečně kryta byla cesta, vedoucí na vrchol. — *τοῦτον ἦν*: tomu náleželo (jaký gen.?). — *ἡ ἡμεροῖα*: Z poznámky této jest patrné, že každý den jiný lochagos se svým lochem táhl v čele zadního voje; tož asi se dělo i při přední voji. Táž četa také první podstupuje boj. — *ἑβδόμη ζορτα*: pravidlem měl lochos 100 mužů; suad již 30 jich zhynulo v bojích s přírodou i nepříteli. — *καθ' ἑνα*: muž za mužem, kryjící se za stromy a přebíhající od stromu ke stromu, až se dostali za první řadu strouh. — *Ἰακράσιος*, *Στυμφάλιος*, *Μεθυσόριεός*, *Λορσιεός*: vesměs Arkadské (srov. pozn. str. 16 textu).

§ 9. *καὶ οὔτοι*: »rovněž, taktéž«. An. I 1, 11. — *ἔξω* t. j. v zadu, za lesem.

§ 10. Pozor na impf. *πορεύεσθαι ἀνέχασεν*; z toho porovná umíš optativu vely *ἐπει γέοιτο*.

§ 11. *ἂ ἐποίει* = *εἴα ἐποίει*; impf. se stanoviska vypravovatele. — *καὶ τὸ σιφ...* *θεώμενον*: part. předmětné ku *ὄρα* = »a že vojsko... se dívá«; toho jeho citlivost nemohla snést. — *μή οὐ* ve větě obavné = že ne —, podmět jest *Ἰγασίας*. — Pozor na význam part. *πλησίον ὄρτα* a *ἐτάσθους ὄρτας*! — *παρέρχεται*: dostane se až do první řady strouh a vyrazí na holé místo.

§ 12. *ἐπιλαμβάνεται αὐτὸν τῆς ἴτιος*: (dvojit. gen. osobní a věcný): chopí ho za... — *ἀντεπιούρητο*: setnuci byli nejstatečnější muži setniny jako v římském vojsku centurionové. — *ἠρέχθη*: aor. pass. má význam mediální; nesřítíl se, nespádl.

§ 13. *ὀπίπτονται* t. se skály, jak vyslovuje *κατὰ* v slovese *ἐπιπαιροῦνται* t. se skály, jak vyslovuje *κατὰ* v slovese *ἐπιπαιροῦνται* t. *αὐτὸν*, v překladě dojdež »ho«.

§ 14. *ῥήγορτο* — *γερόμενοι*: dolů se řítili, sr. An. I 10, 5.

16. „Moře!“

An. IV. 7 (15—27).

§ 15. *ὅν διήλθον* z *τοῦτον*, *ὅς διήλθον*, přelož: tito byli IV 7 z národův, jimiž prošli... — *εἰς Ζεῖρας*: ostatat napadali Reky

jen ze zadu, nebo ze zálohy; sr. Kyr. I 4, 11 ὀμόσε ἐγγόριο. — πινυρά spoj s ἐπισημῆνα: tuze, pevně sločené, spletené.

§ 16. ὄσορ vztahuje se k velikosti meče: jako, zvíel ... — Význam opt. δέναιο poznáš po impl. ἐσφαίρον. — ἀποτεμῶντες ἄν značí děj opělovany (ἀπέτεμον ἄν ζαί ...). — ἔζορτες se. αἰδῶς: nosíce je (nabodené na kopí). Vzpomeň na skalpy indiánské. — μίαν λόγγην ἔζορ: S důrazem zmiňuje se spisovatel, že kopí Chalybů mělo jen jeden hrot, poněvadž kopí řecké vždy opatřeno bylo mimo vlastní hrot ještě na spodním konci menším bodcem (στρογγύρον, στρογγύς), jimž se kopí do země zabodalo.

§ 17. ἔν τοῦτοις ... srovň. An. IV 7, 1. — ἀλλὰ ὀτε-πράγησαν: jest věta samostatná, nevisící na ὄσιε.

§ 19. Všimni si plur. ἐπιωπν vedle sing. ὁ ἄσχορ! (Narizoval asi průvodci tomu: Veď je krajinou u nás nepřátelskou.)

§ 20. πέρτε ἡμερῶν: o genit. viz An. I 7, 18. — Inf. perf. τεδράνα == »zemřítí« zastupuje zařikací opt. řeči přímé: τεδράν: »At jsem syn smrti, nedovedu-li (εἰ μή) vás tam«. — ὄτι ... σπυρέθωι: optativ zastupuje v řeči nepř. indik. aoristu: že s nimi vytáhl, na cestu se vydal. — τοῦτον ἔπεισεν: aby způsobil svým nepřátelům škodu.

§ 21. ἐπὶ τὸ ὄρος: k té hoře, s které měli spatřiti moře. Jsou to asi skály u dnešního Zigana Khān (2000 m. nad mořem, 24 1/2 míle od Trapezuntu). Pohled odtud jest skvělý; k jihovýchodu nekonečná pásma divokých skalnatých hor armenských, k severu rozkošná krajina plná nejbujnější vegetace (tehdy ovšem pod sněhem) a nejzáze na obzoru lesklý proužek — moře (obr. 9. a 10.)

§ 22. ἀλλους nabývá vysvětlení slovy následujícími: εἰποριο γὰρ ὀπισθεν ... — ὀμοβόεια: v této složenině druhá část (βοδῆ) úplně se zapomněla. Slovo ὀμοβόεια místo »ze syrové kůže volské«, znamená již jen »ze syrové kůže vůbec« a proto přidává se gen. βοῶν; přelož: »slitý z nevydřelaných, srstnatých koží hovězích«.

§ 23. οἱ αἰεῖ ἐπιόρτες: αἰεῖ == pokaždé; v násl. αἰεῖ βοῶν-τας == potáde, ustavičně. — Následující ὄη (ἐδῶζει ὄη) == již. — μετῶντι: něco neobyčejného, vášného.

§ 24. Lykios byl vůdcem čelý jiždné, viz An. III 3, 20. — ἰάλαια θάλασσα: Nominativ tento vyjadřuje vlastně celou větu: »Toť, co vidím, jest moře« == hle moře! Proč ta radost, viz str. text. 112. — ἡλαύρητο: passivum.

§ 25. ὄτου δὴ παρηγησάριος: Pojmětem genit. absol. jest ὄσις δὴ (kdokoli právě): »když je vyblídl kdosi, at byl kdo byl, == k pobřeží nevim čísi právě«. — ζολωρός má býti památník vítězů, τῶστων (srovň. p. An. III 2, 13), proto přikládají část ko-

řisti a zbraň nepřítelům odatu; obětují též holi, kterých na cestě potřebovali, domnívajíce se, že blízko moře jsouce již jich potřebovati nebudou.

§ 26. κατέπευε: rozřezával štíty ty, aby jich nepřítelé již užítí nemohli, kdyby snad po odehodu Řeků rozmetali tento pomník; k δεικτελέετο v překl. doplň: k tomu.

§ 27. ἀπὸ κοινοῦ: »z majetku obecného; veskera kořist, obzvláště otroci, byla majetkem obecným. Kořist ta byla v Pontě prodána, desátek bohům určený světem vojevůdcům v uschování; ostatek rozdělen. Xenofon z části desátku sobě svěřené vystavěl později ve Skillantě chrámek Artemidě Efesské. — τὸς ὀαζιελίους: člen přisvojovací; jich prstenů. V Řecku od dávných dob se nosily prsteny (na čtvrtém prstě levé ruky), jichž užíváno za pečeti; zvyk ten dostal se do Řecka bezpochyby z Egypta nebo z Babylonie a časem rozšířil se tak, že každý jen ponekud majetný člověk nosil pečetní prsten (stříbrný nebo zlatý). Ve větách relativně finálních klade se ind. fut.: ὀαζιέσονται, τῶστέσονται. — Přesně stanoviti cestu, kterou se výprava ubírala, jest podle kčení Xenofontova nemožno, neboť jsou v něm asi omyly. V divokých strážích a přechodech, jimž tato část Arménie jest rozřyta, Xenofon asi nejednou bez mapy a bez vůdčů těžko se orientoval, na přesné zápisky cestou asi leckdy času neměl, a když po létech příhody své sepisoval, ledaos asi z paměti se mu vytratilo nebo délkou času pozměnilo (odhad vzdálenosti).

Z Hellenik.

17. Atheny ve chvílích svého nejhlubšího pokoření roku 404.

Hellenika II 2 (3—23).

§ 3. ἐλέγετο: mluvilo se o té (ῆ) porážce (na podzim r. 405.), zpráva o ní šířila se od úst k ústům (ὁ ἔτερος τῶ ἔτερος παρρηχῆ-ζωρ). — τῶν μαζοῶν τειζῶν: byly to tři bradby, jež spojovaly město s jeho přístavy Peiraem a Falereim. Vystavěny byly po válkách perských působením Themistokleovým přes odpor Spartanů, jimž byly tuem v očích. Prostor mezi nimi byl obyčlen. — παρρηχῆ-ζωρ: nepřesně položen nominativ, ač podměl jest různý; jakoby bylo předcházeb: τῶν αἰτιῶν ἔφερον ... — τὸς ἐπολιόζωρ.

γούπτων se. τὸν ἔξω τ. καταλ. — καὶ ἐρτερεῖεν i odtud. Megara a Theby jsou krajiny sousedící s Attikou.

Xenofon prožil tyto brozné doby plné krvavých výjevů v Athenách jsa členem rybské slechty a jistě mnohé osobní dojmy hluboce mu utkvěly v mysli a pojal je do svého líčení. Právě proto, že uvádí některé méně významné podrobnosti pomíjeje při tom události důležitější, nabývá vypravování jeho v Helleníkách spíše rázu memoirů, než přesné historie.

Také učitel Xenofontův Sokrates byl svědkem těchto hrůz. Tyrantové vystoupili proti němu dekretem, že nikdo nesmí vyučovat umění řečnickému. Vůdce tyrantů Kriτίας byl sice jeho žákem a Sokrates nebyl nikterak smýšlením demokratického, nieméně uvánil na sebe jejich nepřátelství svou neobrozenou přimostí. Vyslál ho totiž kdysi ještě se čtyřmi jinými (v. Hell. II 4, 1), aby přivedl ze Salaminů bohatého Leonta na smrt, ale S. nespravedlivého rozkazu neuposlechl a byl by asi hněvu jejích neusel, kdyby brzo na to nebyla bývala jejich noc zlomena.

Z Paměti o Sokratovi.

19. Xenofon hájí Sokrata proti nařčení z bezbožnosti.

(Apomn. I 1.)

I 1 § 1. τίσι ποτέ (iron.): jaké asi to byly důvody, jimiž...
Αθηναίους: vina toho, že S. byl nespravedlivě odsouzen, padá nejen na porotce, kteří hlasovali pro jeho smrt, nýbrž i na celý národ, jehož jménem porotci soudili. — *οἱ γοαφάμενοι*: žalobci (v. str. 126 text.); sr. *ὁ λέγων* (lat. is, qui dicit) = řečník. Žaloby podávaly se úřadu písemně, proto *γράφουσαι*. — *Σωκράτην*: acc. podle dekl. I. *ποιητῆς* — *ποιητῆν*. — *τῆ πόλει* (dat. zřetel.): vzhledem k obci, od obce. Byla-li totiž žaloba pravdiva, bylo zajisté v zájmu obce, aby S. zemřel, protože podkopával její trvání (náboženství ve starověku bylo pokládáno za základ obce; mládež pak jest obce naděje a budoucnost). — *ἡ μὲν γὰρ (μὲν) δικαστῆς*: bylaf zajisté žaloba. — *τοιούδε τις*: neurč. *τις* = asi (Xenof. nechtuje doslovně). — *ἀδίκου* (praes. o významě perf.): vinen jest tím, že... — *οὐδὲν... πομπύζων*: spojují: *οὐ πομπύζων τοὺς θεούς, οὐδὲ ἡ πόλις πομπύζει*.

§ 2. *πρώτων*: Xen. rozděluje si žalobu ve 2 body a vyvrací nejprv první část bodu prvního. — *ποιοῦ ποτέ* (sr. nahore *τίσι ποτέ*):

čím asi dokázali, že... Xen. v době odsouzení S-ova byl sice v Asii, ale přes to (jak vidíme z dalšího) dobře věděl, že hlavním důvodem žalobců zde bylo S-ovo *δαμότιον*. Není tedy otázka tato výrazem nevědomosti, nýbrž spíše podivu. — *φανερός ἦν... οὐκ ἀφανής ἦν*: v č.š. nahradí vazbou neosobnou: bylo ho viděti, an... nebylo neznámo, že... — *οἴζον*: oběti domácí konaly se na oltáři Dia, ochránce domu (*Ζεὺς Ἴσχυριος*), jehož oltář stál ve dvoře domovním (*ἔջος*). Veřejné oltáře byly před chrámy i jinde na náměstích a v ulicích. — *ὡς φαίη* (opt. tvzení subjekt. m. *ἔφη*): že prý říkal. — *διεπερὸλύθητο γὰρ* jest důkaz slov *μαρτυρῆς πομπύρος*: S-ova *μαρτυρῆς* bylo jeho *δαμότιον*. — Slovem tím nazýval S. vnitřní hlas varovný (tedy žádnou zvláštní osobu božskou), který jej zdržoval od skutků nebo řečí nepřislusných. Hlas ten se podobal poněkud našemu hlasu svědomí, ale týkal se nejen jednání mravného, nýbrž i užitečného, tedy = předtucha. — *ἄθρον δὲ καὶ* (neurčité) *μάλαστα*: a odtud = a proto právě asi nejvíce, hlavně. Ze sing. *τὸ δαμότιον* lidé a po nich žalobci udělali si plurál *τὰ δαμότινα* a říkali, že S. věří v nová nějaká božstva. Snad k tomu přispělo i S-ovo zaklínání: *νῆ τὸν κόρα m. νῆ Δία*.

§ 3. *τῶν ἄλλων* = *ἢ οἱ ἄλλοι*. — *οἰωνοί* (nižé *ὄρνυδες*): let dravých ptáků, zvláště pláka Diova, orla, pokládán byl od Řeků i Římanů (augurium, auspicium) za projev vůle boží. — *φῆτην* lat. omen) jest slovo (neb i jiný zvuk, na př. kýchnutí, srovn. Anab. III 2, 9.) náhodou pronesené od osoby nezúčastněné ve smyslu zcela jiném, jež člověk si vykládá o věci své. Na př. Římané uvažují, nemají-li snad se vystěhovati z města od Gallů vypáleného. Náhodou mimo ubírá se oddíl vojinů; centurio zavolá na vojsko: »Praporečníku, zaraz prapor, nejlépe bude, zůstaneme-li zde.« Slova jeho všecken lid pokládá za omen a rozhodne se, že starý Řím bude znova vystavěn. (Liv. V 55). — *τὰ σύμβολα* (*συμβάλλει τι* = něco náhodou, shodou okolností se přihází) jsou nahodilé zjevy, podle kterých Řek si sliboval zdar či nezdar svého podniku: na př. blesk, hřmění, potkání se zvířaty neb osobami a pod. Z násl. slova *ἀπαρτῶντας* (se. *ἀνδροπόους*) vidíme, že spisovatel myslí zde zvláště na t. zv. *σύμβολοι ἐρωδιοι*: podle rozličených osob, které někdo potkal vycházeje z domu nebo na cestě, soudil na štěstí nebo neštěstí; tak když Timoleon táhna s vojskem potkal se s mezkari vezoucími mřítk, lid jeho vykládal si to za zlé znamení, poněvadž prý mřítkem se věncí hroby. Ale Timoleon zapudil bázeň jejich řka, že mřítkem ověncují se vítězové při hrách isthmjských. Po dnes některé pověry připomínají tato pohanskou víru: kýchne-li někdo, říkáme: »Jest to pravda«, přeběhne-li zajíc přes cestu, bojíme se nezdaru atd. — *θυσίαι*: veštění z pohybů a z vnitřností

obětovaných zvířat; zrudnost útrobu, zvláště jater, pokládána za předzvěstí nescěstí. U Římanů věsteč takovito sluli haruspices, extispices (srv. An. I 7, 18; II 1, 9. pozn.). — *οὐτοί τε...* *καὶ ἐκείνος δέ:* «i oni...», avšak také onen = jako oni... tak i Sokrates. — *εἰδέναι:* lidé a věci, jejichž zjev nebo hlas byl pokládán za omen, byli jmu jen za nástroj v ruce bohů, kteří sami je posílali, aby skrze ně tomu či onomu člověku naznačili budoucnost.

§ 4. *οἱ πλείστοι φασιν:* »lid nepřesně říká...« Z tohoto stovnutí vidíme, že S. nepokládal vnitřní onen hlas za boha, nýbrž jen za nástroj boží. — *τὰ μὲν ποιεῖν*, totiž mlčel-li varovný hlas S-ův a neprotivil-li se tomu komín. — *ὥς...* *προσημαίνοντος* (gen. absol. o důvodu subjekt.): »ježto právě...«, »říkaje, že...« — *τοῖς μὲν πεδομένοις* = *εἰ μὴ ἐπειθοντο*.

§ 5. *καίτοι:* a přec. — *βοῦλεσθαι* zastupuje ind. imperf. — *ἐδύζει ἄν...* *ἐφάρτετο:* imperfektem vyjádřeno jest podmínečné souvětí neskutečné o ději minulém opělovacím. Podobně v násl. — *ἀμφι. ταῦτα:* totiž *ἡλιθιοὺς καὶ ἀλαζόνες*. — Partic. *φανόμενα* přelož »zjevení«, *φειδόμενος* »lhat«; před *ὥς* vlož »něco«. § 6. *ἀλλὰ μήν:* »avšak zajiště« uvádí s důrazem nový důvod proti žalobě. — *τὰ ἀναρχαῖα:* věci závislé na nezměnitelných zákonech přírodních (*αἱ ἀνάρχα*), jejichž výsledek jest znám ze zkušenosti a jimž tedy možno se naučiti (sr. § 9). — *ἐπεμπερ* (opělování): kdykoli se ho někdo na něco takového plal, vždy ho poslal... — *μαρτυρομένης:* partie. účelové, sr. Kyr. I 3, 10 *ὀρχησόμενοι*.

§ 7. *καὶ τοὺς μέλλοντας:* *καὶ* = »tak na př.« — *τὸν τ. ἔργων:* výkon, zaměstnání lidí dříve vyjmenovaných. — *ἀνθρώπων γνώμη αἰρετά* (pouhým) rozumem lidským jest možno na to připravnou a netřeba tedy čeho činiti? sr. § 9.

§ 8. *τὰ μέγιστα τῶν ἐν τοῖσι:* co je v těch věcech nejdůležitějšího, totiž zdar či nezdar. Člověk mluví, Bůh mluví. — *ὄν... διόλον εἶραι:* jest věta tato opravdu vztažná (akk. s inf.)? — *εἰ... στερήσεται:* nepř. otázka: »zdali nebude... vyhoštěn« (sloveso ve futuru nemá tvaru pass.). V řeckých obcích často se stávalo, že některá strana politická (ať demokratická, ať oligarchická) nabyví v obci vládu, posílala do vyhnanství přední muže strany protivné i jejich příbuzenstvo; a tak svakovství s mocnými v obci, které za jiných poměrů bylo velice výhodné, mohlo se takto státi osudným. — Z toho, že S. i jiným předpovídal podle svého daimonia, jest zřejmo, že byl přesvědčen o jeho neomylnosti a tedy je pokládal za zjevení boží, neboť jen bůh může znáti budoucnost neomylně. Tím tedy je dokázáno; že S. věřil v bohy a nebyl *ἄθεος*.

§ 10. *περίεργοι* byla sloupení, v kterých občané se procházeli jsoouce chráněni před vedrem a nečusem. — *τὰ γυμνάσια:* za doby S-ovy byla v Athenách nejpřednější tři: Lykeion, Akademia, Kynosarges. — *πληθούσης ἀγορᾶς:* v An. I 8, 1. — *μέλλοι συνέσθαι:* »kde by se asi sešli«; to právě byl účel S-ových návštěv v loubích a gymnasiích. — *ὡς τὸ πολὺ:* větším dílem, většinou (sr. An. III 1, 42). — *τοῖς βουλομένοις:* větou vztažnou: kdokoli chtěl S. neskrývat se nikdy před lidmi.

§ 11. *φράττορος εἶδεν:* pro souměrnost má *εἶδεν* u sebe genitiv jako *ἴχουσαν*; obvyčejnější bývá po *εἶδεν* akkus. participia (An. I 8, 21). — *ἡ πᾶντων φύσις:* podstata všelomira, který níže nazývá se *κόσμος* (pořádek, řád), jak jej první nazval Pythagoras (stov. lat. mundus). — *τὸν ἄλλον* t. filosofů, kteří učením svým často přelichali ve spor s obecnou věrou Atheanův a tak docházeli výčitky neznabožství; tak na př. Anaxagorovi bylo vytýkáno, že jasného boha Helia a Selenu prohlásil za kusy kamene rozžhavené prudkým pohybem. Také Sokratovi bylo učení takové vytýkáno zvláště od básníků komedií, na př. Aristofana, proto Xen. zde o tom mluví. Filosofof v násl. nazývá spisovatel *σοφιστὰί* bez příbavy, kterou později slovo to mělo. — *τοὺς φρ...* *μωραίνοντες* (doplňk) *ἀπεδείκνυε:* dokazoval: že...

§ 12. *πρωῶτον μὲν...:* tomu odpovídá *ἐξόψει δὲ* v § 15. — *ἰκανῶς ἀνθρώπων:* Rozumně by bylo, aby lidé zkoumali věci božské (tedy rozum lidský převyšující) teprv tehdy, když dokonale znají věci lidské, t. j. sebe samy. — *τὸν τοιοῦτον* se. *τὸν δαιμόνιον*.

§ 13. *ἐπι τῷ... λέγειν* přelož: zakládající si na tom, že uměji mluvit... — Ve větě příděmné *ἐπεὶ... δοξάζειν* jest infinitiv, poněvadž *ἐπεὶ* má platnost odůvodňovacího *γάρ*. Jak si jednotliví filosofové odporovali, viz v § 14.

§ 14. *τὸν τε γὰρ:* tomuto *τε* odpovídá *τε* v dalším *τὸν τε περὶ:* podobně... — *ἔλλα τὰ τοῦ ἄνθρωπου:* »ledajáký kus dřeva«. Porcery obecného lidu a fetišismus. — *ἐν μόνον τὸ ὄν εἶναι:* »jedno toliko jest, co jest (jsoouco)«, (celý svět jest jedno); to bylo učení zvlášť školy elejské (založené v jižní Itálii okolo r. 530 př. Kr. od Xenofana; naproti tomu Leukippos a žák jeho Demokritos učili, že svět se skládá z nescíslných prvků (atomů) (*ἀπειρα τὸ πᾶν* acc. vztaž.). Že vše se pohybuje a mění, učil Herakleitos Efeský, naproti tomu škola elejská vykládala, že *τὸ ὄν* jest nepohyblivo a neproměnné; že vše vzniká a hynie nenslátným pohybem a měnou, učil Herakleitos, Zenon zase popíral, že by co vznikalo a hynulo. — *ὁ δὲ ἄνθρωπος κινηθήσεται* (m. opt. potcut.): že nic ani nemůže se pohnouti.

§ 15. Smysl: očekávají z takového vědění užitek praktický, či nikoli?

§ 16. *αὐτὸς δέ*: Cicero (Tusc. disp. V 4, 10) přikládá S-ovi za zasluhu: *Primus philosophiam devocavit e caelo et in urbibus collocavit et in domos etiam introduxit et cogit de vita et moribus rebusque bonis et malis quaerere*. S. snažil se o každé věci nejprve zjistiti, co jest, čili její pojem. — *καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἄλλων* sc. *διελέγητο*. — *ἀνδραποδώδεις*: Staří se domnívali, že hrubá otročká práce zesurovuje ducha, odtud otročský = surový, hrubý. — *τοὺς εἰδότες*: S. soudil, že kdo dobro zná, nezbytně též je koná, proto jemu činnost = vědění.

§ 18. *βουλευσας* = byv zvolen do rady... Rada (*βουλή*) v Athénách skládala se z 500 občanův (po 50 z každé fyle) a ročně se volila losem. Při nastoupení na úřad přisahala rada, že se bude podle zákonů spravovati. Celý sbor radní dělil se v deset odborů (prytanií) po 50 osobách, jež úřadovaly podle pořádku na počátku roku losem určeného, střídajíce se po 35 (36) dnech. Z prytanií právě úřadujících každodenně volil se losem epistates, který toho dne předsedal ve shromáždění rady i lidu. — *ἐν ᾧ ἦν*: v němž stálo... — *ἐρηέα στρατοπέδου*: Roku 406 př. Kr. svedena byla bitva u ostrovův arginuských mezi loďstvem athenským a spartským a Sparťané byli úplně na hlavu poraženi. Po bitvě vůdcové athenská (počtem devět) nařídili Theramenuovi a Thrasyllouvi, aby s částí loďstva zachránili a sebrali plovoucí po moři spoluobčaný živé a mrtvé, sami s ostatním loďstvem chtěli za tím přepadnouti loď spartské, které u Mityleuy obklíčovaly spolu-vůdce jich Konona. Avšak strašná bouře obojí věc překazila. Radost z vítězství byla pokalena tím, že nemohli zadost učiniti svaté povinnosti k spoluobčanům tonoucím a padlým. Jakmile zpráva o tom přišla do Athen, bylo oněch devět vůdců úřadu zbaveno a povoláno domů, aby se zodpovídali. Dva z nich dobrovolně odebrali se do vyhnanství, jeden zemřel v Mityleně, šest jich vrátilo se do Athen a tu byli od rozlíčeného lidu hrdla odsouzeni a odpraveni. Nespravedlivost, které Sokrates jako předseda nechtěl dopustiti a nedopustil, záležela v tom, že lid chtěl o smrti všech vůdců hlasovati najednou, kdežto zákonem bylo nařízeno hlasovati o každém zvláště. Byli tedy odsouzeni jiného dne za jiného předsedy. Z vůdců dva jsou zde jmenováni, ostatní byli: Perikles (syn známého Perikleia), Diomedon, Lysias a Aristokrates. Předložku *ἀμφὶ* přelož »Thrasylla, Erasimida a jich spoluvůdce...« — *ἀφελόμενον*: ač...

§ 19. *θεοὺς* bez členu značí bohy vůbec, *τοὺς θεοὺς* v další větě značí bohy, jak si je obecný lid athenský mysli. — *ὁμᾶν ὅτι* *τρούπον*: překládají: *ὅτι τούτων τὸν τρόπον, ὅν οἱ...* — *τὰ δ' οὖν*

εἰδέναι: v básních homerských nalezneš dosti příkladů, že bohové vše nevědí. Podobné představy o bozích zajiště se udržely u obecného lidu (*οἱ πολλοί*) athenského. Jak S. smýšlel o bozích, viz v čl. nález.

§ 20. Rekapitulace obsahu, srovn. s § 1. — *οἰά τις*: *τις* jest obecné = každý. — Smysl: snad právě (v § 19) uvedeného smýšlení S-ova všichni soudcové neznali (to by je omlouvalo), avšak všichni znali veřejný život jeho: a ten byl důkazem, že v bohy věřil. Proto nelze jeho soudců nijak omluviti.

20. Jaké měl Sokrates mínění o bozích.

Απομν. I 4 (2-18).

§ 2. Aristodemos, podle malé postavy nazvaný *ὁ μικρός*, stal se i potom oddaným a věrným zálem Sokratovým. — *ἔστιν, οὐστυνας* (ázací): zdali některým...? — Důkaz I. (ontologický): Z toho, že existují tvorové, plyne nezbytně, že existuje nějaký tvůrce. Kdo je tím tvůrcem? Náhoda, či bytost rozumná? — *τεθαύμαζας*: jsi obdivovatelem. — O *ἔργω* viz K. I 3, 6.

§ 3. *τὰ ἔπη*: hrdinské básně výpravní, skládané hexametrem: básně epické. S. jmenuje (až na Homera) veskrze básníky a umělce doby současné.

§ 4. *οἱ ἀπεργαζόμενοι... ἢ οἱ...* (sc. *ἀπεργαζόμενοι*): ti, kteří... či ti, kteří... — *εἶπερ γε*: ač-li ovšem. A. o tom pochybujе a myslí (podle učení materialistů), že svět vznikl slepou náhodou, nikoli činností bytosti rozumné (*ὅτι γνῶμη*). — *τῶν... ἐχόντων αἰ τῶν... ὄρωντων πότερα*: který z těchto dvou druhů věcí... — *ὅτι τῶν... ὄρωντων*: k čemu jsou, jaký účel, jaké určení mají. — *πρόπει μὲν*: μὲν jistě = zajiště.

§ 5. *ὁ ποιῶν* = *ὅς ἐποίει* (důkaz II., teleologický). — *δὲ ὦν...* před vztažné zájmeno doplň subst.: »čidla«. — *ὡσθ' ὄρα*: inf. ve větě výsledné o ději možném: aby mohli. — *γε μὴν*: dále pak. — *πάρτων... ἡδέων*: všech libostí, které ústy (chutí) cítíme = všech libých pocitů chuťových.

§ 6. *προνοίας* = *γνώμη*. — *τὸ θυροῶσαι*: inf. vysvětlovací k *πόδε* opatřen ije členem; přelož infinitiv ten větou podmětou: že... Podobně přelož i *τὸ ἐμρῶσαι* a *τὸ ἀπογειῶσαι*. Všecky tyto členy na konci § 6. shrnují se zájm. *ταῦτα* (*ὅττω π.*). Podmětem k *θυροῶσαι* ač. doplň »tvůrce«. — *ἡθμόν*: doplněk. — *τὰ ὑπερῶν ὁμιλάτων*: čelo. — *οἴους τέμνειν*: způsobilé ku... (vlastně = *τοιούτους, ὡστε τέμνειν*); jako předmět doplň »pokrmu, jídlo«.

§ 7. *σχοπονομένην*: dat. zřetel.: když lakto na věc hledím. Ar. velmi nerad to dozrává.

§ 8. *σὺ... σαυτῶ... δοκεῖς* ἔ.: myslíš o sobě, že... — *ἐρώτα γ.*: Aristodemos olázkou neočekávanou jest tak překvapen, že nemoha pochopiti, kam Sokrates bije, vyzývá ho nejprv k dalším olázkám, aby poznal úmysl jeho. S. však podává důkaz III. (z analo- gie s rozumem lidským).

§ 9. *μὲν Δία*: ba jistě (myslím, že nerozumná náhoda upravila řád světový). — *ὄσπερ* (sc. *ὁθῶ*) *τοὺς δημιουργοὺς τῶν ἐνθάδε* (zde kolem nás na světě) *γεννομένων*. — *οὐδὲ γὰρ* (jistici): vždyť ani (ironie!). — *κατὰ τοῦτο*: podle této tvé zásady (že věříš jen v to, co vidíš)...

§ 10. Podnět k rozmluvě dabo neuctivé chování Ar-ovo k bohům. Nyní Ar. byv donucen priznati existenci Boží, snaží se své jednání nějak omluviti. — *μεγαλοπρεπέστερον... ἢ ὧς... ποροσ- δέισθαι* (věta výsledek, po komparat.): »za příliš... (než) aby. — *ἀξιοῖ σε δεραπεθεῖν*: uznává tě za hodna své péče. — *αὐτό*: prodiva ku své.

§ 11. *ἔπειτ' οὐκ...*: olázka s podivením vyslovená, ježto po- slední výrok Ar-ův nestrovnává se s tím, co přiznal v § 7: »ty tedy... což ty...«. — Důkaz tento líší se od důkazu v § 5—7: tam dokazováno jen, že Bůh účelně zařídil tvorstvo vůbec, zde dovo- zuje Sokrates, že zvláštní péči věnoval člověku, tak že člověk nad ostatní tvory daleko vyniká, jsa schopen kultury, vědy, umění i nábo- ženství. Jest korunou tvorstva. — *οἱ πρῶτον*: zájm. vzlažné s dů- razem uvádí důvod podivení S-ova: »oni (že se nestarají), kteří = vždyť přece...«. — *κακοπαθεῖν*: zrak ukazuje člověku, kde mu jaké nebezpečí hrozí.

§ 12. *οἷαν ἀφροδῶν* sr. § 6. — *ἄλλοτε ἄλλαχῆ*: po- každé jinde; tímto rozličným utvářením dutiny ústní vznikají rozličné druhy blásek: zubné, retné, plynné atd. S vazbou srovněj *ἄλλοις ἄλλα λέγει*, An. II 1, 15. Podnět k *σημαίνειν* jest *ἡμᾶς*; místo *καὶ σημαίνειν* přesnější by bylo *ῶστε*...: abychom si mohli...

§ 13. *τοῖσιν* označuje přechod k nové myšlence: »pак«. — *τί φῶλον ἄλλο...*: vidíme, že zvířata boha nectí, z toho pak usuzujeme, že ho neznají. — *ποία δὲ φυχῆ*: druhý člen ku *πρώτα μὲν*: duše lidská jest schopna mysliti, usuzovati i pamatovati si a tím jest schopna všelike kultury.

§ 14. *οὐ γὰρ*: Kyr. I 3, 4. — *παρὰ τὰλλα ζῶα* (srovná- vací): »vedle, proh...«. — *οὔτε ἄν...* *ἐδύνατ' ἄν*: o dvojmí *ἄν* v. An. II 5, 20; *ἄν* přimysli i ku *ἐβούλετο*, kterážto věta rovněž pojata jest v obor podmíněnosti (= quae vellet). — *ἔχων* = *εἶ*

ἀνθρωπος εἶχεν (irreal.). — *ῶσα*: kteří tvorové (na př. opice). — *ἀφορέων* sc. *σώματος καὶ ψυχῆς*. — *ὄταν τι ποιήσωσι*: zájm. tázaci podjímá větu vedlejší: až co učiní, uveříš? (= co musí učiniti, abys uveříl?).

§ 15. *ὄσπερ φῆς π...*: ironická narážka na S-ovo *δαί- μόνιον* (v. Ap. I 1, 2). S. nechťeje nevěreči vykládati o nejnvtirnější více srdce svého, odvádí řeč jinam, na vnější projevy božské vůle: věštl by a znamení věštná. — *τέρρατα*: v. p. Ap. I 1 3 (*σύβολα*).

§ 16. *ἄν ἐμφῶσαι* = *οἱ ἐνέφωσαν ἄν*. — *δυνατοί* (aktiv.) *ἦσαν* sc. *εἰ καὶ κακῶς ποιεῖν*. — *ἐξαπατωμένους*: věrou ve všemohoucnost bohův. — *αἰσθ-έσθαι* sc. *οἱ ἐξαπατῶν- ται*. — *οὐχ ὀρεῖς*: právě naopak, čím kdo má větší zkušenost, tím více v bohy věří: starci, města, národové (důkaz historický).

§ 17. *ὠγαθέ* = *ὦ ἀγαθέ*: »můj milý« (přátelské oslovení obsahující jemuou výčitku). — *ἐν ὧν* sc. *ἐν τῷ σώματι σου*: přiv- bývaje v těle tvém, řídí je... — *Ἔε* v celku světovém bydlí jakýsi nejvyšší rozum, dokázal S. nahoře (§ 8) analogií s rozumem lidským (důkaz a minori ad maius); nyní podle téže analogie ukazuje, jak je mocný a vznešený. — *ἐν τῷ παντί*: ve všem míru. — *καὶ μὴ... μηδὲ* sc. *οἰεῖσθαι*: v první větě jest *καὶ μὴ*, poněvadž předchází věta kladná, ve druhé větě jest *μηδὲ*, protože stojí po větě záporné.

§ 18. V dodatku tomto naznačuje S. blaho věřící duše, která s oddaností a úctou se pokořila před Bohem.

Myšlenky v hovoru tomto pronesené shodují se zcela s tím, co vypravuje Xen. o Sokratově přesvědčení náboženském v Apom. I 1, 2—9.

21. Sokrates, vzor života prostého a spokojeného.

Apomn. I 6 (1—10).

§ 1. *σοφιστής*: v. text. str. 124. — Antifon byl obratným i řečníkem i slávníkem, a zároveň učitelem obojího tohoto umění. I vý- kladem věštných znamení a přednáškami populárně vědeckými se za- býval máje asi (po příkladě jiných solistů) značný kroužek žáků (*συννοσασταί*), kteří mu za jeho výklady bohatě platili. Besedy So- kratovy vyhledávané i od nejobhatších mladiků zdály se mu asi ne- bezpečnou konkurrencí, proto před četnou společností (*παρ- ὄντων ἀδύτων* sc. *τῶν συννοσαστῶν*) chlel S-a a jeho způsob ži- vota učinit směšným a tím žáky mu odloudiv.

§ 2. *εὐδαίμων*: značí i »blessený i bohatý«. A. má na zřeteli zvláště toto; v tom smysle ovšem S. není *εὐδαίμων*, ale S. mu ukáže,

že jest jiná *εὐδαιμονία*, které mu jeho filosofie hojně poskytuje. — *ἀπολλελαυκέραι παύραναπία* (acc. vnitř. předm.) *τῆς φιλοσοφίας*: »zeela opačný užitek (iron.) ze své filosofie máš«, tož filosofie vynesla pravý opak t. j. nikoli život zámožného a šťastného člověka, nýbrž naopak život bídný, horší než má poslední otrok. — *οὐδ' ἄν εἴς*: důraznější než *οὐδέις ἄν*. — *ὧς . . . μείριε*: nepřesně m. že by o takové stravě nechtěl žít ani otrok, nýbrž by utekl. Útlukání otroků (*ἀποδορῶσεν*) bylo zjevem v Athenách estým. — *ἀνυπόδητος*: bohatí Athénané velice si zakládali na ozdobjné obuvi i nádherném šatě. Proti této módě bojovali filosofové a zvláště Sokrates tím, že obyčejně chodili bosí a oblékali se co nejjednodušeji. — *ἀχίτων*: bez vrchního (nádherného) chitonu. S. nosil jen chiton spodní (košili) a na něm hned obnošený plášť (*ἱμάτιον*), boháč nosili přes košili ještě jeden dražocenný chiton.

§ 3. »A přece (*καὶ μὴν*) nemusil bys tak nuzně žít, kdybys za své vyučování přijímal plat jako jiní učitelé moudrosti (*οἱ σοφισταί*).« Právě tato nezůstnost S-ova sofisty mrzela; proč, jest jasno. — *κτωνμενοvs εὐφραίνει*: člověk má radost, když se mu hrnou peníze za jeho práci. — *εἰ οὐκ . . . κωδοδαμονίας*: průhledný pokyn pro žáky S-ovy: »Pozor, kam vede S-ova moudrost, které se náte!« — *διαδησεις*: všípíš-li jim své zásady.

§ 4. *πέπεισμαι*: vlož do věty: »jak jsem přesvědčen«. — *τί τοῦ βίου* (gen. partit.): »co na mém životě zdá se ti . . .«. S. líčí výhody svého způsobu života (*ἡ διαίτα*), srovnává jej se životem, který A. pokládá za blažený.

§ 5. *πότερον* (se. *χαλεπὸν οἶει εἶναι τὸν εἰὸν βίον διὰ ποῦτο*), *ὅτι . . .*: druhý člen otázky jest ἤ. . . *φωλλίεις*. — *ἐφ' ᾧ*: »zač«; *ἐπὶ* zde ve význam účelovém: aby to dělali. — *ὧς ἐσθίοντος*: o druhou subjekt. dává se ὧς s partic. absol. buď v genit. nebo v akkus. (*ἡ ὧς* [se. *ὄντα*] *χαλεπώτερα ποτῖασθαι* (inf. vztah. . .)). Přelož: »mysle, že jím«. — *διὰ τὸ . . . εἶναι*: zpodstatnělý akk. s inf. zastupuje větu přičinnou (smysl iron.). — *ἡ ὧς ἡδίω . . . ὄντα* (hlavní větu doplň *φωλλίεις τῆν διαίταν μου*): »mysle, že jest . . .«. S. naznačuje, že každá libost jest subjektivní a relativní. — *ὁ ἡδίστα ἐσθίων*: nejvíce chuťná tomu, kdo je hladov, a hlad není vybíravý. Tedy, kdo je vybíravý, tomu patrně nechutná nejvíce. Pozor na hříčku slov *ἡδίστα*: *ἡδίστα* (§ 2). *τὰ ἡδίστα ἀλλόμενοι*: odpověď na výtku *ἡμῶν τὸ ποῦντα τοὺς πόδας*: ostré kamení, studená voda, bláto atd. — *μᾶλλον τού* (gen. compar.): více, spíše než někdo jiný (*τού, τῶ* jsou vodnější tvary m. *πυός, πυή*). — *μαχόμενον περὶ σικίς*:

ve vyprahlé Attice v době letní byl i skrovný slův vzácným požilkem a rvačky on se asi častěji vyskytovaly. Vzpomeň na anekdotu *περὶ ὄνον σικίς*. S. uznává jen praktický účel šalu (ochranu těla) a tohoto účelu on dosahuje i bez bohatství, neboť jemu teplý šat nahrazuje jeho otužilost, které nabyl cvikem.

§ 7. *μελετήσαντες, ἀμελησάντων*: participia zastupují věly podminkové. — *πυός ἂ ἄν μελετῶσι* = *πυός ταῦτα* (v tom. k tomu), *ἂ ἄν μελετῶσι*. — *οὐκ οἶει*: další spoj. *ἐμέ, μελετῶντα* (part. přičinné) *κατερεῖν τῶ σώματι τὰ συντηγάζοντα (αὐτῶ), φέρειν πᾶντα ἕπον σοῦ μὴ μελετῶντος* (když se neuvicíš).

§ 8. Podobně může S. odepřít si i požilky tělesné. — *ποῦ μὴ δουλεύειν* visí na *αἰτιώτερον* (*která jest vážnější příčina toho, že . . .). — *ἡδίω*: »požilky blaživější«. — *ἐν χρείε ὄντα*: »v tom okamžiku, kdy jich požíváš«. — Rozkoš blaží jen okamžik, a později často dlouho za ni pykáš. Der Wahn ist kurz, die Reu' ist lang. S-ův požitek jest hledání moudrosti — filosofie a tím zdokonalování sebe i jiných. — *ἀλλά καὶ* (se. *εὐφραίνει*) *παράχρητα ἐλπιδάς . . .*: blaží i tím, že poskytuje . . . — *εἰ πρῶτον ἔδιδασκον* má dvojný význam: dobře konati i dobře se mít; *μηδὲν εἰδὲν πρῶτον* »nemítí žádného zdatu, nemítí v ničem štěstí«. Smysl: Každý zdat blaží, nezdar bolí. Ale nejvíce blaží úspěch mravní.

§ 9. *τοσαύτην . . . ὄσσην* m. *ὄση (εἶσι) ἀπὸ τοῦ ἡγεῖσθαι*. . . : jaká plyne z vědomí, že . . . — *κτᾶσθαι* zde má smysl »emítí si«. — *διατελῶ νομίζων*: lo vědomí já mám ustavičně. — *ταῦτα* = *ἐμὲ βελτίω γύγνεσθαι* atd. — *ἡ πλείων σχολή*: více volného času, aby . . . — *στρατεύοιτο*: na výpravě válečné lépe vede se těm, kdo jsou otužilí a mají málo potřeb. S. dokázal to při obléhání města Potidae (r. 432), jehož se zúčastnil za tuhé zimy hos a v lehkém plášti snášaje bez obtíží hlad i zimu. — *ἐκπολιτοκτεῖσθαι* (o osobě): obléháním býti donucen ke vzdání. — *τὰ χαλεπώτατα εὐφρεῖν, τὰ ῥᾶστα ἐντυγάζοντες* viz § 5: přelož volně: to, čeho je velmi nesnadno si opatřit, atd. — *ἀφροσπτος* (adverb. tvořený od partic. *ἀφροσπ*) *χρόμενος* = *ἀφρομέμενος*: kdo se spokojuje.

§ 10. *ἔοικας οἰομένω* = »zdá se jako bys myslil . . .«. — *ἐγὼ δὲ*: »já však právě naopak . . .«. — *δεισθαι ὧς ἐλαχίστων* (*χαμηλάτων*): mít co nejméně potřeb; potom jest člověk nejméně závislý na lidech i věcech, má nejméně starostí a neukojených tužeb, jest nejblaženější. Tuto zásadu Sokratovu přijal žák jeho Antisthenes, zakladatel školy kynické. Kynikové jí pak nemirně přeháněli (Diogenes) libující si v životě téměř žebráckém.

Ríha, Výklad ke Xenofontovi.

22. Herakles na rozcestí.

Apomn. II 1 (21—33).

Sokrates hovoří s Aristippem o zdrželivosti dokládá, že jen snážením upřímnému a vytrvalému podarí se dostihnouti skutků dokonalých; neboť prý dle slov Hesiodových bohové před čností položili pot a práci a dlouhá je stezka k ní a příkrá a drsná z počátku. Na dohledění pak pravdivosti slov svých uráží tuto allegorii Prodikovu. O Prodikovi v. Slovní.

II 1

§ 21. *ὄπερ δὴ*: který právě zajisté (jak vůbec známo). — *ἐπιδεικνύται* (med.): »přednášívá«; odtud se nazývaly přednášky sofistů *ἐπιδείξεις* (parádni, okázalé). — *ὠσαύτως*: týmná způsobem. — *ὄσα ἐγὼ μέμνημαι* = quod meminero: co, pokud se pamalují (*ἐγὼ* jest Sokrates). — *εἰς ἡσυχίαν*: samota nejlépe hodí se k vážnému přemýšlení. — *τράπηται*: con. delib. (ač po vedl. case).

§ 22. *μεγάλας*: nad lidské velikosti. — *ιδεῖν* (inf. vztahový): na pohled. — *ἐλευθέρων* (adj. dvojvých.) *φύσει*: způsobů úspěšných. — *ἐσθλῆτι δὲ λευκῇ* visí na *κεκοσμημένῃν* (postrádáme souměrnosti): rouchem oděna jsouc bílým. — *κεκαλλωπισμένῃν*: bělobou a rumělkou. — *τοῦ ὄντος*: nad skutečností (*τὸ ὄν*) = než skutečně byla; podobně přelož nási. *τῆς φύσεως* (než skutečně byla urostlá). — *ὅστε δοκεῖν φαίνεσθαι*: aby se zdálo, že vypadá. — *τὸ σχῆμα* se. *κεκαλλωπισμένῃν* (acc. vztah.). — *ὄμματα ἀναπαι*: oči široce rozevřené naproli očím studem (nahoré *αἰδοῦ*) se klopícím; vysoká postava a veliké jasné oko pokládáno od Řeků za krásné. Inf. *ἔξεν* visí na hořejším *φανῆραι ἀντὶ*. — *κατασκοπεῖσθαι* atd.: ješitnost, samolibost.

§ 23. *λέναι* — *πρὸς ὄραμεῖν* — *εἰπεῖν*: inf. visí na kterém slovese? Sr. § 22; přelož ja hlavními slovesy: krácela.... — *τὸν αὐτὸν τρόπον*: týmně způsobem, jako do té chvíle, nijak nezrychlující kroků.

§ 24. *πράγματα* (vedle *πόλεμοι*) jsou záležitosti obecní. — *φρονεῖς*: nebuděs museti se starati o... — *διαγενήσῃ*, jindy *διὰ γένεσ*, *διὰ γένεσ* s partic. doplňk. — *τί ἄν ιδῶν*...: »co by zraku tvému rozkož způsobilo« = »co bys kde krásného uviděl nebo uslyšel«; podobně přelož i *ἡσθεῖης*....

§ 25. *ὀποφία σπάρτες*: podezření, že nebuděs mít dostatek prostředků. — *ἄφ' ὧν ἔσται* (ve větě relativně finální se klade ind. futuri) *ταῦτα*: jimiž bys si opatřil ty věci (lahůdky, pohodlí, zábavu). — *ὅθ' ὀβόος* (sc. *ἔστί*): neřeba se ti báti. — *ἐπι τὸ... πορῖζεσθαι*: »k tomu, abys...«; particípie přelož subst. — *οἷς*

= *τοῖσι*, *αἰ*; zájmeno ukazovací (*τοῖσι*) zde vypuštěné s důrazem se opakuje ve větě hlavní (epanalepsis). — *οὐδὲν ὅς ἀπεχόμενος*: nebuděs museti se v ničém omezovali (ani se ohlížeti na nějaký zákaz neb hřích: zákonem bude ti tvá choulka a libovůle [venter erit tibi deus]).

§ 26. *ὄνομα δέ*: *δέ* má původní svůj význam ukazovací, důrazový: »jméno pak medle...«.

§ 27. *ἔξ ὧν*: na základě toho. — *ἐπ' ἀγαθοῖσι* (přičinné): pro dobré skutky tvé, které vykonáš mým vedením, dostane se slávy i mně. — *ἀν* spoj též s *φανῆραι*. — *ποοίμια ἡδονῆς*: lákavá předebrá, slibování rozkoží (§ 23 n.). — *τὰ ὄντα*: pravda, skutečnost; *τὰ ὄντα ἀγαθὰ*: skutečná dobra, co dobro skutečné jest.

§ 28. *ἀσχητόν, ὄπως ἀνταῖς δεῖ χρεῖσθαι*: cvičí se v praktickém jich provádění. — *εἰ δὲ καὶ τῶ σώματι*: po *εἴτε* (pak). Aby tělo bylo silné, musí je duch držeti v přísné kázní, nulliti ke cvičení a chrániti od lenosti.

§ 30. *τί δέ*: v. § 26. — *ἦτις* (přičinné): »vzdáv ty...«. — *παρὰ σκευάξῃ*: čekali bychom spíše particípiem *παρὰ σκευάζομένη* podle *μηχανωμένη*: musíš si opatřovati. — Snuhu bylo užíváno v létě ke chlazení vína. — *διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν*: protože nemáš nic... — *ὀπιποιῆς*: konj. rozvažovací (sr. § 21).

§ 31. *θάλαμα* jest *ἐργον ἐαυτῆς καλόν*. — *τοῦ σοῦ θιάσου* (gen. possess. ve výročku) *εἶναι*: náležeti ke sboru tvých ctitelů. — *ὄτ' ἔοι μέν*: plur. logický vztahující se k hromadnému jménu *θιάσος*. — *νέοι ὄντες*: v mládí.

§ 32. *οἷς παρὸς ἔχει* = *παρ' οἷς ἠμᾶσθα προσήκει*: na jejich účtě záleží. — *ἀγαπητῆ* se. *ὄσα*.

§ 33. Pozoruj, jak § tento jest protivou k § 31. — *εἰ δὲ τὰς*...: spojují: *ἴδονται εἰς φαίοντες τὰς παρούσας* (*πράξεις*). — *τοιαῦτα διαπονησάμεν*: budeš-li taktó až do konce se námáhati. — Proč připomíná mi rodiče?

Povšimni si slohu: perioda rozkousována jest v krátké věticky o stejném (přibližně) počtu slabik, jejichž smysl si navzájem odporuje (protiva) a jednotlivá slova si odpovídají. Často zakončeny jsou rýmem nebo aspoň assonanací. V tom libovali si sofisté a jejich žáci. I Xenofonta moda tato nakazala.

Na př.

§ 28: *εἴτε ἐπὶ φίλων ἐδέξαις ἀγαπᾶσθαι* (13 slabik),
τοὺς φίλους ἐρεγγετητόν (9 slab.)
εἴτε ἐπὶ τῆς πόλεως ἐπιθυμῆς ἠμᾶσθαι, (16 slab.)
ἢν πόλιν ὀφελήτεον (8 slab.).

§ 31: τίς δ' ἄν σοι λεγούσῃ τι πιστεύσειε; (11 slab.)
 τίς δ' ἂν δευτέρῃ τινὸς ἑπαρκέσειεν; (13 slab.)
 οὐ νέοι μὲν ὄντες τοῖς σώμασιν ἀδύνατοί εἰσι (16 slab.)
 προσβύτεροι δὲ γενόμενοι ταῖς ψυχαῖς ἀνώγοι· (16 slab.)
 ἀπὸ τῶν μὲν λιπαροῖ δὲ ἀνωγῶν ἀνάγειν τρεφόμενοι (17 slab.)
 ἐπιπόνως δὲ ἀνωγῶν διὰ γήραος περῶντες (15 slab.)
 τοῖς μὲν πεπραγμένοις ἀσχηρόμενοι (11 slab.)
 τοῖς δὲ σκαρτομένοις βαρυνόμενοι (11 slab.)

23. Ctí otce svého i matku svou.

Apomn. II 2 (1—14).¹⁾

§ 1. S. měl prý tři syny: Lamproklea, Sofroniska a Menexena; manželka jeho byla Xanthippe, žena povahy velmi prudké a zlostné. — τὸς δὲ τὴν ποιοῦντας (táz. zájmeno podjímá part.): »co činí ti lidé, které...«. — S. měl zvyk, že nejprv objasnil význam slova, než podnikl další úvahu (Ap. I 1, 16 p.). — ἔργωγε: v. Kyr. I 3, 6. — γάργ (vysvětl.): totiž.

§ 2. εἰ ἄρα... ἔστιν: není-li snad. — τὸ ἀνόρθωτοῦ ζεσθαι: S. obtočiví nezavrhoval; i jinak řídil se mravoukou svých krajanů, kteří odpálčili dobré dobrýmu a zlé zlým. — πρὸς μὲν τὸς... πρὸς δὲ τὸς: přesmyknuto m. πρὸς τοὺς μὲν atd. — ὅθ' οὐδ' ἄν τις εὖ π...: přelož takto: ἄν τις εὖ πρὸς τὸς εὖ παθῶν.

§ 3. τίνας ὑπὸ τίτων...: dvě otázky spojeny jsou v jedné větě: »koho komu sledali bychom zavázána většími dobrodiními« (tze přeložili též: zdaž bychom nalezli někoho, jemuž by od někoho byla prokázána...). — οἷς (příčinné): »vždyť je...«. — ἔκ... οὐκ ὄρωρ... ἔρωρται; »z pouhého nic (z nebytí) k životu, je povolali« — »dali jim život«, jehož sladkost se v dalších slovech líčí. — ἂ δὴ καὶ οὐτως: »kterážto (dobra) zajisté až do té míry...«. — καὶ αἰ πόλεως... patří ještě ku ὄσσε (= a prolo obec...). — ὧς ὦν παύσαται (optal. potencial. pronesený jako subjektivní mínění, sr. An. I 1, 6): jakoby nemohly... = »domnívající se, že není většího zla, jímž by mohly strašiti a tak přítrž učiniti...«. — παύσαταις vedle αἰ πόλεως (fem.): vazba podle smyslu.

§ 5. καὶ ὁ μὲν ἀνήρ: důvod druhý: rodiče nejen dávají život, nýbrž i se starají o dítě, a to otec již před narozením, matka od narození. — τοῖς μέλλουσι ἔσεσθαι παῖσι: svým budoucím dětem. — ποροπεροφύτα: »ač...«. — S. klade důraz na obětavost lásky mateřské, prostou všeho sobectví. — οὐτε. γ. τὸ

βρῆφος: acc. závislý na τρέφει καὶ ἐπιμελεῖται; part. γυρνῶσκον má rovněž smysl připouštěcí: »ač dítě ani nechápe... (a tedy matka nemůže očekávat od něho vděčnosti). — ὄρωρ = ὄρωνος. — στοχαζομένη (de conatu): snažíc se uhodnouti.

§ 6. ἀγαθὰ πρὸς τὸν βίον: vědění, zkušenosti i zrůčnosti rozličné (na př. řemesla usnadňují člověku práci a tím opatřování výživy). — ἐπιμελοῦνται πάριτα ποιοῦντες: pečují všemi způsoby možnými.

§ 7. πεποίηκε: podurčený syn nechce matky ani pojmenovat. Rovněž silné ἀλλὰ τοι («avšak») prozrazuje rozhorlení. — ἡ μητρός: matky (vůbec); naproti tomu Lamprokles máje na mysli matku svoji, praví: τῆς μητρός. S. chce ukázat, že zlost matčina jest vždy neškodná a pouze povrchní, kdežto srdce její jest milující. — τῆς γε τοιαύτης (γε omozuje): »aspoň je-li taková« (jako Xanthippa, jejíž hašteřivost později stala se příslovím).

§ 8. ἐπὶ τῷ βίῳ π. (ἐπὶ značí cenu): za celý život. — ταύτην sc. τῆς μητρός. — δυσκολαίων: svou nevrstostí. — αὐτῆν εἰπα οὐτ' ἐποίησα: akk. při slovesech dobrého a zlého činění. — ἐφ' ᾧ (věta vztah. výsledk.): aby se za to musila...

§ 9. ὄν = τοῦτων, ᾧ. — ἐν ταῖς τραγωδίαις: S. rád ehočil do divadla, zvláště na hry Euripidovy, v nichž velmi často byli lidé lidé rozvášněni. — ἀλλήλους τὰ ἔσχατα λέγωσιν: sr. καὶ λέγειν (i ποιεῖν) πᾶσι. — τῶν λεγόντων: gen. part. závislý na τὸν ἐλέγχοντα: z těch, kteří (na jevišti) takto mluví, ani ten, který... ani ten, ... — οὐ δῆτα: zajisté ne, nikterak.

§ 10. κάμνοντος sc. σοῦ. — ὅπως ὑγιάνῃς: věta snahová (po ἐπιμελεῖσθαι) má zde obě své vazby možné vedle sebe. — πόλλά (acc. vniř. předm.): vroucně. — ἐσχάζεσθαι ἀποδιδοῦσθαι: Řekové prosíce bohy za něco, slibovali zároveň, že darují jim to a to, budou-li vyslyšeni. Vyslyšel-li jich Bůh, byli povinni slib svůj splniti (ἐσχάζεσθαι ἀποδιδοῦσθαι).

§ 11. καὶ μὰ Δι' ἔρωγε: přisvědčuje ovšem k otázce první.

§ 12. πῶρ ἔρωρ: Řekové neměli sirek a namáhavě si uschovali oheň. Uhasil-li jim přece, sli oň prosit k sousedu. Jen nepříteli odepíral se oheň (srovn. lat. aqua et igni interdicere). — ἔγγυθρον βροθίειν: z blíзка (tedy rychle) na pomoc přijíti. — σπυροδοιπύρον: tedy člověk zcela cizí, jehož náhoda jen na chvíli s námi sdruží. — τί δέ: přechod k nové myšlence: »a což?«

§ 13. εἶτα: »a potom«, »tedy«: projev podivu nad něčím, co předešlé myšlence odporuje. — περὶ οὐδ'... οὐκ ἀποδιδοῦσθαι: nechává je, ani se neodvděčují (περὶ οὐδ' s inf. = nechávají, aby). — ἀποδοχιμύζουσα: všichni úředníci v Athenách, dříve

než nastoupili na úrad, musili se podrobili zkoušce (*δοκιμασία*), zdali hodni jsou úradu toho, kterého se jim dostalo ať volbou ať losem. Při zkoušce té bylo zkoumáno, jsou-li občany athenskými, zda vedli vždy život počestný a jak se chovali k rodičům. Stalo-li se tak, že o někom se doneslo, že k rodičům svým byl neuctiv a nevděčen, byl úradu zbaven a žaloba naň podána, že špatně s rodiči jedná (*γλαφῆ κακώσεως γονέων*); byl-li pak usvědčen, nejen pozbyl práva na sucné řeči konalí, nýbrž nesměl se objeňovati ani na náměstí a veřejných místech (*ἀγοραία*). — *ἀρχεῖν* = archontem býti (nejvyšší úředníci v Athénách). — *ὄψ...* *θυόμενα*; akus. absol. part. o výzvu. příčinným subjekt. : »poněvadž... myslí, že by nebyly obětovány, obětova-li by on«, srovn. nahore § 3.: *ὡς οὖν ἄν παύσαντες*; v násl. pak za *οὐδὲν ἄν* v prekladě doplnit *παρατιόμενον*: »a že by se... nevykonal«. Bohoslužebné záležitosti měl na starosti zvláště archonkrál. — *καὶ τοῦτο*: chování nejen k živým rodičům, nýbrž i k zemřelým.

§ 14. *παραιτήσι*: mírný rozkaz. — *μὴ...* *οὐκ ἔδελήσωσιν*: *οὐκ* se slovesem splývá v jeden pojem = zdráhali se. Kdo je nevděčen svým největším dobrodincům, od toho nikdo nemůže vděku očekávat, a proto nikdo nebude vyhledávat jeho přátelství a dobře mu činiti.

24. O smrti Sokratově. Závěrek.

Apomn. IV 8.

IV 8 § 1. Spojij: *εἰ δὲ τις οἴεται αὐτὸν* (sc. τὸν Σωκράτην) *ἐλέγγεσθαι ψευδόμενον* (*διὰ τοῦτο*), *ὅτι κατηνώσθη* (*αὐτοῦ*) *θάνατος*, *φάσκοντος αὐτοῦ... προσημαίνειν... ἐννοησάτω*. — Part. *φάσκοντος αὐτοῦ* přelož větu připouštěcí: ačkoli říkal, že má daimonion, přece neušel největší pohromě: trestu smrti. — *ἃ τε δέοι...* *ποιεῖν*: sr. Ap. I, 1, 4 *τὰ μὲν ποιεῖν*. — *ἐλέγγεσθαι ψευδόμενον*: mysli-li totiž ti, kteří Sokrata v té příčině ze lži kárali, kdyby daimonion mu bylo oznámilo, že mu hrozí smrt, že by se jí byl vyhnul. — *πύργω*: bylo mu 70 let. — *ὄσπ'* — *ἄν* — *τελευτήσας*: inf. s *ἄν* zastupuje ind. aor. s *ἄν* o minulé možnosti = že, byť i ne tenkrátě..., mohl skončiti = byl by asi skončil život. — *εἴτα* sc. *ἐννοησάτω*. — *τὴν διάνοιαν μετιόντα*: acc. vztah. — *πρὸ σεπτήσατο* *εὐχλεῖται* *εἰπὼν...* *καὶ... ἐνεργάζων*: získal si slávy tím, že...
§ 2. *Δήλια* sr. str. 127. sv. text. — Inf. *εἶν* visí ještě na předl. *διὰ τό* (= protože...) — *φανερόδς ἐγένετο...* *διαβιούδς*: ten

čas, jak všichni jasně poznali, ... prožil. — *τὸν ἔμπεροσθεν* sc. *χρόνον* (acc. časový): v době dřívější.

§ 3. *οὐτως* t. jako Sokrates zemřel. Smrt Sokratova byla klidná a proto i krásná, blažená, bohumilá; jak tedy mohlo daimonion, které ho jen od špatných činů odvracelo, ho zdržovati, aby nepodnikal věci tak krásné. — *θεοφιλέστερος*: komu bozi dají smrt klidnou, krásnou a šťastnou, toho zajisté milují.

§ 4. Hermogenes v. Slovníček. — *γεγραμμένον*: medium. — *αὐτὸς ἀκούων λέγειν*: vazba nom. c. inf. po *ἔφη* při stejném podměle. Na *ἀκούων* visí vazba gen. *αὐτοῦ διαλεγόμενον*. — *ὅτι ἀπολογίησεται*; aktus. vnitř. předm. = čím, jak... — *τοῦτο μὲλ. διαβεβημένοι*: celý život o to pečoval, na to se připravoval. — *ὄπως* sc. *μελετήσεται*.

§ 5. *οὐχ ὁράς* = noune vidés? — *αὐτὸς... ἐπειν* t. *ἔφη* (§ 4.). — *μηδὲν ἀδικούντας* o významně připouštěcím (proto *μηδὲν*): byt... — *λόγῳ παραχθέντες*: proto mistrná řeč zdá se býti na soudě věci nejhlavnější (nikoli čisté svědomí).

§ 6. *τὸν δὲ* (sc. Σωκράτη) *φάναται*.

§ 7. *οὐτω διατετέλεκα...* *γιγνώσκων*: tak ustavičně jsem soudil, v tom mínění utvrdil jsem se, t. že lépe a příjemněji žiji než ostatní lidé. — *εἶχον ἄν πρὸς τ. φίλους*: musili by se tak chovati k přátelům, smýšleli o nich (jako moji přátelé soudí o mně, že totiž se zdoakonaluji mravně). — *ἀλλὰ δίοπερ...* nýbrž proto (tak o mně soudí), že se domnívají... — *ἄν γίγνεσθαι* = *ἔτι γίγνεται* *ἄν*.

§ 8. *ὦν* jest genit. masc.: nad které. — *μη ἀισθανόμενος*: kdybych snad měl býti tak tupý, abych toho vůbec nepozoroval, byl by to život nesnesitelný: naproti tomu pozorovat, jak slabnu, by mne rmoutilo.

§ 9. *εἰ γὰρ τὸ ἀδικεῖν*: S. ukazuje na to, že *ἀδικεῖν* jest aktivum (*ποιεῖν*), nikoli passivum, proto trpěli bezpráví (passivum) není *ἀδικεῖν* a tedy není *ἀσχηρόν*.

§ 10. *μαρτυρήσεται*: fut. medialné o význ. pass.

§ 11. *ὡς ὄντα*: domnívající se, že byl. — *ἐμοὶ μὲν δὴ* spoj se slovy na konci: *ἔδοξε τοιοῦτος εἶναι*. — *ἄλλοι ποσοδελίσθαι*: nepotřeboval cizí pomoci *πρὸς τὸ κρῖναι*. — *τὰ τοιαῦτα*: takové pojmy (*τὰ βελτίω, τὰ χείρω*). — *ἔδοκει τοιοῦτος εἶναι*, *οἷός ὄν* (*ὦν*) *ἄν εἴη ἄριστος*... jaký mžže býti jen muž...; kratěji = *ἔδοκει εἶναι ἄριστος*... — *πρὸς ταῦτα*: s tímto mým líčením povahy Sokratovy.